

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အံ့ဘွယ်ကောင်းသော
အချက်ကြီး လေးချက်

- (၁) ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်၊ ပဌမအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူသည်။
- (၂) ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်၊ ဒုတိယအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူသည်။
- (၃) ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်၊ တတိယအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူသည်။
- (၄) ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်၊ စတုတ္ထအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူသည်။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၁)	ရတနတ္ထယ ပဏာမနှင့် အာစရိယ ပဏာမ	၄
(၂)	နိဒါနကထာ	၆
(၃)	ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ လက္ခဏာတော်ပုံ	၇
(၄)	ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဇာတာခွင်	၈
(၅)	စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးဘွဲ့ ရတုပိုဒ်စုံနှင့် ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ	၉-၁၀
(၆)	ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရုပတ္တိ အကျယ်	၁၂
(၇)	သာမဏေဘဝက မိတ္ထိလာ ရေလယ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမေးများကို ဖြေကြားပုံ	၂၅
(၈)	မိတ္ထိလာ ရေလယ် ဆရာတော်က သိုက် တဘောင်များ ရွတ်ပြ မေးမြန်းသည်ကို ဖြေကြားပုံ	၂၈
(၉)	သာမဏေ ဘဝက ပိဋကတ်အကျော် ညောင်လွန် ဆရာတော် (ဦးမေဓာဝီ) ၏ အမေးများကို ဖြေကြားပုံ	၃၀
(၁၀)	ရဟန်းဘောင် တက်ခြင်းနှင့် ရဟန်းပြုပြီးနောက် ပဌမရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူသော ဥဒါန်း တရားတော်ကြီး	၃၃
(၁၁)	ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်ရွှေရီ လိုက်လာ၍ ကတိလေးချက် တောင်းခြင်းနှင့် ဦးစံတင်က ပဋိပတ္တိသာသနာ ပြုရန် ပင့်ခြင်း	၃၅
(၁၂)	ဒေါ်ရွှေရီက မောင်ရင်ပေါ်ချောက်တွင် ကျောင်းဆောက် ကိုးကွယ်ခြင်း	၃၆
(၁၃)	၁၂၇၈ ခုနှစ် ကဆုန်လ ပဲခူးမြို့ အများစွာတွင် ပိဋကတ်အကျော် ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမေးကို ဖြေပုံ	၃၇
(၁၄)	သထုံမြို့ နေမိန္ဒရတောင်တွင် သိမ်သမုတ်ခဏ်း	၃၉
(၁၅)	ဂြုပ်ပင် ဆရာတော် (ဦးတိက္ခ) အမေးကို ဖြေဆိုပုံ	၄၆
(၁၆)	၁၂၈၇ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် မိုးတောင်ရွာတွင် ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ဆရာတော် ဦးပုည၊ ဦးဇာဂရ စသော ရဟန်းတော်များ အမေးကို ဖြေဆိုပုံ	၄၈
(၁၇)	ဆရာတော် လေးပါး၏ အမေးကို ဖြေဆိုပုံ	၅၃
(၁၈)	၁၂၉၂ ခုနှစ် ဝါဆိုလတွင် တောင်သာမြို့ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော် (ဦးအဂ္ဂဝံသ) ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမေးများကို ဖြေဆိုခြင်းနှင့် တရားအားထုတ်ပုံ နိဿည်း	၅၆
(၁၉)	စွန်းလွန်းချောက်ကျောင်း (ယခု စွန်းလွန်းဂူကျောင်း) တွင် စတင် သီတင်းသုံးခြင်း	၅၉
(၂၀)	ဓမ္မစကြာတရားတော်	၅၉
(၂၁)	ပဋ္ဌာန်းတရားတော်	၆၂
(၂၂)	အနုသယကို မဂ်ကပယ်ပုံ၊ လောကသုံးပါး၊ ဉာဏ်သုံးပါး၊ ပရိညာသုံးပါး၊ ဝဋ်သုံးပါး၊ ဧညယျဓံတရား ငါးပါး	၆၄

(၂၃)	၁၃၁၀ ခုနှစ် ဝါခေါင်လ ပဌမအကြိမ် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွလာစဉ် နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း	၆၆
(၂၄)	သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါး တရားတော်	၆၉
(၂၅)	ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အဟာရ အကြောင်းတရား လေးပါး တရားတော်	၇၅
(၂၆)	သေလေးပါး၊ ရှင်လေးပါး၊ တော့ဆက်၊ ချိတ်ဆက်၊ ကွင်းဆက်	၇၈
(၂၇)	ဆရာတော် ဦးကဝိနှင့် အနာဂါမ် ဒေါ်ငွေဘုံတို့ တွေ့ဆုံခဏ်း	၇၈
(၂၈)	တရားဂုဏ်တော်	၇၉
(၂၉)	စကြာတောင် တရားတော်	၈၀
(၃၀)	ဓမ္မဝိဟာရ တရားတော်	၈၁
(၃၁)	ဒါယိကာမများ သိကြတဲ့ အကြောင်းတရား ငါးပါး	၈၃
(၃၂)	ပဋ္ဌာစာရီ တရားတော်ကြီး	၈၄
(၃၃)	သားသမက် နှောင့်ယှက် မိဘခက်၊ ချွေးမငြူစူ မိဘပူ တရားတော်	၈၉
(၃၄)	မောင်တုတ်ကြီး တရားတော်	၉၃
(၃၅)	ပုတ်မ စေတနာ တရားတော်	၉၅
(၃၆)	ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခရီးစဉ် တရားတော်	၉၆
(၃၇)	ဝေဘူလတောင်မှ မနောမယ ပတ္တမြား	၉၇
(၃၈)	သမထ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ပုံ နိဿည်း	၉၈
(၃၉)	ဗီလုံးငှက်ငယ် ဝတ္ထု	၁၀၂
(၄၀)	ရန်သူမျိုး ငါးပါး တရားတော်	၁၀၂
(၄၁)	သံသရာ လည်ကြောင်းနှင့် ပြတ်ကြောင်း တရားတော်	၁၀၄
(၄၂)	အီတာလျံ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ ကြွရောက်ဖူးမြော်ခြင်း	၁၀၆
(၄၃)	ဦးတင်ဖေ - ဒေါ်သိန်းခင်တို့၏ အကြိမ်ကြိမ် ပင့်လျှောက်ခြင်းအားဖြင့် ၁၃၁၃ ခုနှစ် တပေါင်း လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဦးတင်ဖေ - ဒေါ်သိန်းခင်တို့ တည်ထောင်သော ရန်ကုန် ဘောက်ထော်ကျောင်းတိုက်တွင် သိမ်သမုတ်တော် မူခြင်း	၁၀၇
(၄၄)	ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း	၁၀၈
(၄၅)	သံသရာအေး စေတီတော်အကြောင်း	၁၀၉
(၄၆)	ထေရုပတ္တိ ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာများ	၁၁၁
(၄၇)	ဦးလောကနာထ ဟောကြားချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်	၁၁၄
(၄၈)	ကျေညာချက်	၁၁၆

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

(ရတနတ္ထယ ပဏမ)
ဗုဒ္ဓံ ဝိဘဝ ပါပေန္တံ၊
သမာ စာရိဿ ရက္ခကံ။
ဓမ္မံ သံသာရ မောတိဏ္ဍံ၊
ဝန္ဓေစာဟံ ဇိနောရသံ။

ဝိဘဝပါပေန္တံ၊ သတ္တဝါတို့ကို ဘဝကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော် မူတတ်သော၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်၊ သစ္စာသိမြင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ သမာစာရိဿ၊ မိမိကို ကောင်းစွာ အသင့် ကျင့်ဆောင်လေ့ ရှိသော သူကို။ ရက္ခကံ၊ အပါယ်လေးပါး ဝဋ်တရားသို့ မလားမကျစေရန် စောင့်ရှောက် တတ်သော။ ဓမ္မဉာဏ်၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန် ပရိယတ် အမြတ်ထွတ်ထား ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ သံသာရံ၊ အဏ္ဏဝါမက ကျယ်ပြောလှသည့် ဘဝရှည်စွာ သံသရာကို။ ဩတိဏ္ဍံ၊ တဖက်ကမ်းရောက် ကူးမြောက်လေပြီး ဖြစ်တော်မူသော ဇိနောရသဉာဏ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေရင်တော်နှစ် သားတော်စစ် ဖြစ်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ် အပေါင်းကို လည်းကောင်း။ အဟံ၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကျွန်ုပ်သည်။ ဝန္ဓေ ကြည်ညိုမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

(အာစရိယ ပဏမ)
အနန္တဂုဏ သမ္ပန္နံ၊
မဟာထေရံ ဝိဿုတာဟံ။
သာသနံ စီရဓာတာရံ၊
ဝန္ဓာမိ ဂရသာဒရံ။

အနန္တဂုဏ သမ္ပန္နံ၊ အဆုံးမရှိသော အနန္တဂုဏ် အလုံးစုံနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေထသော။ ဝိဿုတံ၊ မြန်မာအောက်ထက်၊ ဘဝဂ်မကျန်၊ နိုင်ငံတကာ၊ အဖြာဖြာ၌၊ လွန်စွာ ထင်ရှား ကျော်ကြားတော် မူပေထသော။ သာသနံ၊ ပဋိပတ်မှာဖြင့်၊ သိမှတ်ကြစေဘို့၊ ထိ-သိ-သတိ ဆိုတဲ့ လက္ခဏာ သုံးရပ် သာသနာမြတ်ကို။ စီရဓာတာရံ၊ ကိုယ်တော်ခန္ဓာ၊ မငဲ့ညှာဘဲ၊ မကွာနေ့ည၊ ဥဿာဟဖြင့်၊ ဓမ္မသဘင်၊ ဆင်ယင်ကျင်းပ လာသမျှ ရဟန်းရှင်လူ၊ ခပ်သိမ်းသူကို၊ ကြည်ဖြူသနား ဟောကြားမိန့်မြွတ် ဆောင်ရွက်တော် မူပေထသော။ မဟာထေရံ၊ ပညတ်တရားက အတ္တတွယ်၊ ပရမတ် တရားက အနတ္တဟယ်၊ ဖြတ်ကြကွယ် တပည့်များတို့ရဲ့၊

ထိ-သိ-ဆို သတိ တရားကိုဖြင့် အသိ များအောင် ပွားများ အားထုတ်ကြ ဟဲ့လို့၊ ဆုံးမညွှန်ကြား ထေရ်ဆရာမြတ် ဘုရားကို။ အဟံ၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု ပေါင်းစုဖွဲ့စပ် သမုတ်အပ်သော တပည့်တော်သည်။ ဂရုသာဒရုံ၊ အလွန်အကြူး အထူးစေတနာ ရိုသေစွာဖြင့် ဝန္တာမိ၊ သီလ သမာ ပညာ၏ဂုဏ် အလုံးစုံကို ကြည်ယုံမြတ်နိုး ဦးထိပ်မိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

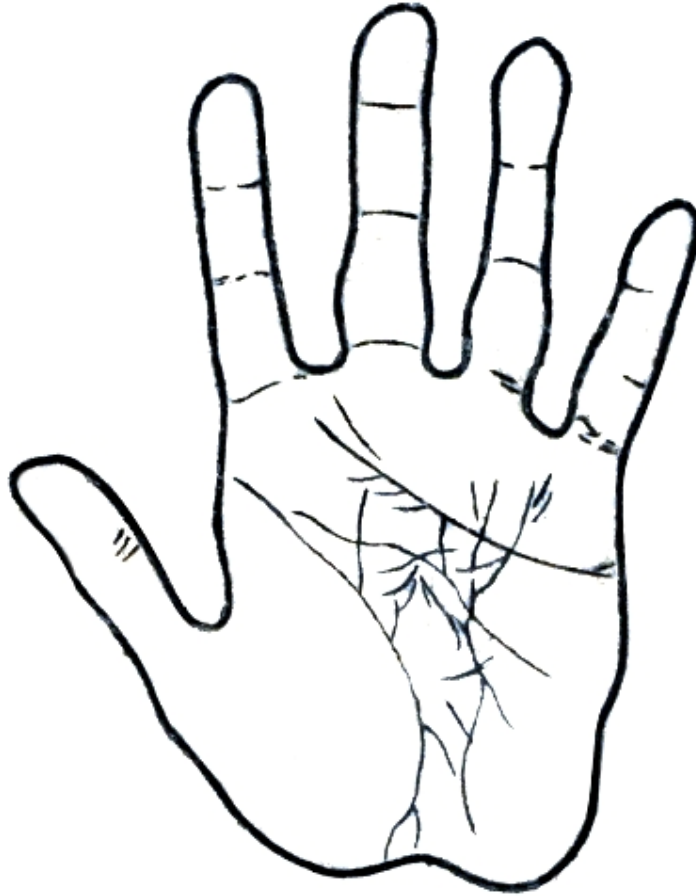
နိဒါနကထာ

မြင်းခြံမြို့ နဂရ စွန်းလွန်းဂူ ရွာဂါမတွင် ဌာနတော် အခြေတည်၍ ချက်မြှုပ်တော် ရွာရင်းမို့ လုပ်ကိုင်ရင်း စားသောက်လျက် ပဌမအရွယ်မှာ မင်းခစား အဖြစ်နှင့် ဒုတိယ အရွယ်ရောက်တော့ စားဘို့ရာ မလောက်တာနှင့် မင်းထံမှခွာ လယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင်လျက် စီးပွားများ တိုးတက်တာနှင့် ဘုရားမှာ ဆီးမီးလှူ ဆုမွန်များချူ၍ တဘောင်စနည်း ပေါ်တာက တကြောင်း၊ စီးပွားတွေ တက်တာက တဖက်မို့ ဝဲဂယက် သံသရာမှ မြန်မကြာ ထွက်ဘို့ရာ သံဝေဂ အရကြီး ရတာနဲ့ တရားကို ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ရာ ဆယ်နှစ်လ အကြာတွင် လူ့ဘောင်ကို ရှောင်ခွာပြီး၊ မယား သားနဲ့ ပစ္စည်းမကျန် စွဲမက်သည့် တဏှာဒဏ်ကို တွန်းလှန်ကာ ခွာချ၍မို့ ရဟန်းမြတ် ရှင်သာမဏေအဖြစ်နှင့် တောထွက်လေ၏။ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည့်နောက် ရှစ်ရက်မြောက်အကြာတွင် ရှင်ရင်းမြတ် ပရမေ စောဇိနေ၏ မသွေ အစစ် သာဝကကြီး အဖြစ်သို့ ရောက်လေသတည်း။

ထို့နောက် တဖန် ပဉ္စင်းခံ ရဟန်းပြုပြီး နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ့်တစ်နှစ် တိုင်တိုင် များလှဝေနေ တပည့်တွေကို နိဗ္ဗူတာနန်းအမတ တက်လမ်းပြ တရားအလုပ် အားထုတ်နည်း ကျင့်စဉ် လမ်းမြတ် မဟာ ဝိပဿနာနှင့် လေးသစ္စာကို ဟောပြောညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူပြီးနောက် ၁၃၁၄ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက် စနေနေ့ထက် စက်လေးနာရီ ငါးဆယ့်ငါးမိနစ်အချိန် ဒေါင်းစက်ရှိန်နေဝန်း ဂေါယာကျွန်းသို့ ယွန်းသည့်နယ်၊ ဘုရား-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာတို့ စံမြန်းရာ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကြွလှမ်းတော် မူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အတိုဆုံးသော လက်တွေ့ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်နည်း နိဿယည်း အစစ်အမှန်ကို ကောင်းကျိုးလိုလား အမျိုးသားတို့ ကြိုးပန်းတကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြရန် ရည်သန်လျက် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အသက်ပါ အပ်နှင်း၍ အားထားခြင်းခံခဲ့ရသော မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် “ဦးသောဘဏ” သည် တရားအနက် သဘောမပျက်စေဘဲ ကြည်ညိုဘွယ်ရာ ပုံတော်များနှင့် တကွ ကောင်းစွာစီရင်၍ ဤဝေရူပတ္တိ ကျင့်စဉ်လမ်း ကျမ်းစာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိခြင်း ပြုပါသည်။

ဤဝေရူပတ္တိ ကျမ်းစာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်နုတ်၍ ကျန်သော အမြတ်ငွေများကို မြင်းခြံမြို့ ဂန္ဓကုဋိ သံသရာအေး စေတီတော်ကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စနှင့် တကွ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သမထ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် ပြန့်ပွားရေးအတွက် အသုံးပြု လှူဒါန်းရန် သက်သက်ဖြစ်ပါသဖြင့် ပုံနှိပ်ကူးယူခြင်းများ မပြုကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
လက္ခဏာ ပုံတော်

မှတ်ချက်။ မြင်းခြံမြို့ သံသရာအေးစေတီတော်အတွင်း ကျောက်စာမှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက္ခဏာ ပုံတော်ကို ကူးယူ၍ ဖော်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဇာတာခွင်

၃	၂ လ ၁၄၆၀၈	
		၅

၁၂	
၁၅	၉
၁၈	၆
၂၁	၃
၂၄	၀

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၁၀	၁၁	၀	၁၀	၉	၁၀	၁၀	၁၀
၂၂	၀	၃	၃	၉	၄	၂၈	၈
၉	၅၆	၂၃	၁၂	၄၆	၁၆	၄၅	၁၉

မြင်	စင်
၂၄	၂၄
၄၉	၃
၈	၇

ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၉-ခု၊ ဒီဃ ၄၄၀၊ ရဿ တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်၊ တနင်းလာနေ့ နံနက် ၃ ချက်တီးကျော် ၄ ချက်မတီးမီ ၆ နာရီ ပါဒ်ပြည့် ၆ ဗီဇနာ ၄ ပြန် ၁ ခရာ ကုံလင်မိန်စန်း စနေကြင်း အင်္ဂါနဝင်း နက္ခတ် ၂၄ လုံး တပါဒ်ထက် လင်စီးလျက် ထိုနာရီ၏ တည့်နက္ခတ်သော်ကား ဝိသာခါ နက္ခတ် မွန်းတည့်မတ်အချိန် သန့်ရှင်း ကြည်လင်ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာအချိန်တွင် ရတနာ သုံးစုံ ကြာငုံအသွင် ဦးထိပ်တင်လျက် ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြစ်လတ္တံ့သော အလောင်းအလျာ သားကောင်း ရတနာသည် မြင်းခြံမြို့ အနီး စွန်းလွန်းရွာ အဘ ဦးသန့်၊ အမိ ဒေါ်တုတ်တို့မှ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။

၁၃၁၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၉) ရက်စနေနေ့ ညနေ ၄ နာရီ ၄၅ မိနစ် အချိန်ခန့်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ရည်မှန်း၍ မန္တလေး တက္ကသိုလ်

“ဥပစာတန်း”

ကျော်ဇင်ညွန့်

ရေးသားဆက်ကပ်သော

စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ကြီးဘွဲ့

ရတု ပိုဒ်စုံ

(ပါဒ ၅၀-စီပါဝင်သည်)

(၁) ထွန်းနေလရောင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်သား၊ တန်းဆောင်ရွန်းလက်၊ ထက်ဘဝဂ်နှင့်၊
နရက်အောက်ပြည် ခြောက်ရောင်ခြည်ဖြင့်၊ အောင်စည်မေ့ မြည်ဟိန်းခ သည့်ကဿပကျော် ဗုဒ္ဓမော်၏
ထံတော် ဝပ်တွား၊ ၎က်ကျေးသားသည်၊ နထွားသန်ညက်၊ သစ်သီးခက်ကို၊ ရောရက်သဒ္ဓါ၊ ကြည်ညိုစွာဖြင့်
သုံးဖြာမုဉ္ဇ၊ ရှေးပုဗ္ဗနှင့်၊ ပရစေတနာ၊ လှူဘူးပါ၍၊ များစွာ ဘဝ ကျင်လည်ရလျက်၊ တဝရွှေဘုံ
ပြည်သထုံဝယ်၊ ဗာဟုတေဇာ - မနုဟာ၏၊ သတ္တာ ဘားမဲ့ ဖြစ်ဘူးခဲ့ကာ၊ သံသရာ၌၊ လည်ကာဖုံဖုံ
ဖြစ်မျိုးစုံ၍၊ အဟုန်ရှေးက ကုသလကြောင့်၊ ဒီပလက်ျာ၊ ကျွန်းမဟာ၏၊ ဗုဒ္ဓါမြတ်စွာ၊ မွေမွေတို့၊ စံခ ဘုန်းဖြာ၊
ပြည်မြန်မာ၌၊ သာသနာကျိုး ရွက်သည်ပိုးရန်၊ ဘုန်းမိုး သွန်းစွေ မြတ်သန္ဓေဖြင့် ကိန်းနေစံပျော်
ဆရာတော်ကား၊ အကျော်ဒေယျ၊ မြတ်မွန်လှစွာ၊ ဓမ္မအောင်မြေ၊ ထွန်းလင်းစေသည် ထွန်းနေရောင်လင်း
မြူး၏တည်း။

(၂) ကျွန်းမြေမြဘောင်၊ ဘုန်းစက်ရောင်ကား၊ နေရောင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ထိန်ဆူပတ်၍၊ ထွင်မြတ်ဗောဓိ၊
သားတပည့်ကား၊ ထူးဘိရိပ်မြောင် ရွှေဂူချောင်၌ တဘောင်စနဲ အုတ်အော်သဲလျက်၊ နုဆဲစဉ်ကာ
ထောင့်နှစ်ရာရစ်၊ စွန်းနှစ် - နှစ်ဝယ်၊ ထွန်းသစ် စိတ်သွင် - ထွန်တုံငင်၍၊ မြတ်စဉ်တရား၊ အာရုံပွားကာ၊
တနေ့ခါ၌ လယ်ယာပြင်ထဲ၊ ပဲကြီးကြိရင်း၊ နွားတယုဉ်း၏၊ ဆန်ငြင်းရောင်ဖယ်၊ ပြုစဉ်ဝယ်၌၊ စိတ်ဝယ်တရား၊
ပြန်ကြွယ်ပွားကာ၊ ခိုင်းနွားကိုလွတ်၊ ထွန်ကိုချွတ်၍၊ လွတ်ကျွတ်လေရာ၊ မြိုင်ရိပ်သာသို့၊ ချီကာကြွမြန်း၊
တောထွက်ခန်းတည့်၊ မြိုင်နန်းရဝေ၊ သာမဏေကား၊ ရက်တွေသတ္တ၊ ခုနှစ်ဝဖြင့်၊ ဆုံးစကုန်လျှော၊
အာသဝေါကင်း၊ သန့်မြတ်ရှင်း၍၊ သတင်းဘုန်းရောင်၊ ဝင်းပပြောင်သား၊ ထွန်ထောင်ကိုယ်တော်၊
ဘွဲ့မည်ကျော်ကြောင့်၊ ပြည်ပေါ်ပြန့်ထိန်၊ ဂုဏ်မြူးရိန်ကာ၊ နေမိန္ဒရ တောင်တော်မြဲ၌ ထူးစွအံ့မည်၊
သိမ်တော်တည်ပေ၊ အောင်ခဲ့လေသည် ကျွန်းမြေဘောင်တွင်း ထူးဘိတည်း။

(၃) ရွန်းဝေပြောင်၊ သာသနာရောင်လည်း၊ အခေါင်တန့်တီး၊ ထိန်ထိန်ငြီး၍၊ ဘုန်းမီးပြောင်ဘိ၊
ဦးကဝိ] ဟု၊ လူသိ နတ်ကျော်၊ ဆရာတော်ကား၊ ပူဇော်ဗြဟ္မာ၊ ချဉ်းကပ်ခါဖြင့်၊ သက္ကာညွတ်ကွေး၊
ပူးမျှော်သေး၏၊ သုံးရေးဓမ္မ၊ သင်္ခါရဟု၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ဟောမိန့်မှာသို့၊ ဒုက္ခာ အနိစ္စ အနတ္တဖန်၊
ထိုသုံးတန်ကား၊ မူမှန်သောကြောင့်၊ ရုန်းမမှောင့်ဘဲ၊ တထောင့်သုံးရာ၊ ဆယ့်လေးဖြာစွ၊ “နဝကဆုန်”။

လဆုတ်ကြိုတည့်၊ ရိပ်မြိုလျော်မွေ့၊ နဂါးနေ့-ဝယ်၊ သက်ရွေ့နိဗ္ဗာန်၊ ရှေ့တူရူ၍၊ နတ်လူခပင်း၊ တပည့်ရင်းတို့၊
နေမင်းသူရိန်၊ ကွယ်ပျောက်မှိန်သို့၊ ဦးနှိမ်ဝပ်တွား၊ သိုက်မြိုက်သားစွ၊ တရားအမွေ၊ မြွက်ခဲပေ၍၊
စိတ်ဖြေနှစ်သိမ့်၊ ပြေကြစိမ့်ငှာ၊ ဒေသနာကို၊ ဗြဟ္မာလူနတ်၊ စွဲမှတ်မကွာ၊ နိဗ္ဗာန်သာသို့၊ မကြာရောက်ကြောင်း၊
လမ်းစဉ်ကောင်းဖြင့်၊ မနှောင်းရောက်ရန်၊ မွေစစ်ချန်ခဲ၊ ပြည်မြန်တက်နေ၊ တောင်ကျွန်း မြေဝယ်
ရွန်းဝေပြောင်ဝင်း ကျူး၏တည်း။

ရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာ

၁။ ခြောက်ရောင်လျှံဝင်း - မြတ်မင်းဗုဒ္ဓေ၊
မိန့်မှာမြတ်ကြား - တရားနှုတ်ချွေ၊
လက္ခဏာရေး - မနှေးသိစေ၊
သင်္ခါရ - မှတ်ကြနတ်လူတွေ။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်မင်း - ရှောင်ကွင်းမနေ၊
အနိစ္စဘဲ - မလွဲမသွေ၊
မမြဲတရား - ထင်ရှားသက်သေ၊
နိဗ္ဗာန်နန်း - ကြွမြန်းတော်မူပေ။

၃။ မြတ်ဂေါတမ - မြန်းကြွနိဗ္ဗာန်၊
တရားထင်ရှား - ညွှန်ကြားမည့်သူ၊
ဗြဟ္မာသိကြား - အများနတ်လူ၊
သူမြတ်ထူး - ရည်စူးပန်ဆုယူ၊

၄။ ဆုယူပန်ခ - ပြည့်ဝ နတ်လူ၊
ဇေယျတောင်ကျွန်း - စွန်းလွန်းရွှေဂူ၊
တရားညွှန်လတ် - သူမြတ်တဆူ၊
ဦးကဝိ - တုမရှိ မွန်မြတ်ဖြူ။

၅။ ပါဝစန - ဓမ္မထိုထို၊
မြန်ပြည်တလွှား - ကျော်ကြားကြည်ညို၊
ပူဇော်ဆည်းကပ်-မပြတ်စဉ်လို၊
ဆရာတော်ဖျား-ထံပါး မှီကပ်ခို။

၆။ မွန်မြတ်ဓမ္မ - ချမ်းမြရိပ်မြို၊
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း - လမ်းကောင်းဖုံဖုံ၊
တပည့်တပန်း - ရဟန်းလူစုံ၊
ညွှန်မြတ်ကြား - အများလူနတ်ယုံ။

၇။ ဖလ်သူရိယ - တမျှရောင်သွယ်၊
တဆူနေမင်း - ရောင်ဝင်းစိန်ချယ်၊
သာသနာကြီး - ထိန်ငြီးထယ်ထယ်၊
ကမ္ဘာလုံး - နေနှုန်းရောင်လင်းဘွယ်။

၈။ ဘုရားသော်မှ - နိစ္စမတည်၊
ယင်းသည့်တရား - ထင်ရှားပြမည်၊
လူခပဲတို့ - မလွဲသွေဖီ၊
ကြိရွယ်စူး - စိတ်ကူးတော်မှန်းရည်။

၉။ ထောင့်သုံးရာရေး - ဆယ့်လေးစွန်းကျန်၊
ကဆုန်မာသ - ပက္ခဆုတ်ချန်၊
ကိုးရက် မှတ်သား - နဂါးနေ့မှန်၊
နိဗ္ဗာန်နန်း - ကြွမြန်းလျော်မွေ့စံ။

၁၀။ ဂါရဝေန - တုပ်ကွရိသေ၊
ဟောမိန်ချမှတ် - ပညတ်ထွေထွေ၊
တပည့်ရဟန်း - ဆင်းမြန်းထိပ်ဘွေ၊
အတိတ - မြန်းကြွနိဗ္ဗုမြေ။

မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရုပတ္တိအကျယ်

[ဤထေရုပတ္တိ အကျယ်သည် မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ပြန်လည်ဟောကြားတော် မူခဲ့သည်ကို ကြားနာမှတ်သားရသည့် အတိုင်း ရေးသား ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။]

နှစ်ဖြာရပ်နာမ်တို့ အဖန်ဖန်ပျက် အဆက်မပြတ် ဒလစပ် အဆုံးမထင် ဝဲကတော့သွင် သံသရာပြင်မှ အလျင် အမြန်ကူးမြောက်ရန် ဆန္ဒနှင့် ဘဝပေါင်းများစွာက သံသရာ ရိက္ခာထုပ်ကို သိုမြုပ်ကာ ရှာမှီးခဲ့သော အမျိုးသားကြီး တစ်ယောက်သည် ယခု ဘဒ္ဒကမ္ဘာ ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော် အခါက “ကျေးသားကြက်တူရွေး” အမျိုးဇာတ်၌ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

တစ်နေ့သော ကာလ ကဿပဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ခဲ့သည် ခဏ အဟိတ်တိရိစ္ဆာန်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပါရမီ အထုံနှင့် ကုသိုလ်ဟုန် မကင်းတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဩော်ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အလွန်ထူးမြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါကလားဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင် ဇောစေတနာ ဝင်တာနှင့် ကဿပ ဘုရားရှင်ထံတော်ပါးသို့ ဝပ်တွားကာ ရိုကျိုး အတောင်နှစ်ဖက် ထိပ်မှာ ယှက်မိုးလျက် ရှိခိုးပူဇော်ကာ သစ်သီးဆွမ်းလှူဒါန်း ရှာတယ်။ သစ်သီးဆွမ်း လှူဒါန်းပူဇော်တော့ သတ္တဝါဝေနေယျ အများကို သနားချီးမြှောက်တော် မူလိုတဲ့ မြတ်ဘုရားဘုန်းမော်က အလှူခံတော်မူပြီးလျှင် ဤဒါန ကောင်းမှုကြောင့် သင်လိုလားတောင့်တတဲ့ ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံစေလို့ မိန့်ခွန်းတော် ချွေလိုက်သည်တွင် ကျေးသားကလေးမှာ ဝမ်းသာအားရ ရှင်လန်းစွာနှင့် ဘုရားရှင် ကြွသွားတော်မူသည်ကို မြော်ရှုရင်း ဤအရှင်မြတ်အား တတ်စွမ်းသမျှ သစ်သီးဆွမ်းဒါနဖြင့် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းရသည်မှာ လွန်စွာအဖိုးထိုက်လေစွ တကားဟု မြွတ်ဆိုကျူးရင့်ပြီး ရှင်မြူးကြည်နူးလျက် ထူးမြတ်တဲ့ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်က စေတနာဇော အလွန်သန်သည်က တကြောင်း၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဘုရားရှင် ဖြစ်လေတော့ ကျေးသားကလေးမှာ စုတေလို့ သေသွားတဲ့ အခါ ကာမသုကတိ ခုနှစ်ဘုံတွင် သူတကာနှင့် မတူအောင် စည်းစိမ်တွေ အမျိုးမျိုးကို ခံစားခဲ့ရပြီးနောက် လူ့ပြည်သို့ ရောက်ပြန်တော့လည်း တက္ကသိုလ်ပြည်ဌာန၌ အလွန်ထင်ရှား တိကိစ္ဆက ပါမောက္ခ ဆရာကြီး တစ်ပါးရယ်လို့ ဖြစ်ရပြန်တယ်။ (ဆေးဆရာကြီး ဘဝတုန်းက တွေ့ကြုံ ဆက်ဆံဘူးသူတိုင်း ငါ့ထံရောက်ကြလိမ့်မယ်။ ငါဆုံးမတဲ့ အတိုင်း ငါ့တရားကို အားထုတ်နိုင်ကြလိမ့်မယ်လို့ အမိန့်ရှိတော် မူခဲ့ဘူးသည်။) ၎င်းဘဝမှ တဖန် စုတေ၍ သံသရာ ကျင်လည်ခဲ့ပြန်သော် ဂေါတမ ဘုန်းမော်၏ သာသနာတော်အတွင်း သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ သထုံပြည်ကြီးကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တော်မူခဲ့သော သာသနာဒါယကာ မနုဟာမင်းကြီး၏ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ရာ ဘားမဲ့ ဆရာတော်ရယ်လို့ ဖြစ်ရပြန်တယ်။

ငင်းဘဝမှ တဖန် စုတေ၍ သံသရာ ကျင်လည်ခဲ့ပြန်ရာ မြန်မာပြည် အထက်ပိုင်း မြင်းခြံမြို့ တောင်လကျာ မဟာဂါမ စွန်းလွန်းရွာဌာနတွင် ခမည်းတော် ဦးသန့်၊ မယ်တော် ဒေါ်တုတ်၏ဝမ်းမှာ ကိန်းအောင်း၍ မွေးဖွားလာပြန်တယ်။

ပဋိသန္ဓေ ယူသောအချိန်တွင် ခမည်းတော်၌ အိမ်မက်မြင်မက်သည်မှာ ထူးမြတ်သော ကြန်အင် လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ လူတစ်ယောက် လာ၍ “ခင်ဗျားတို့ အိမ်မှာ နေပါရစေ” လို့ တောင်းပန်သည်ကို ဦးသန့်က “ငါ့အိမ်မှာ မနေချင်ပါနှင့် ဆင်းရဲလှတယ်” လို့ အတန်တန် ငြင်းပယ်၍ မရသည့်နှင့် လက်ခံရကြောင်း အိမ်မက်ကောင်းကို မြင်မက်သည်။ မယ်တော် ဒေါ်တုတ်၏ ပဋိသန္ဓေလည်း ကိုးလ လွန်မြောက် ဆယ်လသို့ ရောက်တော့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အလောင်းအလျာ သားကောင်းရတနာကို သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၄၁၂ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၃၆ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း အချိန်တွင် ထူးမြတ်သည့် ပုံသွင်နှင့် သားကောင်းရွှေစင်ကို ဖွားမြင်လေသည်။ ကျော်စော ထင်ရှားသော နိမိတ်များကြောင့် ဦးခေါင်းဆေး မင်္ဂလာပြုသည့် အခါ၌ မောင်ကျော်ဒင် ဟု ကင်ပွန်းတပ် အမည်ပေးခဲ့လေသည်။

ဦးသန့် ဒေါ်တုတ်တို့တွင် မသင်း၊ ကိုကျော်ဒင်၊ ကိုအောင်ခိုင် ဟူ၍ သားသမီး သုံးယောက်သာ ထွန်းကားလေသည်။

ကိုကျော်ဒင်ကို ငယ်စဉ်က မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်း ဆရာတော်ထံ အပ်နှံ၍ စာပေ သင်စေခဲ့သော်လည်း ဉာဏ်ထုံထိုင်းလှ၍ စာကောင်းစွာ မတတ်သည်နှင့် ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင် မင်းခစား (ဝါ) မင်းစေအဖြစ်နှင့် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းရသည်။

အချိန် အရွယ် ရောက်သောအခါ တစ်ရွာတည်းနေ မရွှေရီနှင့် သင့်မြတ်၍ သားသမီးလေးယောက် ထွန်းကား ခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် သုံးယောက်မှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် သေဆုံးကြသဖြင့် ကိုရိုန်ခေါ် ကိုကံညွန့် တစ်ယောက်သာ ယခုတိုင် ရှိလေသည်။

ကိုကျော်ဒင်သည် မင်းခစား အလုပ်ဖြင့် တိုးတက်ရန် လမ်းစမမြင်၍ အသက် ၃၀ အရွယ်တွင် အလုပ်မှ နုတ်ထွက်ပြီး မိဘတို့၏ လက်ငုတ် ယာအလုပ်ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်နေလေသည်။ တစ်နေ့သော အခါ သမာဓိမှော်အောင်၍ ရံဖန်ရံခါ ကမ္ဘာစောင့် နတ်ကြီးများ ပူးကပ်သည်ဟု သမုတ်ခံရသော ဦးစံတင်နှင့် စကားပြောနေရာ ဦးစံတင်က ရုတ်တရက် ကောက်ကာငင်ကာ

“တလိမ် နှစ်လိမ် လိမ်လို့ရှုပ် အမယ်ဘုတ်ကဲ့ သူ့ချည်ငင်၊ ဘယ်သူငင်မှ သည်ရှုပ်ထွေး၊ ရှင်းနိုင်ပါ့မလေး။ ချည်ခင်ကြို့ ချည်ခင်ကြား၊ လွန်းကလေးနဲ့သွား၊ ဘုရားငုတ်တို့ ရောင်တော် လွတ်ပါလို့ ပုံတော်ဝတ်တဲ့ မခွေးရယ်၊ အနားစိမ်းရောင်ခြယ်၊ အလယ်ပြာဘောင်ကွက်နဲ့ လက်ခတ်သံ ကျွန်းဖိုသား၊ သောင်းတိုက်ကကြား”

လို့ တဘောင်ကို ရွက်ပြပြီး “တလိမ် နှစ်လိမ် လိမ်လို့ရှုပ် အမယ်ဘုတ် သူ့ချည်ခင်ဟာ ရက်ကန်းစင်ကျတော့ မရှင်းဘူးလား” လို့ မေးရာ၊ “ရှင်းတာပေါ့” လို့ ဦးကျော်ဒင်က ဖြေလိုက်တယ်။ “ဒီတော့ အမယ်ဘုတ် သူ့ချည်ခင်ထက် ရှုပ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်တဲ့ ချည်ခင်ကြီးကို ခင်ဗျား (ဦးကျော်ဒင်) သတိ တစ်လုံးနဲ့ ရှင်းရလိမ့်မယ်။ သတိတစ်လုံးနဲ့ ရှင်းတဲ့အခါ စွန်းလွန်းရွာတောင်ဘက် ရက်ကန်းစက် ပေါ်လိမ့်မယ်။ ရက်ကန်းစက် ပေါ်တဲ့အခါ ကျွန်းဖိုပင်ကုန်းမှာ ခင်ဗျား သာသနာ ပြုရလိမ့်မယ်။ သာသနာပြုတဲ့အခါ ကျွန်းတိုင်နှစ်လုံး ပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားငုတ်တို ရောင်တော်လွတ်ပါလို့ဆိုတာ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကြီး ငုပ်နေတာ ပြန်ပေါ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။” အဲဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က “အို - တောက်တီး တောက်တဲ့တွေ ရောက်ပြောမနေစမ်းပါနဲ့ဗျာ” လို့ ဆိုလိုက်တော့ ဦးစံတင်က “စောင့်ကြည့်သေးတာပေါ့” လို့ ပြောတယ်။

အဲဒီနှစ်မှာဘဲ ယာတကွက် ထပ်ဝယ်လိုက်တယ်။ မိုးဦးကျတော့ ဒေါ်ရွှေရီကိုပါခေါ်ပြီး ယာရှင်းသွားကြတယ်။ ယာထဲကိုရောက်တော့ ဦးကျော်ဒင်က ဒီနှစ် ဒီယာသစ်ထဲမှာ နှမ်းကြီးမယ်၊ နှမ်းငါးဆယ်(တင်း) ထွက်လျှင် ဘုရားဆီမီးထောင်ပြည့် ပူဇော်ကြရအောင်လို့ ပြောတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “ငါးဆယ် မလုပ်ပါနဲ့ လေးဆယ်ဘဲရရ ဆီမီးပူဇော်ကြတာပေါ့လို့” ပြောတာနဲ့ “အေး အေး ဒါဖြင့် ကတိမပျက်တမ်း” လို့ ဦးကျော်ဒင်က ပြန်ပြောပြီး “ရေးကလိုတော့ အတီးအမှုတ်တွေနဲ့ မသွားချင်ဘူး၊ ကလေးမတွေ လက်ဝတ်လက်စား ပျောက်ရင် ဒို့တာဝန် ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ရိုးရိုးဘဲ သွားချင်တယ်” လို့ပြောတယ်။

နောက်မကြာမီ ယာသစ်ထဲမှာ နှမ်းကြီးကြတယ်။ နှမ်းပင်ကလေးတွေ ပေါက်လာတဲ့ အခါမှာ မိုးဦးခေါင်လေတော့ အပင်ကလေးတွေဟာ သေလုသေနာနဲ့ နေတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ နောက်မိုးရွာတော့ အပင်ကလေးတွေ ပြန်ပြီးထောင်လာကြတယ်။ သူတကာ နှမ်းခင်းတွေမှာတော့ မိုးခေါင်လို့ ပျက်စီးကြသော်လဲ ဦးကျော်ဒင် နှမ်းခင်းက မပျက်စီးဘဲ နှမ်းတင်းရေ လေးဆယ်တိတိ တလက်ဆွံ့မျှ အပိုအလိုမရှိထွက်တယ်။

ဒါနဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားတဲ့အတိုင်း ဆီကြိတ်ပြီး “ဘုရား ကိုးပိဿာ၊ သံဃာ ကိုးပိဿာ လှူရအောင်” လို့ ဒေါ်ရွှေရီက ပြောတော့ ဦးကျော်ဒင်က “ဘုရား ကိုးပိဿာဆိုတာတော့ ဟုတ်ပြီ။ သံဃာ ကိုးပိဿာက ဘယ်နှစ်ပါး ပင့်မလို့တုံး” လို့ မေးတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “လေးပါးပင့်မယ်၊ တစ်ပါး နှစ်ပိဿာစီ၊ ပိုတဲ့ တစ်ပိဿာကတော့ ဘုရားပွဲ အတွက်” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ “အေး ကောင်းပြီ၊ အဲဒီလိုဘဲ လှူတာပေါ့” ဟုဆိုကာ ၁၂၈၁ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့မှာ ဆီမီး ရေစက်ချ၊ ပရိတ်တရားတော် နာပြီး ညကျတော့ ရွာအရှေ့တောင်က စေတီတော်မှာ ဆီမီးများ ထွန်းညှိ ပူဇော်ကြတယ်။ ဒေါ်ရွှေရီကလည်း ကြွရောက်လာတဲ့ ပရိတ်သတ်ကို ကွမ်း၊ ဆေး၊ လဘက်နဲ့ ဧည့်ခံ၍ နေတယ်။ ဦးကျော်ဒင်ကတော့ စေတီတော်နား ကပ်ပြီး ဆီမီးများကို ကြည့်နေရာ ဆီမီး မီးစာ အဖျားမှ မည်းလာပြီး ဆီမီးညွန့်ကလေးတွေက တလျှပ်လျှပ်နှင့် ဆီများ ဆူပွက်သည်ကို မြင်ရတော့ ကြက်သီးမွေးညှင်းထကာ တကိုယ်လုံး တုန် တုန် သွားတယ်။ ဒီတော့ “အလို ငါ ဘာများ ဖြစ်ပါလိမ့်မတုံး၊ ခုနေ အခါ ငါဆုတောင်းရရင် ရတော့မှာဘဲ” လို့ ယုံကြည်နေခိုက်

“ရဟန်းဘောင်တက်လိုသော ဆန္ဒပြင်းပြစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် ရဟန်းဖြစ်ရပါလို၏။ ရဟန်း ဖြစ်သောအခါ တရားဟောပြော ဆုံးမရပါလို၏။ သတ္တဝါတွေ ငါဟောပြော ဆုံးမသည့်အတိုင်း

ငါကဲ့သို့ ကျင့်ကြံတရား အားထုတ်နိုင်ကြပါစေသည်။” လို့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ သဘောကျ ဆုတောင်းလိုက်တယ်။

အဲဒီလို ဆုတောင်းပြီးနောက် စိတ်တဖန် ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်မှာ ငါသည် စာဆိုလို “ဏ”ကဏ်း တစ်လုံးမျှ မသိနားမလည်၊ ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ရင် ငါဘယ်လို တရားဟောရပါ မတုံးလို့ တွေးတော ပူပန်မိပြန်တယ်။ ထိုအခါတုံးက စာကလည်း မတတ်၊ ဗဟုသုတကလည်း နည်းသေးတော့ သမ္မာသမ္မောဓိ ဆုတို့၊ ပစ္စေကဗောဓိ ဆုတို့၊ အဂ္ဂမဟာသာဝက ဆုတို့၊ ပကတိသာဝက ဆုတို့ တောင်းဘို့ရာ နားမလည်လေတော့ သူတကာလို ဇာချဲ့မနေဘဲ ထိုးတဲ့ ကျိုးကန်းဆိုသလို တိုတို တုတ်တုတ်နဲ့ ဆုတောင်းလိုက်တယ်။ ဆုတောင်းပြီး ဦးကျော်ဒင်သည် သူ့ဟာသူ ဆုတောင်းတဲ့ အတိုင်း ရတော့မှာဘဲလို့ အလွန်ဝမ်းသာ နေတယ်။

အဲဒီနှစ်မှာဘဲ ဥစ္စာပစ္စည်း အထူးပင် တိုးတက်လာတာနဲ့ ဦးကျော်ဒင်က ဥစ္စာပစ္စည်း တိုးတက်ရင် လူပျက်စီးတတ်တယ်လို့ ကြားဘူးတယ်။ စနေဂြိုဟ်ထဲ ရောက်ရင်လဲ သေတတ်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ငါလဲ ခု စနေဂြိုဟ်ထဲ ရောက်နေတယ်။ မြင်းခြံမှာလဲ ကပ်ရောဂါတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီကပ်ရောဂါထဲများ ပါသွားမလား မသိဘူး။ ခုနေများ ငါသေသွားရင် ကုသိုလ်ဆိုလို့ တစက်မှ မရှိဘူး။ အကုသိုလ်ချည်းဘဲ။ ပစ္စည်းကလဲ ဒီနှစ်မှ သိပ်တိုးတက်လေတော့ သေချင်လို့ဘဲလားလို့ တွေးတောမိပြီး သေရမှာကို အကြောက်ကြီး ကြောက်လာတယ်။

အဲဒီလို သေရမှာ ကြောက်နေတုန်း ဦးကျော်ဒင်သည် ၁၂၈၁ ခုနှစ် တပေါင်းလ ညတစ်ညတွင် အိပ်မက်မြင်မက်သည်မှာ ဘုရားဆင်းတုတော် တစ်ဆူ မိမိအိမ်ရှေ့ မဏ္ဍပ်အတွင်းသို့ ကြွလာပြီး ပြီးတော်မူလျက် လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နဲ့ နေတာကို ဦးကျော်ဒင်က မြင်ရတယ်။ ဒါနဲ့ “ပေး ပေး ငါကိုယ်တိုင် ဆွမ်းကပ်မယ်” ပြောပြီး မရွှေရီလက်မှ ဆွမ်းအုပ်ကို လှမ်းယူကပ်တဲ့ အခါ ဘုရားဆင်းတုတော်က “တယ်ရှုပ်တယ်၊ ငါယခုသာ စကားပြောမယ်၊ နောက်ကို ငါစကား မပြောတော့ဘူး” လို့ ဘုရားဆင်းတုတော်က စကားပြောသည်ကို မြင်မက်ပြီး လန့်နိုးရာ ရင်ဝဘဝင်တွင် ဒိတ်ဒိတ် ဒိတ်ဒိတ်နှင့် ခုံလျက် ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ကာ ငါတော့ သေတော့မှာဘဲ၊ သေချင်လို့သာ ခုလို အိပ်မက်မျိုး မက်တာဘဲလို့ တွေးကြောက်လာတာနဲ့ မရွှေရီကို နှိုးပြီး အိပ်မက် အကြောင်း ပြောပြရင်း ဖရောင်းတိုင် တောင်းတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “ဖရောင်းတိုင်တော့ ရှာပေးပါ့မယ်၊ အိပ်မက် အကြောင်းကိုတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောပါနဲ့” လို့ နှုတ်ပိတ်ပြောဆိုပြီး ဖရောင်းတိုင် ရှာပေးတာနဲ့ ဘုရားမီး ပူဇော်ရန် ထွက်သွားတယ်။

ဘုရားစေတီတော် ရောက်တော့ သူငယ်ချင်း ဦးချိုတိုင်နဲ့ တွေ့တယ်။ ဦးချိုတိုင်က “မင်း ဘာလာလုပ်သလဲ” လို့ မေးတာနဲ့ “ငါ သေရမှာ ကြောက်လွန်းလို့ ဘုရားမီး ပူဇော်ရအောင် လာတာပါကွာ” လို့ ပြောတော့ ဦးချိုတိုင်က ခုနှစ် သက္ကရာဇ်ကို မေးမြန်းတွက်ချက်ကြည့်ပြီး “ဒီနှစ် မင်းတို့အိမ်က ခြေနှစ်ချောင်း ထွက်ကိန်းရှိတယ်” လို့ ဟောလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က “ဟ - မပြောစမ်းပါနဲ့ကွ၊ နဂိုကမှ ကြောက်ရတဲ့အထဲ” “ဟ - ဦးကျော်ဒင်ရ ငါပြောတာ မဟုတ်ဘူး ဗေဒင်က ပြောတာကွ” လို့ ဦးချိုတိုင်က ပြောပြန်တယ်။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်မှာ သာ၍ပင် ကြောက်သွားတာနဲ့ “သူငယ်ချင်းရယ် ငါလဲ

ဘုရားဝတ်တက် ဝတ်ကပ် လိုက်စမ်းပါရစေ၊ နေ့တိုင်းခေါ်စမ်းပါ” လို့ ပြောနေတုံး ဦးစံတင် ရောက်လာပြန်တာနဲ့ ဦးစံတင်ကိုလည်း ဘုရားဝတ်တတ် ဝတ်ကပ် နေ့စဉ်ခေါ်ပါရန် ထပ်မံ မှာထားပြန်သည်။

နောက် များမကြာမီ ညတစ်ည လသာသာ အချိန်တွင် ဦးကျော်ဒင်သည် ဦးစံတင်နှင့် အတူ မိမိအိမ်ရှေ့ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် စကားပြောရင်း အိပ်ပျော်သွားကြရာ “သတ္တဝါတွေ အလွန် သနားစရာ ကောင်းတယ်၊ သတ္တန္တရကပ်၊ ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်၊ ရောဂန္တရကပ် ကပ်ကြီး သုံးပါး ဆိုက်နေပြီ၊ သတ္တဝါတွေ မျက်စိလယ် လမ်းမှား ချောက်ကမ္ဘားကျကုန်ပြီ အလွန်သနားစရာကောင်းတယ်” လို့ ဦးစံတင်က ညည်းတွားလိုက်တော့ ဦးကျော်ဒင်က “မျက်စိလယ် လမ်းမှား ချောက်ကမ္ဘားကျမှန်းတော့ သိတယ်၊ ခုနေအခါ လမ်းမှန်တွေ့ရင် လိုက်ချင်ပါတယ်ဗျာ” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဒီတော့ ဦးစံတင်က “လမ်းမှန် လိုက်ချင်ရင် မခက်ပါဘူးဗျာ လမ်းဆုံ လမ်းမ လမ်းလေးခွ ကနေ စောင့်ပေါ့၊ လမ်းမှန်ပြတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်” လို့ ပြန်ပြောတော့ ဦးကျော်ဒင်က ကောင်းကောင်း နားမလည်တာနဲ့ ဦးစံတင်ကို ထပ်မံ မေးမြန်းတယ်။ ဘာမှ ပြန်မပြောတာနဲ့ လှုပ်နှိုးပြီး မေးတော့ ဦးစံတင်က “ကျုပ် ဘာပြောလို့တုံး” ဆိုတာနဲ့ ဦးကျော်ဒင်က “ခင်ဗျား ခုနက ပြောသေးတယ်လို့” ပြန်ပြောလိုက်တော့ ဦးစံတင်က “မကြောက်ပါနဲ့ဗျာ၊ ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ ရတနာသုံးပါးရှိသားကဘဲ” လို့ အားပေးစကား ပြန်ပြောတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဦးကျော်ဒင်ဟာ သေရမှာကို အကြောက်ကြီး ကြောက်နေတော့ “အင်း ငါတော့ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပဒ် ဖြစ်တော့မှာပဲ၊ ငါ့စိတ်ကိုတော့ ဆေးကုအုံးမှာဘဲ” လို့ သူ့ဟာသူ စဉ်းစားပြီး “ဦးစံတင် ကျုပ်တော့ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပဒ်ဖြစ်တော့မယ်။ ကျုပ်စိတ်ကို ဆေးကုချင်တယ်၊ ဘယ်လို ကုမလဲဆိုရင် ကျုပ်အိပ်မက် သလို ကျုပ်အိမ်ရှေ့မှာ မဏ္ဍပ်ထိုး ဘုရားပင့်ပြီး ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်ပြုရရင် ကျုပ်စိတ် ချမ်းသာမှာပဲ” လို့ ပြောလိုက်တော့၊ ဦးစံတင်က “ခင်ဗျား သဘောရှိသလို ဆေးကုချင်လဲ ကုပါလေ” ဆိုတာနဲ့ “နက်ဖြန် မနက် စောစော လာစမ်းပါဗျာ ဝါးရှာပြီး မဏ္ဍပ်ထိုးရအောင်လို့” မှာလိုက်တယ်။

နောက်တနေ့ ညကျတော့ ရပ်ရွာက လူကြီးတွေ လာရောက်ကြပြီး စိတ်က ဘယ်လို၊ စေတသိက်က ဘယ်လိုနှင့် ငြင်းကြန့်ကြန့် ဆူနေတာပေါ့၊ ကြွရောက်ကြတဲ့ ပရိတ်သတ်တွေကို ဒေါ်ရွှေရီ ကွမ်းဆေး လဘက်နှင့် ဧည့်ခံတယ်။ ပဌမ ၁ ရက်၊ ၂ ရက်တွင် စွန်းလွန်းရွာမှ လူများလာရောက် ကြ၍ ဘုရားစကား တရားစကား ပြောဆိုကြသော်လဲ ဦးကျော်ဒင်၌ စိတ်တုန်လှုပ် ချောက်ချားခြင်း ဘာမျှမဖြစ်ချေ။ သုံးရက်မြောက်တဲ့ညမှာ စတီးဘရားသား စက်ထဲက စာရေးကြီး ဦးဘစံသည် မပင့်မဖိတ်ဘဲနှင့် ရောက်လာပြီး လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာ အာနာပါန အကြောင်းကို ပြောပြတယ်။ အာနာပါနလို့ ကြားလိုက်ရရင်ဘဲ ဦးကျော်ဒင်မှာ ကြက်သီးတွေ တဖျန်းဖျန်းနှင့် ဖြစ်လာတော့ “ငါ ဘာများဖြစ်နေပါလိမ့်မလဲ၊ ဒီတရားကို ငါအားထုတ်ရင် ရတော့မှာဘဲ၊ သူ့ကိုလဲ ငါပင့်ဖိတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာသူလာတယ်၊ ငါ့ဘို့များ လာဟောတာလား၊ ငါ့အိပ်မက်ထဲကအတိုင်း လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခွက မဏ္ဍပ်ထိုးပြီး စောင့်တာလဲ မှန်ပြီ၊ တရားအလုပ် လာပြောတာလဲ ငါမပင့်ဖိတ်ဘဲနှင့် လာပြောတယ်၊ ဒီတရားတော့ ငါအားထုတ်ရရင် ရတော့မှာဘဲ” လို့ စဉ်းစားပြီး ဝမ်းသာနေတုန်း နောက် စိတ်တဖန် ဖြစ်သည်မှာ “အင်း ငါ့မှာ စာဆိုလို့ ၈ ကဏ်း တလုံးမျှ မတတ်ဘူး။ သူတို့ တရားအလုပ်က စာတတ်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် အခက်ဘဲ” လို့ တွေးတောမိ ပြန်တယ်။ ဒါနဲ့ဘဲ စိတ်စနောင့် စနင်းဖြစ်ကာ “ကိုင်းလေ မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ နောက်သူလာမှ မေးရတော့မှာဘဲလေ” လို့ စောင့်နေတာပေါ့။ နောက်ည စာရေးကြီး ဦးဘစံ

လာတော့ မဏ္ဍပ် အဝင်ဝနားက စောင့်ပြီး “စာရေးကြီး စာရေးကြီး ခင်ဗျား၊ ခင်ဗျားတို့ တရားအလုပ်ဟာ စာမတတ်ရင် ဖြစ်ပါ့မလား” လို့ ဦးကျော်ဒင်က မေးလိုက်တော့ ဦးဘစ်က “အို စာတတ်တာ မတတ်တာ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး၊ သဒ္ဒါနဲ့ ဝီရိယသာ လိုရင်းပါ” လို့ ဖြေတာနဲ့ ဦးကျော်ဒင်က ဆက်ပြီး “ဒါနဲ့ ဘယ်လို လုပ်ရမတုံးဗျာ” လို့ ထပ်မေးတော့ “ထွက်သက် ဝင်သက် အာနာပါနပေါ့” လို့ ဦးဘစ်က ဖြေဆိုပြီး မဏ္ဍပ်ထဲ ဝင်သွားတယ်။

မှတ်ချက်။ ဦးကျော်ဒင်၏ အိမ်သည် စွန်းလွန်းရွာ အတွင်း လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခွ ဒေါင့်တွင်ရှိသည်။

ဦးကျော်ဒင်လဲ ဝမ်းသာ အားရသည်နှင့် စာရေးကြီး နောက်ကို မလိုက်တော့ဘဲ အိမ်ဘေးက အဖီထဲဝင်ပြီး ဂုံနီအိတ် ပတ်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် “ဟင်း- ဝင်တယ်၊ ဟင်း- ထွက်တယ်” ဆိုကာ ရှူရှိုက်နေရင်း နောက်တော့ ထွက်ဝင် ထွက်ဝင်နဲ့ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို ဇွဲသန်သန် ရှူရှိုက်၍ အားထုတ်တယ်။ ဦးကျော်ဒင်သည် ငါအားထုတ်ရင် မုချ တရားရတော့မှာဘဲလို့ ယုံကြည်ပြီး အလွန် ထက်မြက်လှတဲ့ သဒ္ဒါဝီရိယနဲ့ အားထုတ်နေခဲ့ရာ တစ်နေ့တော့ ဦးရွှေလုပ် ရောက်လာပြီး “အသိ လိုက်ရသေးတယ်” လို့ ပြောတာနဲ့ ဦးကျော်ဒင်သည် “ဘယ်လို အသိလိုက်ရမှာတုံး” လို့ မေးတော့ “သိ သိ ပေါ့ကွာ” လို့ ပြောတယ်။ “အသိလိုက်တော့ ဘာဖြစ်မတုံး” လို့ ဦးကျော်ဒင်က မေးပြန်တော့ ဦးရွှေလုပ်က “ကုသိုလ်ရတာပေါ့ကွာ” လို့ ပြန်ဖြေတယ်။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က “ကုသိုလ်ရရင် လုပ်မယ်ကွာ” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ဦးကျော်ဒင်သည် ပြောင်းရိုးစင်းရင်း အသိလိုက်နေတော့ ကုသိုလ်လဲရ ပြောင်းရိုးစင်းလဲ များများရတာပေါ့။ ဒီတော့ “အင်း တယ်နေရာကျပါကလား” ဆိုပြီး နင်းခုတ်တာပေါ့။ နောက်တော့ ဗျောက်ကနဲ ဗျောက်ကနဲ ပြောင်းရိုးပြတ်သံနဲ့ သတိနဲ့ တချက်တည်း ကျ ကျသွားတာကို သဘောကျတာနဲ့ အကုန်အသေးစိတ် မြင်တာပေါ့။ ရှူပြန်လဲ နှာသီးဖျားမှာ လေတိုးထိတော့ သိတယ်၊ သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားပြီး ရှူပြန်တယ်၊ လမ်းသွားပြန်လဲ မြေကြီးနဲ့ ခြေဘဝါး ထိတော့ သိတယ်၊ သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားပြီး သွားတယ်၊ နောက်တော့ ပေါင်းထိုးရင်လဲ သတိနဲ့ထိုး၊ ပေါက်တူးပေါက်ရင်လဲ သတိနဲ့ပေါက်၊ ရေခပ်ရင်လဲ သတိနဲ့ ခပ်ပြီး သတိ လိုက်နေတယ်။

ဦးကျော်ဒင်သည် နေ့ ညမပြတ် အချိန်ရတိုင်း အိမ်မှာသောငင်း၊ ယာခင်းထဲမှာသော်ငင်း၊ တရားအားထုတ်တဲ့ အပြင် မောင်ရင်ပေါ်ချောက် တောထဲမှာလဲ ညဥ့်အိပ် အားထုတ်ခဲ့ရာ သဒ္ဒါ ဝီရိယ ထက်သန်စွာဖြင့် ကြိုးပမ်း တကုတ် အားထုတ်ခဲ့ရာ သမာဓိအားကောင်းလာပြီး အညို၊ အပြာ၊ အနီ၊ အရွှေ၊ အဖြူ၊ အမောင်း စတဲ့ အလင်းရောင်တွေ ပေါ်လာတာပေါ့။ ဒီတော့မှ ငါဒီတရားအားထုတ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်ကို ဖူးရတယ်လို့ ဝမ်းသာအားရနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်တာပေါ့။ နောက်မကြာခင်ဘဲ အလုံးလေး တစ်ခုဟာ မျက်နှာ အနားမှာ ချာလယ်ချာလယ်နဲ့ လယ်နေတာကို မြင်ရတယ်။ ဒီတော့ ဘာများပါလိမ့်မတုံးလို့ အာရုံစိုက် လိုက်တာနဲ့ အလုံးလေးဟာ အပေါ်ကို တက် တက်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ တက်ဟယ် တက်ဟယ်ဆိုပြီး လိုက် လိုက်တာ တဖြေးဖြေး တိမ်ပေါ် ရောက်သွားတယ်။

ဒီတော့မှ “အောင်မယ် ငါတယ်နေရာကြပါကလား တိမ်ပေါ်တောင် ရောက်နေပေါ့” ဆိုပြီး ဝမ်းသာတာပေါ့။ နောက်တစ်နေ့ ဆက်လက် တရားအားထုတ်ပြန်ရာ ပိုးစုန်းဖြူလောက်ရှိတဲ့

အလုံးကလေးဟာ ရှေ့မှာ တဖျပ်ဖျပ်နဲ့ အရောင်တွေ ထွက်နေတာကို မြင်ရပြန်တယ်။ ဒါနဲ့ ကြည့်လိုက်တော့ အလုံးကလေးဟာ အပေါ်ကို တက် တက်သွားပြန်တယ်။ ဒါနဲ့ တက်ဟာ တက်ဟာနဲ့ လိုက်ပြန်တော့ အထက် ရောက်သွားပြီး ဘုံဆောင် ပြာသာဒ်တွေ အဆင့်ဆင့် မြင်ရတွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေရာတွေဟာ ငါ့နေရာတွေနဲ့ တူတယ်။ ငါသေရင် ဒီနေရာတွေကို ရောက်မှာဘဲလို့ အောက်မေ့ပြီး ပြန်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီတော့ မကြောက်ဘူး အားတက်ပြီး ဝမ်းသာနေတာပေါ့။

အဲဒီလိုချည်း တရားအားထုတ်ပါ များလာတော့ ခန္ဓာကိုပေါ်မှာ ဝေဒနာတွေ ပေါ်လာတယ်။ ဝေဒနာ ပေါ်လာတော့ ဝေဒနာတွေပေါ် ပြန်ပြီး သတိကပ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ သမာဓိကလဲကောင်း အလုပ်ကလဲ စည်းမိပြီး (ထိ-သိ-သတိတို့ တပြိုင်နက် ကျသည်ကို ဆိုလိုသည်) မပြတ်မလပ် ကြိုးစားအားထုတ်ပါ များလာတော့ စကားပြောရင်လဲ သဘာဝကိုဘဲ ပြောနေတော့တယ်။ အရပ်ထဲက လူတွေက ဒီအကောင်တော့ ရူးပြီ ရူးပြီ နဲ့ ပြောကြတာပေါ့။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က ရူးတာကောင်းတယ်။ ခေါ်သူ ပြောသူလဲ မရှိဘူး၊ စကားလဲ မပြောရဘူး၊ နေရာကျလိုက်တာ ဆိုပြီး တရား အလုပ်ကိုချည်း နေ့မအား ညမအား အားထုတ်တပေါ့။

အဲဒီလို တရားအားထုတ်ပါ များလာတော့ သတ္တဝါတွေ အာရုံနောက်ကို တကောက်ကောက် လိုက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါနဲ့ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်ပြီး ရွာကလူတွေနဲ့လဲ စကားပြောနေလာတယ်။ အချို့ကို ပြောပြန်လဲ “ဟေ့ မင်းတို့ ဘုရား တရား သံဃာဖက်ကြ၊ မင်းတို့ သေတော့မယ်၊ ၃ ရက်ကြာ သေမယ်၊ ၅ ရက်ကြာ သေမယ်၊ ၇ ရက်ကြာ သေမယ်” လို့ သတိပေးတယ်။ သတိပေးခံရတဲ့ သူတွေလဲ ဦးကျော်ဒင် ပြောသလိုဘဲ သေသေ ကုန်ကြတယ်။ ဦးကျော်ဒင်က “ငါတော့ လူတွေ မိုက်ထဲက အသံနှလုံး ကစပြီး ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတွေပါ မြင်ရတယ်။ အောက်ကြည့်ရင်လဲ ခွေးသေကောင်ပုပ်မှာ လောက်တွေ ခေါင်းချင်းစီပြီး တိုးခွေနေသလို ငရဲသူ ငရဲသားတွေကို မြင်ရတယ်” လို့ ပြောတော့ ရွာသူ ရွာသားတွေမှာ တအံ့တဩ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ဦးကျော်ဒင် ပြောတာတွေ မှန်မှန်နေတော့ ကျွဲပျောက် နွားပျောက်က စပြီး ဓာတ်စာနဲ့ ဆေးဝါးတို့တောင် လာလာမေးကြတယ်။ နောက်တော့ ဦးကျော်ဒင်က မဖြစ်ချေဘူး ကြာရင် ပျောက်စေ ဆရာကြီး ဖြစ်နေတော့မယ် ဆိုပြီး လူတွေနဲ့ ဝေးဝေး မောင်ရင်ပေါ်ချောက် တောထဲကို သွားပြီး အားထုတ်နေထိုင်တယ်။ (“လောကီက အင်မတန် ကောင်းတာ၊ ငါ ကံကောင်း ထောက်မလို ဟိုဘက်ကူးနိုင်တာ” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ဘူးသည်။)

အဲဒီလိုချည်း ထိ-သိ-သတိနဲ့ မပြတ်ရှုရှိုက် အားထုတ်ပါများလာတော့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာတွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိကပ်ပြီး လိုက်ပါများလာတော့ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကို မှန်ထဲမှာ မြင်ရသလို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သန်လာပြီး အူအသံ နှလုံးစသည်တို့ကို ရင်ခွဲပြသကဲ့သို့ သေချာစွာ မြင်ရတော့တယ်။

(ခန္ဓာကိုယ်၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟာ အစိုသော်၎င်း အခြောက်သော်၎င်း အမျိုးမျိုး ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ နောက်ဆက်လက်၍ သဒ္ဓါဝီရိယ ဇွဲသန်သန်နဲ့ နေ့ညမပြတ် တရားအားထုတ် သွားပြန်ပါက စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် တို့၏ ဖြစ်ပျက်ခြင်းကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မြင်ရလိမ့်မယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကျရာမှာ အကြမ်းစား၊ အလတ်စား၊ အနုစား သုံးမျိုးရှိတယ်။ ကိုယ်တိုင်ကြိုးစား အားထုတ်ပါမှလဲ သိနိုင်လိမ့်မယ်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန့်တော်မူခဲ့သည်။)

အမှာ။ ဒီထက်ပို၍ ကြိုတင်သိထားရန် မသင့်လျော်သဖြင့် မရေးလိုက်ပြီ။

(၁) အဲဒီလို မြင်ပြီးနောက် ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် ကြာသာပတေးနေ့ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက်တွင် ပဌမအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူသည်။

နောက် ဆက်ပြီး တရားအားထုတ်ပြန်ရာ ဒေါ်ရွှေရီက အိမ်အလုပ် ပျက်တယ်ဆိုကာ ဦးကျော်ဒင် အားထုတ်နေတုန်း စုဆောင်းပြီး ခုတင်ပေါ်က တွန်းချ၊ ကြမ်းပြားတွေကို တချောင်းစီ တချောင်းစီ အကုန်ဆွဲနုတ်တယ်။ နောက်ဆုံး ကြမ်းတစ်ချောင်းမှ မကျန်ပေမဲ့လဲ ဦးကျော်ဒင်က မလှုပ်မရှက် ဆင့်ပေါ်တွင် ပေပြီး အားထုတ်မြဲ အားထုတ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ ဒေါ်ရွှေရီက ကြမ်းတွေ ပြန်ခင်းပေးတော့ ဦးကျော်ဒင်က “မင်း ဘာပြုလို့ နောင်ရက်ရတာတုံး” လို့ မေးတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “ထ ရိုက်အောင် လုပ်တာ” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဦးကျော်ဒင်က “မယ်မင်းကြီးမရယ် မရိုက်ပါဘူးကွယ် ကြိုးစားပြီး တရားဟောတော် မူပါလို့” ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “ဘာမှလဲ အသုံးမကျဘူး၊ တေမိလိုဘဲ၊ ဒီလောက်တောင် တရားအားထုတ်ချင်ရင် ကျောင်းသွားပြီး ဘုန်းကြီးလုပ်နေပါလား” စသည်ဖြင့် နေ့စဉ်လိုလို မြည်တွန် တောက်တီး ပြောဆို နေသော်လဲ ဦးကျော်ဒင်မှာ ကိုယ်အားက မပြည့်စုံသေးတော့ ဥပက ရဟန်းကြီးလို သည်းခံပြီး နေရသေးတာပေါ့။

နောက်တကြိမ် ဦးကျော်ဒင် တရား အားထုတ်နေစဉ် ဒေါ်ရွှေရီက ချည်တိုင်က နွားမကို ကြိုးဖြေလွှတ်လိုက်ပြီး “နွားလွတ်သွားပြီး လိုက်ပါအုံး လိုက်ပါအုံး” နှင့် အတင်းနွားနောက် လိုက်ခိုင်းတယ်။ အဲဒီ နွားမဟာ တွေ့တဲ့ လူတိုင်း ဝှေ့တတ်၍ အင်မတန် ဆိုးသော်လည်း ဘယ်သူမှ မဝှေ့ဘဲ ရပ်နေတယ်။ အဲဒါနဲ့ အားမရသေးတာနဲ့ ဒေါ်ရွှေရီက ကြမ်းပြင်ဆောင့်နင်း ဆူပူကြိမ်းမောင်းပြီး အမျိုးမျိုးနောက်ရက်လဲ ဦးကျော်ဒင်ကဖြင့် ဘာမှ မဖြူ၊ မလျော့တမ်း လုံလနှင့် အမှတ်မထားဘဲ ကိုယ့်တရားသာ ကိုယ်ကြိုးစား အားထုတ်မြဲ အားထုတ်နေသည်။

အဲဒီလို အားထုတ်ရင်း ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိလိုက်ပါ များလာတော့ တစထက် တစ သည်းခံ နိုင်လာတယ်။ သူတကာက နှင့်အမေ နှင့်နှမနဲ့ ဆဲလိုက်ရင် မကြိုက်တဲ့ စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ဒီတော့ သတိက ဒေါသ ပါကလားလို့ အောက်မေ့ပြီး ပြန်သိမ်းလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ငါတော်တော် တော်လာပြီ၊ ရှေးကဆိုရင် ပါးဆွဲချလိုက်မှာ ခုတော့ ငါသည်းခံနိုင်လာပြီ ဆိုကာ ဝမ်းမြောက်လာတယ်။ ရူပါရုံကလေး မြင်လိုက် ပြန်တော့ သာယာမှု ဖြစ်လာတယ်။ သာယာတာက လောဘ၊ မျက်စိက မြင်ရုံတင်မြင်တာ ရူပါရုံက သညာ၊ နင်နဲ့ ဘာဆိုင်သတုံး၊ နောက်တော့ ကြားတာနဲ့ သညာနဲ့ဖြတ်။ ထိတာနဲ့ သညာနဲ့ဖြတ်။ နံတာနဲ့ သညာနဲ့ဖြတ်။ ဤကဲ့သို့ ဖြတ်ဖြတ်သွားတော့ အတော် သဘောပေါက်လာတယ်။

ဦးကျော်ဒင်သည် ညတည သတိကပ်ပြီး အိပ်ပျော်သွားစဉ် အိပ်မက်ထဲမှာ ဘူတာရုံတခု ရောက်သွား၍ လက်မှတ် သွားယူကာ မိမိက တခုသာယူတာ လက်မှတ် ပေးသူက လေးခု ပေးလိုက်တာနဲ့ လက်မှ လေးခုစလုံးဘဲ အိတ်ထဲထည့်ပြီး ရထားလဲ ထွက်ခါနီးလေတော့ ရထားပေါ် တက်ပါသွားရမှ လန့်နိုးသွားတယ်။ နောက်များ မကြာမီ အိပ်မက် မက်ပြန်သည်မှာ ယာထဲ ရောက်တုန်း နွားတကောင် ပြေးလာတာကို လိုက်ဆွဲတာ အမြီးကို ဆွဲမိသဖြင့် အမြီးရင်းက ပြုတ်ပါလာပြီး လန့်နိုးသွားပြန်တယ်။ ဒါနဲ့

ဦးကျော်ဒင်သည် အတိတ်ကောက်ပြီး သာသနာ နောက်ပိုင်းမှာ အပြုတ်လို့ ကြိမ်းဝါးလျက် ဆက်လက်အားထုတ်ရာ

(၂) ၁၂၈၂ ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် စနေနေ့ ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက်တွင် ဒုတိယ အကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူပြန်လေသည်။

(ဒုတိယအကြိမ် တရားထူးရရာတွင် တကြိမ်ရပြီးဖြစ်၍ သွားလမ်း လာလမ်း သိပြီးဖြစ်သဖြင့် အတွင်းဝေဒနာ တက်ခြင်းမျှလောက်သာ ထူးခြားသည်ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။)

တရားထူး နှစ်ကြိမ်ရပြီးနောက် ဦးကျော်ဒင် စကားပြော ကြီးကျယ်လာ၍ သဘာဝကို ကောင်းကောင်းကြီး ဝေဘန်နိုင်လာတယ်။ ရုပ်ရွာထဲက လူတစ်ယောက် နေမကောင်းဘူး ဆိုတဲ့ အကြောင်း ဦးကျော်ဒင်ကို သွားပြောပြန်လဲ “အို သေမှာပါဗျာ” လို့ ပြောလိုက်ရင် အဟုတ်သေတာဘဲ၊ မသေဘူး လို့ ပြောလိုက်ရင် မသေဘူး။ ဒီလိုချည်း သူပြောတိုင်း မှန်မှန်နေတော့ ဦးကျော်ဒင်ကို စကားမပြောရဲ ကြတော့ဘူး။ ဦးကျော်ဒင်ကလဲ ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက် မိမိ တရားအလုပ်ကိုသာ ကြိုးစားပြီး မလျှော့တမ်း ဇွဲသန်သန်နဲ့ အားထုတ်နေခဲ့ရာ

(၃) ၁၂၈၂ ခုနှစ် တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်၊ တနင်းလာနေ့ ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက် တွင် တကိုယ်လုံး ရှိသမျှ အကြောအခြင်တွေ ပြတ်သွားမတတ် အလွန်ပြင်းပြလှတဲ့ ဝေဒနာကို သည်းခံပြီးနောက် တတိယအကြိမ် တရားထူးကို ရတော်မူပြန်လေသည်။

(တတိယ အကြိမ် တရားထူးရသောအခါ မျိုးစေ့ပါလျှောကျ သဖြင့် ရဟန်းဖြစ်က သင်္ကန်းလျှော်ရတတ်တယ်။ လူဖြစ်က အဝတ် ပုဆိုးလျှော်ရ တတ်တယ်။ တတိယ အကြိမ် တရားထူး ရခါနီး အတွင်းကြော အပြင်ကြောများ တုတ်တုတ်ဆွဲတတ်သည်။ ဒီနေရာမှာ ခံနိုင်ရင်ခံ မခံနိုင်ရင် လန်ရော၊ ဒါကျော်မှ ငါသာခုခေါ်မည် ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ဘူးသည်။)

နောက်တနေ့ မိမိရှေ့မှာ မိုးကြိုးကျသော်လဲ အလျင်းပင် မတုန်လှုပ် မထိတ်လန့်တော့ကြောင်း တွေ့ရတယ်။ ဒါနဲ့ ဆက်လက်ပြီး တရားအားထုတ်ခဲ့ ပြန်ရာ သတ္တဝါတွေ အာရုံနောက် တကောက်ကောက် လိုက်နေကြတာကို တွေ့မြင်ရတော့ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်ပြီး လူတွေကြားထဲ မနေလိုသောစိတ် ရဟန်းပြုလိုဇော ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

ဒါနဲ့ ရန်သူကိုရှာတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန ဆိုတဲ့ တရားတွေဘဲ ဆိုတာ သိမြင်ရတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန ဆိုပေမဲ့ စိစစ်လိုက်တော့ ဒုက္ခအပေးဆုံး တရားဟာ လောဘဘဲဆိုတာ သိရတယ်။ ဒီတော့ လောဘဟာ အဓိက ရန်သူအစစ်ဆိုပြီး လောဘကို သတ်တာပေါ့။ ဘယ်လို သတ်သတုံးလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိတော့ သိတယ်၊ သိတဲ့အပေါ် သတိထားပြီး လိုက်ပါများတော့ လောဘဟာ သေးသေးပြီး အားနဲ့ နဲ့သွားတာပေါ့။ နောက်ဆုံး ငါ့ရန်သူ ဘသူများ ကျန်သေးသတုံးလို့

ထပ်ပြီး ရှာလိုက်ပြန်တော့ အနီးကပ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ရန်သူဟာ အတူနေ ဇနီးသားနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများ ဆိုတာကို သိရှိပြန်တယ်။

ဒါနဲ့ အကျိုးပေါ်ကနေပြီး အကြောင်းရှာလိုက်တော့ သူတို့တတွေ တသံသရာလုံး နှိပ်စက်လာတာဟာ ကြွေးမရှင်းခဲ့မိလို့ဘဲ၊ ဒီတော့ ကြွေးရှင်းဦးမှ ဆိုပြီး မိမိဇနီးကို တောင်းပန်ရတယ်။ “မင်းတို့နဲ့ ငါဟာ ဘဝက ရေစက်ဆုံလို့ တွေ့ကြုံရတယ်၊ ငါ့ကြွေးကို မင်းတို့ မဆပ်ပါနှင့်၊ မင်းတို့ကြွေးကိုလဲ ငါမဆပ်ပါရစေနဲ့တော့ တို့ သဘောတူ စာချုပ်ဖျက်ကြပါစို့ရဲ့၊ ငါကလဲ မင်းကို နှမအရင်းလို အောက်မေ့မယ်၊ မင်းကလဲ ငါ့ကို မောင်အရင်းလို အောက်မေ့ပြီး နေကြပါစို့ရဲ့၊ ငါ့ကိုလဲ ရဟန်းခံဘို့ ခွင့်ပေးပါ” လို့ ခွင့်တောင်းရတယ်။ ဒီတော့ ဒေါ်ရွှေရီက ဘယ်လို ပြန်ပြောသလဲဆိုရင် “ကျွန်မ အပေါ်မှာရှိတဲ့ ကြွေးတွေလဲ မဆပ်ပါနှင့်၊ ကိုယ်လဲ ဘယ်မှ မသွားပါနဲ့၊ ရဟန်းလဲ မခံပါနဲ့ အိမ်ဦးခန်းမှာ နေပါ၊ မောင်ကြီး အရာထားပြီး ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်မှ စ၍ လုပ်ကျွေးသမှု ပြုပါရစေ၊ တခြားကိုလဲ မသွားပါနဲ့၊ လောကမှာ ရောင်ရှိမှ ဆံထုံးတင့်တယ်၊ ဆံထုံးရှိမှ ရောင်တင့်တယ် ဆိုတဲ့ စကားလိုဘဲ မိန်းမတို့မှာ အုပ်ထိန်းခြင်းမရှိရင် သူတကာတွေက အမျိုးမျိုးပြောဆို နှိပ်စက်ခြင်း ပြုပါလိမ့်မယ်” လို့ အိမ်က မထွက်ဖြစ်အောင် မိန်းမတို့ရဲ့ ပရိယာယ်တွေနဲ့ အတင်းတွယ်ကပ် နေတာပေါ့။

အဲဒီတုန်းက ဦးကျော်ဒင်ကလဲ ဗဟုသုတ နဲသေးတော့ သားမယားက ခွင့်ပြုမှ သာသနာ့ဘောင် ဝင်ရတယ်လို့ အောက်မေ့တာကိုး။ သူတို့ ခွင့်မပြုသမျှ သာသနာ့ဘောင် မဝင်ရတော့ဘူးထင်ပြီး အကြီးအကျယ် စိတ်ဆင်းရဲရတယ်၊ နောက်တော့ ဦးကျော်ဒင်က သူ့ဟာသူ စဉ်းစားတယ် “ဪ ငါဟာ အသက်ရှင်နေဘို့နဲ့ ထမင်းတလုပ်စားရဘို့ အရေးဟာ အပြစ်ကင်းတာကိုဘဲ ရှာမရဘူး။ အခုလူတွေ လုပ်ကိုင် သွားလာနေကြ တာတွေဟာ အပြစ်နဲ့ ချည်းဘဲ၊ အပြစ် ကင်းအောင် နေဘို့ကတော့ နှစ်လမ်းဘဲ ရှိတယ်။ ရဟန်းခံဘို့ တလမ်း၊ ရဟန်းမခံရရင်လဲ အရူးလုပ်နေဘို့ဘဲ ရှိတယ်။ ဘယ်လို အရူးလုပ်နေရမလဲဆိုရင် ဂုံနီအိတ်ကို ဟိုဘက်ဒေါင့် ဒီဘက်ဒေါင့် ဒေါင့်နှစ်ဖက် ဖောက်၊ အလယ်ကလဲဖောက်၊ ဒေါင့်နှစ်ဖက်က လက်နှစ်ဖက်လျှို၊ အလယ်က ခေါင်းလျှို၊ အဲဒီတော့ ခြံဖို့လဲရ၊ ဝတ်ဖို့လဲရ၊ တယ်နေရကျ၊ အိပ်တော့လဲ အိပ်ရာခင်းမလိုဘူး၊ လှဲအိပ်လိုက်ရုံဘဲ၊ စားဘို့ဟာကလဲ မခဲယဉ်းဘူး ခွက်တခုနှင့် အိမ်စဉ်လျှောက် တောင်းစားရရင် အရူးကြီးဆိုပြီး ပေးကမ်း စွန့်ကြဲကြမဲ့ လူချည်းဘဲ၊ ဘယ်သူမှ နှိပ်စက်ကြမှာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ အဝတ်လဲ မခဲယဉ်း၊ အစားလဲ မခဲယဉ်း အပြစ်လဲကင်း နေရာကျမှာဘဲ” လို့ ကြိမ်ကြိရာ ကြိနေတာပေါ့။

ဒါနဲ့နောက်တော့ အစားကလဲ မဝင်၊ အားအင်ကလဲ နည်းလာတော့၊ “ဪ ငါတော့ သေတော့မှာဘဲ၊ ခုလူတွေ လုပ်ပုံကိုင်ပုံနှင့် ငါ့အာရုံ သဘာဝချင်း မတူဘူး။ ဒီတော့ သူတို့ကြားထဲ နေရတာ တဖြေးဖြေး အာရုံကင်းပြီး သေတော့မှာဘဲ” အဲဒီတော့ ခွင့်တခါ ထပ်တောင်းပြန်ပေါ့။ ခွင့်တောင်းပေမဲ့ ဒေါ်ရွှေရီက ခွင့်မပြု။ အိမ်နားနီးချင်းတွေက ဦးကျော်ဒင်ဘက်က လိုက်ပြီး “ဟဲ့ မရွှေရီရယ် ခွင့်ပေးလိုက်ပါ။ သူ့ခမြာ မစားနိုင် မသောက်နိုင်တာနဲ့ဘဲ သေရှာတော့မယ်။ ကြည့်ပါလား ဘယ်လောက် ကြုံသွားသလဲ၊ အရိုးနဲ့ အရေသာ ကျန်တော့တယ်” လို့ ဝိုင်းပြောကြတော့ ဒေါ်ရွှေရီက “အို သေတာက ကောင်းတယ်၊ သေတော့ တလမ်းထဲ ပူရတယ်၊ ခွင့်ပေးလိုက်ရင် ကျွန်မ မျက်စိအောက်မှာ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း စိတ်ချမ်းသာမှာ မဟုတ်ဘူး” အဲဒီလို ပြန်ပြောပြီး ဇွတ်တင်းနေတာ အတော်ကြာသွားတယ်။ ဦးကျော်ဒင်မှာ ကြာလေ

စိတ်ဆင်းရဲလေ ကြာလေစိတ်ဆင်းရဲလေပေ။ ဒါနဲ့ နောက်ဆုံးကျတော့ အခြားသူတွေက မရွှေရီကို ထပ်ပြီး တတွတ်တွတ်နဲ့ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ဝိုင်းနားချလွန်း မက နားချကြတော့မှ “ကဲလေ ဆယ့်လေး ငါးရက်တော့ ခွင့်ပေးလိုက်ပါတော့မယ်” လို့ ပြောတော့တယ်။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က “အေး အေး မပျော်လို့ ပါရမီ မရှိရင် ဆယ့်လေးငါးရက် မပြောနဲ့ ချက်ချင်းဘဲ ပြန်လာခဲ့မယ်၊ ပါရမီရှိရင်လဲ ရှိသလောက် နေပါရစေ” လို့ ပြန်ပြောရတာပေါ့။

ဒါတောင် ဒေါ်ရွှေရီက “ရဟန်းမခံမီ ထယ်ရေး ပက်လက်နဲ့မို့ ပဲလေးကြိပေးခဲ့ပါဦး” လို့ ပြောတာနဲ့ ဒီပဲလောက်တော့ တယ်မကြာပါဘူးလေ ဆိုပြီး ဦးကျော်ဒင်ဟာ ၁၂၈၂ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့မှာ ပဲကြဲဘို့ နွားတယုဦးနဲ့ ယာထဲ ဆင်းရဲပြန်သေးတယ်။ ယာထဲရောက်တော့ ထွန်ပေါ်တက် နွားငေါက်တော့ နွားနှစ်ကောင်ဟာ လဲ့ကြည့်လဲ့ကြည့်နဲ့ မသွားကြဘူး၊ ရပ်နေကြတယ်။ ဒီတော့ ဦးကျော်ဒင်က စဉ်းစားတယ် “ဪ ဒီနွားနှစ်ကောင်ဟာ ဘယ်အခါတုန်းကမှ ထုံပေပေ ထုံနာနာ မနေပါဘူး၊ ခါတိုင်းဆို ထွန်ပေါ်တက်တာနဲ့ ဟဲ့လို့တောင် ငေါက်မနေရဘူး၊ သူ့ထက်ငါသာအောင် ရုန်းကြတယ်။ ငါတော့ဖြင့် မဖြစ်ချေဘူး၊ နွားနှစ်ကောင်ကတောင် နှင်နေပါပေါ့ကလား။ ဒီအခါမှ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မဆုံးဖြတ်နိုင်ရင် ဘာအသုံးကျသေးတုံး” လို့ သူ့ကိုယ်သူ အပြစ်တင်ရတယ်။ အဲဒီလို စိတ်တင်းပြီးမှ ထွန်ပေါ်ကဆင်း၊ ထွန်ကလန်ကိုဖြုတ်၊ ထွန်ကိုင်းကိုကိုင်း၊ ထွန်တုံးကိုထောင်ပြီး၊ “ကိုင်းကွယ် မင်းတို့နဲ့ ငါနဲ့တော့ သေခန်းရှင်ခန်းပြတ်ကရော ပေါ့ကွယ်” လို့ ဆိုပြီး နွားနှစ်ကောင်ကိုပါ ကြီးဖြုတ်ပြီး “မင်းတို့ကတော့ တော်ရာသွားကြပေတော့၊ မင်းတို့ကို ငါဘေးမဲ့ ပေးလိုက်ပြီ” ဟု ပြောကာ ဘုန်းကြီး ဦးကျောက် ကျောင်းသို့ ရှေ့ရှုအသွား လမ်းမှာ ဒေါ်တင်နဲ့ တွေ့တော့ မေးမြန်းသည်နှင့် သာမဏေ ဝတ်ရန် သွားမဲ့ အကြောင်း ပြောလိုက်ရာ ဒေါ်တင်က “ဒါဖြင့် ငါ့မှာဧကသီ နွမ်းကလေး တထည်ရှိတာကို ယူသွား။ မရွှေရီလဲ မသိစေနဲ့” လို့ မှာပြီးပေးလိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရောက်တော့ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကျောက်ခေါ် ဦးဝိရိယက သင်းပိုင် တထည်စွန့်ပြီး “ရှင်ကဝိ” ဆိုတဲ့ ဘွဲ့နှင့် ရှင်သာမဏေ အဖြစ် ချီးမြှင့်ပေးလိုက်တယ်။

^၆ ထွန်တုံးကို ထောင်ပြီး တောထွက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ‘ထွန်ထောင်ကိုယ်တော်’ ဟု ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ကြလေသည်။

(၁၂၈၁ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လက ဘုရားမှာ ဆီမီးထွန်းပြီး ဆုတောင်းခဲ့တာဟာ ၁၂၈၂ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့မှာ သာသနာ့ဘောင် ရောက်တော့ ဆုတောင်းတာနဲ့ ရဟန်းဖြစ်တာ တစ်နှစ်သာကြာသည်။)

ရှင်ကဝိသည် သာမဏေ ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် စွန်းလွန်းရွာ တောင်ဘက် မောင်ရင်ပေါ်ချောက်သို့ တကိုယ်တည်း သွားပြီး တရားအားထုတ်နေလေသည်။ ဦးကျော်ဒင် သင်္ကန်းဝတ်သွားပြီး ၅ ရက် အကြာတွင် ဦးရွှေလုပ်သည် ရှင်ဝိဇယ အမည်နှင့် သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ရှင်ကဝိနှင့် အတူ သွားရောက်နေထိုင်လေသည်။ တနေ့သောအခါ ကျောင်းဘေးနားတွင် မှိုကြီးတစ်ပွင့် ပေါက်နေသည်ကို ကိုရင်ကြီး ရှင်ကဝိ တွေ့မြင်၍ ဆွဲနုတ်လိုက်ရာ မှိုငုံကလေးများပါ တအုံလုံး ပါသလာသည်နှင့် သံသာရာဝဋ် ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်တော့မည်

အတိတ် နိမိတ်ဟု အောက်မေ့ကာ အရိုးကြေကြေ အရေ ခမ်းခမ်း မပြတ်မလတ် မလျှော့တမ်း
တရားအားထုတ်ခဲ့ရာ

(၄) ၁၂၈၂ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် အင်္ဂါနေ့ ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက်တွင်
ငွေစောင်းတန်းကြီး တခုကို မြင်လာပြီး ဝီဝီ ဝီဝီဟု မြည်လျက် ရထားပျံတစ်စင်း အလွန်
အရှိန်ပြင်းစွာနှင့် မိမိထံသို့ တည့်တည့်ကြီး လာနေသည်ကို တွေ့သော်လည်း ဂရုမစိုက်ဘဲ
တရားကိုသာ အားထုတ်မြဲ အားထုတ်နေစဉ် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ပေါ့လာ၍ အထက်သို့ မြောက်ပြီးလျှင်
ငြိမ်ကနဲဖြစ်၍ ရထားက မိမိအောက်သို့ ရောက်ရှိနေရာ၊ ဘေးကို လှည့်ကြည့်သော အခါ
ဒေါင့်လေးဒေါင့်တွင် နတ်မင်းကြီး လေးပါးကို၎င်း လကျာဘက်တွင် သိကြားမင်းကို ၎င်း
မြင်ရပြန်သဖြင့် စိတ်ထဲမှာ တရားထူးရတော့မည့် အတွက် လာရောက် စောင့်ရှောက်သည်ဟု ထင်ပြီး
ဣရိယာပုတ်ကို မပြင်ဘဲ တရားအားထုတ်မြဲ အားထုတ်ရာ စတုတ္ထအကြိမ် တရားထူးကို တွေ့ရသည်။

ရှင်ကဝိသည် ကိစ္စပြီးသည်နှင့် သတိရ၍ ကြည့်လိုက်တော့ သိကြားမင်းနှင့် တကွ နတ်မင်းကြီး
လေးပါး ရထားပျံပါ ကွယ်ပျောက်သွားကြတယ်။ အဲဒီလို စတုတ္ထမဂ်ကို ရပြီးတဲ့နောက် အထက်ဘဝဂ်၊
အောက် အဝီစိကျအောင် ဟင်းလင်းပြင်ကြီးဖြစ်ကာ အကုန်အစင် မြင်ရတယ်။ သိကြားမင်းနှင့် နတ်ကြီး
လေးပါးလဲ နတ်ပြည် ပြန်သွားကြပြီး “လူ့ပြည်မှာ ရဟန္တာတစ်ပါး ပေါ်ထွန်းနေပြီ သွားဖူးကြ” လို့ တခဲနက်
ကြွေးကြော်နေတာကို တွေ့မြင်ရတယ်။

အဲဒီနောက် အနီးဆုံးသော သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးကို မြင်ရပြီး ဘုမ္မစိုး ရုက္ခစိုး နတ်တွေနဲ့ တကွ
အထက်နတ်ဗြဟ္မာတွေ ဖူးမြော်ကန်တော့ လာကြတာဟာ ကြည့်လို့ကို မဆုံးအောင်မြင်ရတယ်။ အဲဒီလို
မြင်ရတော့မှ သတ္တလောက သင်္ခါရလောက ဩကာသလောက အတွင်းလောက သုံးပါး၊ အပြင်လောက
သုံးပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိမြင်ရတော့တယ်။ ဘယ်လို မြင်ရသလဲဆိုရင် သတ္တဝါတွေက သတ္တလောက၊
၎င်းသတ္တဝါတွေကို ပြုပြင်ပေးနေတာက သင်္ခါရလောက၊ ၎င်းသတ္တဝါတွေရဲ့ တည်ရာမှီရာ ဘုံဗိမာန်တွေက
ဩကာသလောက ရယ်လို့ အပြင်လောက သုံးပါးကို မြင်ရတယ်။ အတွင်းလောက သုံးပါးက စိတ် -
စေတသိက် - ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားကြီး မြင်ရတာက သတ္တလောက၊ စိတ် စေတသိက်
ရုပ်ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို ပြုလုပ်တာက သင်္ခါရလောက၊ တည်ရာ မှီရာက
ဩကာသ လောကရယ်လို့ အတွင်းလောက သုံးပါးကို မြင်ရတယ်။ အဲဒီနောက် ဘုရားဂုဏ်တော်
တရားဂုဏ်တော် များကိုလည်း ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း သိမြင်ရတော့တယ်။

ဒါနဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် ကျအောင် ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား
စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤ
သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရတာကိုပင် သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဒုတိယ အကြိမ်
ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား
သမုဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရတာကိုပင်
သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ တတိယ အကြိမ် ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊
ဤကား စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊

ဤ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရတာကိုပင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ စတုတ္ထ အကြိမ် ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရတာကိုပင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ခေါ်တယ်လို့ လာလမ်းကို ပြန်ပြီး ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်၍ ချမ်းသာနေတယ်။

ရှင်ကဝိသည် မိမိဘယ်ဘဝက လာသည်ကို အကျိုးပေါ် ကနေပြီး အကြောင်းကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရာ တိရစ္ဆာန် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ခဲ့သည်ကများပြီး လူ့ဘဝ ရတာက အလွန်နံ့ကြောင်း တွေ့ရှိတယ်။ ကျင်လည်ခဲ့ သမျှ ဘဝတွေကို ကြည့်မဆုံးနိုင်တာနဲ့ ဘယ်ဘဝက အကြောင်းကြောင့် ယခုဘဝ အကျိုးထူးရသည်ကို အမြန်သိချင်တာနဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ယူပြီး ကြည့်တော့မှ ယခု ဘဒ္ဒကမ္ဘာ ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်တုန်းက ကျေးသား ကြက်တူရွေး ဘဝနဲ့ ဘုရားရှင်အား သစ်သီးကပ်လှူ ဆုတောင်းခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့် ယခုလို တရားပေါက်ရောက်ရတာကို တွေ့ရတယ်။

ရှင်ကဝိ သာမဏေပြု၍ သုံးလလောက် အကြာတွင် မိတ္ထီလာမြို့ ရေလယ်တိုက် ဆရာတော်သည် တည အိမ်မက်ထဲ ဆင်ဖြူတော်ကြီး နှစ်စီး ကောင်းကင်က ပျံလာပြီး ကျောင်းထဲ ဝင်လာတယ်လို့ မြင်မက်တယ်။ အဲဒီနောက် မကြာခင် မြင်းခြံမြို့က ဦးဖြိုးသာနှင့် စတီးဘုရားသား ကုမ္ပဏီက စာရေးကြီး ဦးဘစ်တို့ နှစ်ဦး လာရောက်ကြပြီး ရေလယ်ဆရာတော်ကို စွန်းလွန်းရွာအနီး မောင်ရင်ပေါ်ချောက်မှာ အလွန်ထူးတဲ့ ကိုရင်ကြီး နှစ်ပါး ပေါ်နေတယ်။ အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်နေသော်လဲ စာတော့ မတတ်ရှာကြဘူးလို့ လျှောက်ထားကြတယ်။ ဒါနဲ့ ရေလယ်ကျောင်း ဆရာတော်က အရိယာဖြစ်ရင် ပညတ်တို့ ပရမတ်တို့ သဘာဝတို့ကို သိရမယ်လို့ မိန့်တော်မူပြီး အပင့်ခိုင်းလိုက်လေသည်။

မိတ္ထီလာမြို့ ရေလယ်ကျောင်းတိုက်သို့ ရှင်ကဝိနှင့် ရှင်ဝိဇယတို့ ရောက်ရှိသော အခါ ရေလယ်ဆရာတော်က သာမဏေ နှစ်ပါးရရှိသော တရားထူးများကို စုံစမ်းစစ်ဆေး မေးမြန်းကြည့်ရာတွင် ရှင်ကဝိ ရဟန်းကိစ္စ ပြီးကြောင်းကို ရေလယ်ဆရာတော် ကောင်းစွာသိရှိ ယုံကြည်တော်မူသည်နှင့် အောက်ပါ အတိုင်း ဆက်လက် မေးမြန်းတော် မူလေသည်။

ရေလယ်ဆရာတော် အမေးနှင့် ရှင်ကဝိ အဖြေ (အကျဉ်းချုပ်)

- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   ဘုံသုံးပါးမှာ ဘယ်သူက အိမ်ဆောက်လုပ် ပေးပါသလဲ။
တဏှာ ဆောက်လုပ်ပေးပါတယ် ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   တေဘုမ္မက သင်္ခါရဟာ ဘယ်က မျိုးစေ့ ဖြစ်ပါသလဲ
အဝိဇ္ဇာက မျိုးစေ့ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   လူရယ်လို့ ဖြစ်တာ ကုသိုလ်ကြောင့်လား သို့မဟုတ် အကုသိုလ်ကြောင့်လား။
လူဖြစ်တာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည် ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   ကုသိုလ်ဟာ သုခဆိုမလား ဒုက္ခဆိုမလား။
ကုသိုလ်ဟာ သုခဆိုရပါတယ်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဒုက္ခပါဘဲ။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဆိုတာ အမှန်ရှိသလား။
လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဆိုတာ သင်္ခါတ နယ်မှာ အမှန်ပင်ရှိပါတယ်။
ပရမတ်သဘောဆိုလျှင် မရှိပါ။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   ငရဲခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် နတ်ပြည်စံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသလား။
မရှိပါ ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   လောကကြီးမှာ ခံစားသူ၊ စံစားသူ နှစ်မျိုးရှိသည်တွင် ဘယ်သူကို အမှန်ခေါ်မတုံး။
နှစ်မျိုးစလုံးပင် မှန်ပါတယ် ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   ၎င်းနှစ်မျိုးကို ဘာခေါ်မတုံး။
နာမ် ရုပ် နှစ်ပါးပင် ခေါ်ပါသည်။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   လောကမှာ သတ်သူ သေသူ ရှိပါသလား။
ရှိပါတယ် ဘုရား။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   ရှိတယ်ဆိုရင် ဘာမှတ်ရမလဲ။
နာမ် ရုပ် နှစ်ပါးပါဘဲ။
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   သူ့အသက် သတ်လျှင် ငရဲကျတယ်ဆိုတာ အမှန်ဘဲလား။
အမှန်ပါဘဲ ဘုရား
- ရေလယ် ရှင်ကဝိ   မှန်တယ်ဆိုလျှင် ဘယ်ဟာ အမှန်ခေါ်မတုံး။
နာမ် ရုပ် နှစ်ပါးဟာ ငရဲကျအောင်လဲ သူတို့ပါဘဲ၊ ငရဲမကျ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင်လဲ
သူတို့ပါဘဲ ဘုရား။

ရေလယ် သတ်သူ သေသူ ရှိတယ် ယူတာတစ်မျိုး၊ မရှိဘူး ယူတာတစ်မျိုး။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်
 ဘယ်ဟာ သမ္မာအယူ ခေါ်၍ ဘယ်ဟာ မိစ္ဆာအယူ ခေါ်သတုံး။
 ရှင်ကဝိ ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးကလွဲ၍ ရှိတယ်၊ မရှိဘူး နှစ်မျိုးစလုံးပင် မိစ္ဆာအယူ ဆိုရမှာဘဲ
 ဘုရား။

ရေလယ် သမ္မာအယူ ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုယူရမှာတုံး။
 ရှင်ကဝိ ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးရှိတယ်ယူလျှင် သမ္မာ အယူဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။

ရေလယ် ပရမတ် သဘောကို မသိသောသူ ဆယ်ပါးသော ပါရမီ ပြည့်စုံနိုင်ပါသလား။
 ရှင်ကဝိ မပြည့်စုံနိုင်ပါ ဘုရား။

ရေလယ် ပညတ်တရား၊ ပရမတ်တရား နှစ်ပါး ရှိသည်တွင် ပညတ်ကိုသာ သိသောသူ မဂ်ကို
 ရနိုင်သလား။
 ရှင်ကဝိ မရနိုင်ပါ ဘုရား။

ရေလယ် ပရမတ်၊ ပညတ် နှစ်ပါး ဘယ်ဟာ အမှန်ခေါ်မတုံး။
 ရှင်ကဝိ ပရမတ်သာ အမှန်ခေါ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား။

ရေလယ် မိစ္ဆာအယူ သမ္မာအယူ နှစ်မျိုးတွင် ဘယ်အခါ သမ္မာအယူ ခေါ်မတုံး။
 ရှင်ကဝိ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းလွတ်သည်က စ၍ သမ္မာအယူ ဖြစ်ပါပြီ ဘုရား။

ရေလယ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မှန်ကန်ကြောင်း ချီးမြှောက်ပြောဆိုသည်မှာ “အင်း ကောင်းပါသည်
 ဘုရား။ သည်သဘော သဘာဝ တရားမျိုးဆိုတာ အလွန်ခက်ခဲတယ် ဦးကဝိရဲ့၊ သည်ကစပြီး ဘုန်းကြီးများလဲ
 ဦးကဝိရဲ့ နည်းနာနိဿယကို အားထုတ် လိုပါတယ်။ ကိုယ်နှင့်စပ်တဲ့ ဒါယကာတွေလဲ သူတို့နှင့် တော်အောင်
 အပါယ်တံခါးလွတ်အောင် (ကိုယ်တော် ဦးကဝိ) တပည့်တော်တို့ တိုက်မှာ တစ်ဝါတစ်ချို့ နေပါဦးနော်
 ဦးကဝိရဲ့” “မှန်လှပါ ဘုရား၊ တပည့်တော်မှာ ယခုအခါ မှီခိုပြီး နိဿယယူဘို့ ဆရာရှာနေတုန်း
 ဆရာတော်ဘုရား အမိန့်ရှိတာ အလွန် ဝမ်းသာပါတယ် ဆရာတော်ဘုရား”

ရှင်ကဝိ ကသိုဏ်း (၁၀)ပါး စလုံး ပွားများပုံ

ရေလယ်ဆရာတော်က ရှင်ကဝိအား ကသိုဏ်းများကို ပွားများပါဟု တိုက်တွန်းသဖြင့် ဘယ်ကဲ့သို့ ပွားများရမည့် အကြောင်းများ ပြန်လည်လျှောက်ထားရာ ရေလယ်ဆရာတော်က မည်သည့် ကသိုဏ်းကို မည်ကဲ့သို့ ပွားများရကြောင်းများကို ပြောပြသည်နှင့် ရေလယ်ဆရာတော် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ကသိုဏ်းများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု တစ်နေ့တည်းနှင့် ကသိုဏ်း ၁၀ ပါးကို ပွားပြီး တွေ့ရသည့် အချက်များကို လျှောက်ထားရသည်။ ဆရာတော်ကလည်း ကသိုဏ်း ၁၀ ပါးကို အကြည့်ခိုင်း၍ မေးမြန်းလေသည်။

နောက်တစ်နေ့ညတွင် ရှင်ကဝိသည် “ဉာဏဒဿနံ ဝိဝိဓံ” လို့ မေးသံကြားတာနဲ့ “ဉာဏ ကဉာဏ်၊ ဝိဝိဓံက အထူးထူး အပြားပြား” လို့ ဖြေလိုက်တော့ “သာဓု သာဓု” ဆိုပြီး အသံပျောက်သွားတယ်။ နံနက်ကျတော့ ရေလယ်ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားသည်နှင့် ရေလယ်ဆရာတော်က “ဦးကဝိ ဖြေတာ မှန်ပါတယ်ဗျာ” လို့ အမိန့်ရှိလေသည်။

ရှင်ကဝိသည် တစ်နေ့သောညအခါ “အာယုသင်္ခါရ လွတ်ပါ” ဟု ဆိုသော အသံကိုကြားလိုက်ရာ ရှင်ကဝိက “မလွတ်ဘူးဟယ်” ဟု ပြောလိုက်တော့မှ အသံပျောက်သွားသည်။ နံနက်ကျတော့ မိတ္ထီလာ ရေလယ် ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်က “ဦးကဝိ အာယုသင်္ခါရ လွတ်လိုက်သလား” ဟု မေးမြန်းရာ “မလွတ်ပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်နှင့် ရေလယ် ဆရာတော်က “မလွတ်လိုက်နဲ့နော် ဦးကဝိ၊ သူတို့မနေသေးဘူး လာလိမ့်ဦးမည်၊ သတိထားနေ” ဟုပြောပြလေသည်။ ၎င်းနောက် မကြာမီ ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ကိုယ်ထင်ပြုပြီး “အရှင်ဘုရား သစ္စာလေးပါး တရားကို မဟောပါနှင့်” ဟု လျှောက်လေရာ “ဟောမယ်” ဟု ရှင်ကဝိက ပြန်ပြောလေ၏။ အဲသည်လို ပြန်ပြောတော့ “ကိုယ်တော် ပြောတာ မရဘူးလား” ပြန်လျှောက်ပြန်သဖြင့် ရှင်ကဝိက မေတ္တာပို့မှ တော်မည်ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍ ဩဒိဿ မေတ္တာပို့ပြီးလျှင် “ငါပို့သည့် မေတ္တာ မရဘူးလား” ဟု မေးလေရာ “ရပါ၏ ဘုရား” ဟု လျှောက်ပြီး ဝမ်းနည်းသံနှင့် “ဟယ်သတ္တဝါတွေတော့ ကျွတ်ကုန်တော့မှာဘဲ” ဟု ဆို၍ ပြန်သွားလေ၏။ နံနက်ကျသော အခါ ရေလယ်ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားလေရာ “ဒါဖြင့် လိုက်စမ်းပါအုံး ဦးကဝိ၊ ခင်ဗျားလိုက်လျှင် တွေ့ရမှာ ပေါ့ဗျာ” ဟု ပြောတော့ ပြောသည့် အတိုင်း လိုက်ကြည့်ရာ အာယုသင်္ခါရ လွတ်ပါဟု ပြောဆိုပြီးနောက် သစ္စာလေးပါး တရားကို မဟောရန် လျှောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို တွေ့မြင်ရသည်နှင့် ရေလယ် ဆရာတော်အား “မာရ်နတ်သားတော့ မဟုတ်ပါ ဘုရား။ မာရ်နတ်က သူတော်ကောင်းကြီးပါ။ သူ့အနားမှ နေတဲ့ အခြွေအရံထဲကပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ၎င်းနောက် ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ပန်းအနီကို ပန်ပြီးလျှင် ညအချိန်မတော်၌ မိန်းကလေး နှစ်ယောက် ရောက်လာပြန်ရာ “ဘာလာ လုပ်သလဲ” ဟု ကြိမ်းမောင်းလိုက်မှ ထွက်သွားကြလေသည်။

၎င်းနောက် ရေလယ် ဆရာတော်က ရှင်ကဝိအား (ယခု မိတ္ထီလာတောင် ကန်အရှေ့ဘက် ကန်ဘောင်ရိုးပေါ်ရှိ ရွှေသင်္ကန်း ကပ်လှူထားသော ရွှေမြင်တင် စေတီတော်ကြီးမှာ ထိုစဉ်အခါက မိတ္ထီလာမြို့ရှိ အင်္ဂလိပ် စစ်တပ်မှ ဘုရားစေတီတော် အထက်ပိုင်း တစ်ဝက်လောက်တွင် မှန်ပြ မီးပြ စကားပြော မြှော်စင်အဖြစ် အသုံးပြုနေ၍ ပျက်စီးနေရာ) “ဤဘုရားပျက်ကို နောက်ပြင်ဆင်သူ

ရှိပါဦးမှာလား” ဟု မေးမြန်း အကြည့်ခိုင်းပြန်သဖြင့် ရှင်ကဝိက “ရှိပါသည်” ဟု လျှောက်၍ “ရဟန်းလား လူလား” ဟု တဖန် အကြည့် ခိုင်းပြန်ရာ လူဒါယကာဖြစ်ပြီးလျှင် သူ၏ တိုက်နှင့် တိုက်ရှေ့လမ်း လျှောက်နေစဉ် ဝတ်ထားသော ပုဆိုးအဆင့်နှင့် တကွ လျှောက်ထားရာ ရေလယ်ဆရာတော်သည် ရှင်ကဝိ လျှောက်ထားချက်ကို လူလွတ် အကြည့်ခိုင်းပြီးလျှင် အမည်နာမနှင့်တကွ မှတ်ထား၍ နောက်၎င်း ဘုရားကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ၎င်းလူဒါယကာပင် အကြီးအမှူး ပြုလုပ် ပြင်ဆင်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

၎င်းဘုရားကို ကြည့်ကြပ်ပြင်ဆင်သူမှာ မိတ္ထိလာမြို့ ဘုရားဒကာ ဦးကျော်ဇော ဒေါ်ဌေးတို့ ဖြစ်လေသည်။

တဘောင်သိုက် ဖြေလိုက်မကြာ

တစ်နေ့သောအခါ မိတ္ထိလာ ရေလယ်ဆရာတော်က ရှင်ကဝိအား အမိန့်ရှိသည်မှာ “ရှင်ကဝိ မိတ္ထိလာကန်ကြီး မြင်လား” “မြင်ပါရဲ့ ဘုရား” ၊ “၎င်းကန်ကြီးဟာ ခု အင်းလေးအင်းပေါ်နေပြီ၊ အဲသည်တော့ တဘောင်ကလဲ၊ မိတ္ထိလာနယ် အတွင်းမှာလဲ လေးအင်းတိုင်အောင် ပေါ်လို့ ရှစ်သောင်းကျော် ဝိဇ္ဇာ ထွက်ပါလိမ့်၊ လိုချင်သူ ဖိုခွင်တတ်ကြတော့ လို့ဆိုတယ်။ အဲဒါ ဦးကဝိ ဘယ်လို ကောက်သတုံး” “ဆရာတော် ဘုရား ဆရာတော်များယူတဲ့ ဝိဇ္ဇာက ဘယ်လို ဝိဇ္ဇာပါလဲ ဘုရား၊ ဖိုကကော ဘယ်လို ဖိုပါလဲ ဘုရား” ဟု ပြန်လည် လျှောက်ထား မေးမြန်းရာ ရေလယ်ဆရာတော်က “ဦးကဝိရဲ့ ဝိဇ္ဇာကတော့ ဆေးဝိဇ္ဇာ၊ အင်းဝိဇ္ဇာ၊ ပြဒါးဝိဇ္ဇာ၊ မန္တန်ဝိဇ္ဇာပေါ့၊ ဖိုကလဲ ဖားဖိုပေါ့” ဟု အမိန့်ရှိပြန်သည်တွင် “ဆရာတော်ဘုရား ဝိဇ္ဇာက အရိယာဝိဇ္ဇာပါ ဘုရား၊ ဖိုကတော့ အာနာပါန ဖိုပါဘုရား” ဟု ဖြေကြား လျှောက်ထားလေ၏။ “အေး အေး ဦးကဝိ ဟုတ်တယ် ဟုတ်တယ်။ တပည့်တော်တို့က သည်နေရာမှာ အယူအဆ သီသီလိုနေတယ်” ဟု သဘောပေါက် ဝန်ခံကာ ရေလယ်ကျောင်း ဆရာတော်သည် မိမိ၏ ဓာတ်လုံးများနှင့် ဖားဖိုတို့ကို အပြီး စွန့်လွှတ်လိုက်ကာ ထိုနေ့မှစ၍ အာနာပါန တရားကိုသာ အားထုတ်တော် မူရှာလေသည်။

နောက်တဖန် ဦးကဝိအား တဘောင်ရွတ်ပြ မေးမြန်းသည်မှာ “နှစ်ထောင်ကျော်ဟိုး၊ ဈေးဘောင်ကျိုး တိုး၍ဝယ်လိုက်ကြ။ ငါးထောင်ကျမှ ပိတ်သောစ မရလေ၏မင်း ဆိုတာကကော ဦးကဝိရဲ့” “ဆရာတော်ဘုရား ယခု သာသနာတော်နှစ် နှစ်ထောင်ကျော် ရောက်နေပါပြီ ဘုရား။ အဲဒီတော့ ဈေးဘောင်ကျိုးနှင့် တူနေပါတယ်၊ ခေတ်ကလဲ ဝိမုတ္တိခေတ် ရောက်ပြန်ပါပြီ ဘုရား။ အဲဒါကြောင့် ယခုနေ တရားများ အားထုတ်ကြပါလျှင် မိမိတို့ ပါရမီ ရှိသလောက် ပေါက်ရောက်နိုင်ကြောင်းပါ ဘုရား” ဟု ဦးကဝိက ပြန်လည် ဖြေကြား လျှောက်ထားလေ၏။

ထို့နောက် ရေလယ်ဆရာတော်က ဆက်လက်၍ “အင်းခမ်းတော့ ငှက်ကျ၊ ငှက်ကျတော့ လယ်တီ၊ လယ်တီတော့ ထွန်ဆင်း ဆိုနေကြတာကကော ဘယ်လိုတုံး” ဦးကဝိရဲ့ ဟု မေးမြန်း ပြန်သဖြင့် ရှင်ကဝိက “မှန်ပါဘုရား၊ အင်းခမ်းဆိုတာက ပဌမ အင်းခမ်းဆရာတော် ပေါ်တာကို ပြောတာပါ ဘုရား။ ဒုတိယ ငှက်ကျ ဆိုတာက ငှက်တွင်းဆရာတော် ပေါ်တာကို ပြောတာပါ ဘုရား။ တတိယ လယ်တီ ဆိုတာက

လယ်တီဆရာတော်ကို ပြောတာပါ ဘုရား။ နောက်ဆုံး ထွန်ဆင်းဆိုတာက တပည့်တော် တောထွက်တုန်းက ထွန်ပေါ်က ဆင်းလာလို့ ထွန်ထောင်ကိုယ်တော်၊ ထွန်တုံးကိုယ်တော် လို့ခေါ်ကြတယ် ဘုရား။ အဲဒီတော့ ခေါ်ချင်ရာခေါ် ကောက်ချင်ရာ ကောက်ပေါ့ ဘုရား။ ထွန်ဆင်းတော့ အမှိုက်ရှင်းတာပေါ့ ဘုရား” ဟု ပြန်လည် လျှောက်ထားလိုက်ရာ ရေလယ်ဆရာတော်က “အေး အေး သဘာဝ ကျလိုက်တာဗျာ” လို့ အမိန့်ရှိတော် မူလေသည်။

ရှင်ကဝိက “ယခု ကသိုဏ်းများကို နောက်နောင် မပွားများလိုတော့ပါ။ ပွားများပါက တော်တော်ကြာ လူပျောက်၊ နွားပျောက်က အစ အကြည့်ခိုင်းနေကြရင် ဗေဒင်ဆရာ ဖြစ်နေတော့မည်” ဟု လျှောက်ထား လေ၏။

မိတ္ထိလာ ဆရာတော်နှင့် ညောင်လွန် ဆရာတော်တို့သည် တရားထူးများရလျှင် တစ်ဦးကို တစ်ဦး ပြောကြစတမ်းဟု ရှေးအခါက ကတိကဝတ်ပြုထားသည့် အားလျော်စွာ ရမည်းသင်းမြို့နယ် ညောင်လွန် ဆရာတော် (ဦးမေဓာဝီ) ထံသို့ မိမိ တရားထူး မရသော်လည်း တရားထူးရသော သာမဏေကြီး တစ်ပါး မိမိကျောင်းတွင် ရောက်နေ၍ အမြန်လာပါရန် ရေလယ်ဆရာတော်က စာရေးလျှောက်ထားသည့် အတိုင်း ညောင်လွန်ဆရာတော်သည် မိတ္ထိလာမြို့ ရေလယ်ကျောင်းသို့ ကြွလာပြီး ရှင်ကဝိကို ကြည့်၍ ညောင်လွန်ဆရာတော်က ရေလယ်ဆရာတော်အား “တလင်းပျက်ချင်လျှင် ဆူးလေပေါက်၊ ကျောင်းပျက်ချင်လျှင် တောထွက်ရောက်” ဟု ပြောရာ ရေလယ်ဆရာတော်က ညောင်လွန်ဆရာတော်အား အရမ်းမပြောရန် ရှင်ကဝိကို မေးမြန်း စစ်ဆေးပြီးမှ ပြောပါရန် လျှောက်ထားလေသည်။

ညောင်လွန် ဆရာတော်က ရှင်ကဝိအား မေးတော့မည့် ဆဲဆဲတွင် ရှင်ကဝိက စတင်၍ “ဆရာတော်ဘုရား ဆရာတော်ဘုရား မမေးမြန်းမီ လျှောက်ထားလိုပါသည် ဘုရား။ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်လမ်းရှိပါသည် ဘုရား။ လောကီကို မေးလျှင် လောကီ သက်သက်ကိုသာ မေးမြန်း စီစစ်တော်မူပါ ဘုရား၊ လောကုတ္တရာဘက် မကူးပါနှင့် ဘုရား။ လောကုတ္တရာ မေးရင်လဲ လောကီဘက် မကူးပါနှင့် ဘုရား။ လောကီနှင့် လောကုတ္တရာ ရောမေးလျှင် တပည့်တော် ဖြေလိုစိတ်မရှိပါ ဘုရား” လျှောက်ထားလိုက်ရာ ညောင်လွန်ဆရာတော် စိတ်ထဲတွင် “အင်း တော်တော်ကြီးကြီး ကျယ်ကျယ် ပြောပါလား” ဟု အောက်မေ့မိလေသည်။ ညောင်လွန် ဆရာတော်သည် ပဌမနေ့တွင် လောကုတ္တရာ သက်သက်ကို မေးမြန်း၍ ဒုတိယနေ့တွင် လောကီ သက်သက်ကိုသာ တဖန် မေးလေ၏။

ညောင်လွန်ဆရာတော်၏ အမေးကို ရှင်ကဝိ ဖြေကြားပုံ (အကျဉ်းချုပ်)

- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

ရှင်ကဝိ လောကီ ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါး ပြောစမ်းပါ။
ဆရာတော် အမိန့်ရှိတဲ့ ဈာန်ကို တပည့်တော် မပြောတတ်ပါ ဘုရား။ တပည့်တော် ပြောတတ် သလို ပြောပါရစေ ဘုရား။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

ပြောတတ်သလို ပြောရန်အမိန့်ရှိရာ ဆက်လက်၍
ဆရာတော်ဘုရား ပြောတာက ကသိုဏ်းဝန်းပါ ဘုရား။ ပဌမ ကသိုဏ်းဝန်းပေါ်ကို အာရုံ သိမ်းပြီး တင်လိုက်တယ်၊ ပြီးတော့ ဆင်ခြင်တယ်၊ ကြက်သီးထပြီး တုန်လာတယ်၊ ချမ်းသာနေတယ်၊ တည်ငြိမ်နေတယ်။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

ဘာ ဘာ ဘာမျှ ရှင်ကဝိရဲ့၊ ပြန်ပြောစမ်းပါဦး။
ဟောဒါက ကသိုဏ်းဝန်းပါ ဘုရား။ အဲသည်က ကသိုဏ်းဝန်းပေါ်ကို အာရုံသိမ်းပြီး တင်လိုက်တယ်၊ ပြီးတော့ ဆင်ခြင်တယ်၊ ကြက်သီးထပြီး တုန်လာတယ်၊ ချမ်းသာနေတယ်၊ တည်ငြိမ်နေတယ် ဘုရား။ အဲဒါပါဘဲ ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့ အမည်မှည့်ချင်သလိုမှည့်၊ ခေါ်ချင်သလို ခေါ်တော်မူပါ ဘုရား။
- ညောင်လွန်

အေး ဟုတ်ပြီ၊ ကသိုဏ်းဝန်းပေါ် အာရုံသိမ်းပြီး တင်လိုက်တာက ဝိတက်၊
ဆင်ခြင်တာက ဝိစာရ၊ ကြက်သီးထပြီး တုန်လာတာက ဝိတိ၊ ချမ်းသာတာက သုခ၊
တည်ငြိမ်နေတာက ဧကဂ္ဂတာ။ ကဲ ကဲ သဘောကျပါပြီဗျာ ရှေ့ဆက်ပြောပါ ဟု
ခိုင်းသည့် အတိုင်း ပဉ္စမဈာန်အထိ ဆက်လက်လျှောက်ထားလေ၏။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

ဒါဖြင့် နေပါအုံး အာကသာနဉ္စာယတန ဈာန်ဟာ ပညတ် အာရုံပြုသလား ပရမတ်
အာရုံပြုသလား။
ပညတ် အာရုံပြုပါသည် ဘုရား။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

ဝိညာဏဉ္စာယတန ဈာန်ဟာကော ပညတ် အာရုံပြုသလား ပရမတ် အာရုံပြုသလား။
ပရမတ် အာရုံပြုပါသည် ဘုရား။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်ဟာကော ပညတ် အာရုံပြုသလား ပရမတ်
အာရုံပြုသလား။
ပညတ် အာရုံပြုပါသည် ဘုရား။
- ညောင်လွန်
ရှင်ကဝိ

နေဝသညာနာ သညာယတနဈာန် ဟာကော ပညတ် အာရုံပြုသလား ပရမတ်
အာရုံပြုသလား။
ပရမတ် အာရုံပြုပါသည် ဘုရား။
- ညောင်လွန်

အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်က ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို တက်တော့၊
အောက်အာရုံ ပြုသလား၊ အထက်အာရုံပြုသလား။

ရှင်ကဝိ အောက်အာရုံပြု တက်ပါသည် ဘုရား။

ညောင်လွန် ဟင် ဘယ့်နှယ်မဟုတ်တာ အထက်တက်တာ ဘာကြောင့် အောက်အာရုံပြုရမှာတုံးဗျ။

ရှင်ကဝိ အောက်အာရုံပြုပါသည် ဘုရား၊ တပည့်တော် ဥပမာနှင့် လျှောက်ထားပါမည် ဘုရား။ ဥပမာ ဟောဟိုနားက မစင်ပုံကြီးရှိတယ်၊ အဲဒီ မစင်ပုံကြီးထဲ ကျမည်စိုး၍ အထက်တွယ် တက်ရတာပါ။ အဲဒါကြောင့် အောက်ကို အာရုံပြုပြီး အထက်ကို တွယ်တက်ရတာပါ ဘုရား လို့ ရှင်းလင်း လျှောက်ထားတော့မှ ညောင်လွန်ဆရာတော် ကျေနပ်သွားတယ်။

(အဲဒီတုန်းက ဆရာတော်များက ရှေ့ဆက်မမေးလို့၊ မေးရင် ဖြေဘို့ အသင့်ရှိတာက အရူပဘုံမှာ နတ္ထိဘော ပညတ်မရှိလို့ စာကဆိုထားတယ်။ ပညတ်ကိုလဲ အာရုံပြုတယ်လို့ ဆိုတယ်၊ ဘယ်လို ပညတ်ကို အာရုံပြုသတုံးလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့၊ ဒီတော့ မရှိပညတ်ကို အာရုံပြုတယ်လို့ ဖြေလိုက်မှာဘဲ။ မရှိ ပညတ်ကို ဘယ်လို အာရုံပြုသလဲလို့ ထပ်မေးရင် ပစ္စည်းတစ်ခုခုပြပြီး ဒီမှာ ကြည့်စမ်း မြင်တယ် မဟုတ်လား၊ ဝှတ်ထားလိုက်ပြီ ရှိသေးရဲ့လား။ မရှိပါ။ မရှိပေမဲ့ ရှေ့ကမြင်ဘူးတာကို အာရုံပြုကြည့်စမ်း၊ အာရုံပြုလို ရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလို မရှိ ပညတ်ကို အာရုံပြုတယ်လို့ ဖြေလိုက်မှာဘဲ ဟု အမိန့်ရှိတော် မူခဲ့သည်။)

ဤကဲ့သို့ ဆရာတော် (ဦးမေဓာဝီ)သည် ရှင်ကဝိအား ၂ ရက်တိတိ လောကီ လောကုတ္တရာ အကြောင်းများကို မေးမြန်းစုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးသော် ရေလယ်ဆရာတော်က ရှေးက ကတိကဝတ် ရှိ၍သာ ယခုကဲ့သို့ ပင့်ရကြောင်းနှင့် မိမိ သဘောကျပါက ယူရန်၊ မကျပါက မယူရန်သာ ရှိကြောင်းနှင့် ရှင်ကဝိအား စစ်မေးပြီးပါက ပြန်လည်ကြွနိုင်ကြောင်း အမိန့်ရှိလေသည်။

ညောင်လွန်ဆရာတော် (ဦးမေဓာဝီ) သည် မည်သို့မျှ ပြန်လည် မမိန့်ကြားဘဲ တတိယမြောက်နေ့တွင် မိမိ သီတင်းသုံးရာ ညောင်လွန်ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွတော် မူလေ၏။ မိမိကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ညောင်လွန်ဆရာတော်သည် ရှင်ကဝိ၏ ဖြေဆိုချက်များကို ဘုရားဟော ပါဠိတော် ကျမ်းအစောင်စောင်တို့နှင့် သုံးရက် တိုင်တိုင် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရာ ကိုက်ညီကြောင်း တွေ့ရသည်နှင့် မိမိကျောင်းတွင်းရှိ စာသင်သားအားလုံးကို တုံးခေါက်ခေါ်တော်မူ၍ ရှင်ကဝိ ရရှိသော တရားများကို ပြန်လည်ပြောကြားပြီး ၎င်းအတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်းလေသည်။

မိတ္ထီလာ ရေလယ်ဆရာတော်က သာမဏေကြီး ရှင်ကဝိအား ရဟန်းဘောင် တတ်ရန် ပြောသောအခါ ရှင်ကဝိက မိမိ စာမတတ်ကြောင်း သင်လည်း မသင်လိုတော့ကြောင်း၊ ဝိနည်း ဝိနက် ကိုလည်း မသိကြောင်း၊ မိမိရပြီး သိမြင်ပြီး တရားကိုသာ ဆက်လက် နှလုံးသွင်း၍ နေမည့်အကြောင်းများ လျှောက်ထားပြီးလျှင် ပစ္စည်း မတက်လိုကြောင်း ငြင်းဆိုလေသည်။ ထိုအခါ ရေလယ်ဆရာတော်က “ဝိနည်းကို သင်ဘို့ မလိုပါ၊ ကျုပ်တို့ ပြောတဲ့ စကား နားထောင်လျှင် ပြီးရောပေါ့။ ရှင်ကဝိကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဟာ ရဟန်းဘောင် ရောက်ပြီး၍ ရဟန်းတစ်ပါးလောက် ကံဆောင်ပေးရသည် ဖြစ်စေ၊ သိမ်တခုမျှ သမုတ်ပေးရသည် ဖြစ်စေ သာသနာမှာ အလွန် အကျိုးကြီးပါသည်” ဟု ပြောဆို တိုက်တွန်းပြန်သဖြင့် သဘောတူပြီးလျှင် ၁၂၈၂ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် တနင်းလာနေ့ညနေ ၄ နာရီ ၉ မိနစ် အချိန်တွင် မိတ္ထီလာမြို့

ရေလယ်ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍသိမ်တွင် ရှင်ကဝိနှင့် ရှင်ဝိဇယ နှစ်ပါးလုံးကို ဟင်းရန်ကန် ဆရာတော်အား ဥပဇ္ဈာယ် အဖြစ်၊ ရေလယ်ဆရာတော်၊ ညောင်လွန်ဆရာတော်နှင့် တကွ ရဟန်းတစ်ကျိတ်ကျော်တို့က ကမ္မဝါ ဆရာများအဖြစ် အသီးအသီး ရာထားလျက် ရဟန်းဘောင်သို့ သွတ်သွင်း ချီးမြှောက် ပေးလေသည်။ မိတ္ထိလာမြို့နေ ပွဲစား ဦးပေါနှင့် ဒေါ်ကျီးညို တို့သည် ဦးကဝိ၏ ရဟန်း ဒါယကာ ဒါယိကာများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဥဒါန်းတရားတော်ကြီး

ဦးကဝိ ဆရာတော်သည် ရဟန်းဘောင်သို့ တက်ရောက်ပြီး မိတ္ထီလာ ရေလယ်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူရာ ၁၂၈၃ ခုနှစ်တွင် မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းရွာသို့ ခေတ္တ ပြန်လည်ကြွလာရာ စွန်းလွန်းရွာမှ ဒါယကာ ဒါယိကာမများက ဦးကဝိ ဘုန်းကြီး အဖြစ်နှင့် မည်ကဲ့သို့ နေထိုင်သည်ကို သိလိုကြ၍ “ဦးကဝိ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်များ အန္တရယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ် ကမ္မဝါဘတ်၊ အရှင်ဘုရား တရားကိုလည်း နာလိုပါတယ် ဘုရား။ တရားဟော ချီးမြှင့်တော်မူပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ ဦးကဝိသည် ဝန်ခံလိုက်တော်မူပြီးလျှင် စဉ်းစားမိသည်မှာ ပရိတ်ရွတ်၊ ကမ္မဝါဘတ်ခြင်းသည် အများနှင့် ဖြစ်၍ မခက်၊ တရားဟောဘို့ ကတော့ တစ်ပါးသွား ဖြစ်တယ်၊ တရားဟောရန် မိမိတွင် ကျက်မှတ်ထားသည်ကလည်း မရှိ စဉ်းစားနေစဉ်၊ မိန်းကလေးတွေ ပရိတ်အိုးများကို သူ့အိုး ငါ့အိုး မှတ်သားလျက် ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှ လာ၍ ထားကြသည်ကို မြင်ရလျှင် ငါတော့ တရားအစတော့ဖြင့် ရပြီ၊ သည်ပရိတ်အိုးတွေကို အကြောင်းပြုပြီး တရားဟောရတော့မှာဘဲဟု စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်လိုက်ခါ တရားဟောတော်မူသည်မှာ -

“သတ္တဝါများမှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်ပါး ရှိတယ်။ ကုသိုလ်က အကျိုးပေးတော့ ကိုယ့်အလို ပြည့်ပြီး ပြီးပြီး ပြီးပြီးနှင့် နေတာပေါ့။ အကုသိုလ်က အကျိုးပေးတော့ ရှုံ့ရှုံ့ မဲ့မဲ့နဲ့ နေတာပေါ့။ ဥပမာ ဟေ့ ဟောဟိုအနားမှာ ကန်ကြီးရှိတယ် မဟုတ်လား”

“ရှိပါရဲ့ ဘုရား”

“အဲသည် ကန်ကြီးဟာ ကျိုးနေရင် ကောင်းပါ့မလား”

“မကောင်းပါ ဘုရား”

“ပေါက်နေရင်ကော ကောင်းပါ့မလား”

“မကောင်းပါ ဘုရား”

“အဲသည်တော့ အဲသည်ကန်ကြီး ကျိုးနေတာကို ဆယ်လိုက်စမ်း၊ ပေါက်နေတာကို ဖာလိုက်စမ်း၊ ကန်ကောင်းသွားတာပေါ့။ သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ အကုသိုလ်ကံ ဖိစီးနှိပ်စက်လာရင် ကန်ကျိုးတာနဲ့ တူတယ်။ ကံပေါက်တာနဲ့တူတယ်။ အဲသည်တော့ ကံကျိုးလျှင် ကံဆယ်၊ ကံပေါက်လျှင် ကံဖာ၊ ကံဆင့်တော့ ကံမြင့် ဆိုသလိုပေါ့။ ဘယ်လိုများ ပြုရပါမလဲဆိုလျှင် ပရိတ်တရား နာယူခြင်း၊ ဘုရားကိုးဆူ ကပ်လှူခြင်း၊ သံပုံစေတီ တည်ခြင်း၊ ညောင်ထောက်ခြင်း၊ တံတားခင်းခြင်း၊ သံဃာတော်များ ဆွမ်းကပ်လှူခြင်း၊ အဲသည်လို ကုသိုလ် ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်တော့ ကံကျိုးလျှင် ကံဆယ်၊ ကံပေါက်လျှင် ကံဖာ၊ ကံဆင့်တော့ ကံမြင့် ဆိုသလိုပေါ့။ အဲသည်လို ယုံယုံ ကြည်ကြည်နှင့် အဟုတ် ဘုရားကိုလဲ အားကိုးမယ်၊ အဟုတ် တရားကိုလဲ အားကိုးမယ်၊ အဟုတ် သံဃာကိုလဲ အားကိုးမယ်ဆိုပါလျှင် ကိုးဆယ်ခြောက်ဖြာ ရောဂါဝေဒနာများ ကွယ်တတ်တယ်၊ ပျောက်တတ်တယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာလဲ တိုးတတ်ပါတယ်။”

“အားကိုးလဲ မှားကြအုံးမယ်။ တို့တော့ နောက်တုန်းက အားကိုးမှားတဲ့ အကြောင်းတွေ ပြန်ပြော ရအုံးမှာပေါ့။ ဘယ်လိုများ အားကိုးမှားခဲ့ သလဲဆိုပါလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်ကျေးဇူးကတော့ ရှိပါရဲ့၊ ဗုဒ္ဓံ

သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ လို့ ဆိုတယ်။ ဘုရား ရတနာကိုလည်း အားရကိုးမယ်၊ တရား ရတနာကိုလည်း အားရကိုးမယ်၊ သံဃာ ရတနာကိုလည်း အားရကိုးမယ် လို့ ဆိုတယ်။ တို့တော့ ဟုတ်ပေါင်၊ သား သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သမီး သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ အဖော်ခင်ပွန်း သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သား ကိုလဲ အားကိုးလိုက်၊ သမီး ကိုလဲ အားကိုးလိုက်၊ အတူနေတဲ့ အဖော်ခင်ပွန်း ကိုလဲ အားကိုးလိုက်၊ အဲသည်လို အားကိုးမှားတော့ ဘာကွယ်သတုံး ဘုရား ရတနာ ကွယ်တယ်၊ တရား ရတနာ ကွယ်တယ်၊ သံဃာ ရတနာ ကွယ်တယ်၊ တို့ကွယ်တာ ပြောတာနော်။ သူတကာကွယ်တာ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။

အဲသည်လို အားကိုးမှားတုန်း ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်တွေကို ပြန်ပြောရအုံးမှာပေါ့။ မိမိမှာ သားသမီး ကလဲရှိတော့ လက်ဝတ်တန်းဆာ အလွန်ဆင်ချင်တာပေါ့။ အဲသည်လို ဆင်ချင်တော့ သူတကာ အိတ်ကပ်ထဲက ရှိတဲ့ ပိုက်ဆံကို မရ အောင်ကြို၊ ကြိုလို့များ ရတော့၊ ငါပါးလို့ ငါလယ်လို့ ရတယ်လို့ အောက်မေ့တယ်။ အဲသည်လိုများ ရတော့ မိမိ သားသမီးကလေးတွေကို လက်ဝတ်တန်းဆာ ဆင်ပေးတာပေါ့။ လက်ဝတ်တန်းဆာ ပြည့်စုံလာတော့ အလွန်ပျော်တာပေါ့၊ ဘယ်လောက်များ ပျော်တယ် မပျော်တယ် မပြောပါနဲ့တော့ သားကလေးနဲ့ပျော်၊ သမီးကလေးနဲ့မော် ဆိုသလိုပေါ့၊ ဘုရားသွား အတူတူ၊ ကျောင်းသွား အတူတူ၊ ပွဲလမ်းသဘင် သွားအတူတူ၊ ပျော်လိုက်တာ၊ ပါးလိုက်တာ၊ မော်လိုက်တာ၊ မောက်လိုက်တာ၊ ကြွားလိုက်တာ၊ ဝါလိုက်တာ၊ အဲသည် အခါတုန်းကလေ ကိုယ်မလုပ်ချင်ဘဲနဲ့ လုပ်ခဲ့ရတဲ့ အလုပ်တွေကို ပြန်ပြီး ပြောရအုံးမှာပေါ့။ မနက် စောစောကြီး မြွေ မကြောက် ကင်း မကြောက်နဲ့ ယာထွန် သွားရတယ်။ အဲသည်တော့ လယ်ကိုလဲ မထွန်ချင်ဘဲနဲ့ ထွန်ရတယ်။ ယာကိုလဲ မထွန်ချင်ဘဲနဲ့ ထွန်ရတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုန်း ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ၍ အားကိုးမှားလို့ဗျ၊ အားကိုးမှားလို့။ လယ်မရိတ်ချင်ဘဲနဲ့ ရိတ်ရတယ်။ ပြောင်းကိုလဲ မရိတ်ချင်ဘဲနဲ့ ရိတ်ရတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုန်း ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ၍ အားကိုးမှားလို့ဗျ၊ အားကိုးမှားလို့။”

(ထို့နောက် သူကြီးကတော်နှင့် သူကြီးသမီးကို မြင်လေရာ) “ဆူးတားကြီး မလုပ်ချင်ဘဲနဲ့ လုပ်ရတယ်၊ ကင်းတဲကြီးပေါ်မှာလေ ကင်းမစောင့်ချင်ဘဲနဲ့ စောင့်ရတယ်၊ သူကြီးအိမ်က မောင်းကြီးလေ “ခူ ခူ ခူ” နဲ့ ထုပြီး ခေါ်တော့လဲ မသွားချင်ဘဲနဲ့ သွားရတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုန်း ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ၍ အားကိုးမှားလို့ဗျ၊ အားကိုးမှားလို့။ တို့အားကိုးမှားတာကို ပြောတာ သူတကာ အားကိုးမှားတာပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့် အားကိုးမှားသလဲ၊ မသိလို့ အားကိုးမှားတယ်။ အဲဒါကြောင့် **မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်လို့ စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိ၊ ရရှိတော့ ခံရ။** မသိတာက အဝိဇ္ဇာ၊ လိုချင်တာက တဏှာ၊ စွဲလမ်းတာက ဥပါဒါန်၊ ပြုလုပ်တာက သင်္ခါရ၊ ရရှိတာက ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ နှစ်ပင်ပူးလို့ အကြောင်းပြုလိုက်တော့ ဇာတိ တရားကြီး ရတယ်။ ဇာတိ တရားကြီး ရတော့ ဝဋ်ကောင်ကြီးရတယ်။ ဝဋ်ကောင်ကြီးရတော့ ခံရတာပေါ့။ တို့ခံရတာကို ပြောတာနော်၊ သူတကာခံရတာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ခံရမှာပေါ့၊ သညာက လိမ်ထားတာကိုး”

“အဲဒါကြောင့် မြင်တာကို သညာဖုံးတယ်၊ သညာကို သင်္ကာရှင်းမှ သင်္ကာကင်းမယ်။ မြင်တာကို သင်္ကာမရှင်းတော့ သင်္ကာမကင်းတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက အနိစ္စလို့ဟောတယ်၊ သညာက နိစ္စလို့ လိမ်ထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒုက္ခလို့ ဟောတယ်၊ သညာက သုခလို့ လိမ်ထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အနတ္တလို့ ဟောတယ်၊ သညာက အတ္တလို့ လိမ်ထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အသုဘလို့ ဟောထားတယ်၊ သညာက သုဘလို့ လိမ်ထားတယ်။ သညာရဲ့ အလိမ်ကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးနဲ့ သင်္ကာရှင်းလျှင် သင်္ကာ ကင်းတယ်လို့ ဟောတယ်။ ဘယ်လိုများ ရှင်းပေးပါမလဲ ဆိုလျှင် ကာယာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က သုဘ သညာကို ရှင်းပေးတယ်။ ဝေဒနာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က သုခ သညာကို

ရှင်းပေးတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က နိစ္စသညာကို ရှင်းပေးတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က အတ္တသညာကို ရှင်းပေးတယ်။ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ် ကာယတံခါးကို ထိတော့ သိတယ်။ သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားနေမှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါး ပြည့်စုံနေတယ်။ ဘယ်လိုများ ပြည့်စုံပါသလဲ ဆိုရင် ထိမှု သက်သက်ကို သတိပြုနေတာက ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် လို့ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာ ခံစားမှု သဘောကို သတိပြုနေတာက ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် လို့ခေါ်တယ်။ သိမှုသက်သက်ကို သတိပြုနေတာက စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် လို့ခေါ်တယ်။ နိဝရဏ တရားတွေ ငြိမ်းပြီး သူ့သဘောကို သူ့ဆောင်တာကို သတိပြုနေတာက ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် လို့ခေါ်တယ်။ အဲသည်လို သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးနှင့် သင်္ကာရှင်း လိုက်တော့ သင်္ကာ ကင်းသွားတာပေါ့။ အနိစ္စကို အနိစ္စမှန်းသိတယ်။ ဒုက္ခကို ဒုက္ခမှန်းသိတယ်။ အနတ္တကို အနတ္တမှန်းသိတယ်။ အသုဘကို အသုဘမှန်းသိတယ်။ အဲသည်လို သင်္ကာရှင်းသွားတော့ ကြွားချင်တယ် ဝါချင်တယ် မော်ချင်တယ် မောက်ချင်တယ် ဆိုတာဟာလေ အဝါစိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဝါစိတ်ဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာပေါ့။ သူတကာအိတ်ထဲက ပိုက်ဆံကို မရရအောင်ကြို ကြိုလို့များရတော့ ငါပါးလို့ လယ်လို့ရတယ်။ အပါးလယ်တော့ အပါယ်လားမှာဘဲ။ အဝါစိတ် အဝိဇ္ဇာ အပါးလယ်တော့ အပါယ်လား။

ငါတော့ နေရမကျဘူး၊ အားကိုး ပြောင်းမှာဘဲ။ သားကိုလဲ အားမကိုးပေါင်၊ သမီးကိုလဲ အားမကိုးပေါင်၊ အတူနေတဲ့ အဖော်ခင်ပွန်းကိုလဲ အားမကိုးပေါင်၊ ဘာကို အားကိုးမလဲ၊ ဘုရားကို အားကိုးပါ၏။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဘုရားကို အားကိုးခြင်းကြောင့်၊ တရားကို အားကိုးခြင်းကြောင့်၊ သံဃာကို အားကိုးခြင်းကြောင့်၊ လယ်ထွန်မှုကြီးလဲ ကွယ်ပြီ၊ ယာထွန်မှုကြီးလဲ ကွယ်ပြီ၊ လယ်ရိတ်မှုကြီးလဲ ကွယ်ပြီ၊ ပြောင်းရိတ်မှုကြီးလဲ ကွယ်ပြီဗျ။ ဆူးတားလုပ်မှု ငြိမ်းပြီ၊ သူကြီးအိမ်က မောင်းကြီးဟာလေ “ဒူ ဒူ ဒူ” နဲ့ ထုချင်တိုင်းထု ကွဲသာကွဲမယ် ငါမသွားဘူး။ ယခု သာသနာ့ဘောင် ရောက်တော့လေ အေးလိုက်တာ မြလိုက်တာ ချမ်းသာလိုက်တာ၊ ကျိုကိုလဲ မီးလောင်စရာ မရှိ၊ ကျကိုလဲ မီးလောင်စရာ မရှိ၊ စိုးသူ ပိုင်သူလဲ မရှိထသော၊ ဆူသူ ပူသူလဲ မရှိထသော၊ စောင်းသူ မြောင်းသူလဲ မရှိထသော၊ ငိုသူ ယိုသူလဲ မရှိထသော၊ ဆောင့်သူ အောင့်သူလဲ မရှိထသော၊ ချောသူ မော့သူလဲ မရှိထသော၊ အေးလိုက်တာ မြလိုက်တာ ချမ်းသာလိုက်တာ၊ အဲဒါကြောင့် “ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ပြတ်ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်းပြည်နိဗ္ဗာန်” “စေ့စေ့တွေးတော့ ရေးရေးပေါ် ဆိုသလိုပေါ့လေ” ဟု တရားဟော ချီးမြှင့်တော် မူလေသည်။

ဦးကဝိ ရဟန်းဘောင်တက်ပြီးနောက် မကြာမီ ဒေါ်ရွှေရီလိုက်လာပြီး လူဝတ်လဲရန် အမျိုးမျိုး ငိုယို လျှောက်ထားရာ ရေလယ်ဆရာတော်က မိမိပင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲလာ သဖြင့် ငိုချင်လာတော့သည်ဟု အမိန့် ရှိလေ၏။ ထိုအခါ ဒေါ်ရွှေရီသည် ဦးကဝိအား လူဝတ်လဲရန် အမျိုးမျိုး လျှောက်ထား၍ မရသည်နှင့် အောက်ပါ ကတိ လေးချက်ကို လျှောက်ထားပြန်၏။

- (၁) ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယိကာမ ပြုလုပ်ခွင့်ပေးရန်။
- (၂) တရားဟောပြ ဆုံးမတော်မူပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ တရားဟောရန်။
- (၃) မိမိကိုယ်တိုင် ကျောင်းဆောက် ကိုးကွယ် ပင့်ဆောင်နိုင်သည့်အခါ စွန်းလွန်းရွာသို့ ပြန်ကြွရန်။
- (၄) မိမိအားလည်း မိမိသဘော အတိုင်း နေထိုင်ခွင့်ပြုရန် ဖြစ်လေသည်။

၁၂၈၃ ခုနှစ် မိတ္ထီလာမြို့ ရေလယ်ကျောင်းတိုက်သို့ ဦးစံတင် လိုက်လာ၍ “ဆရာတော်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရား လူ့ဘဝတွင် ရှိစဉ်က တပည့်တော် ရွတ်ပြဘူးသည့် တဘောင်အတိုင်း ယခု စွန်းလွန်းရွာ တောင်ဘက်မှာ ချည်စက်ကြီး ပေါ်နေပါပြီ ဘုရား။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် ယခုနှစ်ကစ၍ ပရိပတ္တိ သာသနာပြုဘို့ အချိန် ရောက်နေပါပြီ ဘုရား။ ပဋိပတ္တိ သာသနာပြုရန် စွန်းလွန်းရွာသို့ ပြန်ကြွတော်မူပါရန် တပည့်တော် လျှောက်ထားလာရင်းဖြစ်ပါသည် ဘုရား။ အရှင်ဘုရား ကြွလာမည် ဆိုပါလျှင် တပည့်တော်သည် မရွှေရီနှင့် တိုင်ပင်ပြီး ကျောင်းဆောက်လုပ်ပါမည် ဘုရား။ ကျောင်းဆောက်ပြီးပါက တပည့်တော်လဲ ရဟန်းခံမည် ဖြစ်ပါသည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် ဆရာတော် ဦးကဝိသည် ပဋိညာဉ်ပေးတော်မူ လိုက်လေ၏။

ဦးစံတင်လည်း ဆရာတော် ဦးကဝိ၏ ပဋိညာဉ်အရ စွန်းလွန်းရွာသို့ ပြန်၍ မရွှေရီအား မောင်ရင်ပေါ်ချောက်တွင် ကျောင်းဆောက် ခိုင်းလေသည်။ ဦးစံတင်သည် ရဟန်းခံ၍ မောင်ရင်ပေါ်ချောက်ကပင် ဆရာတော် ဦးကဝိ ကြွလာတော် မူမည်ကို စောင့်ဆိုင်းရင်း မရွှေရီအား ဆရာတော် ဦးကဝိ ကို ပင့်ရန် မိတ္ထီလာမြို့သို့ လွှတ်လိုက်လေ၏။

(ကျောင်းတိုက် တည်ထောင်သည့် နေရာဌာနတွင် ကျွန်းဖိုပင်များ ရှိသည့်ပြင် ကွမ်းတိုင်နှစ်လုံး ဆိုသည်မှာ ကွမ်းခြံကုန်းမှ ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် ကွမ်းစိုက်က ရဟန်းတစ်ပါးရှိသည်ကို ကွမ်းတိုင်နှစ်လုံးဟု ဆိုလိုသည်။)

မရွှေရီ လာပင့်ခြင်း

မရွှေရီသည် မိတ္ထီလာမြို့သို့ လိုက်သွားပြီးလျှင် ဆရာတော် ဦးကဝိအား စွန်းလွန်းရွာသို့ ပြန်လည်ကြွမြန်းတော်မူ၍ ကျောင်းထိုင်ပါရန် လျှောက်ထား တောင်းပန်လေသည်။

၁၂၈၄ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုဦးတွင် ဆရာတော် ဦးကဝိသည် မိတ္ထီလာမြို့ ရေလယ်ကျောင်းတိုက်မှ စွန်းလွန်းရွာ အရှေ့ မောင်ရင်ပေါ်ချောက်သို့ ဝါကပ်ကျောင်းထိုင်ရန် ပြန်လည်ကြွတော်မူ၍ ၎င်းနှစ် မောင်ရင်ပေါ်ချောက်တွင် ပဋိပတ္တိ သာသနာပြုသော အားဖြင့် သမာဓိ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို သမာဓိ ရစေရန်နှင့် သမာဓိ ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ လိုရာကိစ္စ ပြီးစီးရန် စောင့်ရှောက်တော်မူ၍ သမထ ဝိပဿနာ ဖြစ်သော အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို ဟောပြောပြသ ဆုံးမလျှက် တစ်ဝါကျွတ်လေသည်။

၁၂၈၇ ခုနှစ် ကဆုန်လဆုတ် ၄ ရက်နေ့
ပဲခူးမြို့ အများရွာတွင် ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်ကြီးက
မြင်းခြံ ဆရာတော် ဦးကဝိအား မေးမြန်းပြောဆိုခြင်း
(အကျဉ်း သင်္ခေပ မှတ်တမ်း)

- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ စက္ခုနဲ့ ရူပါရုံ ပြိုင်သောအခါ စက္ခုက ရူပါရုံထံ သွားသလား၊ ရူပါရုံက စက္ခုထံ လာသလား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ စက္ခုကလဲ မသွားပါ။ ရူပါရုံကလဲ မလာပါ ဘုရား
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ဒါဖြင့် ဘယ်နှယ် မြင်နိုင် သတုံးဗျ။
သူ့ သတ္တိက ရှေးရှုသောအခါ မြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါ၏ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ဒါဖြင့် ရူပါရုံက လာတာပေါ့ဗျား။
မလာပါ ဘုရား။ (ဥပမာ) နေကို ကြည့်သောသူသည် နေ၏ သတ္တိ အရောင်အလင်း မျက်စိကျိန်းခြင်းသာ ရှိပါ၏ဘုရား။ နေဝန်းကြီးက မျက်စိထဲ ဝင်လာသည် မဟုတ်ပါ။ မျက်စိကလဲ နေဝန်းထဲ ဝင်သွားသည် မဟုတ်ပါ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ဒါဖြင့် နေပါအုံးတော့ဗျာ၊ နိဗ္ဗာန် အကြောင်းပြောစမ်းပါ။
နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘုရား (ဥပမာ) ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် ဝိပဿနာ အားထုတ်၍ စိတ် စေတသိတ် ရုပ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အလွန်းကြီးမားသော ဆင်းရဲကြီးဟု ငြီးငွေ့လျက် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှာက တဏှာကို သိရသည်နှင့် တပြိုင်နက် မဂ်က ၎င်းတဏှာကို ပယ်လိုက်တော့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်သွားပါရော၊ အဲဒီ ရှေးဦးစွာ မဂ်က မပယ်မီ ဖြစ်ပျက်နေတာ သင်္ခေပ၊ နောက်တော့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်၍ ဘာမှ မရှိတာကတော့ အသင်္ခေပ နိဗ္ဗာန်ပါဘဲ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ၎င်းနိဗ္ဗာန်မှာ နေဝန်း လဝန်း သဏ္ဍာန်များလို အရောင်တွေများ ရှိပါသလား။
အရောင်တွေ မရှိပါ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ဒါဖြင့် ဘယ်နှယ်နေသတုံး ပြောစမ်းပါဗျာ။
ပြောစရာ မရှိပါ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန် မရှိဘူးလား။
ရှိပါရဲ့ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် နိဗ္ဗာန် လို့ ပရမတ် တရားလေးပါးရှိတယ် မဟုတ်လားဗျ။
ရှိပါတယ် ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ အဲဒီ ပရမတ် ပြောပါဗျား။
ဆရာတော်ဘုရား ဦးကဝိက ပရမတ်ဆိုလျှင် ဘာမျှ ပြောစရာမရှိ

လက်ပိုက်ထိုင်နေရုံဘဲ။

ဖက်ပင်အိုင် နေစမ်းပါအုံးဗျ ဟောဒီ ရွှေတုံးကြီးကို ခဲလို့ ပြောဆိုကာမျှဖြင့် ၎င်းရွှေတုံးကြီး ခဲဖြစ်သွားမှာလားဗျ ပြောစမ်းပါအုံး။

ဦးကဝိ ခဲမဖြစ်ပါ ဘုရား။ သို့သော်လဲ ပညတ် တရားကြီးလို ခြပ်ဝတ္ထုနှင့် ထင်ရှား မပြနိုင်ပါ။ နာမ် ရုပ် တို့ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို နိဗ္ဗာန် လို့ခေါ်တာဘဲ။

ဖက်ပင်အိုင် ဉာဏ် ၁၀ ပါး ပွားများတာ ပြောစမ်းပါဗျား။

ဦးကဝိ (ဥပမာ) ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် အာနာပါနနှင့် သမာဓိ ရင့်သောအခါ မိမိကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာကို သတိနှင့် လိုက်ပါရော ဘုရား။ အဲဒါနှင့် ပဌမကတော့ သညာ အားဖြင့် ဝေဒနာပေါ်ပြီး နောက် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဓမ္မကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မြင်ပါရော။ ဒါနဲ့ ကြောက်ခြင်း ရွံ့ရှာခြင်း ဖြစ်ပါရော ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ဉာဏ် ၁၀ ပါးဟာ တစ်ခုစီ ပွားရမည် မဟုတ်လားဗျ။

ဦးကဝိ တစ်ခုစီ ပွားတာက ကိုယ့်အလိုပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် တစ်ခုစီ မပွားလျှင် ဘယ်နှယ် လုပ်မှာတုံးဗျ။

ဦးကဝိ သမ္မသနဉာဏ် သုံးသပ်ရုံမျှနှင့် ဖြစ်ပျက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း ရွံ့ခြင်း စသည် ဖြစ်ပွားပါရော ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် နေစမ်းပါအုံးဗျာ၊ အင်း ဒီဟာက သမ္မသနဉာဏ်၊ သုံးသပ်လိုက်တော့ ဖြစ်ပျက်တာက ဥဒယဗ္ဗဉာဏ်၊ ပျက်တာက ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ကြောက်တာက ဘယဉာဏ်၊ ရွံ့တာက အာဒီနဝဉာဏ်၊ အေး ဟုတ်ပေတယ်ဗျ၊ ဟုတ်ပေတယ်။

ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိရဲ့ လောကမှာ ပညတ်အားဖြင့် သောတပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊

ဦးကဝိ ရဟန္တာလို့ ရှိကြ မဟုတ်လား။

ဦးကဝိ ရှိပါရဲ့ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အစဉ်အတိုင်း တောက်လျှောက် သောတပန်၊ သကဒါဂါမ်၊

ဦးကဝိ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာလို့ တက်သွားသလား။

ဦးကဝိ မတက်ပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ဒါဖြင့် ဘယ်လို တက်ရတုံးဗျ၊ တက်ပုံ ပြောစမ်းပါဗျာ။

ဦးကဝိ (ဥပမာ) ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ဟာ သမ္မသနဉာဏ်ကို သုံးသပ်၍ ဉာဏ်ဆယ်ပါး ကုန်သွားပြီး နောက် ပညတ်အားဖြင့် ၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတပန်ဟု ခေါ်ကြပါတယ် ဘုရား။ ၎င်းနောက် သမ္မသနဉာဏ် သုံးသပ်အုံး၊ ဉာဏ် ၁၀ ပါး ကုန်ပြန်က သကဒါဂါမ် လို့ ခေါ်ကြပါတယ်ဘုရား။ ဤကဲ့သို့ လေးကြိမ်တက်က ရဟန္တာလို့ ခေါ်ကြ ပါတယ်ဘုရား။

(လောကီစကား အလွန်များသောကြောင့် မရေးပြီ)

သထုံမြို့ နေမိန္ဒတောင်တွင် သိမ်သမုတ်ခဏ်း

သထုံမြို့ နေမိန္ဒရ တောင်တွင် သိမ်သမုတ်၍ သာသနာ တည်ထောင် လိုကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့သည် အကျင့်သီလ သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ထင်ရှား ကျော်စောသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးကို လျှောက်ထားပင့်ဆောင် ကြလေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် နေမိန္ဒရ တောင်ခြေ တည်းကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ အတူကြွရောက်လာကြသော ရဟန်းသံဃာတော်များအား သိမ်သမုတ်ရန် အတွက် ပြုဘွယ် ကိစ္စ အဝဝတို့ကို ပြုလုပ်စေ၍ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့ကိုလည်း စီစဉ်ဘွယ်ရာ အဖြာဖြာကို စီမံတော်မူပြီး သိမ်သမုတ်ရန်အတွက် သိမ်နယ်နိမိတ် ကျောက်တိုင်များနှင့် သစ်ဝါး စသည်များ တို့ကို စုဆောင်း၍ နေမိန္ဒရ တောင်ပေါ်သို့ တင်ပို့စေ လေသည်။

နောက်တနေ့နံနက်တွင် ယမန်နေ့က ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် ထမ်းပိုး တင်ဆောင်ထားခဲ့သော တောင်ပေါ်မှ သိမ်နယ်နိမိတ် ကျောက်တိုင်များ သစ်ဝါး စသည်များ တို့သည် တောင်အောက်သို့ အလိုလို ပြန်ရောက်နေသည်ကို တအံ့သြသြနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ တွေ့မြင်ကြရလေသည်။ ဆရာတော်ကြီးများက စိုးရိမ်ဘွယ် မရှိကြောင်း အားပေးစကား မိန့်ကြားလျက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းရပ်များကို တဖန် တောင်ပေါ်သို့ ထပ်မံ တင်ဆောင်စေ၍ လူအချို့ကိုပါ စောင့်ကြပ် အိပ်ခိုင်းလေ၏။ နံနက်ကျသော အခါ ကျောက်တိုင် သစ်ဝါး စသည်များနှင့် စောင့်ကြပ် အိပ်သောသူများပါ ယမန်နေ့က နည်းတူ တောင်အောက်သို့ ပြန်ရောက်နေပြန်သည်ကို ထူးဆန်းစွာ တွေ့ရှိရပြန်လေသည်။ တပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့မှာ ဤကဲ့သို့ ထူးထွေဆန်းပြား နှောက်ယှက်မှု များသဖြင့် တုန်လှုပ်ချောက်ချား ကုန်လျက် တောင်အနားသို့ ချဉ်းကပ်ဝံ့သူ အလျင်းမရှိတော့ချေ။

တပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ အထူး တုန်လှုပ် ချောက်ချားနေကြသော်လည်း ဦးစီးနာယက ဆရာတော်ကြီးကမူ အလျှော့မပေးသေးဘဲ သိမ်သမုတ်ရန် တဖန်ကြိုးစား စီစဉ်ပြန်ရာ နေမိန္ဒရ တောင်ရှိ အစောင့်အရှောက် များ၏ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီး ခြောက်လှန့်မှုများကို မကာကွယ်နိုင်တော့သည့် နောက်ဆုံးတွင် နေရင်းဌာနသို့ ကမန်းကတန်းနှင့် ပြန်ကြွရရာ လမ်းခုလပ်၌ပင် အသက်ဆုံးပါး ပျံလွန်တော် မူသွားရရှာလေသည်။ သို့နှင့် နေမိန္ဒရ တောင်တွင် သိမ်သမုတ်၍ သာသနာပြုရန် ကိစ္စမှာ အဖျက်အဆီး အနှောင့်အယှက် အားကြီးသည်နှင့် မအောင်မြင်ဘဲ ပျက်ပြား သွားရရှာလေတော့သည်။

နောက်များ မကြာမီ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီ သထုံမြို့သို့ ရောက်လာသောအခါ နေမိန္ဒရ တောင်ပေါ်တွင် သိမ်သမုတ်၍ သာသနာ တည်ထောင်ရန်အတွက် ဦးခန္တီအား ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် တောင်ကို အပ်နှင်းကြရတွင် ဦးခန္တီက “အဆောက်အဦး အတွက်တော့ ကျုပ်တာဝန်ယူပါ့မယ်၊ သိမ်သမုတ် ဘို့ဆိုတာကတော့ ကျုပ်က ရသေ့ ဖြစ်နေလို့ တာဝန်မယူနိုင်ပါ။ သို့သော် ခင်ဗျားတို့ ညောင်လွန် ဆရာတော် (ဦးမေဓာဝီ)ကို အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ထား၍ ပင့်ဆောင်ကြပါ” ဟု ညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း ညောင်လွန် ဆရာတော်အား သွားရောက် ပင့်ဆောင်ကြလေသည်။

ညောင်လွန် ဆရာတော်သည် ချက်ချင်း လက်ခံတော် မမူသေးဘဲ ဆိုင်းငံ့ထား၍ မောင်ရင်ပေါ်ချောက် ဆရာတော် ဦးကဝိကို အမြန်ကြွရောက်လာပါရန် အပင့်လွှတ်လိုက်လေ၏။ လာရောက် ပင့်ဆောင်သူများ ရောက်ရှိသာအခါ ဆရာတော် ဦးကဝိသည် အဓိဋ္ဌာန် ပြုကြည့်ရာ ဦးစံတင်က “အရှင်ဘုရား ရှေ့က အကြောင်းတွေ ပြန်ကြည့်နေသလား ကြွသာကြွပါ။ အရှင်ဘုရား ပြုလုပ်ထားခဲ့ တာတွေပါ။ တနင်္ဂနွေဒေါင့်မှာ မြေကမူကလေးရှိလိမ့်မယ်။ အဲဒီနေရာက ပရိတ်တယ်ပါ။ အောင်မြင်ပါလိမ့်မယ် ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားလေသည်။ ဆရာတော် ဦးကဝိ ညောင်လွန်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ဦးကဝိ သထုံမြို့ နေမိန္ဒရ တောင်မှာ သိမ်သမုတ်ဘို့ လာပင့်နေကြတယ်။ လက်ခံလိုက်ရမှာလား” ဟု မေးမြန်းရာ၊ ဦးကဝိက “ဆရာတော်ဘုရား လက်ခံတော် မူလိုက်ပါ” ဟု လျှောက်ထားသည်နှင့် လာရောက်ပင့်ဆောင်ကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား ရက်သတ်မှတ် ပဋိညာဉ် ပေးလိုက်လေ၏။

ထိုနောက် ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ဦးကဝိ လက်တွေ့ခံလိုက်ပြီ၊ ဟိုကျတော့ ခင်ဗျားဘဲ စီစဉ်ရလိမ့်မယ်။ ခုနယ်က လိုလေသေး မရှိအောင် စီစဉ်ပါ။ ခင်ဗျား လိုတာကိုလဲ ပြောပါ။ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်” ဆိုသဖြင့် ဦးကဝိက ကြက်လျှာတိုင်များများ အလိုရှိကြောင်း လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ကြက်လျှာတိုင်တွေက ဘာလုပ်ဖို့တုံး ဦးကဝိရဲ့” ဟု မေးမြန်းရာ ဆရာတော် ဦးကဝိက “သူတို့ကို လက်ဆောင်ပေးဘို့ပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားမှ ညောင်လွန် ဆရာတော်က သဘောပေါက်၍ “ကောင်းပါပြီဗျာ” ဆိုလျက် ကြက်လျှာတိုင်များများ လုပ်ခိုင်းစေလေ၏။

ထိုနောက် ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ဦးကဝိ ဟိုကျတော့ ခင်ဗျား ကမ္မဝါလဲ ဖတ်ရလိမ့်မယ်” ဟု အမိန့်ရှိပြန်ရာ ဦးကဝိက “ဒါဖြင့် ဆရာတော်က ပြောပြပါ” ဟု လျှောက်ထား၍ ညောင်လွန် ဆရာတော်က လုံးကြီးတင် သံတို၊ တချောင်းငင် သံတို၊ ဝစ္စပေါက်သံ မပါစေနဲ့ စသည်ဖြင့် သတိပေး ပြောဆိုကာ ကမ္မဝါ ဖတ်နည်းကို သူ့ကိုယ်တိုင် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် ဝိသစ္စာနှင့် ဖတ်ပြလေသည်။ ဆရာတော် ဖတ်ပြ၍ ပြီးဆုံးသည့် အခါ ဦးကဝိက ကမ္မဝါစာကို ကိုင်တွဲပြီး ညောင်လွန် ဆရာတော် ဖတ်ပြသည့် အတိုင်း တလုံးမှ မလွဲ မမှားစေဘဲ ဖတ်ပြ၍ “ဆရာတော်ဘုရား မကြိုက်သေးလျှင် ယခုကပြင်ပါ ပရိတ်သတ်ထဲကျမှ မအော်ပါနဲ့ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေရာ “ဒီအတိုင်းဖတ်လျှင် သဘောကျပါပြီ ဦးကဝိရယ်” ဟု ပြန်လည် အမိန့်ရှိလေ၏။

သထုံမြို့သို့ သိမ်သမုတ်သွားရာတွင် ဦးကဝိ လိုက်ပါမည်ဆိုသည်ကို သဘောမကျနိုင်သော ညောင်လွန်တိုက်မှ အချို့ တပည့်ကြီးများက ညောင်လွန် ဆရာတော်အား “သိမ်သမုတ်သွားရာတွင် စာမတတ် ပေမတတ်တဲ့ တောထွက်ကြီးတွေ ခေါ်မသွားပါနဲ့ ဘုရား၊ ဟိုကျတော့ အရှက်ကွဲနေပါအုံးမယ်” ဟု လျှောက်ထားကြရာ “ဒါကတော့ အမြင်တစ်မျိုးစီကိုး” ဟု ညောင်လွန်ဆရာတော်က အမိန့်ရှိလေ၏။

သို့နှင့် ၁၂၈၄ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလတွင် သိမ်သမုတ်ရန် သထုံမြို့ နေမိန္ဒရ တောင်သို့ ကြွတော်မူကြသည့် အခါ တပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာများက မီးရထားတွဲလုံး ငှားရမ်းပေးသည်နှင့် သီးသန့် တွဲပေါ်တွင် ညောင်လွန် ဆရာတော် ဦးမေဓာဝီ၊ မိတ္ထိလာ ရေလယ်ဆရာတော်၊ ဂြုပ်ပင်ဆရာတော် ဦးတိက္ခ၊ ညောင်လွန်တိုက် ဦးကဝိန္ဒ ဆရာတော်၊ မောင်ရင်ပေါ်ချောက် ဦးကဝိ ဆရာတော်၊ မောင်ရင်ပေါ်ချောက် ဦးဝိဇယ၊ စွန်းလွန်း ဦးကောသလ္လ ပေါင်း ဆရာတော် ၇ ပါးတို့ စီးနင်းလိုက်ပါ ကြွသွားတော်မူကြလေသည်။

ဤသို့ ကြွသွားတော်မူရာ ပဲခူးမြို့အလွန် မီးရထားကလည်း အရှိန်ပြင်းစွာနှင့် ခုတ်မောင်းနေစဉ်၊ ဆရာတော် (၇) ပါး စီးနင်းသွားတော်မူသော တွဲပေါ်သို့ ရဟန်းတော် တစ်ပါး ခုန်တက်တွယ်ကပ်လာရာ ဆရာတော်များက ဒီတွဲဟာ တွဲလုံးအပိုင် ငှားရမ်း စီးနင်း လာတာပါ။ သီးသန့်တွဲမို့ မတက်ပါနှင့်ဟု တားမြစ်ကြလေ၏။ ။ ၎င်း ရဟန်းက “အို ပိုင်ပိုင် ဆိုင်ဆိုင်” ဆိုပြီး ပြတင်းပေါက်မှ ဇွတ်အတင်း တွဲတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာ၍ ဆရာတော်များကို စေ့စေ့ စပ်စပ် ကြည့်ပြီးလျှင် “အင်း ရှင်မဟိန္ဒတို့လို သီဟိုဠ်ကို သာသနာ ပြုသွားကြ မလို့ကိုး၊ အေးလေ မဟုတ်ပါဘူး၊ သထုံကို သာသနာပြု သွားကြမလို့ကိုး” ဟု ဆိုပြီး “အောင်ပဓာတ် အောင်ပဓာတ်” လို့ အော်ဟစ်ကာ လက်ထဲတွင် ဆုပ်ကိုင်ထားသည့် ခလောက်ကလေးကို လှုပ်ရမ်းပြရင်း “ဒီမှာကြည့် ကြည့် ခလောက် ခလောက် အဆံ မပါဘူး” ထိုနောက် လက်ညှိုး တင်ခေါက်ခေါက်နှင့် “တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါး၊ ငါးပါး၊ ခြောက်ပါး၊ ခုနစ်ပါး” ဟု ဆရာတော်များ အားရေတွက်ရင်း “ငါပါ ရှစ်ပါး” ဟု ဆိုလေ၏။ ။ ၎င်းနောက် ဆရာတော်များအား “ဘယ်ကကြွလာကြတုံး” ဟုမေးပြန်ရာ၊ ဆရာတော်များက “ညောင်လွန်ကပါ” ဟု ဖြေကြားသဖြင့် “ညောင်ချဉ်လား ညောင်ကြက်လား၊ အေးလေ ဗောဓိညောင်ပေါ့” ဟု သူ့ဘာသာ သူဖြေကြား၍ မီးရထား အရှိန်ပြင်းစွာ ခုတ်မောင်းနေစဉ်မှာပင် တွဲပေါ်မှ ခုန်ဆင်းသွားလေ၏။ ။

ထိုနောက် ဦးကဝိ ဆရာတော်က ညောင်လွန် ဆရာတော်အား “ဆရာတော်ဘုရား၊ ခုနက ရသေ့လိုလို ရဟန်းလိုလိုက ပြောသွားတဲ့ ခလောက် ခလောက် အဆံမပါဘူး ဆိုတာဟာ သိမ်သမုတ်ရာမှာ သံဃာက နှောင့်ယှက်ပါလိမ့်မည် ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အဆံမပါလို့ ပျက်အောင်တော့ မဖျက်နိုင်ပါဘူး ဘုရား” ဟု ကောက်ခါ ငင်ခါ နိမိတ်ဖတ်၍ လျှောက်ထားလိုက်ရာ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “သံဃာ့ ကိစ္စမို့ သံဃာက နှောင့်ယှက် လိမ့်မည် မထင်ပါဘူး ဦးကဝိရယ်” ဟု ဖြေကြားသဖြင့် ဦးကဝိက ဆက်လက်၍ “ဆရာတော်ဘုရား မယုံလျှင် စောင့်ကြည့်တော်မူပါ သံဃာကဘဲ နှောင့်ယှက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ သိမ်သမုတ် တာကတော့ အောင်မြင်မှာပါဘဲ ဘုရား” လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။ ။

သထုံဘူတာသို့ ရထားဆိုက်သည့် အချိန်တွင် ဆရာတော် (၇)ပါးအား အစိုးရ အရာရှိများ ဖြစ်ကြသည့် ဦးဘိုးစ၊ ဦးကျော်ဒွန်း စသော မြို့ခံ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့က သောင်းသောင်း ဖြဖြ ခရီးဦးကြိုဆိုကြလျက် နေမိန္ဒရ တောင်ခြေရှိ တည်းကျောင်းသို့ မော်တော်ကားဖြင့် သိုက်မြိုက် စည်ကားစွာ ပင့်ဆောင် သွားကြလေသည်။ ။

ထိုနေ့ည မျိုးချုပ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဆရာတော် ဦးကဝိသည် တည်းကျောင်းရှိ ဆရာတော်များထံ လာရောက် လှူဒါန်းထားသည့် ဖရောင်းတိုင်များကို စုဆောင်း သိမ်းဆည်း ယူငင်၍ နေမိန္ဒရ တောင်ပေါ်သို့ ကြွသွားတော်မူလေသည်။ ။ တောင်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိသည့် အခါ တစ်တောင်လုံး လင်းထိန်နေအောင် ဖယောင်းတိုင်များကို မီးထွန်းတော်မူ၍ ကြက်လျှာတိုင်များကို အနံ့အပြား စိုက်ထူလိုက်ပြီး “တောင်စောင့်နတ် အပေါင်းတို့၊ အသင်တို့ကို ငါက ဖယောင်းတိုင် ကြက်လျှာတိုင်များပေးတယ်။ အသင်တို့ ကြည့်ညိုသော ဘုရားကို ပူဇော်ကန်တော့ကြ၊ အသင်တို့ အတွက် ငါကပေးတယ်” ဟုဆိုလျက် တနင်္ဂနွေဒေသိဒ္ဓိမှာ ရပ်တော်မူပြီး ပရိကံပြုကာ တရားနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်လျက် မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းတော် မူလေ၏။ ။

ထိုနောက် ဦးကဝိ ဆရာတော်သည် တရားဒေသနာများကို ဟောကြား ဆုံးမတော်မူရာ ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးတို့ လာရောက် ဖူးမြော် ကန်တော့ကြလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် မင်းမြောက် တန်ဆာ ငါးပါးကို ဆင်ယင်လျက် လာရောက်ကန်တော့ရာ ဦးကဝိ ဆရာတော်က အင်း ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မနုဟာမင်းနဲ့ တူတယ်။ “အရင်း လဲရင် အဖျား ထင်းဖြစ်တာပေါ့” ဟုအောက်မေ့ပြီး တရားဒေသနာများကို ထပ်မံ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူပြီး “အသင်နတ်မင်း ဤတောင်တွင် ထူပါရုံ စေတီတော်ရှိတယ်၊ ဓာတ်တော်များလဲ ကိန်းဝပ်တော်မူတယ်၊ လူအများ ဖြတ်သန်းသွား လာခြင်းအားဖြင့် အပြစ်အန္တရယ် ရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတောင်မှာ ငါတို့ သာသနာပြုမယ်၊ သင်တို့ ခေတ္တ ခဏ ဖယ်ပေးပါ။ ငါတို့ သိမ်သမုတ်ပြီးတဲ့ အခါ သင်တို့ဘဲ ပြန်စောင့်ရှောက်ကြပါ။ အသင် အလိုရှိသော နေရာကို ပြပါ။ အသင့် အိမ်တော်လဲ မဖျက်ဆီးပါဘူး။ အသင့်အတွက် အိမ်တော် (နတ်ကွန်း) ဆောက်လုပ်ပေးအုံးမယ်” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တလုံးတပါဒမှ ပြန်လည်မပြောဆိုဘဲ တနင်္ဂနွေဒေသနာမှ ငိုယိုလျက် ဆင်းသွားသည်နှင့် သူသဘောကျသော နေရာဌာနကို သိရှိရ၍ ၎င်းနေရာတွင် နတ်ကွန်း (အိမ်တော်) ဆောက်ပေးစေသည်။ ၎င်း နတ်ကွန်းသည် နေမိန္ဒရ တော်ပေါ်တနင်္ဂနွေ ဒေသနာရှိ သစ်ပင်ကြီးအောင်၌ ယခုတိုင် ရှိလေသည်။ ဦးကဝိ ဆရာတော်လည်း ကိစ္စ အဝဝ ပြီးစီးတော့မှ တောင်အောက် တည်းကျောင်းသို့ ပြန်ကြွလာတော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ဆရာတော် ဦးကဝိသည် မနုဟာမင်း ငိုယိုလျက်ဆင်းသွားသည့် အကြောင်းကို အာရုံပြုကြည့်ရာတွင် ဘဝသံသရာ များလှစွာက တပည့် ဒကာ ဆရာများ ဖြစ်ခဲ့ဘူးကြသော်လည်း ယခုမှာမူကား အယူတိမ်းပါး ဘဝခြား၍ နေစဉ် ပြန်လည် ဖူးတွေ့ရသောကြောင့် ရှေးရှေး ဘဝများက အဖြစ် အပျက်များကိုပါ ပြန်လည် တွေးတောမိသည့်ပြင် တကြိမ်တခါမျှ မနာရ မကြားရဘူးသော တရားတော်မြတ်များကိုပါ နာကြားရသည်နှင့် မနုဟာမင်းမှာ ဝမ်းသာဝမ်းနဲ ကြေကွဲလှသည့် အတွက် ငိုယိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားတော် မူခဲ့ဘူးသည်။

ဆရာတော် ဦးကဝိ၏ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုများကို အချို့သော သံဃာများက ဦးကဝိသည် လောကီ အလုပ်တွေသာ လုပ်နေသည်ဟု ကဲ့ရဲ့သဂြိုဟ် အတင်းဆိုကြ၍ ညောင်လွန် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားသည်နှင့် ဦးကဝိ ဆရာတော်က ညောင်လွန်ဆရာတော်အား လျှောက်ထားသည်မှာ “ဥပမာ ဆရာတော်ဘုရား ကျောင်းပရဂုဏ်ကို အစိုးရက အာဏာနှင့် အတင်းသိမ်းပြီး လာနှင့်လျှင် အားမတန်လို့ မာန်ကိုလျှော့ရပေမဲ့ ဆရာတော် ကျေနပ်ပါ့မလား ဘုရား” ဟု မေးမြန်းရာ၊ ဆရာတော်က “ဘယ်ကျေနပ်နိုင်မတုံး ဦးကဝိရဲ့” “ကဲ အရှင်ဘုရားတို့ ဒီနေရာက တခြားနေရာကို ခဏကြွနေပါအုံး၊ တပည့်တော်တို့ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ အကြောင်း တခုရှိလို့ ဆောင်ရွက် ပါရစေ။ ကိစ္စပြီးတော့ အရှင်ဘုရားတို့ နေရာ အရှင်ဘုရားတို့ဘဲ သီတင်းသုံးတာပေါ့လို့ လျှောက်ရင်ကော ကျေနပ်မည် မဟုတ်ပါလား ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာ “ဒီလိုဆိုရင်တော့ ကျေနပ်တာပေါ့” ဟု ညောင်လွန်ဆရာတော်က အမိန့်ရှိလေ၏။ ဆရာတော် ဦးကဝိ၏ ဖြေရှင်းချက်ကို ကြားရသောအခါ အားလုံး သဘောကပ်ပေါက်ခါ ကျေနပ်ကြလေသည်။

ဒါယကာ ဒါယိကာမ များတို့သည် ယခင်က အကြီးအကျယ် နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးခဲ့ဘူးသည်နှင့် ယခု ဆရာတော်များ စီမံ ဆောင်ရွက်နေကြသည်များကို အထူးသတိပြု၍ စိုးရိမ်မကင်း တစေ့တစောင်း ကြည့်ရှုနေကြရာ ရှေးအခါက ဤတောင်ပေါ်တွင် သိမ်နယ်နိမိတ် ကျောက်တိုင် သစ်ဝါးစသည်များကိုပင် အတင်မခံ၊ ဆွဲချခြင်းများ ခံခဲ့ရသောလည်း ယခုမှာမူကား တောင်ခြေတွင် ကုဋီတစ်လုံးပင် ဆောက်လုပ်ထား ရှိပြီး ဖြစ်သော်လည်း မည်သို့မျှ အနှောင့်အယှက် မပြုသည့် အဖြစ်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် အားရ ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြင့် တောင်ပေါ်တွင် ဘာဘဲ လုပ်လုပ် လက်ခံပြီ လက်ခံပြီ၊ ဟိုတုန်းကလို တောင်ကြီး မကြမ်းတော့ဘူးဟေ့ ဟု တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ပြောကြားလျက် အားတက်နေကြလေသည်။

သိမ်နတ်ရန်နေ၌ ဦးကဝိ အခါပေးသည့် အချိန်တွင် သံဃာများ စည်းဝေးစေပြီး ရှေးဦးစွာ ဦးကဝိ ဆရာတော်၏ လက်သို့ ကမ္မဝါကို ထည့်လျက် ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ဦးကဝိ ကမ္မဝါကို ခင်ဗျား အရင်ဆုံးဖတ်ပါ” ဟု ပြောရာ ဆရာတော် ဦးကဝိသည် ကမ္မဝါကို ဌာန် ကရိဏ်း ပယတ် ဝိသစ္စာနှင့် ဖတ်တော် မူလေ၏။ ထိုနောက် ညောင်လွန် ဆရာတော်က သူ၏ တပည့်များကို အဖတ်ခိုင်း၍ ဖတ်ကြရာ “အင်း လုပ်ပြီ လုပ်ပြီ ကျောင်းတုန်းကတော့ စာမတတ် ပေမတတ်တဲ့ တောတွက်ကြီးတွေ ခေါ်သွားရင် လူထဲကျတော့ အရှက်ကွဲ နေလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ခုတော့ သူတို့က တောထွက်ကြီးလောက်မှ နေရာကြအောင် မဖတ်နိုင်ကြဘူး” ဟု အမိန့်ရှိလေ၏။ ထိုနောက် ညောင်လွန် ဆရာတော်၊ ရေလယ်ဆရာတော်များ အသီးသီး ဖတ်ကြ၍ သိမ်နတ်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားရာ သိမ်နယ်နိမိတ် တိုင်များကို တောင်ပေါ်သို့ တင်ပို့စေလေ၏။

နောက်တစ်နေ့ သိမ်မသမုတ်မီ ဘုန်းကြီးတစ်ပါး လာရောက်ကာ “အရှင်ဘုရားတို့ ဒီသိမ်ကို ဘယ်လို သမုတ်မှာတုံး” ဟု မေးသဖြင့်၊ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “နယ်သိမ် သမုတ်မည်” ဟု ဖြေကြားရာ မေးလာသော ဘုန်းကြီးက မရေမရာ တောင်ပြော မြောက်ပြောနှင့် မအပ်ဘူး ဆိုသလိုလို ဘာလိုလို ပြောနေပြန်ရာ၊ ဂြုပ်ပင် ဆရာတော် ဦးတိက္ခက “ကဲ ကဲ အရှင်ဘုရားတို့က မအပ်ဘူး ထင်လျှင် မအပ်တဲ့ အကြောင်း အကိုးအကားနဲ့ တကွပြပါ။ အပ်တဲ့ အကြောင်း အကိုးအကား စာများ ကြည့်ချင်ရင် ပြမည်။ ကြည့်မလား” ဟု ပြောလိုက်တော့မှ ၎င်းဘုန်းကြီးလည်း ပြန်သွားလေ၏။

သိမ်သမုတ်ရန် ခေတ်အတွင်း ဆန္ဒတောင်းသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဆန္ဒတောင်းခြင်းနှင့် ပင့်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပင့်ခြင်း ကိစ္စအဝဝ တို့ကို ပြုလုပ်ကြ၍ ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက်တွင် ကျောက်စည် ခေါင်းလောင်းအုံးမောင်းများ တီးခတ်၍ နယ်စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား အချက်ပေးကာ သိမ်သမုတ် ကြလေသည်။

ဆရာတော် ဦးကဝိသည် ထိုည၌ပင် သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စပြီး မပြီး အောင် မအောင်ကို အာရုံပြု၍ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ကြည့်ရာ၊ သိမ်သမုတ်စဉ်က ရဟန်းတစ်ပါး ဤနယ် အတွင်းသို့ ဝင်နေကြောင်းနှင့် ၎င်း ရဟန်းနှင့် အခြား ရဟန်းတပါးတို့ အချင်းချင်း ပြောနေကြသည့် စကားများကိုပါ မြင်ကြားရသဖြင့် သိမ်မအောင်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိရှိရ၍ ညောင်လွန် ဆရာတော်အား “ဆရာတော်ဘုရား သူတို့ ရဟန်းချင်း ပြောဆိုနေကြတယ် ဘုရား။ သူတို့ သမုတ်တဲ့ သိမ်ဟာ မအောင်ဘူး ဝင်ဖြစ်သွားတယ်တဲ့။ သိမ် သမုတ်စဉ် ဘယ်အချိန် ဘယ်နာရီမှာ တပည့်တော် သူတို့ ခေတ်အတွင်း ရောက်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့ သိမ်ဟာ မအောင်ဘူးလို့ သူတို့ အချင်းချင်း ပြောနေကြတယ် ဘုရား” ဟု မိမိမြင်ကြားရသည့် အတိုင်း

လျှောက်ထားလေ၏။ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “ဒီလိုဆို သိမ်မအောင်ဘူးပေါ့” ဟု ဆိုလျက် အချင်းချင်း ပြောနေကြသည် ဆိုသော ရဟန်းများကို ရှာဖွေစေလျက် စုံစမ်း မေးမြန်းကြည့်ရာ၊ သိမ်သမုတ်ချိန်တွင် ခေတ်တခုမှ ရဟန်းတစ်ပါး မိမိတို့ ခေတ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေကြောင်း သိရှိရလေသည်။

သို့နှင့် နောက်တနေ့ညတွင် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ အပြင် အစိုးရများ၏ အကူအညီနှင့် တကွ ဆန္ဒများတောင်းပြီး သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စကို ရှေးနည်း အတိုင်း ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ကြရာ နေမိန္ဒရ တောင်၌ သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စသည် ကောင်းစွာ အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ရှိလေ၏။ ထိုနောက် သိမ်နယ်နိမိတ်တိုင်များ ကိုလည်း အသီးသီး စိုက်ထူကြလေ၏။

သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စ ထမြောက် အောင်မြင် သွားရာ တပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမ များတို့မှာ နှစ်ထောင်းအားရ ကခုန် ရွှင်မြူးကြကုန်လျက် အစိုးရ အရာရှိကြီး တစ်ဦး ဖြစ်သူ ဦးကျော်ဒွန်းကမူ ဆရာတော် ဦးကဝိကို သူကိုယ်တိုင် ထမ်းပြီး “ဒါမှ ရဟန္တာကြီး ဒါမှ ရဟန္တာကြီး အစစ်” ဟု ဟစ်အော် ကြွေးကြော်လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ တရားပွဲတွင် ဆရာတော် ဦးကဝိအား တရားဟော ချီးမြှင့်ရန် လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြသည်နှင့် ဆရာတော် ဦးကဝိသည် မိမိ ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ ရသော ဒုက္ခများ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြသည့် ဥဒါန်း တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူရင်း သထုံနယ်သူ နယ်သားများ၏ ခူးရင်းသီး ကောက်ရခြင်းနှင့် မင်းဝတ်သီးခူးရခြင်း ဒုက္ခများကိုပါ ထည့်သွင်း ဟောကြား ဆုံးမတော်မူရာ ကလေးသူငယ်များ ပါးစပ်ဖျားတွင်ပင် “ခူးရင်းသီး မကောက်ချင်ဘဲနဲ့ ကောက်ရတယ်၊ မင်းဝတ်သီး မခူးချင်ဘဲနဲ့ ခူးရတယ်။ အဲဒါဘာကြောင့်တုံး ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ၍ အားကိုး မှားလို့ဗျ၊ အားကိုး မှားလို့” ဟု ဥဒါန်းတွင် ကျန်ရစ်လေသည်။

တစ်ညတွင် ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ရောက်လာ၍ “ဦးကဝိ ဦးကဝိ” ဟုခေါ်ရာ ဆရာတော် ဦးကဝိသည် အောက်သို့ ဆင်းသွားတော်မူ၍ အတွေ့ခံသည်တွင် ၎င်းဘုန်းကြီးက “ဟိုနား ခဏလိုက်ခဲ့စမ်းပါ” ဟု ခေါ်ဆောင်လေ၏။ ထိုအခါ ဆရာတော် ဦးကဝိက စဉ်းစားမိသည်မှာ “ဪ သူနဲ့ ငါဟာ သိကျွမ်းကြ သူများလဲ မဟုတ်၊ ငါမလိုက်ပြန်ရင်လဲ သူတော့ ဒုက္ခရောက်တော့မယ်၊ သူခေါ်ရာ ငါလိုက်ပြန်ရင်လဲ ငါဆင်းရဲတော့မယ်။ ကဲလေ ငါဘဲ အဆင်းရဲ ခံတော့မယ်” ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး ၎င်းဘုန်းကြီးအား အရှေ့က ထား၍ သွားစေရာ မှောင်ကြီးမဲမဲ တောနက်ထဲသို့ ခေါ်ဆောင်သွားလေ၏။ နောက်တော့ “တော်ပါပြီ ဘုရား၊ ပြန်ပါတော့ တပည့်တော် လိုက်ပို့ပါမည်” ဟု လျှောက်ထားရာ ဆရာတော် ဦးကဝိက “နေပါစေ တပည့်တော် ဘာသာ တပည့်တော် ပြန်ပါမည်” ဟု ပြောဆိုလျက် မှောင်ကြီးမဲမဲ တောနက်ကြီးထဲမှ ဟိုစမ်း ဒီစမ်းနှင့် ပြန်လာရာ အသွားတုန်းကလောက် မဝေးဘဲ လွယ်လင့်တကူနှင့် တည်းကျောင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိ လာလေသည်။

၎င်းဘုန်းကြီး လာရောက် ခေါ်ဆောင်ခြင်းကတော့ ဦးကဝိ ဆရာတော် လိုက်ရဲသလား မလိုက်ရဲဘူးလား၊ တုန်လှုပ်သလား မတုန်လှုပ်ဘူးလား ဆိုတာ ကိုယ်တွေ့ သိရန် လာစမ်းခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော် ဦးကဝိ၏ သတင်းသည် ဝေးနီး နှံ့ပြား ကျော်ကြားသွားရာ သထုံအပိုင် ခရံ့ရာမှ ဆရာတော်သည် ဦးကဝိအား တွေ့လိုသည်နှင့် ကြွလာတော်မူလေ၏။ ညောင်လွန်ဆရာတော်က ခရံ့ဆရာတော် လောကီဘက်တွင် ဆည်းပူးလေ့လာထားကြောင်း ကြားသိထား၍ ဦးကဝိအား ခရံ့ ဆရာတော်ကို “စုံစမ်းကြည့်စမ်းပါ။ သူ့ဟာသူတော့ ထိပ်တန်းဘဲလို့ အလံထူလာတယ်” ဟု ပြောဆိုထားသည်နှင့် တွေ့ဆုံကြသည့်အခါ ဆရာတော် ဦးကဝိက ခရံ့ ဆရာတော်အား ပရိကံတည်ပုံ အမိန့်ရှိတော်မူပါရန် လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ ခရံ့ ဆရာတော်က ပဌမ ကသိုဏ်းဝန်း နိမိတ်ယူ၍ ပရိကံယူကြောင်းနှင့် သူ့စွဲမှတ် ယူဆထားသည်များကိုပါ အမျိုးမျိုး ဝေဖန်ပြောဆိုသွားရာ ဦးကဝိ ဆရာတော်က “ဥပမာ အရှင်ဘုရား ခုနက ကွမ်းအစ်အကြောင်း အမိန့်ရှိသွားတယ်။ တပည့်တော်က ဟောဒီ ကွမ်းအစ်ထဲမှာ ကွမ်းဘယ်နှစ်ရွက် ရှိတယ်ဆိုတာ သိလိုပါတယ် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား မေးမြန်းရာ ခရံ့ ဆရာတော်က ဒီအထိတော့ အာရုံမလိုက်နိုင်ကြောင်း အမိန့်ရှိသဖြင့် ဦးကဝိ ဆရာတော်ကပင် ကွမ်းဘယ်နှစ်ရွက်ရှိသည်ကို တိတိကျကျ ဖြေကြားလိုက်သည်။ ထို့နောက် ခရံ့ ဆရာတော်က ပရိကံ တည်ပုံနှင့် တကွ တရားအားထုတ်နည်း နိဿည်းများကို မေးမြန်း၍ ဖြေကြားတော် မူလိုက်ရာ ခရံ့ ဆရာတော်က ဦးကဝိ ဆရာတော်အား “အရှင်ဘုရား အသက်ငယ်ပါသေးတယ်။ ရှေ့ဆက် ကြိုးစားပါအုံး။ တပည့်တော်တော့ သွက်ချာပါဒ ကပ်နေလို့ ဒီအထိ အာရုံမပြုနိုင်တော့ပါ။ ဟိုတုန်းက တပည့်တော်ရယ်၊ ဦးဥတ္တမရယ်၊ သစ်ချတောင် ဦးတိလောကရယ် သတ္တဝါတွေကို ကောင်းကင်ကနေပြီး တရားဟောနိုင်မှ ပြန်ကြတော့မယ်လို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ပြီး တရားရှာ ထွက်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်တော့ ဒုက္ခတွေသာ အမျိုးမျိုးတွေ့ပြီး လိုရင်း ကိစ္စ မပြီးနိုင်တာနဲ့ ပြန်ခဲ့ရတယ် ဘုရား” ဟု အမိန့်ရှိလေ၏။

မှတ်ချက်။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသည် သစ်ချတောင် ဆရာတော် ဦးတိလောကတို့နှင့် ခွဲခွာခဲ့ပြီး ဆရာတော် ဦးကဝိထံ ဝင်ရောက်၍ ပရိကံတည်ပုံ တရားအားထုတ်နည်း များပါ စုံစမ်းရင်း တရားအားထုတ် သွားဘူးသည်နှင့် အထက်ပါ ခရံ့ ဆရာတော် လျှောက်ထားချက်များကို ဦးကဝိ ဆရာတော် သိနှင့်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဦးဥတ္တမသည် ဦးကဝိ ဆရာတော်ဘုရား ထံတွင် တရား အားထုတ်နေစဉ် ဒါယိကာမ များသည် ဒါယကာ များထက် တရားတွေ့လွယ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ အောက်ပါအတိုင်း စာချိုးခဲ့လေသည်။

“ဘိုကြီးနဲ့ ချိုထောင် ကုန်းခေါင်ခေါင် ဟိုအချက် လှဲ (လှည်း) ကွက်ချည်း ရုန်းနိုင်ပေါင် နွားမတွေ ဟိုတစု ချိုတစုမျှ မပါပေါင်၊ ဘို့ဆိုတာ ဟူလာဝေး (ဝေလာဝေး)၊ ခွါလေးက သေးမျှောင်မျှောင်၊ ကိုယ်ကောင်က လှီကင်း။ နွားမတွေ ထိုတသင်းရယ်က လှဲပေါ်မှာ ကုန်တွေသွင်း ရုန်းချက်ကပြင်း”

ဒါယိကာမ များသည် ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဟိုနယ်ဒီနယ် မတွေးဆဘဲ ဆရာသမား ဆုံးမသွန်သင် ပြသသည့် အတိုင်း စိတ်လိုက်မာန်ပါ တရားအားထုတ်ကြသည်နှင့် တရားတွေ့ လွယ်သော်လည်း ရဟန်းတော်များနှင့် လူဒါယကာများသည် မိမိတို့ကလဲ ပညာ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသင့် သလောက် ပြည့်စုံ ထားကြတော့ နှိုင်းချိန် စဉ်းစားနေတာနဲ့ တရား မတွေ့လွယ်ကြောင်းကို ရည်ရွယ် စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

သထုံမြို့ နေမိန္ဒရတောင် သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စပြီးစီးသည်နှင့် ဆရာတော် (၇)ပါးတို့သည် မီးရထား စီးနင်း၍ ပြန်လည်ကြွလာခဲ့ကြရာ ရထားပေါ်တွင် ဦးကဝိ ဆရာတော်က ညောင်လွန် ဆရာတော်အား “တပည့်တော်တို့ ရထားစီးကြွလာစဉ် ရသေ့လိုလို ရဟန်းလိုလို တစ်ယောက်က ပြောကြားသွားသည်များကို တပည့်တော် နိမိတ်ဖတ် ခဲ့တဲ့ အတိုင်း သိမ်သမုတ်ရာ ကိစ္စမှာ သံဃာကဘဲ နောက်ယှက်တာ ထင်ရှားပြီ မဟုတ်ပါလား ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ခလောက်က အဆံမပါလို့ ပျက်အောင်တော့ သူတို့ မဖျက်နိုင်ပါဘူး အောင်မြင်မှာပါဘဲလို့ လျှောက်ထားခဲ့ဘူးတဲ့ အတိုင်းဘဲ သူတို့ ဖျက်ပေမဲ့ သိမ်ကိစ္စ ထမြောက် အောင်မြင် သွားတယ် မဟုတ်ပါလား ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာ ညောင်လွန် ဆရာတော်က “အေး အေး ဦးကဝိ မှန်လိုက်တာ မှန်လိုက်တာ” ဟု အမိန့်ရှိလေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါး

ဤပင် ဆရာတော်က ဦးကဝိအား

“ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါး ပြောစမ်းပါ” ဟု မေးရာ

“အရှင်ဘုရားတို့ ဝိသုဒ္ဓိကို တပည့်တော် မပြောတတ်ပါ။ တပည့်တော် ပြောတတ်သလိုပြောပါရစေ”

“ပြောပါ ပြောပါ” ဟု ခွင့်ပြုသည်နှင့် ဦးကဝိက လျှောက်ထားပုံမှာ

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှေးဦးစွာ ဘုရား ကန်တော့၊ မေတ္တာပို့ အမျှဝေပြီးလျှင် မိမိ ခန္ဓာကိုယ် ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးကို အားထုတ်ဆဲ အခါ ဘုရားကိုလှူ၊ အချိန်မပိုင်းနှင့် မိမိစွမ်းသမျှ အားထုတ်၊ သမာဓိ ရလာတော့မှ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ပူမှု၊ အေးမှု စသော ဝေဒနာ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အဲသည် ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို ရှုဆဲအခါ၌ မျက်စိကလဲ တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် မကြည့်ဘူး။ ပါးစပ်ကလဲ စကား မပြောဘူး၊ လက်ကလဲ ကိုရိုးကားယား မလုပ်ဘူး။ အဲသည်တော့ စက္ခုမြေ့၊ သောတိမြေ့၊ ဃာနိမြေ့၊ ဇီဝိမြေ့၊ ကာယိမြေ့ ဟူသော ဣန္ဒြေ ငါးပါး လုံနေတယ်။ အဲဒါ သီလစင်ကြယ်တယ်။ သီလ ဝိသုဒ္ဓိ လို့ ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာပေါ်မှာ စိတ်တည်နေတော့ စိတ်စင်ကြင်တယ်။ အဲဒါ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ လို့ ခေါ်တယ်။ သီလက စင်ကြယ်၊ စိတ်ကလဲ စင်ကြယ်တော့ မှန်တာ မြင်တာပေါ့၊ မှန်တာ မြင်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လို လဲဆိုတော့ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ မွေးတွင်း ပေါက်က မီးခတ်နှင့် မီးခတ်ကျောက် ခတ်လိုက်တော့ မီးပွင့်ကလေးတွေ ဖွားဖွား ဖွားဖွားနှင့် မြင်ရသလို မြင်ရတယ်။ အဲသည်လို မြင်ရတော့ ငါ့မှာ ခြေလည်းမရှိ၊ လက်လည်း မရှိ၊ ကိုယ်လည်း မရှိ၊ ဦးခေါင်းလည်း မရှိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးလည်း သုဉ်းသွားတယ်။ အဲသည်တော့ အမြင် စင်ကြယ်တယ်။ အဲဒါကို ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်တယ်။ အဲသည်လို မြင်ရတော့ ဟုတ်ပါပေတယ်၊ မှန်ပါပေတယ် ဟု ဘုရားကို ယုံကြည်ခြင်း ဖြစ်လာတယ်။ အဲသည်တော့ ယုံမှားကင်း သွားတယ်။ ကင်္ခါ ဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်တယ်။ အဲသည်လို မြင်ရ တွေ့ရတော့ ဝမ်းသာတာပေါ့၊ ဝမ်းသာတော့ အလင်းဓာတ်ကြီး မိမိရှေ့မှာ ပေါ်လာတယ်။ ၎င်း အလင်းဓာတ်ကြီးထဲမှာ သွားပြီးတွယ် နေတယ်။ အဲသည်လို အလင်းဓာတ်ကြီးထဲမှာ သွားတွယ် နေတော့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာတွေ ချုပ်ပြီး အေးနေတယ်။ အဲဒါ အန္တရယ် ဆယ်ပါးထဲမှာ နှစ်နေတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲသည်လို အလင်းဓာတ်ကြီးထဲမှာ တွယ်နေရာမှ ငါ့ဟာ မဟုတ်ပါဘူး ဟုဆိုပြီး ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ အာရုံ ပြန်ပြီး သိမ်းလိုက်တယ်။ အဲဒါ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ လို့ ခေါ်တယ်။ အဲသည်လို

ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ အာရုံရောက်လာတော့ ဝေဒနာတွေ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ အဲသည်တော့ အာရုံက အထက်လွန်သွားလိုက် အောက်ပြန်ကျသွားလိုက် နှင့်နေတယ်။ မဇ္ဈိမ ပဋိမဒါ မကျသေးဘူး၊ အဲသည်တော့ ဇောကို တင်းပြီး တဖြေးဖြေး ချလာတော့ မဇ္ဈိမ ပဋိမဒါ ကျသွားရော၊ အဲဒါဟာ ပဋိမဒါ ဉာဏဒဿနာ ဝိသုဒ္ဓိ လို့ ခေါ်တယ်။

အဲသည်လို ပဋိမဒါလဲ ကျသွားရော သေနတ်ကို ယမ်းတောင့်ထည့်ပြီး စိကကိုင်ဖြုတ်လိုက်သလို ဒင်းဆို ပြုတ်သွားရော၊ အဲဒါ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ လို့ ခေါ်တယ်။

ဂြုပ်ပင်ဆရာတော်က “အရှင်ဘုရား ဝိသုဒ္ဓိက သာ၍ပင် ကောင်းသေးသည်” ဟု ပြောလေ၏။

၁၂၈၇ ခုနှစ် တော်သလင်း လဆန်း (၃) ရက်နေ့ ညနေ ၆ နာရီ အချိန်တွင် ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ကြွလာတော်မူသော အခါ ဆရာတော် ဦးပုည၊ ဦးဇာဂ စသော ရဟန်းတော်များနှင့် တကွ ဒါယကာများ ဆည်းကပ်နေကြစဉ် ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြင်းခြံ ဆရာတော် ဦးကဝိအား မေးမြန်း ပြောဆိုပုံ

ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိတို့ ကြွလာမည့် အကြောင်းကို ပင့်စာ၌ ပါသောကြောင့်သာ ယနေ့ ညနေ လာခဲ့ရတာပါ ဘုရား။ သို့မဟုတ်လျှင် နက်ဖန် နေ့ဆွမ်း မှီရုံလောက်မှ လာမယ်ဟု ကြံပါတယ်။ လူကြီးဆိုတော့ သွားရ လာရတာများ တယ် ဝန်လေးတယ် ဦးကဝိရဲ့ မှန်လှပါ ဘုရား

ဖက်ပင်အိုင် ကဲ ဦးပုညတို့ ဦးဇာဂတို့ ဦးကဝိနှင့် စကားပြောကြပါ ဘုရား၊ တပည့်တော်တော့ မောသေးတယ်။

“မှန်လှပါဘုရား၊ အမောအပန်းဖြေ၍ နားနေပြီးနောက် ဆရာတော်ဘုရားသာ အမိန့်ရှိတော်မူပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ကြတော့မှ အမောအပန်း မဖြေဘဲ ဆက်လက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုလေ၏။

ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိ တပည့်တော်များသည် တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး ဘွားကနဲ ယခုမှ တွေ့မြင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ မဟုတ်ကြပေ။ ရှေ့ကလဲ တွေ့ဘူး မြင်ဘူးသူများ ဖြစ်ကြ၍ တစ်ပါးကို တစ်ပါး အားနာစနာလဲ မရှိ၊ မေးမြန်းစရာ ရှိသလောက်တော့ မေးခွင့် မရပေဘူးလား ဘုရား။
ဦးကဝိ မှန်လှပါ ဆရာတော်ဘုရား၏ တပည့်ကို အလိုရှိသရွေ့သာ ဆုံးမတော်မူပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ကဲ ဒါဖြင့် ရှေးက ပဲခူးမြို့ အဖျားရွာတွင် တွေ့ကြစဉ်ကတော့ ဗြန်းကနဲ တွေ့ကြရတာလဲ တကြောင်း၊ အာဂန္တု ချင်းက ဖြစ်နေကြတာကလဲ တကြောင်းမို့ မေးသင့် သလောက်သာ မေးရပေတယ်။ ယခု ဆက်လက်၍ မေးရပြန်တာပေါ့။

ဖက်ပင်အိုင် ဦးကဝိရဲ့ ယခု သီတင်းကျွတ်ခါနီးပြီ၊ ယခုဝါတွင်း ဘာကိုများ အာရုံ ပြု၍ သီတင်းသုံး နေပါသတုံး ဘုရား။
ဦးကဝိ သာသနာတော်ကို အာရုံပြုနေပါတယ် ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် သာသနာတော်ကို ဘယ်ပုံ အာရုံပြုပါသတုံး ဘုရား။ သာသနာဆိုတာ ပရိယတ် ပဋိပတ်နှစ်ပါး ရှိပါတယ်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဘယ်သာသနာကို ဘယ်ပုံ အာရုံ ပြုနေသတုံး ဘုရား။
ဦးကဝိ ဘုရားတပည့်တော်မှာ စာကလဲ မတတ်တော့ ပရိယတ္တိ သာသနာကို ချီးမြှင့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ဒါကြောင့် ပဋိပတ္တိသာသနာပေါ်တွင်သာ သမာဓိ မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ သမာဓိ ရလေအောင်၊ ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ ရင့်သည်ထက် ရင့်အောင် ရင့်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ လိုရင်းကိစ္စ ပြီးစီးကြအောင်ဟာ အာရုံပြုနေပါ၏ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ဒါဖြင့်လျှင် မေတ္တာပေါ့ ဘုရား။
ဦးကဝိ မှန်လှပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် မေတ္တာ ဆိုတော့ သတ္တ ပညတ်အပေါ် စိတ်ကိုထား၍ လောကီ ရှိပါသေးတယ်။
 လောကုတ္တရာ၌ကော ဘယ်လို အာရုံပြုပြီး စိတ်ကို ထားပါသတုံး ဘုရား။
 လောကုတ္တရာ မှာကော စိတ်ကို မထားဘူးလား။
 ဦးကဝိ လောကုတ္တရာပေါ်မှာလဲ စိတ်ကို ထားပါရဲ့ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် အဲဒီ လောကုတ္တရာ ပေါ်မှာချည်းဘဲ စိတ်တွေကို ထားပါတော့လား ဘုရား၊
 အဘယ်ကြောင့် လောကီ စိတ်တွေသို့ ရောက်နေသေးသလဲ။
 ဦးကဝိ လောကုတ္တရာ ပေါ်မှာချည်း သက်သက် စိတ်ကို မထားနိုင်ပါ ဘုရား၊
 ခန္ဓာဝန်ကြီးက အလွန်လေးပါသောကြောင့် လောကီတလှည့် လောကုတ္တရာ
 တလှည့်ပြောင်း ခံနေရ ပါ၏ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ကဲ ဒါဖြင့် လောကီ ပညတ် အာရုံပြုပုံကိုတော့ ထားလိုက်ပါဦးတော့၊ လောကုတ္တရာ
 ပရမတ်ကိုတော့ ဘယ်လို အာရုံပြုပါသတုံး ဘုရား။
 ဦးကဝိ မိမိမြင်ဘူးတာကို အာရုံပြုပါတယ် ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ဒါဖြင့် တခြား စာတွေ ထားလိုက်ပါဦးတော့ သဂြိုဟ် ဆိုတဲ့အတိုင်း “မဂ္ဂံ ဖလဉ္စ
 နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော” စသည်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာပေါ့။
 ဦးကဝိ မှန်လှပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် ဒါဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရတာနှင့် ပညတ်ကို အာရုံပြုရတာ ဘယ်က
 သာ၍ခက်သတုံး ဘုရား၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရတာက သာ၍
 မခက်ပေဘူးလား ဘုရား
 ဦးကဝိ တပည့်တော် သဘောဖြင့် ဘယ်ဒင်းမှ မခက်ပါ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် မဂ်ကို အာရုံပြုပုံကို ပြောစမ်းပါ ဘုရား။
 ဦးကဝိ ဥပမာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်၍
 တက်လာတယ် ဆိုပါတော့ ဘုရား၊ အဲသည့်တော့ ဘဝင်အနည်းငယ်မျှ
 ကျသွားပြီးနောက် ရှေ့စိတ်သုံးပါးက ကိလေသာတရားကို ဖယ်ရှားပေးပါရော
 ဘုရား။ နောက်စိတ်က နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပါရော၊ ဒါနဲ့ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် ဆိုတဲ့
 တရားသုံးပါး ဖြစ်ချုပ် ဖြစ်ချုပ် ဖြစ်နေတာကိုပင် ကြီးစွာသော
 ဆင်းရဲကြီးပါကလား၊ ဒီဆင်းရဲဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဖြစ်သလဲလို့ စစ်လိုက်တော့
 ၎င်း စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်ကို ပြုလုပ်ပေးတတ်တဲ့ လောဘကို မြင်ပါရော ဘုရား၊
 ယခုပြောနေတာက တခုစီပြောရလို့ ကြာနေတာပါ ဘုရား၊ ဟိုမှာတော့ ဘာမှ
 မကြာပါ ဘုရား၊ ဆင်းရဲကို သိတာနှင့် တပြိုင်နက်ထဲ ဖြစ်သွားတာပါ။

ဖက်ပင်အိုင် ကဲ ပြောသာပြောပါ ဘုရား။
 ဦးကဝိ အဲဒီလို လုပ်ပေးတဲ့သူကို မြင်တော့ နိုင်တဲ့သူက ဗြုန်းကနဲ ပြုလုပ်ပေးတဲ့ သူကို
 သတ်လိုက်ပါရော၊ အဲဒါက မဂ်ပါ ဘုရား၊ ဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိတ်၊
 ရုပ်များလည်း ဖရိုဖရဲ ဖြစ်သွားတော့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်သွားပါရော ဘုရား၊
 အဲဒါ နိဗ္ဗာန်ပါဘဲ ဘုရား၊ ဒါနဲ့ နောက်တော့ ဖိုလ်ဇော အုပ်သွားပါရော၊ အဲဒါ

မြင်ဘူးတာတွေ ပါဘဲ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် နေစမ်းပါအုံး ဘုရား၊ ဒီမဂ်ဖြစ်တဲ့ အခါများ ထင်ထင်ရှားရှား မဂ်ဖြစ်မှန်း သိရဲ့လား။

ဦးကဝိ မသိပါ ဘုရား၊ နောက် ဆင်ခြင်မှ သိရပါ ဘုရား

ဖက်ပင်အိုင် နောက် ဆင်ခြင်မှ သိရတယ်ဆိုတော့ ဟုတ်ရဲ့လား။

ယထာပိမူလေ အနုပဒ္ဒေဝ ဒဠေ၊
ဆိန္နောပိ ရုက္ခော ပုနဒေဝ ရူဟတိ။
ဧဝံပိ တဏှာနုသယေ အနုပဟတေ၊
နိဗ္ဗတ္တတေ ဒုက္ခမိဒံ ပုနပုဂ္ဂံ။

“အနုပဒ္ဒေဝ၊ စိမ်းစိမ်းလတ်လတ် မသတ်ဖြတ်သေးသော၊ မူလေ ရေသောက်မြစ်ကြီးသည်။ ဒဠေ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့သည်ရှိသော်၊ ဆိန္နောပိ အခက်အခက် အပင်ပြတ်သော်သည်။ ရုက္ခော သစ်ပင်သည်။ ပုနဒေဝ တဖန်သာလျှင်။ ရူဟတိ ယထာ ပေါက်ရောက် ပြန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ဤအတူသာလျှင် တဏှာနုသယေ၊ အဖန်ဖန် ကိန်းတတ်သော တဏှာကို၊ အနုပဟတေ မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသည် ရှိသော်၊ ပုနပုဂ္ဂံ အဖန်တလဲလဲ ဣဒံဒုက္ခမ္ပ၊ ဤသံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲသည်လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တ ဖြစ်ရဦးမည်ကား မုချမလွဲတည်း” ဟု ကျမ်းဂန်လာတဲ့ အတိုင်း လောဘကို မဂ်ကပယ်တယ် ဆိုတာဟုတ်ပါရဲ့။ သို့သော်လည်း ယခုလောကမှာ တိုင်းတပါးက ရန်သူစစ်သည်ကို တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ရန် ထွက်သွားသော စစ်သူကြီးသည် မိမိ တစ်ယောက်တည်း မသွားဘဲ နောက်လိုက် နောက်ပါ စစ်သည်ဖိုလ်ပါ များစွာတို့နှင့် ထွက်၍ ရန်သူစစ်သည်ကို တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်သလို ယခု လောကုတ္တရာမဂ်ဟာလဲ လောဘကို သတ်ရန် အဖော်များ ရှိသေးလား၊ တစ်ယောက်ထဲဘဲ သတ်လေရောသလား

ဦးကဝိ အဖော်ရှိပါသေးရဲ့ ဘုရား။

ဖက်ပင်အိုင် အဖော်က ဘယ်သူတုံး ထည့်ပေးစမ်းပါ။

ဦးကဝိ ဥပမာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်၍ အထွတ်အထိပ် သို့ ရောက်ခါနီး ရှေ့စိတ်သုံးပါးက ကိလေသာတရား ကင်းစင်သွားအောင် ပယ်ရှားလိုက်ပါရော ဘုရား၊ အဲဒီလို ကိလေသာ စင်တော့ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တဲ့စိတ် ပေါ်ပေါက်လာပါရော ဘုရား၊ ၎င်း စိတ်က နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော့ ၎င်း စိတ်မြင်သော နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်က မှီခိုတွယ်ကပ်ပြီး လောဘကို ပယ်သတ် လိုက်ပါရော ဘုရား

ဖက်ပင်အိုင် မဂ်တော့ သဘောကျပါပြီ ဦးကဝိရယ်၊ အလွန်သိမ်မွေ့ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ နေရာတွေနော်၊ တပည့်တော်များကတော့ စာတွေ ပြောရတာ။ ဒါနဲ့ မဂ်နောက် ဖိုလ်ဇော အုပ်လိုက်တယ် ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ ဘယ့်နယ် နေသတုံး ဘုရား။

ဦးကဝိ ကောင်းကောင်း မသိလိုက်ရပါ ဘုရား။

- ဖက်ပင်အိုင် ဖက်နောက်ဖြစ်တဲ့ဖိုလ်က အနန္တရိကဖိုလ် ခေါ်တယ် ဘုရား။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တည်း ဖြစ်တော့ စိတ်ကလဲ အလွန် လျင်မြန်သဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ သိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး ဒါထက် မက်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ အခါ သိရှိပုံများ ဘယ်လိုနေသတုံး ဘုရား။

ဦးကဝိ ဥပမာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ဟာ သောတပတ္တိမက်ကို ရတယ် ဆိုပါတော့၊ ၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိရသော မက်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ ငါ သောတပတ္တိမက်ကို ရပြီဟု သိရုံပါဘဲ ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ အခါ ဘာကို အာရုံပြု သတုံး ဘုရား၊ အဲဒီ ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်နေတဲ့ အခါ စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုများ နေသတုံး ဘုရား။

ဦးကဝိ မိမိ မြင်ဘူးတဲ့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်ရာကလေးကို အာရုံပြုလိုက်တာနှင့် ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်လာပါရော ဘုရား။ အဲဒီတော့ စိတ်ချမ်းသာပြီး မှိန်းနေပါရော ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင် အဲသည်လို ဆင်ခြင်ပြီး ဝင်စားတာက ဝလဉ္စန ဖိုလ်ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ ဖိုလ်မှ သေသေချာချာ သိရတယ်၊ တယ်ပြီး သိမ်မွေ့တယ် ဘုရား။ ကဲ တပည့်တော်လဲ ညောင်းသေးတယ်၊ အနင်းခံပါဦးမယ်

ဟု ဖက်ပင်အိုင်ဆရာတော်ကြီး ကျောင်းပေါ်သို့ ကြွသွားတော်မူလေ၏။

မြင်းခြံဆရာတော်က မဂ်၏ အဖော်သည် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်းဟု ဖြေဆိုသည်ကို ဦးမိမိက က သဘောမကျ မကျေနပ်လှ၍ ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်ကြီးနောက်သို့ လိုက်ပြီး ကျောင်းပေါ်သို့ တက်သွားလေ၏။ ဆရာတော် ဦးပုည၊ ဦးဇာဂရ စသော ရဟန်းသံဃာများနှင့် တကွ ဒါယကာများမှာ ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်က မြင်းခြံ ဆရာတော်အား မေးမြန်း ပြောဆိုပုံကို ကြားကြရသဖြင့် အလွန် နှစ်သက် ယုံကြည်ဘွယ် ကောင်းကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တတွတ်တွတ် ပြောဆိုကာ နေရစ်ကြလေ၏။

ဦးဓမ္မိက က ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားပုံ

- ဦးဓမ္မိက   ဆရာတော်ဘုရား မြင်းခြံ ဆရာတော်ဘုရားက လောဘ တည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာကို မဂ်က ပယ်သောအခါ မဂ်၏အဖော် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်းဟု ဖြေဆိုခြင်းကို တပည့်တော် သဘောမကျပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မဂ္ဂဝီထိ၌ သစ္စာ လေးပါးသည် ပဒီပ နည်းအားဖြင့် တပြိုင်နက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်သာ မဂ်၏အဖော် မဟုတ်။ ဒုက္ခ သစ္စာ၊ သမုဒယ သစ္စာလည်း မဂ်၏ အဖော်ဖြစ်သေး၏ဟု နှလုံးသွင်းမိသည် ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင်   မဟုတ်ဘူး ဦးဓမ္မိကရဲ့ “မဂ္ဂေါ ဒုက္ခသစ္စံပဇာနတိ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း မဂ်သည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်း။ နိရောဓ သစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဆိုတာ မဂ်ကိစ္စ မဂ်၏ စွမ်းနိုင်သော သတ္တိတွေ အဖော် မဟုတ်သေးဘူး။
- ဦးဓမ္မိက   ဒါဖြင့်လျှင် ဘုရား ယမိုက် ပရိညာဝါရ အတိုင်း ဉာတပရိညာ၊ တီရဏ ပရိညာ၊ ပဟာန ပရိညာ ဆိုတဲ့ ပရိညာ သုံးပါးသည် မဂ်ခဏ၌ တပြိုင်နက် ရသောကြောင့် ၎င်း ပရိညာ သုံးပါးကို မဂ်၏ အဖော်ဟူ၍ မဆိုသင့်ပေဘူးလား ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင်   တပြိုင်နက် ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် မဂ်၏ အဖော်ဟု မဆိုသင့်ဘူး ဦးဓမ္မိကရဲ့။ အဖော်ဆိုတာ တပါးကိုတပါး မှီရတာကို ဆိုတာပါ။
- ဦးဓမ္မိက   တပါးကို တပါး မှီရတာကို အဖော်ဆိုလျှင် “စိတ္တေန နိယုတ္တံ စေတသိကံ” ဆိုသလို မဂ်နှင့် အတူ ယှဉ်ဘော် ယှဉ်ဘက် ဖြစ်တဲ့ စေတသိကံ ၃၆ ပါးကို မဂ်၏ အဖော်လို့ မခေါ် ထိုက်ပေဘူးလား ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင်   အဲဒီ ၃၆ ပါးသော စေတသိကံလဲ မဂ်၏ အဖော် မဟုတ်သေးဘူး။ မဂ်နှင့် သဟကာရီ ကာရဏသာ ဖြစ်သေးတယ်။ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်ရာ၌ မဂ်အားရှိအောင် အားကိုးအားထား မှီခိုစရာ မဟုတ်သောကြောင့် အဖော် မဟုတ်သေးဘူး။
- ဦးဓမ္မိက   ဒါဖြင့် မဂ်၏ အဖော်ကို တပည့်တော် သဘောကျအောင် အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား။
- ဖက်ပင်အိုင်   ဟော မဂ္ဂဝီထိမှာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်ပြီးနောက် သင်္ခါရပေက္ခာ ဆိုတဲ့ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ ဇောများက ကိလေသာ တရား ကင်းစင်သွားအောင် ပြုပေးလို့ ဂေါတြဘူက နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရရော၊ ဒီတော့ ဂေါတြဘူက ဒီမှာ နိဗ္ဗာန်လို့ သညာပေးလိုက်တာနှင့် ဂေါတြဘူ၏ သညာသို့ လိုက်၍ ၎င်း ဂေါတြဘူ သညာပေးသော နိဗ္ဗာန်ကို အမှီတံကဲ သဟဲပြုပြီး မဂ်က အနုသယကို ပယ်တာ ဦးဓမ္မိကရဲ့၊ ဦးကဝိ ပြောတာ ဟုတ်လိုက်တာဗျာ။ အလွန် သိမ်မွေ့တဲ့ နေရာတွေဗျ။

ငါ့ကျွန်းကြီး ဦးနာရဒ၊ ငါ့ကျွန်းကြီး ဦးသာသန၊ ဆမိတ်ခုံဘုန်းကြီး ဦးနာရဒ၊ မြစ်သာဘုန်းကြီး ဦးနရိန္ဒ။ ၎င်း ဘုန်းကြီး လေးပါး အညီအညာ တိုင်ပင်လာပြီး ပရိသတ် အလယ်တွင် မြင်းခြံ ဆရာတော်အား မေးမြန်းကြပုံ

ဦးသာသန ကိုယ်တော် စာသင်ဘူးရဲ့လား။
ဦးကဝိ မသင်ဘူးပါ ဘုရား။

ဦးသာသန ဒါဖြင့် ဝိပဿနာ ဘယ်အားထုတ် တတ်မတုံး၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမှ မသိဘဲနှင့်
ဦးကဝိ တပည့်တော် ဆရာသမားများက ဒါမအပ်ဘူးဆိုလျှင် လက်နှင့်တောင် မထိပါဘုရား။

ငါ့ကျွန်း ဦးနာရဒ အာဝါသောစ ကုလံ လာဘော၊ ဂဏော ကမ္မဉ္စ ပဉ္စမံ။ အဒ္ဓါနံ ဉာတိအာဗာဓော၊ ဂန္ဓောက္ကဒ္ဓိတိ တေဒသ လို့ ပါဠိတော်လာတဲ့ အတိုင်း ကိုယ်တော် ပလိဗောဓ ၁၀ ပါး ပယ်ရဲ့လား။
ဦးကဝိ တပည့်တော် လူဝတ်နှင့် အားထုတ်ပြီးတော့ သာမဏေဖြစ်ပြီး မကြာမီ ရေလယ်ဆရာတော်၊ ညောင်လွန်ဆရာတော် များထံ ရောက်ပြီးနောက် အလုပ်မလုပ်ဘဲ သူတို့ ဆုံးမတဲ့ အတိုင်း နေထိုင်ပြီးလျှင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရပါတယ် ဘုရား။

ဦးသာသန ဒါဖြင့် ကိုယ်တော် စာလဲ မတတ်ဘဲနဲ့ ဘယ့်နှယ် ဝိပဿနာကို မှန်ကန်အောင် လုပ်တတ်မှာလဲ။
ဦးကဝိ ဆရာသမား ပြောတဲ့ အတိုင်း လုပ်ရတာပါဘဲ။

ငါ့ကျွန်း ဦးနာရဒ အို ဘုရားလက်ထက်က ကျွတ်သွားသူတွေဟာ စာတတ်တဲ့ လူချည်ဘဲလား၊ လမ်းမှန်တာဟာ ပဓာန။

ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ကိုယ်တော်ရဲ့ သတင်းကြားရတာတော့ဖြင့် အလွန်ဘဲ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်နေတာဘဲ၊ သို့သော် စာမတတ်ဘူး ဆိုသဖြင့် အချို့ ဒါယကာများ ရဟန်းများက စာမသင်လဲ မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်တာဘဲ၊ စာသင်တာ အပိုပါဆိုကြ၍ ဘယ်သူမှ မသင်ကြားကြလျှင် ပရိယတ္တိ ပျက်စီးမှဖြင့် ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ ပျက်စီးကုန်ရောပေါ့၊ အကယ်၍ တပည့်တော်တို့ ကြားတဲ့ အတိုင်း ရဟန္တာ ဖြစ်ရိုးမှန်ပါမူ စာမတတ်ဟူသော စကားကို မဆိုသင့် ပရိယာယ် တမျိုးနှင့်သာ ဆိုသင့်၏။ သာသနာတော်ကြီး ပျက်စီးကလည်း ပုထုဇဉ်ထက် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်က သာ၍ နာသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

ဦးကဝိ တပည့်တော် မတတ်လို့ မတတ် ပြောတာပါ ဘုရား။ ပရိယတ္တိ သင်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို တပည့်တော်က သင်္ကန်းစသည် လှူဒါန်းပြီး တိုက်တွန်းပါရဲ့။

- ၀ ငါ့ကြီး ဦးနာရဒ   အို ကိုယ်တော်က စာမှ တတ်ကဲ့လားလို့ မေးပြီးတော့ စာမတတ်ဘဲနှင့် ကိုယ်တော်တို့ကို တတ်တယ်လို့ လိမ်ပြောရအုံးမှာလား
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   ကိုယ်တော် နားထောင်နေစမ်းပါအုံး၊ ပြောပါရစေ။
- ၀ ငါ့ကြီး ဦးနာရဒ   အို စာမတတ်ဘူးလို့ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ဟုတ်မှန်ရာ ပြောတာနဲ့ဘဲ သာသနာ ၃ ရပ် ပျက်ရတော့မှာလား။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   နေစမ်းပါအုံး ဦးနာရဒရယ်၊ ဒီစကား နောက်မှ ပြောပါ၊ မြင်းခြံ ဘုန်းကြီးကို မေးပါရစေအုံး။
- ၀ ငါ့ကြီး ဦးနာရဒ   အို ကိုယ်တော်တို့ဟာ ဟုတ်မှ မဟုတ်ဘဲ။ ဟိုဘုရားလက်ထက် သူငယ်ချင်း ရဟန်း နှစ်ပါး ရှိတယ် မဟုတ်လား။ တစ်ပါးက ရဟန္တာ၊ တစ်ပါးက ပိဋကတ် သုံးပုံဆောင်၊ ဒါနဲ့ ပိဋကတ် သုံးပုံဆောင် ရဟန်းက သူငယ်ချင်းဟာ စာမသင် ပေမသင်နှင့် ထင်ရာနေတယ်လို့ ရဟန္တာကို စွပ်စွဲပြီး ပြဿနာ မေးမည် အကြံတွင် ရဟန္တာကို ပြစ်မှားမိမှာ စိုးလို့ ဘုရားက မေးခွန်းထုတ်၍ မေးရတာကို ကြည့်ပါ။ လမ်းမှန်လို့ နေရာကျသွားရင် ဝိပဿနာ လမ်းစဉ်ကို သူတို့လောက် ဘယ်သူမှ မသိနိုင်ဘူးဗျ။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   နေစမ်းပါအုံး ဦးနာရဒရယ်၊ မြင်းခြံ ဘုန်းကြီးကိုသာ မေးပါရစေအုံး။
 အဲဤကဲ့သို့ သာသနာ သုံးရပ် အရှည်ခိုင်ခံ့အောင်ဟာ စာမတတ်ဆိုသော စကားကို ပရိယာယ် တစ်မျိုးနှင့်သာ ပြောဘို့ကောင်းပါတယ်။
- ဦးကဝိ   တပည့်တော်ကလဲ မှန်တဲ့ အတိုင်း ပြောတာပါ ဘုရား
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   ကိုယ်တော် စာသင်ပါအုံးလား၊ စာသင်ပြီးမှ ပြောဟောရလျှင် သာသနာ သာလို့ မကြီးပွား ဘူးလား။
- ဦးကဝိ   တပည့်တော် ဝိပါက်ဖြင့် စာမတတ်တာဟု ယုံကြည်ပြီး သင်ချင်တဲ့ စိတ် မရှိပါဘုရား။ တတ်လဲ တတ်မည် မထင်ပါ ဘုရား။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   ဝိပါက်ကြောင့် ဆိုတာလဲ ဟုတ်ပါရဲ့၊ သို့သော် စူဠပန်တို့များ ပုထုဇဉ်တုန်းကသာ ဝိပါက်ထားတာ ရဟန္တာ ဖြစ်တော့ မထားဘူး၊ ခုလဲ ကြားတဲ့ အတိုင်း ရဟန္တာဖြစ်က စာတတ်ရမှာပေါ့။
- ၀ ငါ့ကြီး ဦးနာရဒ   ဟင်း ဟင်း စူဠပန်က ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ၊ အခုဘာဆိုတာ ကိုယ်တော်သိရဲ့လား၊ အရိယာ ချင်းတောင် အောက်ပုဂ္ဂိုလ်က အထက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသိနိုင်ဘူး။ ရဟန္တာ ဖြစ်လျှင် ဝိပါက် မလိုက်ဘူးတဲ့လား။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   ဟုတ်ပါရဲ့။ သို့သော်လဲ စာသင်ကြည့်ပါဦး ဟု ထပ်ပြန်၍ ဤကဲ့သို့ ပြောနေကြစဉ် မိုးရွာသဖြင့် ကျောင်းပေါ်သို့ တတ်ရောက်ကြရကုန်၏။

ကျောင်းပေါ်သို့ ရောက်က ပြောဆိုကြပုံ

ဦးသာသန ဦးကဝိ	ကိုယ်တော် အသိဉာဏ် ရအောင် လုပ်ပြီးမှ ဟောပါလား။ ရမယ် မထင်ပါ ဘုရား။
ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ	လောကီ နှင့် လောကုတ္တရာ ဘယ်က ခက်သလဲ
ဦးကဝိ	လောကီက ခက်ပါတယ် ဘုရား
ဦးသာသန ဦးကဝိ	လောကုတ္တရာ ရပြီးတဲ့နောက် သာပြီး မလွယ်ဘူးလား။ အားထုတ်ချင်တဲ့ စိတ်လဲ မရှိပါ ဘုရား။
ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ	ကိုယ်တော် ယခု သံဃာ ဘယ်နှစ်ပါး ရှိသလဲ။
ဦးကဝိ	၁၅ ပါးရှိပါတယ် ဘုရား။
ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ	တပည့်တော်များ ကြားတဲ့ အတိုင်း ရဟန္တာ ဖြစ်ပါမူ တပည့် သံယောဇဉ် ရှိသေးသလား။
ဦးကဝိ	တပည့်တော်က လိုက်တွယ်နေသည် မဟုတ်ပါ။ သူတို့ နေချင်၍ လာနေတာကို တပည့်တော်က မနေရဘူးဟု မဆိုနိုင်ပါ။
ငမျာကြီး ဦးနာရဒ	ဟင်း ဟင်း ဘုရားနောက် တပည့် ထောင့်ကိုးရာ ရှိနေတာ ဘုရားက သံယောဇဉ် တွယ်နေလို့လား။
ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ	ဦးနာရဒလဲ တယ်ရှုပ်ကိုး။
ငမျာကြီး ဦးနာရဒ	ရှုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တော် တို့ဟာ မဟုတ်လို့

နေဆွမ်း စားချိန် ဆွမ်းစားပြီး

ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ဦးကဝိ	ဘုန်းကြီး အားထုတ်ပုံ အစဉ်ပြောစမ်းပါ လူဝတ်စ၍ မဂ်တိုင် အောင်ပြောလေ၏။
ငမျာကြီး ဦးနာရဒ	မဂ်ပြီးတော့ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်ဘူးလား
ဦးကဝိ	ဆင်ခြင်ပါရဲ့ ဘုရား။
ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ဦးကဝိ	မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ဆင်ခြင်ပုံ အာကာရ ပြောပြပါ။ ဆင်ခြင်ပြီး အလွန် ဝမ်းမြောက်ပါ၏ ဘုရား။

- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ဦးကဝိ   ပြောစမ်းပါ
                                 ပြောပြီးပါပြီ ဘုရား
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ဦးကဝိ   ပြောစမ်းပါ
                                 ဆရာတော်များကို လျှောက်ပြီးသားပါ ဘုရား
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ ဦးကဝိ   တပည့်တော်က ဆင်တွေ့ပြီး ခြေရာ မခံချင်ဘူး
                                 ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်တာပေါ့၊ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိတို့ ပယ်ပြီးသော
                                 တရားကို သိမ်းဆည်းကြတာဘဲ။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   တပည့်တော်တို့ ဘုရားလောင်း ရသေ့ဟာ ပုထုဇဉ်ဘဲ၊ ဒေါသတရား အလွန်
                                 သိမ်းဆည်းပါတယ်၊ သိမ်းဆည်းရုံမျှနှင့် မယုံကြည်နိုင်ဘူး။
cမျာကြီး ဦးနာရဒ   ပါရမီချင်းမှ မတူဘဲ ကိုယ်တော်က ထင်ရာ ပြောနေတာကိုး
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   မင်းက ဘာဝင်ပြောသလဲ။
cမျာကြီး ဦးနာရဒ   ဘုန်းကြီးက ဘာလဲ။
- ဆမိတ်ခုံ ဦးနာရဒ   တို့တော့ မသိပါဘူးဗျာ။
- ဖက်ပင်အိုင်   ရန်တော့ မဖြစ်ကြနှင့် ဆင်ခြင်တော့ အာကာရနှင့် ပြောစရာ မရှိဘူး၊ မဂ်ရရုံ
                                 သိတာပါဘဲ။

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ တောင်သာ ဆရာတော်နှင့် ဦးကဝိ ဆွေးနွေးခဏ်း

၁၂၉၂ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ညနေ တောင်သာမြို့ တောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံး၍ နေသော အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တောရ ဦးအဂ္ဂဝံသ ဆရာတော်ဘုရားသည် မြင်းခြံမြို့ ဦးကဝိနှင့် တွေ့ကြသော အခါ ပဋိသန္ဓာရ စကား ပြောကြပြီး သကာလ သာသနာတော်၏ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း ကျင့်စဉ် လမ်းကောင်းကို ဦးအဂ္ဂဝံသ ဆရာတော်က စိစစ် မေးမြန်းတော် မူသော စကား (အကျဉ်းချုပ် မှတ်တမ်း)

- ဦးအဂ္ဂဝံသ   ဦးကဝိ စိတ်ချမ်းသာပါ၏လား။
ဦးကဝိ   မှန်လှပါ စိတ်ချမ်းသာပါ၏ ဘုရား။
- ဦးအဂ္ဂဝံသ   ဦးကဝိ၏ သတင်းကို ကြားရသဖြင့် အလွန် ဝမ်းမြောက်ပြီး တွေ့ချင်နေတာ ယခု
                                 တွေ့ရ၍ ဝမ်းမြောက်လှပါ၏။
- ဦးကဝိ   တပည့်တော်များလဲ ဆရာတော်ဘုရား၏ ပရိယတ္တိ ဂုဏ်သတင်း ကြားရငြား
                                 သော်လည်း မတွေ့ရ၊ ယခုမှ ဖူးမြင်ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း ဘုရား

သမထ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ပုံ နည်းနာကို နာလိုပါသည် ဟု တောင်းပန်
လျှောက်ထား၍ အခွင့် ပြုတော်မူက အားထုတ်ပုံ အခြင်းအရာကို ဟောပါမည်ဟု
ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် မိမိထံသို့ ရှေ့ရှုရောက်လာသော တပည့်များအား တရား
ဟောတော်မူသော နည်းအတိုင်း (အာနာပါန) ပရိကံမှ စ၍ အားထုတ်ပုံ အလုံးစုံကို
မဂ်ကျအောင် ဟောပြောလေ၏။

ဦးအဂ္ဂဝံသ   ရှေ့ကို ဘယ်သို့ သုံးသပ်သနည်း။
ဦးကဝိ   သမ္မသန ဉာဏ်ကစ၍ ရှေးအတိုင်း သုံးသပ် ရပါကြောင်း ဟောကြားလေ၏။

ထိုအခါ တောင်သာ ဆရာတော်က ဦးကဝိတို့ ယခု အားထုတ်သော လမ်းသည် အကျဉ်းဆုံး
လမ်းပေတည်း။ တပည့်တော်တို့ အားထုတ်သော လမ်းက ကျယ်လွန်း၍ နေသောကြောင့်
ပေါက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဦးကဝိတို့ ယခု အားထုတ်သော လမ်းစဉ်အတိုင်း သဘောကျပါ၏။ ယုံကြည်
သက်ဝင်၍ ဝန်ခံလေသည်။ ထိုသို့ ဝန်ခံပြီးနောက် တပည့်တော်လည်း အကျဉ်းဆုံး အတိုဆုံး နည်းလမ်းကို
ရှာဖွေနေစဉ်မှာ ယခုမှ တွေ့ရှိရ သဖြင့် ကျေးဇူးများပေသည်။ ဦးကဝိနှင့် တွေ့ရတာ ကျေးဇူးများသည်ဟု
ဒဠီကမ္မ စကားကို မိန့်ကြားတော် မူလေသည်။ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓာရ စကား တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး ဆွေးနွေး
တိုင်ပင်၍ ပြီးသည့်နောက် မြင်းခြံ ဆရာတော် ဦးကဝိအား တည်းခိုဘို့ရာ ကျောင်းသို့ တောင်သာ
ဆရာတော်က လိုက်၍ ပို့ပြီးလျှင် မိမိ သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွလေ၏။

ထိုနောက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ နံနက် ၇ နာရီအချိန်တွင် တောင်သာ ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာ
ကျောင်း၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် သမထ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်လမ်းကိုပြောပြ ပြန်ရာ သဘောကျကြောင်းကို
တောင်သာဆရာတော်က အမိန့်ရှိပြီးနောက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လာသော မဇ္ဈိမ နိကာယ်ဆောင် တိပိဋက စူဠနာဂ
မထေရ်သည် စာတတ်ငြားသော်လည်း လုပ်ထုံးမကျွမ်းကျင်သည် ဖြစ်၍ (မဟာဓမ္မရက္ခိတ) မထေရ်ထံ သွား၍
လုပ်ထုံး ဥပနိဿကို ယူရကြောင်းနှင့် ဆရာတော် ဦးကဝိ၏ နိဿည်းများ အဘိုးတန်ကြောင်းကို
အနား၌ရှိသော ဒါယကာများအား ဟောကြားလေသည်။ နောက်ဧည့်သည်များ ချထားသော ကျောင်းသို့
မြင်းခြံဆရာတော် ဦးကဝိ ကြွသွားလေသည်။

ထိုနောက် နေဆွမ်းစားချိန် ရောက်သဖြင့် ဆွမ်းစားပြီးသည့်နောက် ဥပသမ္ပဒကံ စီမံဆောင်ရွက်
ပြီးသကာလ တောင်သာ ဆရာတော်က မြင်းခြံ ဆရာတော်အား တရားချီးမြှင့်ဘို့ရာ တောင်းပန်သဖြင့် မြင်းခြံ
ဆရာတော်သည် တောင်သာမြို့ ရဟန်းဒါယကာ အစိုးရ အထောက်အပံ့ခံ ကျောင်းအုပ်ကြီး (ကိုစ)
အစရှိသည့် ရောက်လာသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား သံသရာစက် လည်ကြောင်း၊ သံသရာစက်
ပြတ်ကြောင်း တရားနှင့် ဓမ္မစကြာ တရားများကို ဟောကြား ညွှန်ပြ ဆုံးမလေသည်။

ထိုနောက် ဆရာတော် ဦးကဝိသည် မိမိ သီတင်းသုံး နေထိုင်ရာ ဖြစ်သော ဇလွန်ကျောင်းသို့ ပြန်ချိန်
ရောက်သဖြင့် တောင်သာ ဆရာတော်ကြီးအား ကန်တော့သော အခါ တောင်သာ ဆရာတော်က မြင်းခြံ
ဆရာတော်၏ နည်းနာ နိဿည်းကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက် လိုသည်ဖြစ်၍ ဦးကဝိအား အားထုတ်ပုံ ကျင့်စဉ်
နည်းလမ်းကို အကျဉ်းချုပ်ရေး၍ ပို့ပေးပါရန် အကြောင်း တောင်းပန် လျှောက်ထားပြန်၏။

ထိုသို့ တောင်းပန် လျှောက်ထားချက်အရ မြင်းခြံ ဆရာတော်က ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ပုံ အကျဉ်းချုပ်ကို ၁၂၉၂ ခု ဝါဆိုလဆုတ် ၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရေး၍ တောင်သာမြို့ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ရ ဂိုဏ်းချုပ် ဦးအဂ္ဂဝံသ ဆရာတော်ဘုရားထံသို့ ပေးပို့လိုက်သည်မှာ သံသရာစက် လည်ကြောင်း ပြတ်ကြောင်း နှစ်မျိုးရှိသည်တွင် သံသရာစက် လည်ကြောင်း မဟုတ်ဘဲနှင့် သံသရာစက် ပြတ်ကြောင်း တစ်မျိုးကိုသာ အားထုတ်ဖို့ပါဘဲ ဘုရား။

သံသရာစက် ပြတ်ကြောင်း လုပ်ရမည်မှာ တံခါးက စောင့်၍ဖြတ်ပါက သံသရာစက် ပြတ်ပါလိမ့်မည်။ တံခါး ဆိုသည်မှာ ကာယ တံခါးက စောင့်၍ ဖြတ်ပါ။ ကာယ တံခါးက စောင့်၍ ဖြတ်သည် ဆိုသည်မှာ ကာယတံခါးသည် စက္ခု စသော တံခါးတို့ထက် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်မှာ သိလွယ် မြင်လွယ် နှလုံးသွင်းလွယ် သုံးသပ်လွယ်သည် ဖြစ်၍ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အမြင် သန်စေခြင်းငှာသာ ဆိုပါသည်။

စက္ခု စသော တံခါးကလည်း စောင့်၍ သတ်ရပါသေး၏။ သတ်သော်လည်း စက္ခု စသော တံခါးသည် အလွန် သိမ်မွေ့သည် ဖြစ်၍ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်က နဲ့နေသောကြောင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အမြင်မသန်နိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကာယတံခါးက စောင့်၍ ဖြတ်ပါ ဆိုပါသည်။ ထိုကာယတံခါးကလည်း ထိမှု ဖြစ်တတ်ပါသည်။ အဲဒီ ထိမှုမှာ သိမှုလဲ ပါပါသည်။ အဲဒီ ထိမှု သိမှု ထိုနှစ်ခုကို သတိ ကြပ်ကြပ်ပြုဖို့ပါဘဲ ဘုရား။

ထိုကာယ တံခါးကို ထိတော့ ဖဿဖြစ်သည်။ ဖဿဖြစ်တော့ ဝေဒနာဖြစ်သည်။ ၎င်း ဝေဒနာကို တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ စသည် မဖြစ်ရအောင် သတိနှင့် စောင့်၍ သတ်ဖို့ပါဘဲ ဘုရား။

သတ်ရာမှာလဲ ဝေဒနာ သညာ၊ ဝေဒနာ ပညာ နှစ်ပါး ဖြစ်တတ်ရာ၌ သညာ ဆိုသည်မှာ ပညတ်ခြင်း သဏ္ဍာန်ကို အာရုံပြု၍ သုံးသပ်ခြင်းကို ဆိုပါသည်။ ဝေဒနာ ပညာ ဆိုသည်မှာ ပရမတ် အစစ် ဓာတ်အနှစ်ကို အာရုံပြု၍ သုံးသပ်ခြင်းကို ဆိုပါသည်။

ထိုဆိုခဲ့သော ဝေဒနာ သညာ မဖြစ်စေဘဲ ဝေဒနာ ပညာ ဖြစ်ပါမှ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သန်၍ မိမိဉာဏ်မှာ တစ တစ သန့်ရှင်း၍ လာပါလိမ့်မည်။ ထို့နောက် ကာယတံခါးက စောင့်၍ သတိနှင့် သုံးသပ် သဖြင့် ထင်ပါများသော် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်ပြီးသည့်နောက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။

ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာ ဆိုတဲ့ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဇောများက ကိလေသာတရား ကင်းစင်သွားအောင် ပြုပေးတော့ ဂေါတြိဘူက နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရရော။ သည်တော့မှ ဂေါတြိဘူက နိဗ္ဗာန်လို့ သညာ ပေးလိုက်တာနှင့် ဂေါတြိဘူ၏ သညာသို့လိုက်၍ ၎င်း ဂေါတြိဘူ သညာပေးသော နိဗ္ဗာန်ကို အမှီတံကဲ သဟဲပြုပြီး မဂ်က အနုသယကို ပယ်ပါရော ဘုရား။

စွန်းလွန်းချောက်ကျောင်း၊ (ယခု စွန်းလွန်းဂူကျောင်း) တွင် စတင်သီတင်းသုံးခြင်း

၁၂၈၅ ခုနှစ် ဝါကျွတ်တွင် မိမိနှင့် အတူနေ ရဟန်းဖြစ်သော ဦးဝိဇယ ကိုယ်တော်အား ကျောင်းနှင့် ပရိသတ်များပါ အကုန်လွှဲအပ်တော်မူ၍ ဆရာတော် ဦးကဝိသည် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့၌ ယခု စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တည်ရှိရာ စွန်းလွန်းချောင်းကမ်းဘေး ရှားပင်အောက်တွင် ဝါးကွပ်ပြစ် တစ်ခုနှင့် နေထိုင် သီတင်းသုံး နေတော်မူရာတွင် နတ်ညွှန်းရွာမှ လူအမည် ဦးဘိုး (ယခု ရဟန်း အဖြစ်နှင့် နေသော ဦးလှနွယ်) ဆိုသူ ဒါယကာကြီးက သုံးပင် နှစ်ဆောင်ပြိုင် ကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့် ကုဋီတစ်လုံး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းလေ၏။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ပဌမ စွန်းလွန်းချောက်ကျောင်း ဟု အမည်တွင်ရှိပြီး၊ နောက် တရားအားထုတ်သော ဂူတွေ များလာသည်နှင့် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဟု ယခုထက်တိုင် အမည်တွင် လေသည်။

ဤကဲ့သို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းဟု ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ကြသည်နှင့် အညီ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံး နေထိုင် သွားတော်မူသော ကျောင်းတော်ကြီးနှင့်တကွ တရားအားထုတ်ကြသော ဂူကျောင်းများတို့သည် သာယာကြည်နူးဘွယ်ကောင်းသော ဂုဏ်ထူး ဝိသေသများကို ဆောင်လျက် တည်ရှိနေလေတော့သည်။

ဓမ္မစကြာ တရားတော်

“ဒါယကာကြီး ဒါယိကာမကြီးတို့ မချမ်းသာချင်ကြဘူးလား” အဲသည်လို မေးတော့
 “မှန်လှပါ ဘုရား၊ ချမ်းသာချင်တာပေါ့ ဘုရား”
 “အေး ချမ်းသာချင်လျှင် မိမိကိုယ်ကိုလဲ မချစ်နှင့်၊ သူတပါးကိုလဲ မချစ်နှင့်၊ ချစ်လျှင် ဒုက္ခ ရောက်တတ်တယ်၊ ချစ်ခြင်း သမုဒယဟာ ဒုက္ခကိုသာ အကျိုးပေးတယ်”

“အရှင်ဘုရားက မချစ်နှင့် ဆိုပေမဲ့ ချစ်သေးတာပေါ့ ဘုရား”
 “အဲ ချစ်တာ မသိလို့ ချစ်တာ၊ သိလျှင် မချစ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်လို့ စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိ၊ ရရှိတော့ ခံရ၊ ခံကြပေတော့ ဟု အားပေးလိုက်ရမှာပေါ့။ မသိတာက အဝိဇ္ဇာ၊ လိုချင်တာက တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ နှစ်ပင်ပူးလို့ အကြောင်းပြုလိုက်တော့ ဇာတိ တရားကြီး ရတာပေါ့။ အဲ ဇာတိတရား ဝဋ်ကောင်ကြီး ရမှဖြင့် ခံရလိမ့်မယ်၊ မညည်းကြနှင့်၊ အဲ သိတော့ မလိုချင်၊ မလိုချင်တော့ မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်တော့ မရ၊ မရတော့ ငြိမ်းတာပေါ့။”

“ဒါယကာ ဒါယိကာမကြီးတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဆိုထားဘိ၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတောင်မှ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်တော်ပေါ်ကျမှ မိမိကိုယ်ကို သုံးသပ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလို မိမိကိုယ်ကို သုံးသပ်လိုက်တော့မှ ဓမ္မစက္ခုက ပွင့်သွားတယ်။ အဲဒီလို ဓမ္မစက္ခုက ပွင့်သွားတော့မှ လောကကြီးရဲ့ အကြောင်းကို သိတော်မူတယ်။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဟဲ့ လောကကြီး နင်၏ အကြောင်းကို ငါသိပြီ၊ ရှေးအထက်ကျော်ကာရီက လောကကြီးရဲ့ အကြောင်းကို ငါမသိ၍ တဏှာ ယောကျ်ား ဆောက်လုပ်ပေးတဲ့ လူအိမ် နတ်အိမ် အစရှိတဲ့ အိမ်အမျိုးမျိုးကို ငါနေရတယ်။ အခုတော့ လောကကြီးရဲ့ အကြောင်းကို ငါသိပြီ။ ဘယ်လို သိသလဲဆိုတော့ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် ဆိုတဲ့ တရား သုံးပါးဟာ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နှင့် နေတာကို မြင်ရတယ်။ အဲဒါဘဲ သတ္တဝါ သတ္တလောကလို့ ခေါ်တယ်။ ပြုပြင်

စီရင်နေတာက သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရ လောကလို့ ခေါ်တယ်။ တည်ရာ မှီရာက သြကာသ၊ သြကာသ လောကလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါဟာ အတွင်းလောက သုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ အပြင် လောက သုံးပါးကတော့ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတွေကို မြင်ရတယ်။ အဲဒီ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတွေကိုဘဲ “သတ္တလောက” လို့ ခေါ်တယ်။ ပြုပြင် စီရင်နေတာက “သင်္ခါရ လောက” လို့ ခေါ်တယ်။ တည်ရာမှီရာက “သြကာသ လောက” လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါဟာ အပြင်လောကသုံးပါး။”

“အဲဒီလို လောကကြီးရဲ့ အကြောင်းကို သိတော်မူတော့ တဏှာ ယောက်ျား ဆောက်လုပ်ပေးတဲ့ လူ့အိမ် နတ်အိမ် အစရှိတဲ့ အိမ်အမျိုးမျိုးကို ငါဖျက်ဆီး၍ ပစ်လိုက်ပြီ။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ကြိမ်းတော်မူတယ်။ ဘယ်လိုများ ကြိမ်းတော်မူပါသလဲ ဆိုတော့ “ဟဲ့ တဏှာ ယောက်ျား ပဲခွပ်သမား၊ နင် ဆောက်လုပ်ပေးတဲ့ အိမ်၏ တဏှာတည်းဟူသော အခြင်အမိုးတို့ကို ငါချိုးဖဲ့၍ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ပြီ။ ဟဲ့ အဝိဇ္ဇာကြီး၊ နင် ကာပေးတဲ့ ထရုံ အကွယ်အကာကြီးကို ငါခွါလှန်၍ ချပစ်လိုက်ပြီ။ သက္ကယ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ယက်မ၊ ဆင့်စသော ငြောင့်၊ တံသင်းတို့ကိုလဲ ငါနုတ်ပယ်ပစ်လိုက်ပြီ” အဲဒီလို ကြိမ်းတော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက မြင်တော်မူတယ်။ သိတော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ မြင်တော်မူတော့ သိတော်မူတော့ မလိုချင်၊ မလိုချင်တော့ မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်တော့ မရ၊ မရတော့ ငြိမ်းတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး တဖန် ဇာတိတရားကြီး ရသေးသလား။”

“မရပါ ဘုရား”

“အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ကိုယ်တော်တိုင် မြင်တော်မူတဲ့ သိတော်မူတဲ့ တရားတွေကို မိဂဒါဇုန်တောမှာ အရှင်ကောဏ္ဍည စသော ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးဦးတို့၏ အပေါင်းကို တရားဦး ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီလို ဟောတော်မူတဲ့ တရားကို ဓမ္မစကြာ တရားလို့ ခေါ်တယ်။ ဘယ်လိုများ ဟောတော်မူပါသလဲ ဆိုတော့ “စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏ် ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ” လို့ ဟောတော်မူတယ်”

“အဲဒီလို ဟောတော်မူတော့ “စက္ခု ဥဒပါဒိ ဆိုတာ ဘာပါလဲ ဘုရား” ဟု အရှင်ကောဏ္ဍည မထေရ်က မေးလျှောက်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို မေးလျှောက်တော့ စက္ခု ဥဒပါဒိ ဆိုတာ ဓမ္မစက္ခုက ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တာပေါ့။ မှန်တာ မြင်တယ်ဆိုတာ ဘာပါလဲ ဘုရား ဟု ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်တော့ မှန်တယ် မြင်တယ်ဆိုတာ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ယံပိစ္ဆံ နလဘတိ တံပိဒုက္ခံ ပေါ့”

“အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော ဆိုတာ စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဇာတိ ဖြစ်လိုက် ဇရာဖြစ်လိုက် မရဏ ဆိုက်လိုက်နှင့် တပြောင်းပြန်ပြန် ခံနေရတာကို မြင်ရတယ်။ အဲဒီလို မြင်ရတော့ ဇာတိဖြစ်လျှင် ဇရာ၊ မရဏ ချစ်ပါ့မလား၊ မချစ်ဘူးပေါ့။ မချစ်ပေမဲ့ ဘယ်ကစပြီး ပေါင်းသင်း လာရမှန်းမှ မသိဘဲ။ အဲဒါကြောင့် “ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” တဲ့ ချစ်နှစ်သက်သောသူ နှင့် မပေါင်းဖော်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏လို့ ဟောတော်မူတယ်”

အဲဒီ စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဖြစ်ပျက်ပြီး ဆင်းရဲ နေတာကို ဒုက္ခကြီးဟု ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား သိတယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခ သစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိတော့ မည်သူ့ကြောင့်တုံးဟု စိစစ်လိုက်တယ်။ အဲသည်လို စိစစ်လိုက်တော့ လုပ်ပေးတတ်တဲ့ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို မြင်ပါရော။ အဲသည်လို လုပ်ပေးတတ်တဲ့ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တော့ နိုင်တဲ့သူက လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး

သိမ်းလိုက်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး သိမ်းလိုက်တော့ စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တွယ်တွယ်နေတယ်။ ခွဲရမှာ ကြောက်မှာပေါ့။ အဲသည် စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဘယ်ကစပြီး ပေါင်းသင်း လာရမှန်းမှ မသိတာ။ အဲဒါကြောင့် “အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” တဲ့ မချစ်မနှစ်သက်သောသူ နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏လို့ ဟောတော်မူတယ်။

အဲသည် ဒုက္ခကြီးမှ လွတ်လျှင် ကောင်းလေစွ ဟု တောင့်တတယ်။ အဲသည်လို တောင့်တလို့ မရခြင်းကြောင့် ယဇ္ဈိန္ဒ နလဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ လို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဟောတော်မူတယ်။

အဲသည် စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တွယ်တွယ်နေတာကို သက္ကာယ လို့ခေါ်တယ်။ လောဘတဏှာ သမုဒယကို မဂ်က ပယ်လိုက်တာက မဂ္ဂသစ္စာ။ အဲသည်လို မဂ်ကပယ်လိုက်တော့ စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဖရိဖရဲ ဖြစ်ပြီး အကြောင်းအကျိုး ပြတ်သွားတာက နိရောဓ နိရောဓ သစ္စာ။ အဲသည်လို ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ ဤသစ္စာ လေးပါးကို ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား မြင်ခြင်းကြောင့် “စက္ခုဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏လို့ ဟောတော်မူတယ်။

အဲသည်လို ဓမ္မစက္ခုက ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တယ်။ မှန်တာမြင်တော့ မှန်တာသိတယ်။ အဲသည်လို မှန်တာသိခြင်းကြောင့် “ဉာဏံ ဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏ လို့ ဟောတော်မူတယ်။

အဲသည်လို ဓမ္မစက္ခု က ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တယ်။ မှန်တာမြင်တော့ မှန်တာသိတယ်။ မှန်တာသိတော့ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တာပေါ့။ ဘယ်လိုများ ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ ဆိုတော့ ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သုမဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးကိုပင်လျှင် သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သုမဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးကိုပင်လျှင် သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သုမဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးကိုပင်လျှင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သုမဒယသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးကိုပင်လျှင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား သတ္တလောက ဤကား သင်္ခါရလောက၊ ဤကားဩကာသလောက ဤကား အတွင်းလောက သုံးပါး၊ ဤကား အပြင်လောက သုံးပါး။ အဲသည်လို ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ် ခြင်းကြောင့် “ပညာ ဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏ လို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဓမ္မစက္ခုက ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တယ်။ မှန်တာမြင်တော့ မှန်တာသိတယ်။ မှန်တာသိတော့ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မည်သူ့ အပေါ်မှ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ၊ အလင်းဓာတ်ကြီးပေါ်မှာ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲသည်လို ပညာက အလင်းဓာတ်ကြီးပေါ်မှာ ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့် “ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏ လို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဓမ္မစက္ခုက ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တယ်။ မှန်တာမြင်တော့ မှန်တာသိတယ်။ မှန်တာသိတော့ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မည်သူ့ အပေါ်မှ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ၊ အလင်းဓာတ်ကြီးပေါ်မှာ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မည်သူ့အထဲမှာ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ၊ အာလောကကြီးထဲမှာ ပညာက ဝေဇာန္တိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲသည်လို ပညာက

အာလောကကြီးထဲမှာ ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့် “အာလောကော ဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏ လို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဓမ္မစက္ခုက ဖွင့်ပေးတော့ မှန်တာမြင်တယ်၊ မှန်တာမြင်တော့ မှန်တာသိတယ်။ မှန်တာသိတော့ ပညာက ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မည်သူ့ အပေါ်မှ ပညာက ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ၊ အလင်းဓာတ်ကြီးပေါ်မှာ ပညာက ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မည်သူ့အထဲမှာ ပညာက ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်သလဲ၊ အာလောကကြီးထဲမှာ ပညာက ဝေဘန္ဓိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက “စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ” ထင်ရှားရှိ၏^၆ လို့ ဟောတော်မူတယ်။

ပဋ္ဌာန်း တရားတော်

ပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကြီးကို ဟောကြား ဆုံးမတော်မူပါဟု လျှောက်ထားခြင်း

- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   သခင်နု ရန်ကုန်မြို့မှာ နေစဉ်အခါက မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကဝိ ရှိတယ်လို့ မကြားဘူးလား။ ကြားပါ၏ ဘုရား။
- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   အဲဒါ ဟိတ်ခတ်တာ၊ ဟေတု ပစ္စယော လို့ ခေါ်တယ်။ ၎င်းနောက် သွားအုံးမှ ပါလေလို့ အာရုံက မဆန့်ဘူးလား။ ဆန့်ပါ၏ ဘုရား။
- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   အဲဒီ အာရုံ ဆန့်တာကို အာရမ္မဏ ပစ္စယော လို့ ခေါ်တယ်။ နောက်တဖန် အိမ်မှာ ကျိုးစားစား ခွေးစားစား ဘုန်းတော်ကြီး၏ ခြေရင်းသို့ မရောက် ရောက်အောင် သွားအုံးမှဘဲလို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အာရုံဆွဲလာ၍ ယခု ဘုန်းတော်ကြီး ခြေရင်းသို့ ရောက်လာတာဟာ ဒကာကြီး လာချင်လို့ လာတာ မဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အာရုံက အဓိပတိတပ်၍ ဆွဲလာခြင်းကြောင့် အဓိပတိ ပစ္စယော လို့ ခေါ်တယ်။ မှန်လှပါ ဘုရား။
- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   အဲဒါ ဘာကြောင့် လာရတာလဲဆိုလျှင် ရှေးက ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် တွေ့ခဲ့ရဘူးလို့ ခုတွေ့ချင်တယ်။ ခုတွေ့ချင်လို့ တွေ့ရပြန်တယ်၊ နောင်ကိုလဲ တွေ့ရလေအုံးမယ်။
- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   ဒကာကြီး ဝက်သားများ စားဘူးသလား စားဘူးပါ၏ ဘုရား
- ဆရာတော်ဦးကဝိ
ဦးနု   အဲ ရှေးက ဝက်သားကို စားဘူးလို့ ခု စားချင်တယ်၊ ခု စားချင်လို့

စားပြန်တယ်။ နောင်ကိုလဲ စားရလေအုံးမယ်။
 ခွေးသားကော စားဘူးပါသလား။
 မစားဘူးပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 အဲ ရှေးက ခွေးသား မစားဘူးလို့ ခု မစားချင်ဘူး၊ ခု မစားချင်လို့ ခု မစားဘူး။
 နောင်ကိုလဲ စားရမှာ မဟုတ်ဘူး။
 ရှေးက သည်တရားမျိုးကို နာခဲ့ရဘူးလို့ ခု နာချင်တယ်။ ခု နာချင်လို့ ခု
 နာရပြန်တယ်။ နောင်ကိုလဲ နာရလေအုံးမယ်။
အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ သဟဇာတ၊ အညမည ပစ္စည်း ဆက်မသွားပေဘူးလား
 သွားပါ၏ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 ဘုန်းကြီး၏ ခြေရင်းရောက်တော့ ဘုန်းကြီးက ရှေးဦးစွာ ဘုရားကန်တော့၊
 မေတ္တာပို့၊ အမျှဝေ၊ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဘုရားလှူ၊ နှာသီးဖျားမှာ စိတ်ကိုထား၊
 လေတိုးထိတော့ သိလိမ့်မယ်။ သိတဲ့ အပေါ် သတိထားရမယ် ပြောတော့
 နိဿယ ပစ္စယော၊ ဥပနိဿယ ပစ္စယော လို့ ခေါ်တယ်။
 မှန်လှပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 အားထုတ်ဆဲ အခိုက်အတန့်မှာ မျက်စိကကော တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့်
 ကြည့်သေးရဲ့လား။
 မကြည့်ပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 နားကကော ဟိုထောင် သည်ထောင် ထောင်သေးရဲ့လား။
 မထောင်ပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 နှာခေါင်းကကော ဟိုရှူ သည်ရှူ ရှူသေးရဲ့လား။
 မရှူပါဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 ပါးစပ်ကကော ဟိုစားချင် သည်စားချင် ရှိသေးရဲ့လား။
 မရှိပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကကော ဟိုသွားချင် သည်သွားချင် ရှိသေးရဲ့လား
 မရှိပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 အဲ စက္ခုမြွေ၊ သောတိမြွေ၊ ယာနိမြွေ၊ ဇိဝိမြွေ၊ ကာယိမြွေ ဆိုတဲ့ ဣမြွေ ငါးပါး
 မလုံဘူးလား။
 လုံပါ၏ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ
 အဲဒါ **ဣန္ဒြိယပစ္စယော** လို့ ခေါ်တယ်။
 မိမိ နှာသီးဖျားမှာ လေတိုးတာကို သတိနှင့် သုံးသပ်ပါများသော် ဈာန်၏
 သတ္တိ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ လာလိမ့်မည်၊ ဈာန်ဆိုတာ ကိလေသာ လောင်ကျွမ်းခြင်းကို
 ဈာန်ဟု ခေါ်သည်။ အဲဒါ **ဈာနပစ္စယော** လို့ ခေါ်တယ်။

ဦးနု မှန်လှပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ ဘုန်းကြီးက ခန္ဓာကိုယ်တွင် ပူမှန်းသိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထား၊ ပူမှုနှင့် သိမှု ချုပ်လိမ့်မယ်။ အေးမှန်း သိတဲ့ အပေါ် သတိထား၊ အေးမှုနှင့် သိမှုချုပ် လိမ့်မယ်ဆို တော့ မဂ်ခရီးရောက်ခြင်းကြောင့် **မဂ္ဂ ပစ္စယော** လို့ခေါ်တယ်။

ဦးနု မှန်လှပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ ၎င်း မဂ်ခရီးကို သွားပါများ၍ သမာဓိ ကြီးထွားလာသော် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သန်၍ လာခြင်းကြောင့် မရှိတာကို ကျေးဇူးပြုလိမ့်မယ်၊ ရှိတာကိုလဲ ကျေးဇူးပြု လိမ့်မယ်။
မရှိတာက ငါ့ခြေ၊ ငါ့လက်၊ ငါ့ခေါင်း ရှိတာက စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထ တရားဘဲ။
ကင်းတာကို ကျေးဇူးပြုလိမ့်မယ်၊ မကင်းတာကိုလဲ ကျေးဇူးပြု လိမ့်မယ်။
မကင်းတာက သင်္ခတဓာတ်၊ ကင်းတာက အသင်္ခတဓာတ် မဟုတ်လား

ဦးနု ဟုတ်ပါ၏ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ အဲဒါ **အတ္ထိပစ္စယော၊ နတ္ထိပစ္စယော၊ ဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စယော** လို့ ခေါ်တယ်။

၎င်းပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို လိုရင်း ပစ္စည်းလောက် ဖော်ပြလိုက်သည်။

အနုသယကို မဂ်ကပယ်ပုံ

ဦးနု အနုသယကို မဂ်ကပယ်ပုံ အလုံးစုံကို ဟောကြားတော်မူပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ ဒကာကြီး၊ မြင်တတ်သော တရား၊ မြင်အပ်သော တရား၊ သိတတ်သော တရား၊ သိအပ်သော တရား၊ ပယ်တတ်သော တရား၊ ပယ်အပ်သော တရား၊ ပြတ်သော တရား ရယ်လို့ ရှိတယ်။ ဝိပဿနာ တရား အလုပ်ကို အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးကို ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား မြင်သောအခါ ကြီးစွာသော ဒုက္ခကြီးပါကလား၊ ဒီဒုက္ခကြီးဟာ မည်သူ့ကြောင့်လဲလို့ စိစစ်လိုက်တော့ လုပ်ပေးတဲ့ လောဘတည်းဟူသော သမုဒယကို မြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မဂ်က အနုသယကို ပယ်သတ်လိုက်ပါရော။

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် မြင်တတ်တာက ဓမ္မစက္ခု၊ မြင်အပ်တာက သစ္စာလေးပါး၊ သိတတ်တာက ဉာဏ်၊ သိအပ်တာက သစ္စာလေးပါး၊ ပယ်တတ်တာက မဂ်၊ ပယ်အပ်တာက သမုဒယ၊ ပြတ်တာက နိရောဓ လို့ ခေါ်တယ်။

လောက သုံးပါး

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် မြင်တာကိုပင် သတ္တဝါ၊ သတ္တလောက လို့ခေါ်တယ်။ ပြုပြင်တာကို သင်္ခါရ လောက လို့ခေါ်တယ်။ သတ္တဝါ တို့၏ တည်ရာမှီရာ ဘုံဗိမာန်၏ တည်ရာမှီရာကို သြကာသ လောက လို့ ခေါ်တယ်။

ဉာဏ် သုံးပါး

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် မြင်တာကို သစ္စဉာဏ် လို့ ခေါ်တယ်။ မဂ်ကိစ္စကို ကိစ္စဉာဏ် လို့ ခေါ်တယ်။ အနုသယကို မဂ်က ပယ်သတ်လိုက်တော့ အကြောင်း အကျိုးပြတ်တာကိုပင် ကတဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ပရိညာ သုံးပါး

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် မြင်တာကိုပင် ဉာတပရိညာ လို့ခေါ်တယ်။ မည်သူ့ကြောင့် လဲလို့ စိစစ်တာကို တီရဏ ပရိညာလို့ ခေါ်တယ်။ မဂ်က အနုသယ ပယ်တာကို ပဟာန ပရိညာလို့ ခေါ်တယ်။

ဝဋ် သုံးပါး

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် တို့၏ အပေါင်းအစုသည် ကိလေသာဝဋ်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်က ကမ္မဝဋ်။ တပြောင်းပြန် ပြန်ခံနေရတာက ဝိပါကဝဋ် ခေါ်တယ်။

ဓမ္မယျှစ် တရား ငါးပါး

၎င်း စိတ် စေတသိက် ရုပ် ကို သင်္ခါရက စုပေးတော့ သိမှု မှတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲ စုပေးတာက သင်္ခါရ၊ ဖြစ်ချုပ် ဖြစ်ချုပ်နှင့် ဖောက်ပြန်တာက ဝိကာရ၊ မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီး လေးပါးက လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်က နိဗ္ဗာန်၊ ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား စေတသိက် လို့ ပါးစပ်က ပြောတာကို ပညတ်လို့ ခေါ်တယ်။

၁၃၁၀ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင် လဆုတ် ၁၄ ရက် ကြာသပတေးနေ့ ည (၈) နာရီ အချိန်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓဘာသာ နာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း သခင်နုက မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်း ဂူကျောင်း ကမ္မဋ္ဌာန စရိယ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားသော

ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ

ဦးနု တစ်ထောင့်ငါးရာ တည်းဟူသော ကိလေသာဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတွင်
ဘယ်နေရာမှာ ကိန်းပါသတုံး ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ သိချင်လား သိချင်လျှင် ဇာတိမြင်အောင်ကြည့်၊ ဇာတိကိန်းတယ်။

ဦးနု ဘယ်လို ဇာတိ မြင်အောင် ကြည့်ရမှာတုံး ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီး လေးပါး ရှိတယ် မဟုတ်လား။ ၎င်းဓာတ်ကြီး
လေးပါးကို သင်္ခါရက ပြုပြင်ပေးတော့ သိမှု၊ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်၍
လာတယ်။ အဲဒါ ဇာတိဘဲ။ အဲသည် ဇာတိကို မြင်အောင်ကြည့် သိလိမ့်မယ်။

ဦးနု နိဗ္ဗာန် အကြောင်းကို အမိန့်ရှိတော်မူပါ ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ နိဗ္ဗာန် အကြောင်းကို သိချင်လား၊ သိချင်လျှင် ဘင်စွန်း မြင်အောင်ကြည့်က
သိလိမ့်မယ်။

ဦးနု ဘယ်လို ဘင်စွန်း မြင်အောင် ကြည့်ရမှာတုံး ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကို သတိနှင့် သုံးသပ်၍
သမာဓိ ကြီးထွားလာသော် စိတ် စေတသိက် ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးကို
ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား မြင်သောအခါ သည်ဒုက္ခကြီးဟာ ဘယ်သူကြောင့်လဲလို့
စိစစ်လိုက်တော့ လုပ်ပေးတတ်တဲ့ လောဘတည်းဟူသော သမုဒယကို
မြင်တော့ မဂ်က အနုသယကို ပယ်သတ်လိုက်တာနှင့် ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင် ဆိုတဲ့
အကြောင်းအကျိုး ပြတ်တာကို ဘင်စွန်း ဟုခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဘင်စွန်းကို
ပြောတာ။

(နိဗ္ဗာန်အကြောင်းပြီးပြီ။)

ဦးနု မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ထိတော့ သိတယ်လို့ ပြောတယ် ဘုရား။ သိတယ်ဆိုတာ
သူ့ချည်းဘဲ သိတာလား၊ သူတကာနှင့် ရောစပ်မှ သိတာလား ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ ရောစပ်မှ သိတယ်။

ဦးနု ရောစပ်သူ ထည့်ပေးပါ ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏ် ထိုသုံးချက်စုမှ သိမှုဖြစ်တယ်။

ဦးနု စုပေးတဲ့သူ ရှိသေးသလား ဘုရား။
ဆရာတော်ဦးကဝိ ရှိတယ်။

ဦးနု
ဆရာတော်ဦးကဝိ

ရှိလျှင် ထည့်ပေးပါ ဘုရား။
ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညဏ် ထိုသုံးချက်ကို သင်္ခါရက မြေ ရေ လေ မီး ဓာတ်ကြီး
လေးပါး တံခါးမှာ စုပေးတော့ သိမှု၊ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ကို
သိတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

(သိသောအကြောင်းပြီးပြီ။)

ဦးနု

“လူတို့ပြည်တွင်၊ သစ်လေးပင်။ သေစေလို ရေအေးလောင်း။ ရှင်စေလို
ရေနွေးလောင်း” ဟူသော အမေးကို ဖြေရှင်းတော်မူပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ

“လူတို့ပြည်တွင်၊ သစ်လေးပင်” ဆိုရာ၌ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်
ရယ်လို့ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ရှိတယ်မဟုတ်လား။

ဦးနု

ရှိပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ

ဘယ်ပြည်များ ဘုရားပွင့်တယ်လို့ ကြားဘူးသတုံး
ဦးနု

လူပြည်၌ ကြားဘူးပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ

အဲ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမက ပွင့်တော်မူကြတဲ့ ဘုရားရှင်များမှာ သစ္စာလေးပါးနှင့်သာ
ပွင့်ခြင်းကြောင့် “လူတို့ပြည်တွင်၊ သစ်လေးပင်” ဟု ဆိုပါသည်။
“သေစေလို ရေအေးလောင်း” ဆိုရာ၌ မဂ္ဂင်ရေကို ဆိုသည်။
“ရှင်စေလို ရေနွေးလောင်း” ဆိုရာ၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို ဆိုသည်။

ဦးနု

“ထင်းမရှိ တောသုံးထောင်၊ ရေမရှိ မြစ်လယ်ခေါင်၊ နှမ မရှိ
ခြောက်ယောက်မောင်” ကို ဖြေရှင်းတော်မူပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ

ဘုရား အစရှိသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့မှာ ကာမ ရူပ အရူပဆိုတဲ့
တောသုံးထောင်ထဲတွင် နေငြားသော်လည်း ၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လောင်စာမရှိ၍
“ထင်းမရှိ တောသုံးထောင်” ဟု ခေါ်သည်။

သတ္တဝါတို့၏ အာရုံမှာ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ တသွင်သွင် စီးဆင်းငြား
သော်လည်း ဘုရား အစရှိသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့မှာ
အာရုံယိုစီးခြင်း မရှိတာကို “ရေမရှိ မြစ်လယ်ခေါင်” ဟု ခေါ်သည်။

ဘုရား အစရှိသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့မှာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊
ပါးစပ်၊ ကာယ၊ မန တံခါး ခြောက်ပေါက်ပင် ရှိငြားသော်လည်း အာရုံ
လိုက်စားခြင်း မရှိတာကို “နှမ မရှိ ခြောက်ယောက်မောင်” လို့ ခေါ်သည်။

ဦးနု

“မထိုင်ခင်က ခြေဆင်း၊ မလင်းခင်က ရောင်နီလာ၊ မချက်ခင်က ထမင်း၊
မကျက်ခင်က စားပြီးပြီ၊ မရက်ခင်က ပုဆိုး၊ မချုပ်ခင်က ဝတ်ပြီးပြီ” ၎င်း
အမေးကို ဖြေကြားတော်မူပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ

အဲဒါ ဝိတက် လို့ ခေါ်တယ်။

ဦးနု အကြောင်းပြ ဘုရား တဆူ တဆူလျှင် သင်္ချေနှစ်ဆယ် ကုဋေရှုစိဆယ် ဗိုလ်ခြေ တသိန်း ကျွတ်တမ်းဝင်သွားတယ်လို့ ကြားဘူးပါတယ်။ ကျန်သော သတ္တဝါဟာ ရောသလား၊ မရောဘူးလား ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ ဒကာကြီး မေးတဲ့ အတိုင်းဘဲ ရောသလား ရောတယ်။ မရောဘူးလား မရောဘူး

ဦးနု ရောတယ် ဘယ်လို၊ မရောတာ ဘယ်ပုံဆိုတာ သိလိုကြောင်းပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ “ရောတယ်” ဆိုတာ ဥပမာ ဒကာကြီး အိမ်မှာ လူဆယ်ယောက်ရှိတယ် ဆိုပါတော့ ငါးယောက်ဆင်းသွားလျှင် ဆင်းသွားသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ရောတာပေါ့။

“မရောဘူး” ဆိုတာက စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထတရား မရောဘူး။

(အဘိဓမ္မာ ပြီးပြီ။)

ဦးနု အရှင်ဘုရားတို့ ရဟန်းများမှာ မိမိကိုယ်ကို မိမိ သွေးထွက်အောင် လုပ်ရုံမျှဖြင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်တပ်သလား၊ မတပ်ဘူးလား ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ တပ်တယ်။

ဦးနု ဒါဖြင့် ဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းတစ်ပါးဟာ မိမိ၏ လည်ပင်းကို ဓားနှင့် လှီးပြီး ဝေဒနာရှုတာနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု သွားတယ်လို့ ကြားဘူးပါတယ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒုက္ကဋ် အာပတ်နှင့် တကွ မဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်ပါသလား ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ ဆိုက်တာ မှန်တယ်။ ဒုက္ကဋ် အာပတ်မရှိလို့ ဆိုက်တာ။

ဦးနု ဒါဖြင့်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့မှာ သွေးထွက်ရုံမျှနှင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ် တပ်တာ၊ ယခုတော့ သွေးထွက်ရုံမျှမက အသေတောင် သတ်တာဘဲ၊ ဒုက္ကဋ် အာပတ် မသင့်ပေဘူးလား ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ မသင့်ဘူး။ ဥပမာ ဒကာကြီး ပစ္စည်း မကိုင်နှင့်လို့ မတားမြစ်ခင် ဘုန်ကြီးက ကိုင်လိုက်ပြီ၊ ဘုန်းကြီး၌ အပြစ်ရှိသလား

ဦးနု မရှိပါ ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ တားမြစ်ပြီးမှ ကိုင်တော့ကော

ဦးနု အပြစ်ရှိပါ၏ ဘုရား

ဆရာတော်ဦးကဝိ အဲသည် ဥပမာ အတိုင်းဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ အပြစ်မရှိတာလဲ မှန်တယ်။

ဦးနု မဂ်ဖိုလ် ဆိုက်တာလဲ မှန်တယ်။

ကျေနပ် ဝမ်းမြောက်ပါ၏ ဘုရား။

(ဝိနည်းပြီးပြီ။)

ဦးနု တစ်ခုလဲ လျှောက်ပါရစေဘုရား၊ သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာန သုတ်ထဲမှာ ဘုရား၏ ဓာတ်တော်ဝေခဏ်း တွေ့ပါတယ်။ ၎င်းသုတ်ကို ဘုရားဟော ပါဠိတော်လို့လဲ ပြောပါတယ်။ ဓာတ်တော်များကို ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုမီက ဝေခဲပါ သလား၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူဝေခဲ သတုံး ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးကဝိ “ဧဝံမေသုတံ ဘယ်သူဟောသတုံး”

ဦးနု ကျေနပ်ပါ၏ ဘုရား။

(သုတ္တန်ပြီးပြီ။)

ဦးနု ရဟန်းများ၌ သိအပ်သော တရားငါးပါးကို အမိန့် ရှိတော်မူပါ ဘုရား

ဆရာတော်ဦးကဝိ

- (၁) အလိုရှိခြင်း
- (၂) ကျက်စားခြင်း
- (၃) ဆောက်တည်ခြင်း
- (၄) နှလုံးသွင်းခြင်း
- (၅) ပြီးဆုံးခြင်း

အလိုရှိတာက ဘာကို အလိုရှိသတုံးဆိုလျှင် သုခ ချမ်းသာကို အလိုရှိတယ်။ ပညာကို ကျက်စားတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာကို ဆောက်တည်တယ်။ ကြောင့်ကြမှု တောင့်တမှု ကင်းတာကို နှလုံးသွင်းတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို ပြီးဆုံးတယ်။

အဲဒါ ရဟန်းများ၌ သိအပ်တဲ့ တရား ငါးပါးဘဲ။

သူတော်ကောင်း တရား ခုနှစ်ပါး တရားတော်

ကောရဗ္ဗပြည့်ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်သည် ကြွေအန်ကစား ဝါသနာထုံသည့် အတိုင်း တနေ့သောအခါ ဘောဂဝတီ တိုင်းပြည်မှ ဝိမလဒေဝီ အမည်ရှိ မိဖုရားကြီးသည် ကောရဗ္ဗ တိုင်းပြည် ဘုရင်မင်းမြတ်ထံတွင် ရှိသော ဝိရူရ အမတ်ကြီး၏ နှလုံးသည်းပွက်ကို စားလိုသော ချင်ခြင်းတပ်သတဲ့။ အဲဒီလို ချင်ခြင်း တပ်ကြောင်းကို တပင်တိုင် နန်းပြသာဒ်တွင် တစ်ယောက်တည်းနေသော သမီးတော် ဣရာဏသီက ကြားသိလေရာ သမီးတော်က ငါ၏ မယ်တော် ချင်ခြင်းတပ်ခြင်းကို ငါဖြေမှ တော်မည်။ ငါကဲ့သို့ သမီးရှိပါလျက် ငါ၏မယ်တော် အသက်သေရမည်ဆိုလျှင် ရာဇဝင်ရိုင်းတော့မယ်။ မယ်တော် မသေရအောင် ငါကြံဆောင်မည်ဟု ယုံကြည်စွာ သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီး မယ်တော်ထံ သွားရောက်၍ “မယ်တော်ဘုရား ဝိရူရ အမတ်၏ နှလုံးသည်းပွက်ကို သမီးတော်ရအောင် ကြံဆောင်ပါမည် စိတ်ချမ်းသာအောင် နေပါတော့” ဟု မယ်တော်အား လျှောက်ထားပြီး ထွက်ခွာသွားသတဲ့။

ဣရာဏသီ သမီးတော်သည် ယုဂန္ဓိရုံ တောင်ထိပ်ပေါ်တက်၍ ချိုတေးသံသာယာစွာဖြင့် သီချင်းများကို သီဆိုရင်း ဒန်းစီး၍ နေတာပေါ့။ အဲဒီလို ဒန်းစီးနေစဉ် ပုဏ္ဏက ဘီလူးကလဲ လမ်းလျှောက်ရင်း သာယာလှသော ချိုတေးသံ သဒ္ဒါရုံကလေးကို ကြားလိုက်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် နားဝင်ချိုပြီး ပီတိဖြစ်ကာ “စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ လိုက်မြဲသာတည်း” ဆိုသကဲ့သို့ အသံကြားရာ အရပ်သို့ ရှေးရှုသွားရာ ဣရာဏသီ ကို မြင်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တဏှာတည်းဟူသော ဘီလူးသည် ပုဏ္ဏကတွင် ပူးဝင်ဖမ်းစားလေ၏။ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး အကြောင်းကို မေးမြန်းရာ “ကျွန်ုပ် အလိုရှိတာကို ကြံဆောင်ပေးနိုင်ပါက သင်ပြောတဲ့ အတိုင်း ကျွန်ုပ် လိုက်နာပါမည်” ဟု ပြောတော့ ပုဏ္ဏက ဘီလူးက “ဒါဖြင့်ရင်ကောင်းပြီ သင်အလိုရှိတာကို ပြောပါ။ ကျွန်ုပ် ကြံဆောင်ပါမည်။” ထိုအခါ ဣရာဏသီက “ကောရဗ္ဗတိုင်း ပညာရှိ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီး၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို အလိုရှိပါတယ်။ အဲဒါ ရလျှင် သင်၏ အလိုကို ဖြည့်နိုင်ပါမယ်။ မရလျှင် သင့်၏အလိုကို အကျွန်ုပ် မလိုက်နိုင်ပါ” လို့ ပြောလိုက်တော့ ပုဏ္ဏက ဘီလူးက “ကောင်းပါပြီ၊ ရအောင် ကြံဆောင်၍ ပေးပါမည်” ဟု ဝန်ခံ၍ ထွက်သွားလေ၏။

ပုဏ္ဏက ဘီလူးက ငါသည် ဤအတိုင်း သွားလိုတော့ မတော်ပေဘူး။ ပတ္တမြားနှင့် မြင်းကိုယူ၍ အမည်ကို ကဉ္စန လုလင်လို့ ပြောင်းပြီးသွားမှဘဲ ဟု အကြံဖြစ်ကာ တရိုက်တည်းနှင့် နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်ပါရော့တဲ့။ ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တံခါးမှူးထံ ဝင်ခွင့်တောင်းပြီး ဘုရင်ရှေ့တော်မှောက် ရောက်ပါရော့တဲ့။ ဘုရင်ကလည်း ဘယ်လို အကြောင်းကြောင့် ရောက်လာကြောင်းကို မေးမြန်းရာ “မှန်လှပါ ဘုရား၊ အရှင်မင်းကြီးနှင့် ကြွေအန် ကစားလိုသော ဆန္ဒရှိပါသဖြင့် ရောက်ရှိလာကြောင်းပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ကြားသော အခါ ဘုရင်မင်းမြတ်က “ငါနှင့် ကြွေအန် ကစားဘို့ရန် ဘာများပါ သလဲ” လို့ မေးမြန်းပြန်တော့ ပတ္တမြားနှင့် မြင်းပါလာကြောင်း လျှောက်ထားရသတဲ့။ “ဒါဖြင့် ပတ္တမြား နှင့် မြင်း ဘယ်လောက် အဘိုးထိုက်တန်သလဲ” လို့ မေးမြန်းပြန်ရာ “ပတ္တမြားသည် နှစ်ပြည်သာသာ တန်ပါသည် ဘုရား။ မြင်းကော၊ မြင်းတော့ စီးပြမည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၍ ကဉ္စန လုလင်သည် ပတ္တမြားကို ကိုင်ပြီး မြင်းပေါ်သို့ တက်ခါ စိုင်းလိုက်သော် မီးစကြီးကို လက်နှင့် ကိုင်ငှေ့နေဘိသကဲ့သို့ ပတ္တမြားချင်း မြင်းချင်း ဆက်သွားတာကို မြင်တော့မှ မင်းကြီးက “အင်း ပတ္တမြားကလဲ ပတ္တမြား၊ မြင်းကလဲ မြင်းဘဲဟေ့” ဆိုကာ ရှေးအခါက ငါမမြင်စဘူး ယခုမှ ငါနှင့် ထိုက်တန်လို့ ရောက်လာတယ်၊ ဒီတခါလဲ ငါနိုင်မှာဘဲဟု သဘောကျသော အမူအရာနှင့် “ကိုင်း ကစားကြစို့” ဟု ဆိုကာ အန်စာတုံးကို ပြင်ကြသတဲ့။ အဲ အန်စာတုံး ကို ပြင်ပြီး၍ကစားမည် အပြုတွင် ကဉ္စန လုလင်က ပြောသည်မှာ “အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ် ရှုံးခဲ့သော ပတ္တမြားနှင့် မြင်းကို ပေးမည်၊ အရှင်မင်းကြီးက ရှုံးခဲ့သော် ဘာပေးမှာတုံး” “အို ငါ့အသက်နှင့် မိဖုရားကို ချန်လှပ်၍ ငါပိုင်ပစ္စည်း အကုန်ပေးမယ်” ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် ကစားကြရာ ပထမ အကြိမ်မှာ ပတ္တမြားနှင့် ကစားတယ်။ ထီးချက်စောင့် နတ်သမီး၏ မစမှုကြောင့် မင်းကြီးက နိုင်သွားတယ်။ နိုင်တော့ ပတ္တမြားကို ရတာပေါ့။ ဒါနဲ့ ကဉ္စန လုလင်က နတ်ဘီလူး ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ “သယ် ငါ၏ ရန်သူ မည်သူရှိပါလိမ့် မတုံး” လို့ ဆိုကာ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အောင် အထက်သို့ ကြည့်တော့ ထိုနတ်သမီးကို မြင်ပါရော့တဲ့။ မြင်တာနှင့် တပြိုင်တည်း “ငါကဲ့သို့သော ပုဏ္ဏက ကို သင်က ဘာမှတ်လို့ တားမြစ်ရတာတုံး ဝေးရာသို့ ပြေးရော့လဟယ်” ဆိုပြီး မျက်စောင်းနှင့် ခဲလိုက်တာ ဝေးရာကို ပြေးရပါရော့တဲ့။ တဖန် ထပ်မံ ကစားပြန်ရာ ကဉ္စန လုလင် နိုင်သွားရော့တဲ့။ ဒီတော့မှ ကဉ္စန လုလင်က “မင်းကြီးနှင့် အကျွန်ုပ် ကစားကြရာတွင် အကျွန်ုပ်က တစ်ခါသာ ရှုံးတယ်၊ မင်းကြီးက နှစ်ခါ ရှုံးတယ်၊ ကိုင်း ကျွန်ုပ် လိုရာ ပေးလော့” ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးက “ငါပိုင် ပစ္စည်း ရွှေတိုက် ငွေတိုက် ကျောက်သံ ပတ္တမြား

တိုင်းပြည်နှင့် တကွ ငါပိုင် ပစ္စည်းကို ယူလော့” ဟုပြောရာတွင် ကဉ္စန လုလင်က ငြင်းပယ်သတဲ့။ ဒါဖြင့် “သင်ဘာကိုများ အလိုရှိပါသလဲ” လို့ ဘုရင်မင်းမြတ်က မေးပြန်တော့၊ ကဉ္စန လုလင်က “အရှင်မင်းကြီးထံမှ ပညာရှိ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးကို လိုချင်တယ်” လို့ ပြောတော့ မင်းကြီးက “ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးကို ငါမပိုင်ဘူး”။ ပုဏ္ဏက ဘီလူးက “သင်မင်းကြီး ပိုင်တယ်”။ မင်းကြီးကလဲ “ငါမပိုင်ဘူး”။ “ဒါဖြင့် ပရိသတ်အလယ်မှာ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးကို မေးပါရစေ၊ အကယ်၍ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးက ပိုင်တယ်ဆိုလျှင် ပေးမလား” လို့ မေးပြန်သတဲ့။ “ပေးမည်” ဟု မင်းကြီးက ကတိပြုရသတဲ့။ ကိုင်းဒါဖြင့် ကောင်းပြီ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးနှင့် တကွ ပရိသတ် ဗိုလ်ပုံ အလယ်တွင် မေးမြန်းကြ သတဲ့။ ဒီတော့ မင်းကြီးက ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးအား ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် မပိုင်ဘူးလို့ ပြောဆိုရန် မှာကြားနေစဉ် ကဉ္စန လုလင်က မင်းကြီးထံ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးနှင့် စကားပြောရန် ခွင့်တောင်းသတဲ့။ ခွင့်ရတာနှင့် ကဉ္စန လုလင်က “အသင် ဝိဇ္ဇာရ ဘာဆုများတောင်းသတုံး” “ငါ ဘုရားဆု တောင်းတယ်” “ဒါဖြင့် အသင်သည် သူတော်ကောင်းကြီးဘဲ၊ သူတော်ကောင်းဆိုတာ လိမ်ပြောမှာ မဟုတ်ဘူး၊ မှန်တာပြောမှာပေါ့” “အေး ငါလိမ်မပြောဘူး၊ ဟုတ်တာ မှန်တာပြောမည်” “ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် သင့်ကို မည်သူပိုင်သတုံး” လို့ မေးတယ်။ သည်တော့ ဝိဇ္ဇာရက “ငါဟာ ကျွန်ဆယ်ပါးတွင် တပါး အပါအဝင် ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကြီးက ပိုင်တယ်” လို့ ပြောသတဲ့။ ထိုအခါ ကဉ္စန လုလင်က “ကိုင်း ပရိသတ်တို့ ကြားကြတယ် မဟုတ်လား၊ မင်းကြီးက ပိုင်တယ်လို့ ပြောတယ်၊ ကဲ မင်းကြီး ပေးပေတော့” ဟု ဆိုလေ၏။

မင်းကြီးက ခုနစ်နှစ်လောက် ဆိုင်းပါအုံး၊ မဆိုင်းနိုင်ဘူး၊ အရေးကြီးတယ်။ ခုနစ်နှစ် မဆိုင်းနိုင်လျှင် ခုနစ်လလောက် ဆိုင်းပါ၊ မဆိုင်းနိုင်ဘူး။ ဒါဖြင့် ခုနစ်ရက်လောက်ဆိုင်းပါ။ အင်းခုနစ်ရက်တော့ဖြင့် ဆိုင်းရတာပေါ့လေ ဟု ကဉ္စန လုလင်က ဝန်ခံလိုက်သတဲ့။ အဲသည်လို ဝန်ခံစကားရမှ မင်းကြီးက ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးကို ခေါ်ပြီးလျှင် အသင်ဝိဇ္ဇာရ အမိန့်တော် နာခံလော့၊ ယနေ့မှစ၍ ခုနစ်ရက်မြောက် သကာလ ကဉ္စန လုလင်နောက်သို့ လိုက်ရမည်ဟု အမိန့်တော်ကို ကြားရတော့ ဝိဇ္ဇာရ အမတ်ကြီးက ညည်းညူသတဲ့။ ဪ ပညာနည်းလိုက်လေ ကောရဗ္ဗမင်းရယ်၊ အခြားသော တိုင်းပြည်များက ကြားလို့မှ မတော်ပါ ကလား၊ ငါကဲ့သို့သော ပညာရှိတယောက် ရန်သူနောက် ထည့်လိုက်တယ်လို့ အများက ကဲ့ရဲ့မှာ စိုးပါဘိနော်၊ လူမှန်းလဲ မသိ၊ ဘီလူးမှန်းလဲ မသိ၊ ဖနောင့်တိုတယ်၊ မျက်တောင်လဲ မခတ်ဘူး၊ အရိပ်လဲ မထွက်ဘူး၊ သည်အင်္ဂါကို သူမသိဘူး။ ပညာနည်းလိုက်တာ၊ ငါရန်သူနောက် လိုက်ရတာ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ လူအများ ဝိုင်းကဲ့ရဲ့မှာ စိုးပါဘိနော် လို့ ညည်းညူရင်း အသင် ကဉ္စန လုလင် အိမ်သွားကြစို့ရဲ့ ဟု ခေါ်ကာ နေအိမ်သို့ သွားကြသတဲ့။ အိမ်ရောက်တော့ သား သမီး ဆွေမျိုးတွေကို စုရုံးစေပြီး “ထိမှု သိမှု ထိုနှစ်ခု သတိ ကြပ်ကြပ်ပြု” ဆိုတဲ့ တရားတော်ကြီးကို အဓိကထားပြီး ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူ သတဲ့။

ဘယ်လိုများ ဟောကြားဆုံးမသလဲလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့၊ သွားရင်လဲ သတိနှင့်သွား၊ စားရင်လဲ သတိနှင့်စား၊ ထိုင်ရင်လဲ သတိနှင့်ထိုင်၊ အိပ်ရင်လဲ သတိနှင့်အိပ်ကြလို့ ဟောသတဲ့။ သွားသတိဆိုတာ ခြေဘဝါးနှင့် မြေကိုထိ လိမ့်မယ်၊ ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊ အဲသည် သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားဘို့ ပါဘဲ၊ စားသတိနှင့် စားဆိုတာ ကိုင်တဲ့အခါမှာ ထမင်းနဲ့ လက်နဲ့ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊ အဲသည် သိတဲ့အပေါ်မှာ သတိထားဘို့ ပါဘဲ။ ယူတာ သတိနဲ့ယူ၊ ခွဲတာ သတိနဲ့ခွဲ၊ ဝါးတာ သတိနဲ့ဝါး၊ မျိုတာ သတိနဲ့မျို ဘို့ပါဘဲ။ ထိုင်တာ သတိနှင့်ထိုင် ဆိုတာ ကြမ်းပြင်နဲ့ တင်သား ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊ အဲသည် ထိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားပါ။ အိပ် သတိနဲ့ အိပ် ဆိုတာကလဲ အိပ်ရာ ဝင်ခါနီးတော့ ဘုရားကို ကန်တော့ သီလယူ။

မေတ္တာပို့၊ အမျှဝေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဘုရားလှူ၊ ငါတို့ အမတ်ကြီး ရန်သူ နောက်ပါသွားတာ လွတ်ပါစေလို့ ဆုတောင်းကြ၊ ပြီးတော့ နှာသီးဝ ကာယ တံခါးကို ထွက်လေ ဝင်လေ တိုးထိ၍ သွားတဲ့ အခါမှာ သိလိမ့်မယ်၊ အဲသည် သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားပြီး အိပ်ကြပါ အစရှိသည်တို့ ဟောပြောနေခိုက် ကဉ္စန လုလင်ရဲ့ ဘဝင်ထဲမှာလဲ အဝိဇ္ဇာနဲ့ ဝိဇ္ဇာ စစ်တိုက်နေသတဲ့။

ဘယ်လိုများ တိုက်သလဲဆိုတော့ အင်း ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးဟာ သူတော်ကောင်းကြီးပါလား၊ ငါ သူ့ကို သတ်ပြီးယူသွားပါက အပြစ်ကြီးတော့မှာဘဲ။ မယူဘဲ သွားရင်လဲ ဣရာဏသီကို ငါရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ယူသွားမှဘဲ၊ သို့သော်လဲ ငါကိုယ်တိုင်တော့ မသတ်ဘူး၊ မြင်းကို အသတ်ခိုင်းမှ တော်တော့မယ်ဟု အကြံဖြစ်ယင်း တဏှာ၏ ဒဏ်ကို မခံနိုင်တာနဲ့ ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးကို ပလ္လင်ပေါ်က ဆွဲချ ခြေကြိုးနဲ့ချည်၊ လက်ကြိုးနဲ့ချည်၊ ဆောင့်ဆွဲနဲ့ အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်ခါ မြင်းမီးမှာ ချည်ပြီး အသင် ဝိဇ္ဇာ အသင့်ကို ဟောဒီ မြင်းမိုးမှာ ချည်ပြီး စိုင်းတော့မယ်၊ ကောင်းကောင်း နှလုံးသွင်း၍ လိုက်ပေတော့ ဟု ဆိုခါ တယူဇနာမြင့်သော တောင်ထိပ်သို့ တက်ခါ တရိန်တည်း စိုင်းနှင်ပါရော။

ထိုအခါ တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ် ရုက္ခစိုး စသော နတ်တို့က စောင်မကြာသဖြင့် ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးမှာ ခေါင်းခဲခြင်းမျှ မဖြစ်ဘူးတဲ့။ တော်တော်စိုင်းမိတော့ လူကလဲမော မြင်းကလဲမောတာနဲ့ မြင်းဇော်ကြီး သတ်ခါ နောက်လှည့်ကြည့်ပြီး အသင် ဝိဇ္ဇာ အသင် မသေသေးဘူးလား လို့ မေးတော့၊ ဒီတော့ ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးက ငါ မသေသေးဘူးလို့ ပြောတယ်။ အသင့်မှာ မသေနိုင်သော အင်း အိုင် ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့များ ရှိသလား။ မရှိဘူး။ ဝိဇ္ဇာခိုရ် အတတ်ကော တတ်သလား။ မတတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် သင့်မှာ ဘာရှိသတုံး။ ငါ့မှာ သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးတော့ ရှိတယ်။ ဒါနဲ့ တခါ စိုင်းပြန်တယ်။ စိုင်းသော်လဲ မသေ၊ တခါစိုင်းလဲ မသေ၊ နှစ်ခါစိုင်းလဲ မသေ၊ သုံးခါစိုင်းလဲ မသေတာနဲ့ အင်း အိုင် ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့လဲ မရှိဘူး ပြောတယ်။ ဝိဇ္ဇာခိုရ် အတတ်လဲ မတတ်ဘူးလို့ ပြောတယ်။ ပြီးတော့ သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးတော့ ရှိတယ် လို့ပြောတယ်။ သည်လိုနဲ့တော့ မသေဘူး။ ငါ့သူ့ကို ခြောက်လှန့် သတ်မှတ်ဟု အကြံဖြစ်ခါ မြင်းဇော်ကြီးကိုသတ်၊ အောက်သို့ဆင်း၊ ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးကို မြင်းမီးမှ ဖြုတ်ကာ အသင် ဝိဇ္ဇာ အသင့်ကို ဟောဒီချောက်ထဲ ထိုးချမည်ဆိုပြီး အသူတရာနက်သော ချောက်ကြီးထဲသို့ ထိုးချမည်ပြုလေ၏။ သည်တော့ ဝိဇ္ဇာရက အသင် ကဉ္စန လုလင်၊ သင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါ မကြောက်ဘူးလို့ ပြောလေ၏။ ဟာ သူ့ကို အဟုတ် မလုပ်မှန်းသိ ထင်ပါရဲ့ ဆိုပြီး ဘီလူးကြီးယောင်ဆောင် တင်းပုတ်ကြီးကို ကိုင်ပြီး ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီး၏ ဦးခေါင်းကို ထုမည် ပြုလေ၏။ ဒီတော့လဲ ဝိဇ္ဇာရက အသင် ကဉ္စန လုလင် သင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါ မကြောက်ဘူးလို့ ပြောပြန်တယ်။ အင်း ငါမှန်း သူသိထင်ပါရဲ့ ဆိုပြီး တခါ နဂါးကြီးယောင် ဆောင်ပြီး ပေါက်သတ်မည်ပြုပြန်တယ်။ ဒီတော့လဲ ဝိဇ္ဇာရက အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူးလို့ ပြောပြန်တယ်။ ဟင် ငါမှန်း သူသိသွားပြန်ပြီ ထင်ပါရဲ့ ဆိုပြီး တဖန် ဆင်ကြီး ယောင်ဆောင် နှာမောင်းနဲ့ ပွေ့ပြီး ခွါအောက်သို့ ပစ်လိုက်သတဲ့၊ ဒီတော့လဲ ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးက အသင် ကဉ္စန လုလင် သင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူး။ အသင်ဟာ ကဉ္စန လုလင် ဆိုသော်လဲ အသင်လူမဟုတ်ဘူး၊ တန်းခိုးဣဒ္ဓိပဒါနဲ့ အမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ ပုဏ္ဏက ဘီလူးမှန်း ငါသိတယ်။ ယော သူ့အကြောင်း အကုန်သိပေါ့ဘဲ၊ ဒါဖြင့်ရင် နေစမ်းပါအုံး အသင် ဝိဇ္ဇာ အသင့်မှာ မသေနိုင်သော အင်း အိုင် ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့လဲ မရှိဘူး ပြောတယ်၊ ဝိဇ္ဇာခိုရ် အတတ်လဲ မတတ်ဘူးပြောတယ်။ သို့သော် သင့်မှာ သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးတော့ ရှိတယ်လို့ သင်ပြောတယ်။ အဲသည် သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါး

ကို ပြောပြပါလို့ တောင်းပန်သတဲ့။ အဲသည်တော့ ဝိရူရ အမတ်ကြီးက ကဉ္စန လုလင် သင့်မှာ သီလလဲ မရှိဘူး၊ သမာဓိလဲ မရှိဘူး၊ ပညာလဲ မရှိဘူး၊ သင့်မှာ ဣရာဏသီ မင်းသမီးကို လိုချင်သော အဝိဇ္ဇာကြီးက ဖုံးနေတော့ သီလ သမာဓိ ပညာ တည်းဟူသော တရားတော်ကြီး ကွယ်နေတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် “အဝိဇ္ဇာကြီးက ကွယ်လေလေ ဣရာဏသီတည်း ဟူသော ရူပါရုံကလေးကို နှစ်သက်လေလေ၊ ကာမောဃထဲ ပလုပ်ပလုပ်နဲ့ ကျလေလေ” ဆိုသလို ဖြစ်နေတော့ သင့်ကို ငါသူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါး မဟောနိုင်ဘူး။ သို့သော် မည်သူမဆို ငါ့ကို ရိုရိုသေသေနဲ့ အမြင့်ပေါ်မှာထားပြီး နိမ့်ရာကနေ၍ ပဆစ်ဒူးတုပ်ခါ တောင်းပန်လျှင် ငါဟောပါတယ်။ သင့်ကိုတော့ ငါ မဟောနိုင်ဘူး လို့ ပြောသတဲ့။ သည်တော့မှ ကဉ္စန လုလင်က ကောင်းပါပြီ ဒါဖြင့်လျှင် ဟောဒီ တောင်ကုန်းကလေးပေါ် တက်ပါဟု ဆို၍ မိမိမှာ ပါလာတဲ့ ပုဆိုးကို ခင်းပေးပြီး နိမ့်ရာကနေ၍ ပုဆစ်ဒူးတုပ်ခါ တရားတောင်းသတဲ့။ သည်တော့မှ ဝိရူရ အမတ်ကြီးက သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးဆိုတာ “သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပ” ပါဘဲလို့ ဟောသတဲ့။ ဒီတော့ ကဉ္စန လုလင်မှာ ထိုတရားကို နားမလည်နိုင်သဖြင့် အသင် ဝိရူရ သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးလုံးကို ထားဘိဦး သဒ္ဓါ တလုံးကို ကွဲကွဲပြားပြား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိအောင် ပြောပြပါလို့ တောင်းပန်သတဲ့။ ဒီတော့ ဝိရူရ အမတ်ကြီးက သဒ္ဓါ ဆိုတာ အသင် ငါ့ကို မြင်းမီးချည်စိုင်းစဉ် အခါက အသင်ကလဲမော မြင်းကလဲမောတော့ မြင်းဇက်ကြီးကို သတ်ပြီး အသင် ဝိရူရ အသင်မသေသေးဘူးလား မေးတယ် မဟုတ်လား။ မေးတယ်။ ဒီတော့ ငါကဘာများ ပြောသတဲ့။ ငါ မသေဘူးလို့ ပြောတယ်။ အေး ငါက ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တယ်။ သင်သတ်သော်လဲ ငါသေနေ့ မစေ့က မသေဘူး။ သင်မသတ်ပေမဲ့ တနေ့နေ့ကျတော့ ငါသေရမှာဘဲ။ အဲဒါကြောင့် ပညာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားကို မသိဘူးတဲ့။ ထို အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားကို မသိခြင်းကြောင့် ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားခြင်းကိုလဲ ငြိမ်းအောင် မလုပ်နိုင်ကြဘူး။ ထိုခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားခြင်းကိုလဲ ငြိမ်းအောင် မလုပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားခြင်းကိုလဲ ပြုတယ်။ နောင်ကိုလဲ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားအုံး မှာဘဲတဲ့။ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားကို သိတယ်။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားကို သိခြင်းကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းကိုလဲ ငြိမ်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်တယ်။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းကိုလဲ မပြုဘူး။ နောင်ကိုလဲ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အိုရလိမ့်အုံးမယ်၊ နာရလိမ့်အုံးမယ်၊ သေရလိမ့်အုံးမယ်၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားကို ငါယုံကြည်တယ်။ အဲဒါဟာ သဒ္ဓါဘဲ။ သီလ ပြောပါအုံး။ သီလ ဆိုတာက အသင် ငါ့ကို မြင်းမီးမှာ ချည်ပြီး စိုင်းမည်လုပ်စဉ်အခါက ခြေကြိုးနဲ့ချည်၊ လက်ကြိုးနဲ့ချည်၊ ဆောင့်ဆွဲ အမျိုးမျိုးလုပ်တယ် မဟုတ်လား။ လုပ်တယ်။ အဲသည်အခါတုန်းက ငါ၏ ဝစီဘေဒက ဘာများပြောသေးသလဲ၊ မပြောဘူး ဆိတ်ဆိတ်နေတယ်။ ဝစီဘေဒက မပြောရုံစေအုံး လက်နဲ့များ တွန်းဖယ်မိသေးသလား။ ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကကော ရုန်းထွက်ပြေးသေးသလား။ လက်နဲ့လဲ မတွန်းဖယ်ပါဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကလဲ ရုန်းဖယ်၍ ထွက်မပြေးပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက ငါသည် ကာယကံမူကိုလဲ မကျူးလွန်ဘူး၊ ဝစီကံမူကိုလဲ မကျူးလွန်ဘူး၊ မနောကံမူကိုလဲ မကျူးလွန်ဘူး။ အဲဒါဟာ သီလဘဲ သီလဘဲ။ သုတ ပြောပါအုံး။ သုတ ဆိုတာက အသင် ငါ့ကို မြင်းမီးချည်စိုင်းစဉ်က အသင်၏ မြင်းခွာသံကို အသင်မကြားဘူးလား၊ ကြားတယ်။ ငါတော့ကြားပါရဲ့ အိုရလိမ့်အုံးမယ်၊ နာရလိမ့်အုံးမယ်၊ သေရလိမ့်အုံးမယ်။ အဲဒီ တရားတွေသာ ကြားရတယ်။ အဲဒါဟာ သုတကွဲ့ သုတဘဲ။ စာဂ ပြောပါအုံး။ စာဂ ဆိုတာကတော့ ငါသည် သိသော အရွယ်မှ စ၍ ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို မည်သူ ဆိုဆို မည်သူ ဆဲဆဲ မည်သူ သတ်သတ် ဆိုပြီး ငါ၏ ကိုယ်ကို စွန့်ထားတယ်။ အဲသည်ဟာ စာဂဘဲ စာဂဘဲ။ ပညာ ပြောပါအုံး။ ပညာ ဆိုတာ အသင် ငါ့ကို မြင်းမီးချည် စိုင်းပြီးတဲ့နောက် ငါ့ကို မြင်းမီးမှ ဖြုတ်၍ အသူတရာ နက်တဲ့ ချောက်ထဲ ထိုးချမည် ရွယ်တယ် မဟုတ်လား၊ ရွယ်တယ်။

ဒီတော့ ငါဘာပြော သတုံး၊ အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူးလို့ ပြောတယ်။ အဲဒါ ပညာဘဲ ပညာဘဲ။ နောက်တဖန် ဘီလူးကြီးယောင် ဆောင်ပြီး ဦးခေါင်းကို တင်းပုတ်ကြီးနဲ့ ထုမယ်လို့ ရွယ်တယ် မဟုတ်လား၊ ရွယ်တယ်။ သည်တော့ ငါ ဘာပြောသတုံး၊ အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူးလို့ ပြန်ပြောတယ်။ အဲဒါ ပညာဘဲကွဲ့။ နောက်တဖန် နဂါးကြီးယောင်ဆောင် ကိုယ်ကို ခုနစ်ပတ်ပတ်ပြီး ဦးခေါင်းကို ပေါက်သတ်မယ် ရွယ်တယ် မဟုတ်လား။ ရွယ်တယ်။ ဒီတော့ ငါက ဘာပြောသတုံး၊ အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူးလို့ ပြန်ပြောတယ်။ အဲသည်ဟာ ပညာဘဲကွဲ့။ နောက်တဖန် ဆင်ကြီးယောင်ဆောင် နှာမောင်းနဲ့ ပွေ့ပြီး ခွာအောက်သို့ ပစ်လိုက်ကာ နင်းမယ်ရွယ်တယ် မဟုတ်လား။ ရွယ်တယ်။ သည်တော့ ငါ ဘာများပြောသတုံး၊ အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့ကို မခြောက်နဲ့ ငါမကြောက်ဘူး၊ အသင်ဟာ ကဉ္စန လုလင် ဆိုပေမဲ့ အထူးအထူး အပြားပြား တန်းခိုးဖန်ဆင်း တတ်တဲ့ ပုဏ္ဏက ဘီလူးမှန်း ငါသိတယ်လို့ ပြောတယ်။ သိပါသော်ကော၊ ဤတောအုပ်ကြီးထဲမှာ အသင်နှင့် ငါ နှစ်ယောက်ထဲ ရှိတယ်။ အသင်ဟာ စိတ်ပြောင်းတိုင်း ရုပ်က ပြင်ပြင်လာတာကိုး၊ ငါ သိတာပေါ့ကွဲ့၊ အဲသည်ဟာလဲ ပညာဘဲကွဲ့။ ဟိရီ ပြောပါအုံး။ ဟိရီ ဆိုတာကတော့ အသင် ငါ့ကို တရားဟော ပလ္လင်ပေါ်က ဆွဲချပြီး မြင်းမီးမှာ ချည်ပြီး စိုင်းမည်ပြုစဉ်က ခြေကြိုးနဲ့ချည် လက်ကြိုးနဲ့ချည် ဆောင့်ဆွဲ အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်တယ် မဟုတ်လား။ ဟုတ်တယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက ပရိတ်သတ် အလယ်ခေါင်မှာ ဒီလိုလုပ်တာ ရှက်စရာ ကောင်းလိုက်တာလို့များ ငါက ပြောမိသလား၊ မပြောမိပါ ဆိတ်ဆိတ်သာနေတာဘဲ။ အသင်သာ မရှက်လို့ လုပ်တာ၊ အသင့်မှာ သီလလဲ မရှိဘူး၊ သမာဓိလဲ မရှိဘူး၊ ပညာလဲ မရှိဘူး၊ သီလ သမာဓိ ပညာ မရှိလို့ ပရိသတ် အလယ်ခေါင်မှာ အကုသိုလ် အမှုတွေကို ပြုလုပ်ဝံ့တာပေါ့၊ ငါတို့တော့ ဒီလို အကုသိုလ် အမှုတွေကို မပြုလုပ်ဝံ့ပါဘူး ရှက်ပါရဲ့ကွယ်၊ ရှက်ပါရဲ့။ အဲသည်ဟာ ဟိရီပါဘဲကွဲ့ ဟိရီပါဘဲ။ ဩတ္တပ္ပ ပြောပါအုံး။ ဩတ္တပ္ပ ဆိုတာကတော့ အသင် ငါ့ကို မြင်းမီးမှာ ချည်စိုင်းပြီး နောက် အသူတရာနက်တဲ့ ချောက်ကြီးထဲကို ထိုးချမည် ရွယ်တယ်မဟုတ်လား၊ ရွယ်တယ်။ သည်တော့ ငါက ဘာများပြောသတုံး။ အသင် ကဉ္စန လုလင် ငါ့မခြောက်နဲ့ ငါ မကြောက်ဘူးလို့ ပြောတယ်။ အဲ ကြောက်ခြင်း သတ္တိဟာ တဏှာ၏ သတ္တိဘဲ။ အသင်ဟာ တဏှာ၏ကျွန်၊ တဏှာ၏ သားပေါက်၊ အသင်ဟာ တဏှာကခိုင်းတိုင်း လုပ်တယ်။ အသင့်မှာ တဏှာ မာနတည်းဟူသော ဘီလူးကြီးက ပူးဝင် ဖမ်းစားပြီး တဏှာက ခြေကို ကြိုးနဲ့ချည်ဆို ချည်တာဘဲ၊ လက်ကို ကြိုးနဲ့ချည်ဆို ချည်လိုက်တာဘဲ။ ဆောင့်ဆွဲဆို ဆောင့်ဆွဲတာဘဲ။ အဲသည်လို လုပ်တာဟာ ဣရာဏသီကို လိုချင်လို့၊ ဣရာဏသီကို စုံမက်လို့၊ ဣရာဏသီကို နှစ်သက်လို့၊ ဣရာဏသီကို တွယ်တာလို့၊ ဣရာဏသီကို ကပ်ငြိလို့ လုပ်တာ။ အဲသည်လို လုပ်တာဟာ တဏှာ၏ သတ္တိတွေဘဲ၊ တဏှာကို ဝေဒနာက ကျေးဇူးပြုတယ်။ ဝေဒနာကို ဖဿက ကျေးဇူးပြုတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာကျမှဖြင့် ဘဝအထိ ရောက်ပါရောတဲ့။ ဘဝ ရောက်မှဖြင့် ဇာတိကို ရပါရော။ အဲသည် ဇာတိဖြစ်တိုင်း ရတိုင်း ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်ကွဲ့၊ အသင်သာ မကြောက်လို့ လုပ်တာ တို့တော့ ကြောက်ပါရဲ့ ကြောက်ပါရဲ့ အဲသည်ဟာ ဩတ္တပ္ပပါဘဲ။

အဲသည်တော့ ပုဏ္ဏက က အသင် ဝိဓူရ အကျွန်ုပ် မှားပါပြီ၊ ကာယကံမှု အပြစ်ကြီး အပြစ်ငယ်၊ ဝစီကံမှု အပြစ်ကြီး အပြစ်ငယ်၊ မနောကံမှု အပြစ်ကြီး အပြစ်ငယ် ထိုအပြစ်များကို သည်းခံတော်မူပါ။ အသင် ဝိဓူရ အမတ်ကြီးကိုလဲ ကောရဗ္ဗ တိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့ ပါရစေ။ ဟောဒီမြင်းပေါ်သို့ တက်ပါလို့ ပြောတော့မှ ဝိဓူရ အမတ်ကြီးက မဟုတ်ပါဘူးကွယ်၊ နေစမ်းပါအုံး အသင် ငါ့ကို ခေါ်လာတဲ့ အကြောင်းကို ပြောစမ်းပါအုံး။ ဒီတော့ ပုဏ္ဏက က အခြားမဟုတ်ပါဘူး အသင် အမတ်ကြီးကို ခေါ်လာတာဟာ ဘောဂဝတီ

တိုင်းပြည် နဂါးမင်းကြီး၏ မိဖုရား ဝိမလဒေဝီက အသင် ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီး၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို စားချင်တယ်လို့ ချင်ခြင်းဖြစ်တာနဲ့ သူ့သမီး ဣရာဏသီက အသင်အမတ်ကြီး၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ရပါလျှင် သူက ချစ်ခင် စုံမက်နှစ်သက်ပါမည် ပြောတာနဲ့ အသင်အမတ်ကြီးကို သေကြောင်း ကြိမိပါတယ်။ သို့သော် ဣရာဏသီကို မရလျှင် နေပါစေတော့ အသင် ဝိဇ္ဇာ အမတ်ကြီးကို ကေရဗ္ဗ တိုင်းပြည်သို့ ပြန်၍ ပို့ပါရစေ မြင်းပေါ်ကိုသာ တက်ပါလို့ ပြောတော့မှ၊ သည်လိုဆိုရင် အသင်မှားတာပေါ့၊ မိုက်တာပေါ့၊ ဣရာဏသီ မင်းသမီးတည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာကြီးဖုံးတာကြောင့် သူတော်ကောင်း တရားကွယ်ရတာပေါ့။ အကယ်၍ ငါသာ သေသွားပါမူ ဝိမလဒေဝီ၏ ချင်ခြင်း ဟာလဲ ပြေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ငါဟာ ပညာရှိကြီးပါကွဲ့၊ ပညာရှိဆိုတာ သူတပါး၏ အလိုကိုလဲ ပြည့်အောင် ကိုယ့်အလိုကိုလဲ ပြည့်အောင် ငါကြံနိုင်တယ်။ ဘယ်နှယ်ကြံမတုံး၊ အသင်နှင့် ဣရာဏသီ အကြောင်းရှိလို့ ပေါင်းမိပြီဆိုလျှင် အသင့် အလိုကော မပြည့်ဘူးလား။ ပြည့်တယ်။ ဣရာဏသီ အလိုကော မပြည့်ဘူးလား။ ပြည့်တယ်။ ဝိမလဒေဝီ ကကော ငါ၏ တရားကို နာရလျှင် ချင်ခြင်းပြေ၍ ဝိမလဒေဝီ အလိုမပြည့်ဘူးလား၊ ပြည့်တယ်။ ငါကကော ငါ၏ တရားတော် ပူဇော်ပြီး ကောရဗ္ဗ တိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့တော့ ငါ၏ အလိုကော မပြည့်ဘူးလား။ ပြည့်တာပါဘဲ။ ကဲ ဒါဖြင့်လျှင် ငါ့ကို နဂါးပြည် ပို့လိုက်၊ နဂါးပြည် ပို့လိုက်ပေါ့၊ ဟု သူတော်ကောင်း တရား ခုနစ်ပါးကို ရှင်းလင်း ဟောကြားတော် မူလေသည်။

“ငင်း ဝတ္ထုသွား၌ ပါသော အမည်များသည် ကြားရသူတိုင်း မှတ်သားလွယ်ကူစေခြင်းငှာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ယခုအတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။”

ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အဟာရ အကြောင်း တရားလေးပါး တရားတော်

မမလေး ခန္ဓာကိုယ်၊ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ရိပ်မှာခို၊ အဝိဇ္ဇာငြောင့်ကြီး ကိုယ့်ကိုစူး၊ နှုတ်လို့ ရနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ်ပြန်စူး နှုတ်လို့ ရပေဘူး။

ကံက ဆရာကြီး၊ စိတ်က သခင်၊ ဥတုက ပန်းရံဆရာ၊ အာဟာရက ကူလီ ဆိုပါတော့။ စိတ် သခင်လေးက ကံ ဆရာကြီးကို ကံဆရာကြီးရယ် ကျုပ်ကို အိမ်တစ်လုံးဆောက် ပေးစမ်းပါလို့ ခိုင်းတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီတော့ ကံဆရာကြီးက ဆောက်ဆို ဆောက်ရတာပေါ့၊ ဘယ်မြို့၊ ဘယ်ရွာ၊ ဘယ်ဌာနမှာ ဆောက်ရမှာလဲ။ တစ်မြို့ကတော့ ရူပါရုံလဲ မရှိဘူး၊ သဒ္ဓါရုံလဲ မရှိဘူး၊ ဂန္ဓာရုံလဲ မရှိဘူး၊ ရသာရုံလဲ မရှိဘူး၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလဲ မရှိဘူး၊ မြို့ချောက်ကြီး။ တစ်မြို့ကတော့ ရူပါရုံကလည်း တင့်တင့် တယ်တယ်၊ သဒ္ဓါရုံကလည်း အမျိုးမျိုး အမယ်မယ်၊ ဂန္ဓာရုံကလည်း ထုံထုံ သင်းသင်း၊ ရသာရုံကလည်း ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကလည်း ဆန်းဆန်းပြားပြား အလွန်ပေါများတယ်၊ ဘယ်မြို့မှာ ဆောက်ရမှာတုံး လို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ ဒီတော့ စိတ်သခင်ကလေးက အောင်မယ် ကံဆရာကြီးရေ ကျုပ်က ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တွေရှိတဲ့ မြို့မှ ပိုပြီး ကြိုက်တယ်ဗျ လို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့ ကံဆရာကြီးက ဟာ ဒီမြို့ကို မနေချင် ပါနဲ့ မကောင်းဘူးလို့ ပြောတယ်။ စိတ် သခင်ကလေးက ဘာမကောင်းတာတုံးလို့ မေးတော့၊ ကံဆရာကြီးက ဒီမြို့က မြို့ပျက်ကြီး ခဏခဏ မြေပြိုတတ်တယ်။ ပြိုပြိုဗျာ ကျုပ်က ရူပါရုံကလေး

ကြိုက်လွန်းလို့ပါ။ မနေချင်ပါနဲ့ ခဏခဏ ရေနစ်တတ်တယ်။ နစ်နစ်ဗျာ၊ ကျုပ်က သဒ္ဓါရုံကလေး နှစ်သက်လွန်းလို့ပါ။ မနေချင်ပါနဲ့ ခဏခဏ လေတိုက်တယ်။ တိုက်တိုက်ဗျာ ကျုပ်က ဂန္ဓာရုံကလေး သဘောကျ လွန်းလို့ပါ။ မနေချင်ပါနဲ့ ခဏခဏ မီးလောင်တတ်တယ်။ လောင်လောင်ဗျာ ကျုပ်က ရသာရုံတွေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတွေ အလိုရှိလွန်းလို့ ဒီမြို့ကိုသာ နေချင်တယ်ဗျ။ ဆောက်သာ ဆောက်ပါလို့ အတင်းခိုင်းတယ်။

ဒီတော့ ကံဆရာကြီးက ကိုင်း ဒါဖြင့် မြေကြီးထဲယက်မြှုပ်လိုက်မယ်၊ ကြိုက်ပြီလား၊ ဟာ ဒါတော့ မကြိုက်ဘူး။ မကြိုက်ဘူးဗျို့၊ ခဲတွေပိနေလို့ အသက်ရှူနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကဲ ဒါဖြင့် ရေထဲ ထိုးနှစ်လိုက်မယ်၊ ကြိုက်ပြီလား။ ဟာ ဒါလဲ မကြိုက်ဘူးဗျို့၊ ရေနစ်သေလိမ့်မယ်။ ဒါဖြင့် လေပွေကြီးထဲ လွင့်လိုက်မယ် ကြိုက်ပြီလား၊ ဒါလဲ မကြိုက်နိုင်ဘူး၊ လွင့်ပါသွားမယ်။ ဒါဖြင့် မီးထဲ ပစ်ချလိုက်မယ်၊ သဘောကျပြီလား၊ အို လောင်ကျွမ်းသွားမှ သာဆိုးနေမယ်။ ကဲ ဒါဖြင့် မြေတမတ်၊ ရေတမတ်၊ လေတမတ်၊ မီးတမတ်စု စရနယ်ပြီး အိမ်ဆောက်ပေးရင်ကော မကောင်းဘူးလား၊ အဲ ဟုတ်ပြီဗျို့ ဒါတော့ ကြိုက်တယ်၊ ကြိုက်ပြီ ကြိုက်ပြီ၊ ဆောက်လိုက် ဆောက်လိုက်တော့လို့ စိတ်သခင်ကလေးက ခိုင်းတယ် ဆိုပါတော့။ ဒီတော့ ကံဆရာကြီးက ဆောက်ဆိုပေမဲ့ ငါလဲ မဆောက်တတ်ဘူး ငါ့တပည့် ပန်းရံသမား မောင်ဥတုကို ခိုင်းမှဘဲ။

ဟေ့ ပန်းရံသမား မောင်ဥတု၊ ဟောဒီက စိတ်သခင်ကလေးကို မြေတမတ်၊ ရေတမတ်၊ လေတမတ်၊ မီးတမတ် ၎င်းလေးပါးကိုစု စရနယ်ပြီး အိမ်တစ်လုံး ဆောက်ပေးလိုက်ပါကွယ် လို့ ကံဆရာကြီးက ခိုင်းတယ်။ ဒီတော့ ပန်းရံသမား မောင်ဥတုက ဆောက်ဆို ဆောက်ရတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်က ကူလီသမား မောင်အာဟာရ ပေးသမျှ အုတ်ကောင်းပေးလဲ လုပ်ရမှာဘဲ၊ အုတ်ကျိုးပေးလဲ လုပ်ရမှာဘဲ၊ အုတ်နာပေးလဲ လုပ်ရမှာဘဲ၊ မီးမကျက်တဲ့ အုတ်ပေးလဲ လုပ်ရမှာဘဲလို့ ပြောတယ်ဆို ပါတော့၊ ဒီတော့ ကံဆရာကြီးက ဟေ့ စကားမများနဲ့ကွာ ဆောက်မှာသာ ဆောက်လိုက်လို့ ထပ်ပြီး အမိန့်ပေးတာနဲ့ ပန်းရံသမား မောင်ဥတုက ကူလီ မောင်အာဟာရနှင့် တိုက်အိမ်ကြီး တည်ဆောက်ပေးတာပေါ့။

အဲယခု လောကမြို့ထဲ ရွာထဲမှာ တိုက်အိမ် ဆောက်သောအခါ အုတ်ပေး အုတ်ပေး၊ ရော့ဗျာ ရော့ဗျာ ဆိုသလိုပေါ့၊ အုတ်ကောင်းပေးလဲ ဘက်ခနဲကပ်လိုက်၊ အုတ်ကျိုးပေးလဲ ဘက်ခနဲ ကပ်လိုက်၊ မီးမကျက်တဲ့ အုတ်ပေးလဲ ဘက်ခနဲ၊ အုတ်နာပေးလဲ ဘက်ခနဲကပ်တဲ့ပြီး အပေါ်က အင်္ဂါတေကလေးကျ ထားလိုက်တာနဲ့ တိုက်အိမ်ကြီးပြီးသွားရော။ အဲဒီ ဥပမာလိုဘဲ ကောင်းတာနဲ့ တွေ့တော့ လူ့အိမ် နတ်အိမ် ဗြဟ္မာ့ ခန္ဓာအိမ် အစရှိသည်ကို ရပါရော၊ မကောင်းတာနဲ့ တွေ့တော့ ခွေး၊ ဝက် စတဲ့ တိရစ္ဆာန် ခန္ဓာအိမ် ရပါရော။ ခန္ဓာအိမ်ဟာ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ တနေ့ကျတော့ မြေပြိုလို့ အော်ရတာနဲ့၊ ရေနစ်လို့ အော်ရတာနဲ့၊ လေပွေကြီး တိုက်လို့ ပါရတာနဲ့၊ မီးလောင်လို့ အော်ရတာနဲ့ တကျယ်ကျယ် တလောင်လောင် ဆူညံအောင် အော်နေတာတွေများ မကြားကြဘူးလား၊ မမြင်ကြဘူးလား၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမကြီးတို့။

ဒါကြောင့် သင်္ခါရာ ကံ စိတ် ဥတု အဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါးတို့ ပြုပြင်သမျှ စီရင်သမျှ ခံနေကြရကုန်သော သင်္ခါရ တရားတို့ဟာ၊ ဝယဓမ္မ ပျက်တတ်သော သဘောရှိကုန်၏ လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဟောတော်မူပါလျက်နှင့် မပျက်ဘူး အထင်ရှိပြီး လိုချင် ကြတာကြောင့် မြေပြိုလို့လဲ ခံကြရတယ်။ ရေနစ်လို့လဲ ခံကြရတယ်၊ လေပွေကြီး တိုက်လို့လဲ ခံကြရတယ်၊ မီးလောင်လို့လဲ

ခံကြရတယ်။ ကိုယ်လိုချင်ခဲ့တာတွေ ရတာမို့ ပျော်ပျော်ကြီးခံကြ။ ကိုယ်နှစ်သက် တောင့်တခဲ့ တာတွေ ရတာမို့ မညည်းမညူဘဲနဲ့ ကြိုးစားပြီး ခံလိုက်ကြတော့။ ကိုယ်လိုချင်လို့ ကိုယ်ရတယ်။ ကိုယ်မလိုချင် ကိုယ်မရဘူးပေါ့။

ကဲ မလိုချင်ကြပါဘူး၊ မနှစ်သက်ကြပါဘူး ဆိုရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး၊ သိအောင် တရားအားထုတ် ကြရမယ်။ သိတော့ မလိုချင်၊ မလိုချင်တော့ မရ၊ မရတော့ မခံရ၊ မခံရတော့ ငြိမ်းတာပေါ့။

(အသံသွင်းထားသည်။)

အရှိကိုကြည့်၊ မရှိတာကို မြင်တတ်သည့် ပုထုဇဉ်ကန်း

အရှိကိုကြည့် ဆိုတာ ဘာလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့၊ ပရမတ္ထနယ်မှာ ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးဘဲ ရှိတယ် မဟုတ်လား။ မှန်လှပါ ဘုရား။ အဲ အမှန်ရှိ တကယ်ရှိတဲ့ ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးကိုတော့ သိအောင် မြင်အောင် မကြိုးစားကြဘဲ အပြင်ဖြစ်တဲ့ ခြေ လက် နှာခေါင်းမှ စ၍ မှတ်သိ ပညတ်ဖြစ်တဲ့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေကိုသာ အာရုံပြုကြသဖြင့် “အရှိကို ကြည့် မရှိတာကို မြင်တတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်ကန်း” လို့ ခေါ်တယ်။

မခံသာ မှန်ပါဘိ သည်တရား၊ ခံသာလျှင် သံသရာကြောမှ မျောလိမ့် အများ

မခံသာ မှန်ပါဘိ သည်တရား ဆိုတာ၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ခံနေကြရတယ်။ ၎င်းဝေဒနာကို မခံသာဘူး။ အဲ မခံသာတာကိုဘဲ တရားစစ် တရားမှန်လို့ ဆိုတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို ခံသာအောင် ဣရိယာပုတ်ကို ဖျက်ပစ်လိုက်တော့ ခံသာပြီး သက်သာနေတယ်။ ခံသာပြီး သက်သာနေတော့ မိမိစိတ်က ရောက်ချင်ရာရောက် ကြံချင်ရာကြံပြီး သံသရာကြောမှာ မျောပါသွားတာကြောင့် သံသရာကြောမှာ မျောလိမ့်အများလို့ ဆိုတယ်။

“သောတပန်ဖိုလ် နှစ်ခု၊ ဟိုအမှုလိုသေးတယ်၊ အနာဂါမ် ဖိုလ်ကို ကူးကာမှ၊ နှစ်ကိုယ်ပူး ကွာတော့တယ်” ဆိုတာက သောတပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကာမရာဂကို မပယ်သေး၍ အိမ်ကြို့၊ အိမ်ကြားမှာ ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အနာဂါမ်ဖိုလ်ကို ကူးကာမှ နှစ်ကိုယ်ပူးကွာတော့တယ်ဆိုတာ အနာဂါမ်ဖိုလ်ကျမှ ကာမရာဂ ပယ်ပြီးဖြစ်၍ အိမ်ကြို့အိမ်ကြားမှ လွတ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

ပညတ် ပရမတ်၊ ကွဲသည်မှတ်၊ သူမြတ် မဆိုသာ။
ပညတ် ပရမတ်၊ တွဲသည်မှတ်၊ သူမြတ် မဆိုသာ။
ပညတ် ပရမတ် နှစ်ခုစပ်၊ သိတတ်သူမှ မြတ်။

သေလေးပါး ရှင်လေးပါး

မင်္ဂလာအသေ၊ ဖိုလ်ကအရှင်၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် တို့သည် တစ်ကြိမ်စီသာ ဖြစ်ကြ၍ နှစ်ကြိမ်ထပ်မံ မဖြစ်ကြခြင်းကြောင့် အသေ လို့ ခေါ်တယ်။

သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့သည် အလိုရှိ၍ ဝင်စားတိုင်း အကြောင်း ညီညွတ်သည့် အခါ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းများကြောင့် အရှင်လို့ ခေါ်တယ်။

တော့ဆက်၊ ချိတ်ဆက်၊ ကွင်းဆက် ဆိုသည်ကား

ပုထုဇဉ်တို့၏ သဒ္ဓါသည် မခိုင်မြဲလေသောကြောင့် တော့ဆက်လို့ ခေါ်တယ်။

အရိယာတို့၏ သဒ္ဓါသည် ခိုင်မြဲလေသောကြောင့် ချိတ်ဆက်လို့ ခေါ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ သဒ္ဓါသည် ပိုမို ခိုင်မြဲလေသောကြောင့် ကွင်းဆက်လို့ ခေါ်တယ်။

“သာသနာ အထက်ဆန်” ဆိုသည်မှာ သမထ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ကျပြီးနောက် အောက်သို့ ပြန်မလည်တော့ဘဲ သကဒါဂါမိမှ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိမှ ရဟန္တာသို့ တဆင့်မှ တဆင့် ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ တက်သွားခြင်းသည် သာသနာ အထက်သို့ ဆန်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဆရာတော် ဦးကဝိနှင့် အနာဂါမိ ဒေါ်ငွေဘုံတို့ တွေ့ဆုံခဏ်း

အနာဂါမိ ဒေါ်ငွေဘုံဟု ကျော်ကြားနေသူ မင်းကွန်း ဆရာတော်၏ တပည့်မ တစ်ယောက်သည် မောင်ရင်ပေါ်ချောက်တွင် တရားပေါက်၍ ရဟန်းကိစ္စပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးရှိကြောင်း ကြားသိသည်နှင့် ဟုတ်မဟုတ် စုံစမ်းလိုသဖြင့် ဆရာတော် ဦးကဝိ သီတင်းသုံးနေရာ မောင်ရင်ပေါ်ချောက်သို့ လာရောက်လေသည်။ ဆရာတော်၏ တပည့်များသည် ဆရာတော်နှင့် ဒေါ်ငွေဘုံတို့၏ အမေးဖြေများကို ကြားနာလိုစေနှင့် မောင်ရင်ပေါ်ချောက် ကျောင်းသို့ လာရောက် စုရုံးနေကြ လေသည်။ ဆရာတော် ဦးကဝိ ထံမှောက်သို့ ဒေါ်ငွေဘုံ မေးမြန်းလျှောက်ထားရန် ရောက်ရှိလာသောအခါ ဆရာတော်ပင် စတင်၍ ပရိကံမှ မင်္ဂလာသည် အထိ သဘာဝကျကျနှင့် အမိန့်ရှိတော်မူသည့် အပြင် ဒေါ်ငွေဘုံ ဆက်လက်မေးလျှောက်မည့် တရားအချက်အလက်များကိုပါ တခုမကျန် ကြိုတင်ဖြေဆိုတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဒေါ်ငွေဘုံက အရှင်ဘုရား၏ တရားကျင့်စဉ် လမ်းတလျှောက်တွင် “သတိ” ကို အဓိကထားခြင်းသည် သဘာဝကျ လှပါသည် ဘုရားဟု လျှောက်ထားလျက် “ဒါမှ ငါ့သား၊ ဒါမှ ငါ့သား” ဟု လက်ခမောင်းခတ်ခါ ထခုန်သည်နှင့် ဆရာတော် ဦးကဝိက “သားတော်ချင်ရင် ကျွေးမှ အမေတော်မှာ” ဟု ပြန်လည် အမိန့်ရှိတော် မူလေသည်။ ဒေါ်ငွေဘုံသည် နောက်တနေ့ ကျောင်းတွင်းရှိ သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ် လှူဒါန်း၍ သာဓု အနုမောဒနာ ပြုပြီးမှ ပြန်သွားလေသည်။

(သူက ငါ့ထံကို ချက်ခြင်းမလာဘဲ ကျောင်းဝိုင်းထဲက စရပ်တစ်ခုမှာ တည်းခိုပြီး စုံစမ်းနေတုန်း ငါက အဓိဋ္ဌာန် ပြုပြီး သူမေးမဲ့ ပုစ္ဆာတွေကို အာရုံပြုထားပြီး ဖြစ်လေတော့ ကြိုတင် ဖြေဆိုနိုင်တာပေါ့။ သူမေးမဲ့ဟာတွေဟာ မခေလှဘူး။ သဘာဝကျလှတယ်၊ စာလဲတတ်တယ်၊ ဝတ်စားနေထိုင်ပုံဟာ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နဲ့ တည်ကြည်တဲ့ အမူအရာရှိတယ်ဟု ဒေါ်ငွေဘုံကို ချီးမွန်းတော်မူခဲ့ဘူးသည်။)

တရားဂုဏ်တော်

တရားဂုဏ်တော်ကို ယောဂီများ နားလည်စေရန် ဥပမာ ဆောင်၍ ဟောတော်မူသည်မှာ သန္နိဋ္ဌိကော၊ အကာလိကော၊ ဧဟိပဿိကော၊ သြပနေယျိကော၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတယ် မဟုတ်လား။ မှန်လှပါ ဘုရား။ အေး ဥပမာ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုပါတော့၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ တိုင်အောင် သန္နိဋ္ဌိကော ဂုဏ်ပုဒ်၊ သစ္စာလေးပါးကို လေးကြိမ်မြင်တာက အကာလိကော ဂုဏ်ပုဒ်။

ဝိညူဟိ ပညာက ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ပမာ၊ သြပနေယျိကောက ပြည့်ရှင် မင်းကြီး အနားမှာ နေတဲ့ အမတ်ကြီးပမာ၊ ဧဟိပဿိကောက ယူငင် ကိုင်တွယ်ပြီး ကြည့်ပါရှုပါ သည့်ထက်သည် ကောင်းပါသေးတယ် ဆိုသည့် အလား သစ္စာလေးပါးကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင် ပြတယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို ပြတဲ့ အခါ ဝိညူဟိ ပညာက ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော အသီးသီး ဝေဘန္နိကပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်သတုံးလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့ ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ်၊ ဤကား စိတ်၊ ဤကား စေတသိက်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယ သစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာလေးပါး တရားကိုပင် သောတပတ္တိမဂ် သောတပတ္တိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယ သစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာလေးပါးကိုပင် သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယ သစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာလေးပါးကိုပင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယ သစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသစ္စာလေးပါးကိုပင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ခေါ်တယ်။ ဤကား သတ္တလောက၊ ဤကား သင်္ခါရလောက၊ ဤကား သြကာသလောက (အတွင်း လောကသုံးပါး)။ ဤကား သတ္တလောက၊ ဤကား သင်္ခါရလောက၊ ဤကား သြကာသလောက (အပြင် လောကသုံးပါး)။ ဤကဲ့သို့ ပညာက ဝေဘန္နိက ပြုပြီး ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ပြီး ပညာက အသီးသီး ခံစား၍ နေလေသတည်း။

စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် နေတာကို မြင်ရတယ်။ အဲသည်လို မြင်ရတော့ ၎င်းဖြစ်ပျက်ပြီး ဆင်းရဲနေတာကို ဒုက္ခဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်တုံးဟု စိစစ်လိုက်တယ်။ အဲသည်လို စိစစ်တာက တီရဏ ပရိညာမည်၏။ စိစစ်လိုက်တော့ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာ မြင်တယ်။ ၎င်းကို မြင်တော့ မဂ်က ပယ်လိုက်တယ်။ အဲသည်လို ပယ်လိုက်တာကတော့ ပဟာနု ပရိညာမည်၏။

၎င်း စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် မြင်တာကိုပင် သစ္စဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ မဂ်ကိစ္စကို ကိစ္စဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အနုသယကို မဂ်ကပယ်သတ်လိုက်တော့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်တာကိုပင် ကတဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

- မြင်တတ်သော တရားက - ဓမ္မစက္ခု
- မြင်အပ်သော တရားက - သစ္စာလေးပါး
- သိတတ်သော တရားက - ဉာဏ်
- သိအပ်သော တရားက - သစ္စာလေးပါး
- ပယ်တတ်သော တရားက - မဂ်
- ပယ်အပ်သော တရားက - သမုဒယ
- ပြတ်သော တရားက - နိရောဓ

စကြာတောင် တရားတော်

ဘုန်းကြီးတို့ မြင်းခြံအရှေ့မြောက်ဘက်မှာ စကြာတောင် ဘုရားရယ်လို့ ရှိတယ်။ အဲဒီ စကြာတောင် ဘုရားမှာ ပွဲတော် ကျင်းပတဲ့ အခါ ထန်းရေမူးသမားတွေ အလွန်ပေါများကြသတဲ့။ ဒီအထဲမှာ ထန်းရေမူး သမား တစ်ယောက်က ဆံပင်ကို ရောင်ပေစူးကလေးထုံး ခါးတောင်းမြောင်အောင် ကျိုက် ဝါးရင်ဒုတ်တို့ တချောင်းကို ကိုင်ပြီး ဘုရားပွဲ ဈေးတန်းတလျှောက် တွေ့တဲ့လူတိုင်းကို ပခုံးချင်းယှဉ်ယှဉ်ပြီး “မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့” လို့ အော်တယ်။

အဲဒီလို အော်နေတာကို အခြား ထန်းရေမူးသမား တစ်ယောက်က မခံချင်တာနဲ့ သူထက်သာအောင် သူ့လိုဘဲ ဆံပင်ကို ရောင်ပေစူးထုံး ခါးတောင်းမြောင်အောင်ကျိုက်၊ သူ့ကိုင်တဲ့ ဒုတ်ထက် ကြီးတဲ့ ဒုတ်ကို ကိုင်ပြီး “ရှာတဲ့လူ မော်သဗျို့၊ ရှာတဲ့လူ မော်သဗျို့” လို့ အော်ပြီး ပခုံးချင်း တိုက်မယ် ပြုသတဲ့။

ဒီတော့ ပဌမ ထန်းရေမူးသမားက နောက်ထန်းရေမူးသမားရဲ့ မျက်နှာကို ကြည့်ပြီး “မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့” လို့ အောင်ပြီး ရှောင်သွားသတဲ့။

ဒို့ ဒါယကာ ဒါယိကာမကြီးတွေလဲ အဲဒီ စကြာတောင် ဘုရားပွဲက ထန်းရေမူးသမားတွေနဲ့ တူနေပြီ၊ မော်တဲ့လူ မတွေ့ခင်က “မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့” နဲ့ “ရှာတဲ့လူ မော်သဗျို့” ဆိုတာနဲ့ တွေ့ပြန်တော့ “မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့၊ မော်တဲ့လူရှောင်သဗျို့” နဲ့ ရှောင်ရှောင်သွားတယ်။

ကဿပဘုရားရှင် သာသနာတော်နှင့် ကြိုကြိုက်ခဲ့တုန်းက “မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့” နဲ့ရှောင်ခဲ့ကြပြီ။ “မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှာသဗျို့” ဆိုသလို ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးကို လှမ်းပြီး ဆုတောင်းခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီလို ဆုတောင်းခဲ့ ကြလို့ ခုဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နဲ့ ကြိုကြိုက်ကြရတယ်။

အဲဒီလို သာသနာတော်နှင့် ကြိုကြိုက်ပြန်တော့လဲ ဟိုယောင်ယောင် ဒီယောင်ယောင်နဲ့ နောင် အရိမေတ္တေယျ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူသောအခါ ဆီမီးငါးတိုင် ကြာငါးခိုင်နဲ့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လက်ဦးစွာ ဖူးတွေ့ရပါလို့လို့ လှမ်းပြီး ဆုတောင်းနေကြတာဟာ “မော်တဲ့လူရှောင်သဗျို့၊ မော်တဲ့လူရှောင်သဗျို့” လို့ အော်တာနဲ့ တူတယ်။

အဲဒီလိုဘဲ တရှောင်ထဲ ရှောင်ရှောင်ပြီး နောက်ပွင့်တော်မူမဲ့ ဘုရားတွေကို မြော်မှန်းဆုတောင်းရင်း သံသရာထဲ နစ်နေကြတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရရာ ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ တရားကိုတော့ အားမထုတ်ကြဘဲ အမေကျော်

ဒွေးတော် လွမ်းမနေကြနဲ့၊ ခု ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြိုကြိုက်တဲ့ အခါ လာသာတုန်း ဗိုင်းငင် ဆိုတာလို သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ် ဆိုတဲ့ ဗိုလ်ကြီး ငါးဦး လက်ကိုင်ထားပြီး လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာ မောင်သောင်းကျန်းတို့ကို နှာသီးဖျား ကာယတံခါးမှ ကာဗာ (အကွယ်အကာ) ယူကာ ထိမှု၊ သိမှု သတိကြပ်ကြပ်ပြုဆိုတဲ့ သမထ ဝိပဿနာတရား နှင့် ပွားများ တိုက်ထုတ်ပါက သောတပတ္တိမဂ် အစ အရဟတ္တမဂ် အဆုံး မိမိတို့ ပါရမီ အတိုင်း ပေါက်ရောက်နိုင်ကြပါတယ်။ ဒီတခါတော့ စကြာတောင် ဘုရားပွဲက ထန်းရေမူးသမားလို “မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့၊ မော်တဲ့လူ ရှောင်သဗျို့” ဆိုသလို ရှောင်မနေကြနဲ့ တော့။

ဒါနဲ့ ဆပ်ပြာသယ် အကြောင်း ဆက်ပြောရအုံးမယ်။ ဒို့ စွန်းလွန်းရွာမှာ “ဆပ်ပြာ ဆပ်ပြာ”နဲ့ သူတို့ ဆပ်ပြာ အလွန် ချေးကျွတ်တယ်၊ အလွန်ဖြူစင်စေတယ်လို့ အော်ပြီးလယ်ရောင်းနေကြတယ်။ သူတို့ ကိုယ်ကို ကြည့်လိုက်တော့ ချေးတွေ ချည်းဘဲ၊ အဲ ဒို့ဒကာ ဒကာမကြီးတွေလဲ အဲဒီ ဆပ်ပြာသယ်တွေလို ဖြစ်နေအုံးမယ်။ သူတကာ ချေးကျွတ်ဘို့ထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချေးအရင်ကျွတ်ဘို့ အရေးကြီးတယ်။ သူတကာတွေ အပေါ် ဆရာလုပ်ပြီး တရားဟောနေတာထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို တရားရအောင် ကြိုးစား အားထုတ်ဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆပ်ပြာသယ် လုပ်မနေကြနဲ့ ဟု အမြဲတစေ ဆုံးမတော်မူ ခဲ့လေသည်။

ဓမ္မဝိဟာရ တရားတော်

ဓမ္မဝိဟာရ တရားတော် ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ တည်ပါသလဲ ဘုရားဟု လျှောက်ထားသည်ကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥပမာနှင့် ပြ၍ ဟောတော်မူသည်မှာ

ရှေးရှေးတုန်းက ဗာရဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မင်းပြုတယ် ဆိုပါတော့။ ထိုအခါ တိုင်းစွန်ပြည်ဖျားမှာ ဂျှန်းသူပုန်ထသတဲ့။ အဲဒီတော့ သူပုန်ရန်သူကို ဖြိုဖျက်ရန် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးက စစ်သူကြီး ငါးယောက်ကို စေလွှတ်လိုက်တယ်။ ငါးယောက်သော စစ်သူကြီးတို့ဟာ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အမိန့်တော် အတိုင်း သွားကြ၍ တိုင်းစွန်ပြည်ဖျား တောအုပ်ကြီး အနားရောက်တဲ့ အခါ သူပုန်တွေ သွားလာသောကြောင့် မြူမှုန်တွေထသည်ကို မြင်လျှင် တစ်ယောက်သော စစ်သူကြီးက ကြံစည် စိတ်ကူးသည်မှာ ဩော် မြူမှုန်တွေ များပြားသလောက် ထောက်ဆကြည့်ရရင် သူပုန်တပ်သားတွေဟာ နည်းမှာ မဟုတ်ဘူးလို့ တွေးမိပြီး ကြောက်တာနဲ့ ကျန်နေရစ်ရော။

ဒါနဲ့ ကျန်တဲ့ စစ်သူကြီး လေးယောက် ရှေ့ဆက်သွားပြန်တော့ သူပုန်တပ်သားတွေက ကြီးကျယ် ခမ်းနားလှစွာသော အောင်လံကြီးကို ခုံခုံညားညားကြီး စိုက်ထူ ထားတာကို တွေ့ရပြန်သတဲ့။ ဒီတော့ တစ်ယောက်သော စစ်သူကြီးက အောင်မာ တယ်ခုံညားတဲ့ အလံကြီးဘဲလို့ အလံမြင်တာနဲ့ စိမ့်ကြောက်ပြီး ကျန်နေရစ် ပြန်ရော။

ဒါနဲ့ ကျန်တဲ့ စစ်သူကြီး သုံးယောက်ထဲ ရှေ့ဆက်သွား ပြန်သတဲ့။ သူပုန်တပ်သားတွေက စစ်သူကြီးတွေ နီးလာမှန်းသိတော့ “ဒို့လူလေးများ ဆိုသလေ၊ ဘုရင့် စစ်သူကြီးတွေ ဘယ်နှယ်ဝိုင်းမယ်၊ ဒီနှယ် ဝိုင်းမယ်၊ ဘယ်နှယ် ဖမ်းမယ်၊ ဒီနှယ် ဖမ်းမယ်၊ ညီစေနေော် ... အေး” လို့ တပ်သံ ပေးကြတာပေါ့။

ဒီတော့ တစ်ယောက်သော စစ်သူကြီးက ဟာ အသံတွေကဖြင့် နဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ သူပုန် တပ်သား အတော်များမှဘဲ။ ငါတို့ သုံးရောက်ထဲနှင့် နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး ကျန်နေရစ် ပြန်ရောတဲ့။

ကျန်တဲ့ စစ်သူကြီး နှစ်ယောက်ကတော့ အနိုင်တိုက်မယ် ဆိုပြီး တက်သွားကြတယ်။ သူပုန်တပ်ထဲဝင်ပြီး သူပုန်တပ်သားတွေကို သူ့ထက်ငါ ပိုင်းကနဲ ပိုင်းကနဲ နေအောင် ခုတ်ကြတာပေါ့။ တော်တော်ကြာတော့ သူပုန်ဗိုလ်ကြီးက စစ်သူကြီး တစ်ယောက်ကို ခုတ်ချလိုက်တာ ပိုင်းကနဲ ကျသွားတယ်။ ကျန်တဲ့ စစ်သူကြီးက တခါ သူပုန်ဗိုလ်ကြီးကို ပိုင်းကနဲ ကျသွားအောင် ပြန်လည်ခုတ်ချလိုက်တော့မှ သူပုန် တပ်သားတွေလဲ ဖရိုဖရဲနှင့် အကုန်ထွက်ပြေးကြကုန်ရောတဲ့။ အဲဒီတော့မှ တစ်ယောက်ထဲ ကျန်နေတဲ့ စစ်သူကြီးဟာ သူပုန်ရန်ကို အကုန်ဖြိုဖျက်ပြီးပြီမို့ စစ်နိုင်တာနဲ့ အောင်လံလွှင့်ပြီး ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ပြန်သွားပါရောတဲ့။

အဲဒါကို ဥပမာနဲ့ ပြောရသေးတာပေါ့။ ယခု ဘုန်းကြီးဆီ ရောက်နေကြတဲ့ ရဟန်း သာမဏေတို့ သတိထားရမှာကတော့ ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာက ဘယ်ဌာနမှာ မည်သူ၏ သမီးဟာ အလွန်ချော အလွန်လှ ဆိုတဲ့ သတင်းစကား ကြားရတယ်ဆိုပါတော့။ ဈေးကလဲနီး တိုက်အိမ်ကလဲကြီး ပစ္စည်းကလဲပေါ သမီးကလဲချော ဆိုတော့ “နီးနီး ကြီး” သုံးဦးလိုပေါ့ (သိုက်စာဖတ်ရာ နားထောင်ပါ ဥစ္စာရနီးနီး၊ ဗိန္နော ဖတ်ရာ နားထောင်ပါ သူနာ ပျောက်နီးနီး။ ကျောင်းက ဘုန်းကြီး မင်းသမီး အပြီးရ နီးနီး) ဆိုသလိုဘဲ ရလိမ့်မယ် အထင်နဲ့ လူထွက်ပါရောတဲ့။ အဲဒါ မြူမှုန်တွေ ထတာကို မြင်တာနဲ့ ကျန်နေခဲ့တဲ့ စစ်သူကြီးနဲ့ တူတယ်။

ဒီမှတဖန် သည်းခံနိုင်လို့ တက်ပြန်သော် ဆွမ်းခံအသွားမှာ ရုပ်အဆင်းလှလှနဲ့ ကလေးမ တစ်ယောက် ရှေ့နားက ဖြတ်သန်း သွားတာကို မြင်လိုက်ရရင် ဩော် တနေ့က သတင်းကြားရတဲ့ ကလေးမဟာ ဒီကလေးမနဲ့ တူပါရဲ့။ ကြားရတဲ့ အတိုင်းလဲ ရုပ်ရည်က အလွန်ဘဲချော၊ အလွန်လှတာကိုး ဟု အောက်မေ့ပြီး ဒီမိန်းကလေး ငါရအောင်ကြံလေမှဘဲလို့ ရလိမ့်မယ် အထင်နှင့် လူထွက်ပြန်ရော။ အဲဒါ အောင်လံကြီးကို မြင်တာနဲ့ ကျန်သော စစ်သူကြီးနှင့် တူတယ်။

ဒီမှတဖန် သည်းခံနိုင်သေးလို့ ရှိရင် ကလေးမ က တပည့်တော်မတို့ အိမ် ဆွမ်းခံကြွတော်မူပါ ဘုရား၊ နေ့စဉ် အမြဲ ထိုင်တော်မူပါဘုရား လို့ ပင့်ပြီး ပေါင်မုံကလေး မီးကင်၊ ထောပတ်တွေ ခပ်များများ သုတ်ပြီး ဘုဉ်းပေးတော်မူပါ ဘုရား၊ ဟောဒါက လဘက်ရည်ချိုပါ ဘုရား၊ သကြားကိုလဲ ဖြည့်စွက်နိုင်ပါတယ် ဘုရား။ ဘုန်းဘုန်းဘုရား အလိုရှိတာကိုလဲ အမိန့်ရှိတော်မူပါ ဘုရား။ အေးကုန်တော့မယ် ဘုရား၊ ပူပူနွေးနွေး ကလေး ဘုဉ်းပေးတော်မူလိုက်ပါ ဘုရားလို့ အနားက ပြူပြူဋ္ဌာဋ္ဌာ တီတီတာတာ ပြောဆိုပြီး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကျွေးမွေးလှူဒါန်း နေတာပေါ့။ အဲဒီတော့ ဘယ်လို ဖြစ်ပြန်သလဲဆိုရင်၊ အောင်မယ် ဒီမိန်းကလေးဟာ ငါ့ကို အတော်ဘဲ စွဲနေပုံရတယ်။ ငါယူရင် ရမှာဘဲဟု ထင်တလုံးနဲ့ လူထွက်ပြန်ပါရော၊ အဲဒါ တပ်သံပေးတာကို ကြားတာနဲ့ ကျန်တဲ့ စစ်သူကြီးနှင့် တူတယ်။

ဒီမှ တဖန် သည်းခံနိုင်သေးလို့ ရှိပြန်သော် ဒီကနေ့တော့ အလုပ်တွေရှုပ်ပြီး များနေတာနဲ့ ဘယ်မှ မသွားနိုင် မလာနိုင်လို့ ဆေးလိပ်တောင် မရှိသေးဘူး ဘုရား၊ ညနေ ငါးနာရီ လောက်တော့ကြွခဲ့ပါအုံး ဘုန်းဘုန်းလို့ မိန်းကလေးက မှာလိုက်တယ် ဆိုပါတော့။ ညနေ ငါးနာရီကျတော့ မိန်းကလေးကလဲ ပြုတင်းပေါက်က ထွက်အမြော် သင်္ကန်းခေါင်းမြီးခြုံပြီး စိုက်စိုက် စိုက်စိုက်နဲ့ လာနေတာ တွေ့တော့ တံခါးပေါက်ဆီ ထသွား၍ တံခါးကို မစေ့တစေ့ ပိတ်ပြီး အိပ်ချင်ဟန်ဆောင်နေတယ်။ ဘုန်းကြီးက တံခါးကို ကပ်ပြီး ကျိကနဲ့ တွန်းဖွင့်လိုက်တော့ အိမ်ထဲမှာ ကိုးယိုးကားယား အိပ်နေတာကို မြင်လိုက်ရရင်ဘဲ

သိက္ခာတောင်ချ မနေနိုင်တော့ဘူး ပြုတ်ကျပါရောတဲ့။ အဲဒါ သူပုန်ဗိုလ်ကြီး ခုတ်ချလို့ ကျဆုံးသွားတဲ့ စစ်သူကြီးနဲ့ တူတယ်။

ကျန်နေတဲ့ စစ်သူကြီးက သူပုန်ဗိုလ်ကြီးကို ပိုင်းကနဲ နေအောင် ခုတ်ချလိုက်သလို ကာမရာဂ တည်းဟူသော သူပုန်ဗိုလ်ကြီးကို အပိုင်းပိုင်း အထစ်ထစ် ခုတ်ထစ်ပြီး အသေသတ်နိုင်သော သူမှသာလျှင် မေ့ဝိဟာရ တရား တည်လိမ့်မည်ဟု ဟောကြားတော်မူသည်။

၎င်းကိုပင် အကြောင်းပြု၍ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တိုက်တွင်း၍ တပည့်သား သံဃာတော်များအား ဆုံးမလေ့ရှိတော်မူသည်မှာ ဆွမ်းခံသွားရင် အစဉ်အတိုင်းတန်းရပ်ပြီး ဆွမ်းခံကြ၊ ထိုင်အိမ် မထားကြနဲ့၊ ထိုင်အိမ်ထားတော့ ကာမမှုရောက်တတ်တယ်။ သူတပါး အချစ်မခံချင်ကြနဲ့၊ အချစ်ခံချင်လို့ ချစ်တော့ ပဲ့တတ်တယ်။ ဂုဏ်မကြီးချင်ကြနဲ့၊ ဂုဏ်ကြီးချင်လို့ ဂုဏ်ကြီးတော့ ဂုဏ်မွေး စူးတတ်တယ်။ ဂုဏ်မလိုချင်နဲ့ ဂုဏ်လိုလျှင် ဂုဏ်ပြုတတ်တယ်။ ဂုဏ်မလိုမှ ဂုဏ်ပိုတယ်။ သပိတ်ကိုလဲ မကျော်ကြနဲ့၊ သပိတ်ကျော်တော့ ငရဲကြီးတတ်တယ်။ ခြေနှင့်ကျော်တာတော့ ကလေးတောင် သိတာပေါ့၊ ဥပမာ ဒါယကာကြီး တစ်ယောက်က ချဉ်ပေါင်ရွက် ရေလုံပြုတ် အရေကြည်ကြည် လောင်းလိုက်ပါပေါ့တဲ့၊ ဒီတော့ ဟင် ဆိုပြီး နှာခေါင်းရှုံ့လိုက်တာ သပိတ်ကျော်တာဘဲ။ ဝက်သားဆီပြန်ဟင်း လောင်းလိုက်ပါပေါ့တဲ့။ ဟာ နေရာကျလိုက်လေဆိုပြီး ပြုံးတုံးတုံးဖြစ်လာတာ သပိတ်ကျော်တာဘဲ။

အဲဒီလို ဆွမ်းခံသွားရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မဖြစ်ရလေအောင် မိမိ၏ စိတ်ကို ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့နောက် လိုက်မသွားရလေအောင် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းနိုင်သမျှ ထိန်းသိမ်းပြီး သတိထားနေကြရမည်ဟု ဆုံးမတော်မူလေသည်။ (အသံသွင်းထားသည်)

ဒါယိကာမများ သိကြတဲ့ အကြောင်း တရားငါးပါး

- ၁။ အလိုရှိခြင်း = ဒါယိကာမများဟာ၊ သူ့နဲ့မ ကိုယ့်နဲ့မ၊ သူ့အမေ ကိုယ့်အမေ၊ လင်ယောက်ျားကို အလိုရှိတယ်
- ၂။ ကျက်စားခြင်း = ဖီးခြင်း၊ လိမ်းခြင်း၊ ဝတ်စား တန်းဆာဆင်ခြင်း၌ ကျက်စားတယ်။
- ၃။ ထောက်တည်ခြင်း = သားသမီး လင်သားနှင့် ဆွေမျိုးမိဘများအပေါ် ထောက်တည်တယ်။
- ၄။ နှလုံးသွင်းခြင်း = ငါ့လင် မယားငယ် မယူပါစေနဲ့၊ ငါ့လင် မယားငယ် မယူပါစေနဲ့ဟု နှလုံး သွင်းတယ်။
- ၅။ ပြီးဆုံးခြင်း = ကိုယ့်လင် ကိုယ့်စကား နားထောင်လို့ မယားငယ် မယူရင် ပြီးဆုံးရောတဲ့။

ပဋ္ဌာစာရီ တရားတော်

ဟဲ့ ဒါယိကာမလေးတွေ နင်တို့ မကြိုက်တာ ပြောရအုံးမယ်။ မလှချင်နဲ့၊ မချောချင်နဲ့၊ ပစ္စည်း မပေါ်ချင်နဲ့၊ ဂုဏ်မကြီးချင်နဲ့။ ကြပ်ကြပ်လှ ကြပ်ကြပ်ချော ကြပ်ကြပ် ပစ္စည်းပေါ်ပြီး ကြပ်ကြပ် ဂုဏ်ကြီးလျှင် ကြပ်ကြပ် ဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ မျက်စိ အလိုလဲ မလိုက်နဲ့၊ နားအလိုလဲ မလိုက်နဲ့၊ နှာခေါင်းအလိုလဲ မလိုက်နဲ့၊ လျှာအလိုလဲ မလိုက်နဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ် အလိုလဲ မလိုက်ကြနဲ့၊ အလိုလိုက်မှဖြင့် အမိုက်စော်ကား တတ်တယ်။ ဘယ်လိုများ အမိုက်စော်ကား ပါသလဲဆိုရင် အဲသည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ခန္ဓာကိုယ် အလိုလိုက်မိတော့၊ အဲသည် ငါးပေါက်ကြောင့် မှားလေတော့တာဘဲ။ အဲဒါကြောင့် **ငါးပေါက်မှားတော့ ငါးပါးမှောက်တတ်တယ်။** အေး တို့ဒါယကာကြီးတွေ ဒါယိကာမကြီးတွေလဲ ကိုယ့်အလို မပြည့်စုံလို့ စိတ်ဒုက္ခ အမျိုးမျိုး ရောက်ခဲ့တာတွေ ရှိကြလိမ့်မယ်။ အဲသည်ဟာ ငါးပေါက်မှားလို့ ရတဲ့ အကျိုးတရားတွေပေါ့ ဒါကြောင့်

တပူထက် နှစ်ပူ၊ ငရုပ်ဆုံ လှူခဲ့ဘူးရောသလား၊ ထူးတဲ့ အပူ။
 မမလေး ခန္ဓာကိုယ် အဝိဇ္ဇာ မှောင်ရိပ်မှာ ခို။ အဝိဇ္ဇာငြောင့်ကြီး ကိုယ့်ကိုစူး၊ နှုတ်လို့ ရနိုင်ဘူး။
 ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ့်ပြန်စူး၊ နှုတ်လို့ ရပေဘူး။
 ဆိုသလို ဖြစ်နေကြ ခံနေကြရတာပေါ့။ ကြိုးစား၍သာ ခံကြပေတော့။

တို့ ဂေါတမဘုရား လက်ထက်တော် တုန်းကလဲ ပဋ္ဌာစာရီ ဆိုတဲ့ သူဌေးသမီးကလေး တစ်ယောက်ဟာ အလွန်လှ၊ အလွန်ချော ပစ္စည်းကလဲ ပေါတော့ ဂုဏ်ကလဲ အလွန်ကြီးတာပေါ့။ အဲသည်တော့ မျက်စိ အလိုလဲ လိုက်ခဲ့တယ်။ နားအလိုလဲ လိုက်ခဲ့တယ်။ နှာခေါင်း အလိုလဲ လိုက်ခဲ့တယ်။ လျှာအလိုလဲ လိုက်ခဲ့တယ်။ ခန္ဓာကိုယ် အလိုလဲ လိုက်ခဲ့တယ်။ အဲသည်လို အလို လိုက်မိတာကြောင့် ငါးပေါက်မှားတာပေါ့။ ငါးပေါက်မှားတော့ ပဋ္ဌာစာရီဟာ ငါးပါးမှောက်အောင် သိပ်ပြီး ဒုက္ခရောက်ခဲ့ သတဲ့။ ဘယ်လောက်များ ဒုက္ခရောက်ခဲ့ သလဲဆိုတော့ ပဋ္ဌာစာရီဟာ သတိတွေ အကုန်လွတ်ပြီး ခါးက အဝတ်တောင် ကျွတ်လောက်အောင် သွက်သွက်ခါ ရူးလိုက်တာ အဲဒါနှင့် စာလျှင် ဒါယကာကြီး ဒါယိကာမကြီးတို့မှာ အဝတ်လဲ တင့်တင့်တယ်တယ် ဝတ်ပြီး စကားကို ဖြောင့်ဖြောင့် မှန်မှန်တောင် ပြောနိုင်သေးတာဘဲ။ ပဋ္ဌာစာရီမှာတော့ ရူးမယ်ဆိုလဲ ရူးလောက်တာပေါ့။ ကိုဒါသလဲ မြွေကိုက်၍သေ၊ သားငယ်ကို စွန်ချို၊ သားကြီးကလဲ ရေမျော၍ပါ။ အိမ်ရောက်လို့ သွားပြန်တော့လဲ မိဘနှင့်မောင် အုတ်တိုက်ပိပြီးသေတယ် ဆိုတော့၊ ခြောက်လောင်းပြိုင် အကုန်သေသူတို့၏ ဖြစ်ပုံကို ပြန်လှန်ပြီး စဉ်းစားလို့ ကြည့်ပြန်တော့ ရူးဘို့သာ မြင်တော့တာပေါ့။ အဲသည်လို စဉ်းစားလေသမျှ ရူးဘို့ချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ပဋ္ဌာစာရီမှာ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း အရူးတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလာပြီး လိုက်ကြတာ ဗလဗွေရုပ် အဝတ်တွေ စုတ်ပြတ်ပြီး ခါးကိုမှ အဝတ် မကပ်နိုင်လောက်အောင် ရူးရပေတော့တာပေါ့။ ပဋ္ဌာစာရီက သူ့ကိုယ်သူ ပြန်ပြီး ဆုံးမရာတယ် “ဟဲ့ အရူးမ ကလေးရဲ့၊ ဟဲ့ အမိုက်မ ကလေးရဲ့၊ ဟဲ့ ကံဆိုးမ ကလေးရဲ့၊ နဲ့သာကကြိုက်၊ ပန်းကကြိုက်သနဲ့ အမိုက်မ နင်ပြုပြင် နင်ခင်မင်တဲ့ အပျိုချော ယခုဖြင့် ဘေးတွေ့ပါပကောတော့။ နဲ့သာမှုန်မှုန် ကညာလုံ ပုဝါလေးကို ခြုံမိလို့ ဘေးတွေ့ပါပကောတော့။” အဲဒီလို ပဋ္ဌာစာရီဟာ ပါးစပ်က တပြစ်တောက်တောက်နှင့် ပြောပြီး နေမြင့်လေ အရူးရင့်လေ ဆိုသလိုပေါ့။ မစားနိုင် မသောက်နိုင် မအိပ်နိုင် ရွာစဉ်ကျယ် တလယ်လယ်နှင့်

“ကိုဒါသကိုလဲ မြွေကိုက်၍သေပြီ၊ သားငယ်စွန်ချီ၊ သားကြီးရေမျော၊ မိဘနှင့်မောင်ဘွား အုတ်တိုက်ပိ၍ သေကုန်ပြီ သေကုန်ပြီ၊ အားလုံးသေကုန်ပြီ” ဟု ပါးစပ်က တတွတ်တွတ်ပြောပြီး တောင်ယိုင် မြောက်ယိုင် တောင်ထိုး မြောက်ထိုးနှင့် ရောက်တတ်ရာရာ လမ်းတကာတို့၌ လှည့်လည်သွားလာပြီး ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ကွဲမတတ် ဆွေးမတတ် ဒုက္ခရောက်နေရရှာတယ်။

အဲသည်လို ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ဘယ်လိုပင် ရောက်ရသော်လဲ ကံမြောက်၍ ကော်တာနှင့် ကျောင်းတော်က မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကလဲ ငါသည် ယနေ့ မည်သူ့ကို ချွတ်ရပါမည်နည်းဟု ရွှေဉာဏ်တော် ကွန်ရက်ဖြန့်တဲ့ပြီး ကြည့်လိုက်သောအခါ ပဋ္ဌာစာရီကို မြင်တော်မူသတဲ့။ ဘယ်လိုမြင်တော်မူပါသလဲ ဆိုတော့ “ပဋ္ဌာစာရီဟာ ရှားမီးကျီခဲပြာ ဖုံး၍ နေသလိုပါကလား၊ ငါဘုရား၏ တရားတော်တည်း ဟူသော လေနှင့် မှုတ်လွင့်ရပါလျှင် လွင့်တော့မှာဘဲ” ဟု မြင်တော်မူတယ်။ အဲသည်လို မြင်တော်မူတော့မှ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက တရားပွဲကြီး ဆင်ယင်တော်မူတယ်။ ဤတရားပွဲတော်ကြီးသို့ ပဋ္ဌာစာရီ လာရောက်နိုင်စေ သတည်း။ ငါ၏ တရားတော်ကို နာနိုင်စေ သတည်း။ ငါ၏ တရားတော်ကို သိနိုင်ပါစေ သတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး မေတ္တာဓာတ်နှင့် အုပ်လျက် တရားဟော ပလ္လင်ပေါ်မှ စောင့်ဆိုင်း၍ နေတော်မူတယ်။ ထိုအခါ ပဋ္ဌာစာရီကလဲ တောင်ယိုင် မြောက်ယိုင် တောင်ထိုး မြောက်ထိုးနှင့် တမြို့လုံး အနံ့အပြား လျှောက်သွားရင်း ဘုရားရှင် အဓိဋ္ဌာန်ချက်ကြောင့် တရားဟော မဏ္ဍပ်သို့ ရှေးရှုပြီး လျှောက်သွားလေရာ တရားဟော မဏ္ဍပ်အနီးတွင် ပညာရှင် ဥပါသကာ တစ်ယောက်က မြင်တာနှင့် “ဟဲ့ ကလေးမ၊ ဟဲ့ ကလေးမ၊ နင့်နှယ်ဟယ်၊ တယ်ပူရပါကလား၊ သောကမီးတွေ လောင်မြိုက်ပြီး ပူလိုက်တာ အလွန်ဘဲကိုးဟဲ့၊ ဟောဟိုမှာ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေတယ်၊ သက်သာရာ သက်သာကြောင်း ရလေအောင် တရားများ နာချေပါလား” လို့ ဥပါသကာက ပြောလိုက်တော့ ပဋ္ဌာစာရီကလဲ ဘုရားသံကြားတာ နှင့် သွားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ် ရှေးရှုကာ မြော်ပြီးမှာ တရားဟောမဏ္ဍပ်သို့ ရောက်အောင်သာ စုန်ခဲ့ပါရောတဲ့။

သည်တော့မှ တရားနာ ပရိသတ်များကလဲ တရားဟော မဏ္ဍပ်အနားလာတဲ့ ပဋ္ဌာစာရီကို မြင်တာနှင့် “ဟဲ့ အရူးမ အရူးမ၊ တောင်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ မြောက်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ အရှေ့မှန်းလဲ မသိဘူး၊ အနောက်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ တို့ ပရိသတ်ထဲ မဝင်ခဲ့နှင့် သွားဟဲ့ သွား၊ ကြည့်ပါလား၊ သူတကာနှင့် မတူဘူး၊ ခါးကထမီလဲ မပါဘူး၊ တဘက်လဲ မပါဘူး၊ ခေါင်းကလဲ စုတ်တိ စုတ်ဖွားနှင့် ပန်းလဲ မပါဘူး၊ တို့ ပရိသတ်ထဲကို မဝင်ခဲ့နှင့် သွား သွား” လို့ တရားနာ ပရိသတ်တို့က ဆိုကြတော့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက တရားဟော ပလ္လင်ပေါ်ကနေပြီး “ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရီ၊ ငါဘုရားရှေ့မှောက်သို့ ရောက်အောင် လာခဲ့” လို့ မိန့်တော်မူတော့မှ တရားနာ ပရိသတ်တွေကလဲ လမ်းကလေးများ ဖယ်ရှင်းပေးရတာပေါ့။ အဲသည်တော့မှ ပဋ္ဌာစာရီဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်မှောက်သို့ ရောက်လေသတဲ့။

မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မှောက် ရောက်သော အခါ အနီးရှိ ဥပါသကာများက အပေါ်ရုံ တဘက်ကလေးများ ခွါပြီး ခါးကို ဝတ်ပေးရသတဲ့။ သည်တော့မှ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက “ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ နင့်နှယ် ပူလိုက်တာ၊ နင့်အတွက်တော့ နင်မပူဘူး၊ သူတကာ အတွက်တွေသာ နင်ပူနေတာကိုး။ ဟဲ့ ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရီ အိုရလိမ့်အုံးမယ်၊ နာရလိမ့်အုံးမယ်၊ သေရလိမ့်အုံးမယ် ဆိုတဲ့ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း မရှိဘူးလား” လို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော့ ပဋ္ဌာစာရီက “အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားရှိပါတယ် ဘုရား” “အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားလဲရှိတယ်၊ မအို၊ မနာ၊ မသေတဲ့ တရားလဲ ရှိတယ်ဆိုလျှင် ထို အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားကို နင်မကြောက်ဘူးလား” လို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော့ ပဋ္ဌာစာရီက

“အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားကို ကြောက်ပါတယ် ဘုရား” “အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားကို ကြောက်လျှင် မအို မနာ မသေတဲ့ တရားကို ရှာမှပေါ့။” သည်တော့ ပဋ္ဌာစာရီက လျှောက်ထားသည်မှာ “အရှင်ဘုရား အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားကြောက်လျှင် မအို မနာ မသေတဲ့ တရား ရှာရမည်လို့ အမိန့်ရှိတယ်။ တပည့်တော်မ ဘယ်လို ရှာရပါမည်လဲ ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားပြန်တော့ “မအို မနာ မသေတဲ့ တရားကို ရှာချင်ပါတယ်ဆိုလျှင် သူတပါးကိုလဲ မချစ်နှင့်၊ မိမိကိုယ်ကိုလဲ မချစ်နှင့်” လို့ အမိန့်ရှိတော့၊ ပဋ္ဌာစာရီက “တပည့်တော်မကတော့ ချစ်သေးတယ် ဘုရား၊ ချစ်သေးတာဘဲ။ မချစ်ဘဲ ရှိပါ့မလား ဘုရား၊ တပည့်တော်မ သားကလေးက မျက်လုံးပြူးကလေးနဲ့ မျက်တောင်ကော့ကလေးနဲ့ ပလီပလာ တီတီတာတာ အလွန် ပြောတတ်တယ်ဘုရား ပြောတတ်တယ်။ သည်တော့ တပည့်တော်မက ချစ်တာပေါ့ ဘုရား၊ ချစ်တာပေါ့” ဟု လျှောက်ထားတယ်။

သည်တော့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူသည်မှာ “နှင့် ချစ်ချစ်ဆိုတာ မသိလို့ ချစ်တာဟဲ့၊ သိလျှင် နင်မချစ်ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်လို့ စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိတော့၊ ရရှိတော့ ခံကြ၊ ခံရလိမ့်မယ်။ မသိတာကာ အဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်တယ်၊ လိုချင်တာက တဏှာလို့ ခေါ်တယ်၊ စွဲလမ်းတာက ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်တယ်။ ပြုလုပ်တာက သင်္ခါရလို့ ခေါ်တယ်၊ ရရှိတာကာ ဘဝလို့ ခေါ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ နှစ်ပင်ပူးလို့ အကြောင်းပြုလိုက်တော့လေ ဇာတိတရားကြီး ရတာပေါ့။ အဲဒီ ဇာတိတရား ဝဋ်ကောင်ကြီး ရမှဖြင့် ခံရလိမ့်မယ်။ မညည်းနှင့်၊ နင့်ကြည့်ပါလား၊ ရွာစဉ်ကျယ် တလယ်လယ်နှင့် မစားနိုင် မသောက်နိုင်၊ ရင်ထဲနုလုံးထဲ ကွဲမတတ်၊ ဆွေးမတတ် ပွင့်မတတ် နင်ခံရတယ်၊ ဘယ့်အတွက် ခံရတယ်၊ ကိုဒါသ ချစ်မိလို့ နင်ခံရတယ်။ ဘယ်အတွက် ချစ်မိတယ်၊ မသိလို့ ချစ်မိတယ်။ သိလျှင် နင် မချစ်ဘူးဟယ်၊ မချစ်လျှင် နင်သည်လို ခံရမှာ မဟုတ်ဘူးဟယ်။ နင်ကြည့်ပါလား၊ ရွာစဉ်ကျယ် တလယ်လယ်နှင့် မစားနိုင် မသောက်နိုင် ရင်ထဲ နုလုံးထဲများ ကွဲမတတ်၊ ဆွေးမတတ်၊ ပွင့်မတတ် နင်ခံရတယ်။ ဘယ့်အတွက် ခံရတယ်၊ နင့် သားကလေးတွေကို နင်ချစ်မိလို့ ခံရတယ်။ ဘယ့်အတွက် နင်ချစ်မိတယ်၊ နင်မသိလို့ ချစ်မိတယ်၊ သိလျှင် နင်မချစ်ဘူးဟယ်၊ မချစ်လျှင် နင်သည်လို ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ နင် သညာ၏ အလိမ်ကို ခံနေရပါ ပေါ့ကလား။ ချစ်တယ်ဆိုတာ နင်က ချစ်ချင်လို့ ချစ်တာမဟုတ်ဘူး။ သညာက လိမ်ထားလို့ နင်ချစ်နေတာ။ ဘယ်လို လိမ်ထားသလဲ ဆိုပါလျှင် တရားတော်ကြီးက အနိစ္စလို့ ဆိုတယ်၊ သညာက နိစ္စလို့ လိမ်ထားတယ်။ တရားတော်ကြီးက ဒုက္ခလို့ ဆိုတယ်။ သညာက သုခလို့ လိမ်ထားတယ်။ တရားတော်ကြီးက အနတ္တလို့ ဆိုတယ်၊ သညာက အတ္တလို့ လိမ်ထားတယ်။ တရားတော်ကြီးက အသုဘလို့ ဆိုတယ်၊ သညာက သုဘလို့ လိမ်ထားတယ်။ အဲဒါကြောင့် “မြင်တာကို သညာဖုံးတယ်၊ သညာကို သင်္ကာရှင်းမှ သင်္ကာကင်းမယ်၊ မြင်တာကို သညာဖုံးတယ်၊ သညာကို သင်္ကာ မရှင်းတော့ သင်္ကာ မကင်းတယ်”။ သညာ၏ အလိမ်ကိုခံ နေရလို့ ဒုက္ခရောက်တယ်။ အဲသည် လိမ်ထားတဲ့ သညာကို သင်္ကာရှင်းလိုက်ပါတော့လား ဟဲ့” ဟု မြတ်စွာ ဘုရားက မိန့်တော်မူတော့မှ ပဋ္ဌာစာရီက “သင်္ကာရှင်းဆိုတာ ဘယ်လို ရှင်းရမှာလဲ ဘုရား” ပြန်၍ လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက “သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးနှင့် ရှင်းရလိမ့်မယ်။ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ရှုတော့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးက သင်္ကာရှင်းပေးလိမ့်မယ်။ မိမိ “ခန္ဓာကိုယ်” နှာသီးဝ ခေါ်တဲ့ ကာယတံခါးကို ထွက်လေဝင်လေ ဖြစ်တဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံက တိုးထိတော့ သိ၊ သိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထားပြီး နေမှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ပြည့်စုံနေပြီ။

ပြည့်စုံပုံကား ထိုမှုကို သတိပြု နေတာက ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်။ ကောင်း မကောင်း ခံစားမှု သဘောကို သတိပြုနေတာက ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်။ သိမှုသဘောကို သတိပြုနေတာက စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို လျစ်လျူရှုပြီး သူ့သဘောအတိုင်း သူ့ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာကို သတိပြုနေတာက ဓမ္မနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကိုရှုတော့ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က သုဘသညာကို ရှင်းပေးလိမ့်မယ်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က သုခသညာကို ရှင်းပေးလိမ့်မယ်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က

နိစ္စသညာကို ရှင်းပေးလိမ့်မယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က အတ္တသညာကို ရှင်းပေးလိမ့်မယ်။ ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ရှုလိုက်ပါတော့လား၊ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းက အပူဓာတ်ကို ရှုလိုက် ရှုလိုက်” လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ခိုင်းတော့ (ပဋ္ဌာစာရီသည် မြတ်စွာဘုရား ခိုင်းတော့မူသည့် အတိုင်း ရှုလိုက်တော့ ဓမ္မစက္ခု ပွင့်သွားတော့မှ) ပဋ္ဌာစာရီက လျှောက်ထားတယ်။ “တပည့်တော်မ သိပြီဘုရား သိပြီ၊ မြင်လို့ သိပါတယ် ဘုရား။ ဟောဟို ပရိသတ်ထဲက လူတွေက ဆိုကြတယ်ဘုရား ဆိုကြတယ်။ ဟဲ့ အရူးမ အရူးမ၊ တောင်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ မြောက်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ အရှေ့မှန်းလဲ မသိဘူး၊ အနောက်မှန်းလဲ မသိဘူး၊ တို့ ပရိသတ်ထဲ မဝင်ခဲ့နဲ့ သွား သွားလို့ ဆိုကြတယ် ဘုရား ဆိုကြတယ်။ ကြည့်ပါလား သူတကာနဲ့လဲ မတူဘူးတဲ့၊ ခါးက ထမီလဲ မပါဘူး၊ တဘက်လဲ မပါဘူး၊ ခေါင်းကလဲ စုတ်တိစုတ်ဖွားနှင့် ပန်းလဲ မပါဘူးတဲ့၊ တို့ ပရိသတ်ထဲ မဝင်ခဲ့နဲ့ သွား သွားလို့ ဆိုကြတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်မ သိပြီ ဘုရား၊ သူတို့ မသိသေးဘူး၊ တပည့်တော်မ သိပြီ ဘုရား သိပြီ၊ တပည့်တော်မမှာ ထမီလဲပါပဲ၊ တဘက်လဲ ပါပဲ၊ ပန်းလဲ ပါပဲ၊ သိလဲ သိပြီ ဘုရား။ သူတို့ မသိကြသေးဘူး ဘုရား၊ မသိကြသေးဘူး ဘုရား။ အရှင်ဘုရားက မြင်တာကို သညာဖုံးတားတာ၊ သညာကို သင်္ကာရှင်းလိုက်လို့ ဆိုတာနှင့် သညာကို သင်္ကာ ရှင်းလိုက်တာ သင်္ကာ ကင်းသွားပြီ၊ သိသွားတာပေါ့ ဘုရား၊ သိသွားတာပေါ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတော့

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကလဲ ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော်လဲ ပရိသတ် အများတို့အား သိစေခြင်း အကျိုးငှာ မေးတော်မူသတဲ့။ “ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ နင် ငါဘုရားကို သိပြီ သိပြီနှင့် လျှောက်နေတာ နင်ဘာကို သိလို့တုံး” ဟု မေးတော်မူတော့ ပဋ္ဌာစာရီက “တပည့်တော်မ အိုရလိမ့်အုံးမယ်၊ နာရလိမ့်အုံးမယ်၊ သေရလိမ့်အုံးမယ် ဆိုတဲ့ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တရားကိုလဲ သိပါပြီ ဘုရား။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အဘို့၌ ဖြစ်သော သညာ (၆) ပါးကိုလဲ သိပါပြီ ဘုရား။”

- “နိစ္စသညာ ပျောက်ပြီး အနိစ္စသညာ ရောက်ခြင်း တပါးပါဘုရား”
- “သုခသညာ ပျောက်ပြီး ဒုက္ခသညာ ရောက်ခြင်း တပါးပါ ဘုရား”
- “အတ္တသညာ ပျောက်ပြီး အနတ္တသညာ ရောက်ခြင်း တပါးပါ ဘုရား”
- “ပယ်တတ်သော တရား သိခြင်း တပါးပါ ဘုရား”
- “ပယ်အပ်သော တရား သိခြင်း တပါးပါ ဘုရား”
- “ပြတ်သော တရား သိခြင်း တပါးပါဘုရား”

“ပယ်တတ်သော တရားက မဂ်ပါဘုရား၊ ပယ်အပ်သော တရားက သမုဒယပါ ဘုရား။ ပြတ်သော တရားက နိရောဓပါ ဘုရား” “ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ နင်ထမီလဲ ပါပဲ၊ တဘက်လဲ ပါပဲ၊ ပန်းလဲ ပါပဲ၊ လို့ ပြောတယ် မဟုတ်လား” “ပြောပါတယ် ဘုရား” “နင်ဘယ်က ထမီရလို့လဲ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူတော့ ပဋ္ဌာစာရီက လျှောက်ထားသည်မှာ “ရှေးအထက်ကျော် ကာရီက ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ငါ၏ သမီးတော် ရှင်ကြီး ဂေါတမ သာသနာတော်ကျတော့ ငါးပါးသီလတည်းဟူသော ထမီမြဲစေလို့ မိန့်ခွန်းတော် ချွေလိုက်ပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်မမှာ ငါးပါးသီလ တည်းဟူသော ထမီမြဲပါပြီ ဘုရား” “တဘက်ကကော ပြောစမ်းပါအုံး” “ရှေးအထက်ကျော် ကာရီက ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ငါ၏ သမီးတော် ရှင်ကြီး ဂေါတမ သာသနာတော်ကျတော့ ရှစ်ပါး သီလတည်း ဟူသော တဘက်ခြံစေလို့ မိန့်ခွန်းတော် ခြွေလိုက်ပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်မမှာ ရှစ်ပါး သီလတည်း ဟူသော တဘက်ခြံ ရပါပြီ ဘုရား၊ သူတို့ တဘက်က စိန်စီ၊ မြစ်စီ၊ ကျောက်စီ ဆိုတော့ လုယူမှာ စိုးရတယ်၊ ဖွပ်ရတယ်၊ လျှော်ရတယ်၊ တပည့်တော်မ တဘက်က မလျှော်ရ၊ လုယူမှာလဲ မစိုးရိမ်ရ၊ အလွန်အေးတယ်၊ အလွန်မြဲတယ်၊ အလွန်ချမ်းသာတယ် ဘုရား” “ပန်းကတော့ကော ပြောစမ်းပါအုံး” “ပန်းမှ သုံးခိုင်ပါ ဘုရား၊ သုံးခိုင်ပါ ဘုရား၊ ရှေးအထက်ကျော် ကာရီက ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ငါ၏ သမီးတော် ရှင်ကြီး ဂေါတမ သာသနာတော်ကျတော့ ပန်းသုံးခိုင် ပန်စေလို့ မိန့်ခွန်းတော် ခြွေလိုက်ပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်မသည် ဘုရားကိုလဲ ယုံကြည်ပါတယ်၊ တရားကိုလဲ ယုံကြည်ပါတယ်၊ သံဃာကိုလဲ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆိုတဲ့ ပန်းသုံးခိုင်မြဲပါပြီ

ဘုရား” “ဟဲ့ ပဋ္ဌာစာရီ ဒီလောက်နဲ့ အားမကိုးလောက်ဘူး၊ ရှေ့ကို အားခဲလိုက်အုံး အားခဲလိုက်အုံး” ဟု မြတ်စွာဘုရားက အားပေးလိုက်ပြန်တယ်။ အဲသည်လို အားပေးလိုက်တော့ တဖန် ထပ်မံပြီး ပဋ္ဌာစာရီ အားထုတ်လိုက်တာ အစဉ်အတိုင်း အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သွားပါရောတဲ့။

အဲသည်လို အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သွားတော့

၁။ မြင်တတ်သော တရား၊ မြင်အပ်သော တရား

၂။ သိတတ်သော တရား၊ သိအပ်သော တရား

၃။ ပယ်တတ်သော တရား၊ ပယ်အပ်သော တရား

၄။ ပြတ်သောတရား

တို့ကို အကုန်အစင် သိတာပေါ့။ မြင်တတ်သော တရားက ဓမ္မစက္ခု၊ မြင်အပ်သော တရားက သစ္စာလေးပါး၊ သိတတ်သော တရားက ဉာဏ်၊ သိအပ်သော တရားက သစ္စာလေးပါး၊ ပယ်တတ်သော တရားက မဂ်၊ ပယ်အပ်သော တရားက သမုဒယ၊ ပြတ်သော တရားက နိရောဓ။ အဲ ဤကဲ့သို့ ပဋ္ဌာစာရီမှာ မြင်လို့ သိတယ်။ သိလို့ မလိုချင်၊ မလိုချင်လို့ မစွဲလမ်း၊ မစွဲလမ်းလို့ မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်လို့ မရ၊ မရလို့ ငြိမ်းတာပေါ့။ အဲ သူသူ ငါငါ မသိတော့ လိုချင်တယ်၊ လိုချင်တော့ စွဲလမ်းတယ်၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်တယ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရတယ်၊ ရတော့ ခံကြပေတော့ လကွယ်ပေါ့ ဟု ဟောကြား ဆုံးမတော်မူသတည်း။

သားသမက် နှောင့်ယှက် မိဘခက်၊ ချွေးမငြူစူ မိဘပူ တရားတော်

တို့ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ် အခါတုန်းက သဝတ္ထိပြည်ကြီးမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါကြွယ်ဝပြီး ကောင်းခြင်း ငါးဖြာ မိန်းမမြတ်တို့ လက္ခဏာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သူဌေးသမီးကလေး သောဏာ ဆိုတာရှိတယ်။ အချိန်တန်လို့ အရွယ်ရောက်တော့ မိဘတို့ ဝတ္တရားရှိတဲ့ အတိုင်း အမျိုးတူဂုဏ်တူ သူဌေးသား တစ်ယောက်နဲ့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုပေးလိုက်သတဲ့။ အဲဒီလို ထိမ်းမြား မင်္ဂလာ ပြုပေးပြီးနောက် သောဏာ တို့ ဇနီးမောင်နှံဟာ ပစ္စည်းကပေါ ရုပ်ရည်ကလဲ ချောဆိုတော့ ငယ်ရွယ်သူတို့ ဓမ္မတာ အတိုင်း မော်လို့ မဆုံး ပျော်တပြုံးပြီးနဲ့ပေါ့လေ။ ရတနာသုံးပါးကိုတောင် သတိမရနိုင်ကြရှာဘူး။

အဲဒီလို ပျော်ပျော်ပါးပါးကြီး နေလာလိုက်ကြတာ နှစ်ကာလ အတော်ကြာသွားတော့ သောဏာတို့ ဇနီးမောင်နှံမှာ သား (၁၀)ယောက် ထွန်းကားပေါ်ပေါက်လာသတဲ့။ တနေ့တော့ သောဏာရဲ့ ခင်ပွန်းသူဌေးကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းတော်သွားပြီး တရားနာရင်း သံဝေဂစိတ် တရား နိမိတ်တွေ ထင်မြင်လာတာနဲ့ သံသရာမှ လွတ်မြောက်လိုသော ဆန္ဒ ကြီးမားသည်နှင့် ဘုရားရှင်ထံ ရဟန်းပြုရန် ခွင့်တောင်းသတဲ့။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သူဌေးကြီး၏ ရှေးပါရမီ ဆုတောင်းကို သိတော်မူပြီး ဖြစ်တဲ့ အတိုင်း ရဟန်းပြုခွင့် ပေးလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် သူဌေးကြီးဟာ ဝမ်းသာအားရနဲ့ အိမ်က သူဌေးကတော်ကြီးကို အခွင့်ပန်ဘို့ မဆိုထားနဲ့ အသိတောင် မပေးဘဲ တခါထဲ ကျောင်းတော်မှာ ရဟန်းပြုသွား သတဲ့။ ဒါယကာကြီးတို့ ဒီအတိုင်း စွန့်နိုင်ကြပါ့မလား။

အဲဒီလို သူဌေးကြီး ရဟန်းပြုသွားတဲ့ အကြောင်းကို သူဌေးကတော်ကြီး ရှင်သောဏာ ကြားရတော့ ငိုကြွေးပူဆွေးရင်း ဟိုယခင်တုန်းကတော့ တသက်လုံး မပစ်ပါဘူးလို့ ပြောခဲ့တဲ့ ဒီလူကြီးရဲ့ စကားတွေဟာ မှန်သေးရဲ့လား၊ လူလိမ်ကြီး ဖြစ်နေပါပေါ့လား၊ ခုတော့ ရုပ်သဏ္ဍာန်ယိုယွင်းလို့ မုန်းရှာလေရော့ သလား၊ ဒီက မျက်နှာကို မထောက်သော်လဲ သား လူမမယ် (၁၀) ယောက်ရဲ့ မျက်နှာကိုတော့ ထောက်ထားဘို့ ကောင်းပါသေးတယ်၊ လူစိမ်းကားကြီးရယ် လို့ တပြစ်တောက်တောက် ပြောဆို ငိုကြွေးကာ မစားနိုင် မအိပ်နိုင် တမိုင်မိုင် တတွေတွေနဲ့ ပူပင်သောက ဒုက္ခတွေ ရောက်နေတာပေါ့။

အဲဒီလို နေရင်းက သူဌေးကတော်ကြီးဟာ သူ့ကိုယ်သူ အပြစ်တင်ပြီး ဖြေရှာရသတဲ့၊ ဘယ်လို အပြစ်တင် ဖြေသလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့၊ “ဟဲ့ သောဏာ နင့်ကို မချစ်လို့ ပစ်သွားတာ နင်က ဘာပြုလို့ ပူဆွေးနေရသတဲ့၊ သူက ကိုယ့်ကို ကြည့်တော့ ကိုယ်ကလဲသူကို ကြည့်ရတာပေါ့၊ သူကကိုယ့်ကို ကျောခိုင်းတော့ ကိုယ်ကလဲ သူ့ကို ကျောခိုင်းရုံရှိတာပေါ့” လို့ သူ့ကိုယ်သူ အားပေးပြီး သားလူမမယ် (၁၀)ယောက် လူလားမြောက်သည့်တိုင် ဣန္ဒြေမပျက် နေသွားရရှာသတဲ့။

သား (၁၀)ယောက် လူလားမြောက်တဲ့ အခါ ကျတော့ သူဌေးကတော်ကြီး သောဏာရဲ့ အသက် ၆၀ ကျော်ရှိသွားတော့ အရွယ်က ဆုံးမတယ်ဆိုတဲ့ စကားအရ သတိ သံဝေဂ တရား ရသတဲ့၊ ဘယ်လို သတိ သံဝေဂ တရား ရသလဲလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ “အင်း ငါ့သားကလေး (၁၀) ယောက်ဟာလဲ လူလားမြောက်လို့ လာကြပေပြီ၊ သူတို့ စွမ်းရည် သတ္တိနဲ့လဲ လုပ်ကိုင်ရှာဖွေ စားသောက်နိုင်ကြပြီ။ ဒီဥစ္စာ ဒီပစ္စည်းတွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရတဲ့ တာဝန်ကလဲ လေးလှပြီ၊ ဒီတော့ ငါ့မှာ ရှိတဲ့ ဥစ္စာပစ္စည်း တွေကို ညီတူညီမျှ ခွဲဝေ ပေးကမ်းပြီး ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကို ခိုလှုံ ဆည်းကပ် ရရင် ကောင်းမှာဘဲ” လို့ အကြံဖြစ်တာနဲ့ သား (၁၀)ယောက်ကို တိုင်ပင်ကာ နေရာချထားပြီး ရှိသမျှ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေကို အညီအမျှ ခွဲဝေပေးလိုက်သတဲ့။

အဲဒီလို အမေ့ခွဲဝေပေးပြီးတော့ သား (၁၀)ယောက် ကိုပြောတယ်။ ဘယ်လိုပြောသလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ “လူကလေးတို့ မောင်တို့ အမေဟာ မောင်တို့ ဖခင်ကြီး ပစ်သွားကထဲက မောင်တို့ တတွေ လူလားမြောက်အောင် စောင့်ရှောက် ကျွေးမွေးလာခဲ့တယ်။ မောင်တို့ တတွေလဲ လူလားမြောက်လာကြပါပြီ။ အမေမှာလဲ အသက်အရွယ်က ကြီးပြီမို့ ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ် တို့ကို ခိုလှုံပြီး အေးအေး နေချင်တော့တယ်။ ရှိသမျှ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေကိုလဲ မောင်တို့ကို ခွဲဝေလို့ ပေးပြီးပါပြီ။ ခုနေအခါ မောင်တို့တတွေ သဒ္ဓါလို့ ကျွေးမှ စားသောက်ရမဲ့ ဘဝမျိုးရောက်နေပါပြီ။ အမေ မသေခင် ထမင်းတလုပ် ဖြောင့်ဖြောင့်စားပြီး အေးအေး နေသွားပါရစေ သားတို့ရယ်” လို့ပြောကြားသတဲ့။

အဲဒီတော့ သား (၁၀)ယောက်က “အမေရယ် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြပြီး ပူပန်မနေပါနဲ့ အမေ့သားတွေ မမိုက်ပါဘူး။ လိမ်မာပါတယ် အမေ့ကျေးဇူးဟာ ဆပ်လို့ မကုန်အောင် များပြားပါတယ်။ လောကမှာ အမိအဖကို လုပ်ကျွေးပြုစုရတာ အင်မတန်မှ မွန်မြတ်လှပါတယ်။ အမေ့ခွဲဝေပေးထားတဲ့ ဥစ္စာပစ္စည်းနဲ့ အမေ့ကို ပြန်ပြီးပြုစုရတာ ဘာမျှ ဝန်လေးစရာ မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တတွေက တလဲ့စီ လုပ်ကျွေးပြုစု ပါမယ်။ ဝတ္တရား မပျက်ကွက်စေရပါဘူး။ အလိုရှိတာကိုသာ အမေက ပြောပါ” လို့ အကြိမ်ကြိမ် အနူးအညွတ် ဝန်ခံစကား ပြောကြားကြသတဲ့။ အဲဒီလို သားတွေက အမျိုးမျိုး ဝန်ခံကတိ ပြုကြတာကို သူဌေးကတော်ကြီးက အားရဝမ်းသာနဲ့ ဒါမှ အမေ့သား၊ ဒါမှ အမေ့သား ဟု ချီးကျူးရင်း မွေးကျေးဇူးနပ်ပါ ပေရဲ့။ လက်ကသုံး တောင်စေး (၁၀) ချောင်း ကဲ့သို့ ထောက်ပံ့တော် ရကြပါပေတယ်။ ကျမ်းမာ ချမ်းသာ ကြပါစေ။ ပစ္စည်း ဥစ္စာ စည်းစိမ် အမျိုးမျိုး တိုးတတ်ကြပါစေ။ အသက်ရာကျော် ရှည်ပါစေ။ ဒီမယား ဒီသားနဲ့ အိုအောင် မင်းအောင် ပေါင်းရပါစေလို့ ဆုတောင်းပစ္စနာ ပြုလိုက်ရှာသတဲ့။

ဒါနဲ့ ရှေးဦးစွာ သားကြီးအိမ်က စပြီးနေတာပေါ့။ ပဌမတော့ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ဝတ္တရား မပျက်ပြုစု ကြသတဲ့။ ၁၀-ရက် ၁၅-ရက်လောက်ကြာတော့ တစတစ မရှိမသေလုပ်လာတဲ့ပြင် ချွေးမလုပ်သူက အဖွားကြီးကို တောက်တိုမယ်ရတွေ ခိုင်းလာရောတဲ့။ နောက်တော့ ဝတ္တရားပျက်သည်ထက် ပျက်လာပြီး စူစူ ဆောင့်ဆောင့်နဲ့ “အဖွားကြီး ဒိပြင် သားတွေ အိမ် တလဲ့ သွားနေပါအုံးလား” လို့ ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ သူဌေးကတော်ကြီးက “အို ဒင်းမသဒ္ဓါလို့ မနေစေချင်ရင် သွားမှာပေါ့။ ငါ့မှာ ဒိပြင်သားတွေ ရှိသားဘဲ” ဆိုပြီး သားအလတ်အိမ် ပြောင်းနေပြန်တယ်။ သားလတ်အိမ်ကျတော့လဲ ဒီပုတ်ထဲက ဒီပဲဘဲ ဆိုတာလို ပဌမတော့ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူနဲ့ ပြုစုတယ်။ ရက်ကြာလာတော့ မယားစကား နားဝင်ပြီး သားလုပ်သူပါ ငြူစူလာတာနဲ့ တအိမ်ပြောင်းရ ပြန်သတဲ့။

ဒါနဲ့ဘဲ တအိမ်မကောင်း တအိမ်ပြောင်း ဆိုတာလို ပြောင်းပြောင်း နေသွားလိုက်တာ နောက်ဆုံး သားအငယ်အိမ် ရောက်သွားပါရောတဲ့။ သားအငယ်အိမ် ရောက်တော့မှ သာ၍ပင် ဆိုးတော့သတဲ့။ ဘယ်လိုဆိုးသလဲလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ “ခင်ဗျားကြီး လာနေတာ အိမ်ဆူတယ်၊ ပူတယ်၊ ချွေးမတွေ မကောင်းဘူး၊ သားတွေမကောင်းဘူးနဲ့ ပြောပြောနေတယ်။ အများနဲ့ မတဲ့တာ ဘယ်သူကဆိုးလို့တုံး၊ ခင်ဗျားကြီး တခြားအိမ် မြန်မြန် ပြောင်းသွားပါဗျာ” လို့ ပြောပြန်ရောတဲ့။

သူဌေးကတော်ကြီးမှာ အဲဒီတော့မှ သာ၍ပင် ဒုက္ခရောက်တော့တာပေါ့။ ပြောင်းစရာ အိမ်ကလဲ မရှိတော့ဘူး။ ပိုက်ဆံ ကြေးငွေဆိုတာလဲ တပြားတချပ်မှ မရှိတော့ဘူး။ အိုကြီးအိုမကျမှ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးနဲ့ တွေ့ကြုံရရှာတယ်။ ဪ ငါ့မှာ လင်ကလဲ ပစ်သွား၊ သားတွေကလဲ မကြည်ဖြူ ခိုကိုးစရာကလဲ မရှိ၊ သားသမီးများက မျက်စောင်း တထိုးထိုးနဲ့ ကျွေးမွေးတာကို စားရတဲ့ ဘဝ ရောက်နေပါပေါ့ကလား။ “သား သမီးများရဲ့ မသဒ္ဓါရောကို လက်ဝေခံ စားနေရခြင်းထက် သေသွားတာက ကောင်းသေးတယ်” လို့ တွေးတောရင်း “အားကိုးမှားတဲ့ ကံဆိုးမကြီးရဲ့၊ အမိုက်မကြီးရဲ့ ဒုက္ခတွေ ဗလဗွေနဲ့ ကောင်းကောင်းကြီး တွေ့ပါပကောတော” လို့ သူ့ကိုယ်သူ အပြစ်တင်ပြောဆိုပြီး ရှိုက်ကြီးတင် ငိုယိုကာ “ဪ သားသမက်

နောင်ယုက် မိဘခက်၊ ချွေးမငြူစု မိဘပူ ဆိုတာ ငါအမေ ဖြစ်နေပါပေါ့ကလား” လို့ တတွတ်တွတ် မြည်တန်းလျက် ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ကွဲမတတ် ဆွေးမတတ် ပူဆွေး ဒုက္ခရောက်နေရှာတယ်။ အဲဒီလို ပူဆွေး ဒုက္ခရောက်နေရာမှ ကံမြောက်၍ ကော်တာနဲ့ နောက် အကြံပေါ်လာပြန်တယ်။ ဘယ်လို နောက်အကြံ ပေါ်လာပြန်သလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ ငါ့သားများက ငါ့ကို ကောင်းစွာ မပြုစု မကျွေးမွေးကြလို့ အသက်ကို ချွေပြီး သေရခြင်းဟာလဲ ကောင်းသော သေခြင်း မဟုတ်သေးဘူး။ ယခု အခါ မှီခိုအားကိုး စရာ အစစ်ဖြစ်တဲ့ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိသေးသတဲ့။ သားတို့ရဲ့ ဖခင် ကျေးဇူးရှင်ကြီးလဲ ယခုတိုင် မြတ်စွာဘုရားထံ ဆည်းကပ် ခိုလှုံနေတယ်။ ငါလဲဘဲ သူသွားတဲ့ လမ်းစဉ်အတိုင်း မဆိုင်မတွေ လိုက်လေမှ ဘဲလို့ အကြံရတာနဲ့ ဘိက္ခုနီမ ကျောင်းသို့ သွားပြီး ရဟန်းပြုသတဲ့။

ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်ပြန်တော့လဲ အိုမင်းမစွမ်း တောထွက် ရဟန်းမကြီးရယ်လို့ ငယ်ဖြူ ဘိက္ခုနီမတွေက ရိုသေခံညားခြင်း မရှိကြဘူး။ အဝတ်လျှော်ခိုင်း ရေခပ်ခိုင်း ရေနွေးကျိုခိုင်းကြတဲ့ အပြင် အနင်းအနိပ်ပါ မကျန် ဝိုင်းဝိုင်းပြီး ခိုင်းကြသေးသတဲ့။ အချို့ ဘိက္ခုနီမတွေကတော့ သူတို့က ဝါကြီးတယ်လို့ ပြောပြီး သူတို့ကို ရှိခိုးခိုင်း ဘုရားထူးခိုင်းနဲ့ တခိုင်းထဲ ခိုင်းနေကြပြန်တယ်။ ဘိက္ခုနီမကြီး သောဏာကလဲ ခိုင်းသမျှ အလုပ်တာဝန်တွေကို ကျေပြန်အောင် လုပ်ကိုင်ပေးရရှာသတဲ့။

ဘိက္ခုနီမများနဲ့ တရားနာပြန်ပါတော့လဲ အစွန့်အဖျားကနေပြီး ခပ်ကုပ်ကုပ်နဲ့ နာရရှာသတဲ့။ အသက် အရွယ်ကြီးတော့ နားလေးတာနဲ့ ကောင်းကောင်း မကြားရလို့ ရှေ့နားတိုးပြီး တရားနာရင် ဘိက္ခုနီမများက ဒီ အမယ်ကြီး တယ်လူရာဝင်ချင်သကိုးလို့ မျက်စောင်း ဝိုင်းထိုးကြတာနဲ့ နောက်ပြန်ဆုတ်ပြီး ခပ်ကုပ်ကုပ် ကလေးဘဲ တရားနာရရှာသတဲ့။

ဒါနဲ့ တနေ့တော့ မြို့ထဲက တကျောင်းလုံး ဆွမ်းစားပင့်တာနဲ့ ဘိက္ခုနီမတွေက အမယ်ကြီး ရှင်သောဏာကို ခေါ်ပြီး ပြောကြသတဲ့။ ဘယ်လို ပြောကြသလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ အမယ်ကြီး အမယ်ကြီး၊ ကျုပ်တို့ မြို့ထဲ ဆွမ်းစားသွားကြမလို့၊ အမယ်ကြီး မျက်စိကလဲမိုင်း၊ နားကလဲ ထိုင်း၊ ခါးကလဲ ကိုင်းသနဲ့ ကျုပ်တို့နဲ့ မလိုက်ခွဲနဲ့ ကျောင်းကစောင့် နေရစ်ခွဲ။ ကျုပ်တို့ ပြန်လာရင် အဆင်သင့် ရေချိုးရအောင် ရေခပ်ထားနဲ့ပါ။ ရေနွေးလဲ ကျိုထားနဲ့ပါလို့ ခိုင်းစေပြီး တကျောင်းလုံး ဆွမ်းစားသွားကြသတဲ့။

ဘိက္ခုနီမကြီး သောဏာမှာ ခိုင်းထားခဲ့တဲ့ အတိုင်းရေခပ် ရတာပေါ့။ ရေခပ်တော့ ရေတွင်းကလဲနက်၊ ရေအိုးကလဲ ကြီးတော့ လွန်စွာမှ ပင်ပန်း ဆင်းရဲတာနဲ့ “ဪ တပူထက်နှစ်ပူ၊ ငရုပ်ဆုံ လျှံခဲ့ဘူးလေရှော့ သလား၊ ထူးတဲ့ အပူ” လို့ ညည်းညူပြီး ရေအိုးကြီး မနိုင်တနိုင် တုန်တုန်ရီရီနဲ့ သယ်ရင်း ရေချိုးအိမ်ထဲမှာ မိုင်းကနဲ လဲကျသွားသတဲ့။ အဲဒီလို လဲကြလို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို ထက်သန်သော ဝီရိယဖြင့် စူးစိုက်ခါ သတိကပ်ပြီး ရှုသတဲ့။

အဲဒီလို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာကို သတိကြပ်ကြပ်ကပ်ပြီး ရှုသွားတော့ သမာဓိ အရှိန် ကောင်းလာသည့်နှင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သန်လာပြီး ဝေဒနာသညာမှ ဝေဒနာပညာ ဖြစ်ကာ စိတ် စေတသိက် ရုပ် တို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုတို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိမြင်ပြီးတဲ့နောက် သောတပတ္တိမဂ်အစ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံး ရှေးကဆုတောင်း ပါရမီအတိုင်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားသတဲ့။ အဲဒီလို ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားတော့ ဖလ သမာပတ် ဝင်စားနေတာနဲ့ ဘိက္ခုနီမတွေ ခိုင်းစေထားတဲ့ ရေနွေးကျိုခြင်း အမှုကို မပြုမိဘဲ ဖြစ်နေတာပေါ့။

မကြာမီ ဘိက္ခုနီမတွေ ကျောင်းပြန်ရောက်လာကြတော့ တောထွက် အမယ်အိုကြီးကို ရုတ်တရက် ရှာမတွေ့တာနဲ့ ဟိုဟိုဒီဒီ လိုက်လံရှာဖွေကြတဲ့ အခါ ရေချိုးအိမ်ထဲမှာ လဲနေတာကို သွားတွေ့ကြသတဲ့။ ဒီတော့ ပုထုဇဉ် ဘိက္ခုနီမတွေက မေးတင်ေ့၊ လက်ညှိုး တင်ေ့၊ ထိုးပြီး “ကြည့်စမ်းကြည့်စမ်း

ဒီအမယ်ကြီးဟာ အရာရာတိုင်းမှာ ခိုချင်ကပ်ချင်တယ်။ ဘာမှ မလုပ်ချင်ဘူး။ ဘယ်နေရာမျိုးမှ အချိုးကျတယ် မရှိဘူး။ ခုလဲ ရေဇွေးကျိုထားပါလို့ မှာခဲ့သားနဲ့ ရေချိုးအိမ်ထဲမှာ လာအိပ်နေတယ်။ ဘယ်မှာလဲ ရေဇွေး” လို့ စိတ်ဆိုး မာန်ဆိုးနဲ့ မေးမြန်းကြသတဲ့။ ဒီတော့ သောဏာ ထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးက “အေး အေး ကျိုပေးပါမယ်။ ကျိုပေးပါမယ်” လို့ ချိုသာစွာ ပြောကြားပြီး တေဇောကသိုဏ်း ဝင်စားလျက် ဒီရေချိုးအိမ်ထဲမှာ ရှိတဲ့ ရေအိုးထဲက ရေတွေ အကုန်လုံး ပွက်ပွက်ဆူဝေကြစေလို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်သတဲ့။ အဲဒီလို အဓိဋ္ဌာန် ပြုလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် ရေအိုးတွေထဲက ရေတွေဟာ ရုတ်တရက် ဆူပွက်လာကြသတဲ့။

အဲဒီလို ရေတွေ ချက်ခြင်း ဆူပွက်လာကြတာကို မြင်ရတဲ့ ပုထုဇဉ် ဘိက္ခုနီမတွေဟာ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ကုန်ကြပြီး ဒီအမယ်ကြီးဟာ စုန်းမကြီးဘဲ၊ စုန်းမကြီးကြောင့် ရေတွေ ဆူပွက်ကုန်ကြပြီ လာကြပါ ကြည့်လို့ကြပါလို့ ထိတ်လန့်တကြား အောင်ဟစ် ကြသတဲ့။ အဲဒီလို ဘိက္ခုနီမတွေရဲ့ အထိတ်တလန့် အော်ဟစ်သံကို ကျောင်းပေါ်က ဘိက္ခုနီဆရာမကြီးတွေ ကြားရတော့ ကျောင်းအောက် ဆင်းလာကြပြီး ရေချိုးအိမ်ထဲကို သွားကြည့်ကြသတဲ့။ သွားကြည့်ကြတော့ အမယ်အို ဘိက္ခုနီမကြီး သောဏာဟာ ရဟန်း ကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိကြရသည်နှင့် သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးနဲ့ ကျောင်းရှိ ဘိက္ခုနီမ အပေါင်းတို့ကို ခေါ်ဆောင်ကာ မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မှောက်သို့ သွားရောက်ပြီး လျှောက်ထားကြ သတဲ့။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ပရိသတ် အလယ်မှာ တင့်တယ်စွာ စမ္မာယ်တော်မူရင်း ပရိသတ်အများအား “အို ချစ်သား ချစ်သမီး အပေါင်းတို့ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ခိုလှုံလာသော သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးကို ကြည့်ကြလော့၊ သက်ရွယ်ယိုယွင်း၍ အိုမင်းမစွမ်းရှိသော်လဲ သဒ္ဓါဝီရိယ အစွမ်းကြောင့် ငါ့၏ ချစ်သမီးကြီး သောဏာသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် တန်းခိုးဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာမ ဖြစ်လေပြီ။ အို ချစ်သား ချစ်သမီး အပေါင်းတို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းကို အားထုတ် ကြရာတွင် အသက်အရွယ်ကြီးသည် ငယ်သည်မှာ ပဓာနမဟုတ်၊ လုံလ ဝီရိယသာလျှင် ပဓာနဖြစ်ပေတယ်။ သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးသည် ပဒုမုတ္တရာ ဘုရား လက်ထက်တော် အခါတုန်းက ဘိက္ခုနီမ တဦးအား အာရဒ္ဓဝီရိယ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ ထူးနဲ့ ချီးကျူးခံရတာကို အားကျပြီး ပဒုမုတ္တ ဘုရားရှင်ထံ ဆုပန်ခဲ့ဘူးကြောင်း အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူပြီး ပရိသတ်ဗိုလ်ပုံ အလယ်မှာ သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးကို “အာရဒ္ဓ ဝီရိယ” ဧတဒဂ်ဘွဲ့ ထူးနဲ့ ချီးမြှင့်တော်မူသတဲ့။

သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးရဲ့ သတင်းဟာ ဝေးနီးနဲ့ပြား ကျော်ကြားသွားတာပေါ့။ ခင်ပွန်းဟောင်း ရဟန္တာမထေရီကြီးနဲ့ သား (၁၀)ယောက်တို့လဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စုဝေးရောက်လာကြတယ်။ သား (၁၀)ယောက်က သူတို့ရဲ့ အပြစ်များကို ခွင့်လွှတ်ဘို့ရာ ရှိသေစွာ ရှိခိုးတောင်းပန်လျှောက်ထားကြသတဲ့။ ဒီတော့ သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမ ကြီးက အပြစ်မယူ ခွင့်လွှတ်တဲ့ အပြင် ကျေးဇူးပင်တင်ကြောင်းကို ပြောကြားရှာ သတဲ့။ ဘယ်လိုပြောကြားသလဲလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ မောင်တို့ မိခင်ဟာ မောင်တို့ စိမ်းကားတဲ့ အတွက် ရဟန်းဘောင် ဝင်ခွင့်ရပေတယ်။ မောင်တို့ကသာ ယုယုယယ ပြုစုနေကြပါလျှင် မောင်တို့ အနားက ထွက်ခွာလို့ သွားနိုင်မှာ မဟုတ်တဲ့ အပြင် သံသရာထဲမှာ ပလုပ်ပလုပ်နဲ့ နစ်မြုပ်နေရမှာ။ မောင်တို့ကြောင့် ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်ကို ခိုလှုံခွင့်ရပေတယ်။ မောင်တို့ကို အပြစ်မတင် ကျေးဇူးပင်တင်ပါသေး တယ်လို့ ပြောကြားလိုက်သတဲ့။

ဒီတော့ သား (၁၀)ယောက်က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကာ ကျေးဇူးရှင် နှစ်ပါးကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးကြပြီး ဘုရားတပည့်တော်တို့အား သနားသဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ အဖြစ်ချီးမြှင့်တော်မူကြပါ ဘုရားလို့ လျှောက်ထားကြသတဲ့။ ဒီတော့ မိခင် ရဟန္တာမကြီးက မောင်တို့ လျှောက်ထားတာ ဝမ်းမြောက် စရာပါပေဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းဘောင်ရောက်တဲ့ အခါ ဘယ်သူ့ကိုမှ ပစ္စည်းလေးပါးအတွက် မစွဲလမ်းရဘူး၊ ရဟန်းဆိုတာ သပိတ်တလုံးနဲ့ ခြေသလုံးကို အားထားပြီး အသက်မွေးကြရတယ်။ ကဲ သွားကြပေတော့လို့

အမိန့်ရှိလိုက်တော့မှ ခင်ပွန်းဟောင်း ရဟန္တာမထေရ်ကြီးနဲ့ သား (၁၀)ယောက်တို့ အသီးသီး ပြန်သွားကြ သတဲ့။

အဲ သောဏာ ထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီး အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော်မှ သာသနာ့ ဘောင်ဝင်၍ ရဟန်းပြုရာ ဝီရိယ အစွမ်းကြောင့် အာသဝေါ ကုန်ခမ်းပြီး ဣဒ္ဓိပါဒ် တန်းခိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားကြောင်းကို ကြားကြရတဲ့ အမယ်အို အပေါင်းကလဲ သောဏာထေရီ ဘိက္ခုနီမကြီးကို အတုခိုး အားကျပြီး အရွယ်အိုသော်လဲ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင် ပါကလားလို့ အဲဒီခေတ်က သာသနာ့ဘောင် ခိုလှုံလာကြတဲ့ အမယ်အိုတွေ အတော်ဘဲ များပြားသတဲ့။

ကဲ ဒါယိကာမကြီးတွေကော သောဏထေရီမကြီးလို မဖြစ်ချင်ကြဘူးလား၊ ဖြစ်ချင်ကြရင် မိမိ ကိုယ်ကိုလဲ မချစ်နဲ့၊ သူတပါးကိုလဲ မချစ်နဲ့၊ အသက်ကြီးတာကို အကြောင်းပြပြီး အားမလျှော့ကြနဲ့၊ အသက်ကြီးတာ ငယ်တာ၊ အားရှိတာ မရှိတာဟာ ပဓာန မဟုတ်ပေဘူး။ သဒ္ဓါနဲ့ ဝီရိယသာ ပဓာန ဖြစ်ပေတယ်။ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြိုကြိုက်နေတဲ့ အခါ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကို လက်မလွတ်ကြစေနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြ။ သားသမီးတွေက မကျွေးချင် မမွေးချင်လို့ ငြူစူကြရင်လဲ ဘုန်းကြီးထံ လာခဲ့ကြ၊ ဘုန်းကြီးကတော့ ဘန်းကုန်းစကြာနဲ့ ချီးမြှင့်မယ် လို့ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခဲ့လေသည်။

(ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် အထိ မည်သူ့ကိုမျှ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာအဖြစ် ခွင့်မပြု၊ သဒ္ဓါရှိ၍ လာရောက်လှူဒါန်းသည့် အခါ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာအဖြစ် အာရုံပြုပေးမည် ဟု အမိန့် ရှိတော်မူသည်။)

မောင်တုတ်ကြီး အကြောင်း တရားတော်

နေရင်းရွာက ဝေဘူလတောင် ရောက်စဉ်အကြောင်း ဟောကြားတော်မူခြင်း

အေး ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတို့ လာလမ်း မပြန်ချင်ကြနဲ့၊ လာလမ်းပြန်ချင်ကြရင် နေရင်းရွာ ရောက်သွားတတ်တယ်။ ဘယ်လိုရောက်သွားတတ် သလဲဆိုတော့ ဥပမာ ပြည်မြို့မှာ ကိုတုတ်ကြီး ဆိုတာရှိတယ်။ အဲသည် ကိုတုတ်ကြီးကအတော့ကို အတဲ့ နတဲ့ လူတဲ့။ သူ့ဇနီးကတော့ ခပ်လယ်လယ်ထဲက ပေါ့။ တနေ့တော့ ဇနီးဖြစ်သူက ကိုတုတ်ကြီးရေ ရန်ကုန်မြို့မှာ ဆေးဈေး သိပ်ကောင်းနေတာဘဲတဲ့ ဒီတော့ ရှင်သွားပြီး ရောင်းချချေပါလို့ ပြောတော့ ကိုတုတ်ကြီးက ဟဲ့ ငါမသွားတတ် မလာတတ်နဲ့ လမ်းလဲ မသိပါဘူးဟယ် လို့ ပြန်ပြောတယ်။ အိုတော် ရှင်ကလဲ အရန် နရန် ကော၊ ကျွန်မ အစီအစဉ် လုပ်ပြီး လမ်းပြလိုက်ပါ့မယ်၊ သွားသာ သွားပါလို့ ပြောပြီး ပုတ်ငယ်တစ်လုံး ပုတ်ကြီး တစ်လုံး လုပ်ပေးသတဲ့။ ဟောဒီ ပုတ်ကြီးကို ရှေ့က ထားပြီး ထမ်းသွားပါ၊ ရန်ကုန်မြို့ ဆိုက်ဆိုက် မြိုက်မြိုက်ရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ရန်ကုန်ရောက်ရင် ဆေးတွေရောင်းချပြီး ဘုရားလဲ ဖူးခဲ့ပါ။ ရန်ကုန်မြို့က ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးဟာ အင်မတန် တန်းခိုးကြီးတယ်။ ဖူးဖြစ်အောင် ဖူးခဲ့ပါလို့ မှာကြားပြောဆိုပြီး လွတ်လိုက်သတဲ့။ ကိုတုတ်ကြီးကလဲ ဇနီးသယ်မှာလိုက်တဲ့ အတိုင်းတသွေမတိမ်း မှတ်သားပြီး သွားတာပေါ့။ နောက် ခရီးအတော်ကလေး ရောက်တဲ့အခါ မော်ပန်းတာနဲ့ ပုတ်ကြီးရှေ့ကထားလို့ အထမ်းကိုချပြီး သစ်ပင်ရိပ် ဝင်နားသတဲ့။ အဲဒီလို နားနေရင်းက ခရီးပန်းတာနဲ့ မေးကနဲ အိပ်ပျော်သွားခိုက် အခြားခရီးသည်များက သွားလမ်း လာလမ်း မလွတ်တာနဲ့ ဆေးပုတ် အထမ်းကြီးကို ရွှေ့ထားကြရာမှာ ရှေ့နောက် လွဲသွားရောတဲ့။ ဘယ်လို လွဲသွားသလဲ ဆိုတော့ ပြည်မြို့ဘက် လာလမ်းက ပုတ်ကြီးဖြစ်နေပြီး၊ ရန်ကုန်ဘက် သွားလမ်းက ပုတ်ငယ်ဖြစ်နေသတဲ့။ ကိုတုတ်ကြီးကလဲ တရေးတမော အိပ်ပျော်သွားရာက လန့်နိုးလာပြီး ကဗျာကသိနဲ့

ပုတ်ကြီး ပုတ်ငယ် အပြောင်းအလွဲကို မသိဘဲ အထမ်းကြီး ကောက်ထမ်းပြီး ပုတ်ကြီးဘက်ကို မျက်နှာမူပြီး ဆက်ထမ်းသွားသတဲ့။ မကြာခင်ဘဲ ဆိုပါတော့ ပြည်မြို့ ပြန်ရောက်သွားသတဲ့။ ဒါပေမဲ့ ကိုတုတ်ကြီးက အ-တ-တ၊ န-တ-တ လူဆိုတော့ ပြည်မြို့ ပြန်ရောက်လာမှန်း မသိဘူးတဲ့။ ပြည်မြို့ကိုဘဲ ရန်ကုန်မြို့ကြီး ထင်မိတာကိုး။ ရန်ကုန်မြို့ဟာ တယ်ဝေးတယ်ဝေးနဲ့ ပြောကြတယ်။ ခု ငါဆေးပုတ်တွေ ထမ်းလာတာ သိပ်ပြီး မမောမပန်းဘဲနဲ့ ရောက်လာတာဘဲလို့ ဝမ်းသာအားရနဲ့ အိမ်က ဇနီးသည်မှာလိုက်တဲ့ အတိုင်း ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်ရင်းက ရွှေဆံတော်ဘုရား မြင်တော့ ရွှေတိဂုံ ရွှေတိဂုံနဲ့ နာမည်ကြီးပြီး ကျော်ကြားလိုက်တာ။ ဒို့ပြည်မြို့က ရွှေဆံတော်ဘုရားနဲ့ တယ်တူကိုးလို့ အောက်မေ့မိရင်း မြို့ထဲဝင်သွားပါရောတဲ့။ မြို့ထဲရောက်ပြန်တော့လဲ ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ကြီးကလဲ ဒို့ပြည်မြို့နဲ့ တယ်တူကိုးလို့ဆိုပြီး ရှေ့ဆက်သွားပြန်သတဲ့။ ဒါနဲ့ဘဲ သူ့အိမ်ဆီ သွားတဲ့ လမ်းရောက်သွားတော့ ဒီလမ်းကလဲ ဒို့အိမ်သွားတဲ့ လမ်းနဲ့ တယ်တူကိုးလို့ ဆိုသတဲ့။ သူ့အိမ်ရှေ့ရောက်သွားတော့ ဟင် ဒီအိမ်ကလဲ ဒို့အိမ်နဲ့ တူလိုက်တာဟယ် လို့ဆိုပြီး မိုးချုပ်သွားတာနဲ့ ဒီအိမ်မှာဘဲ တညလောက်တော့ တည်းခိုမှာဘဲလေလို့ အောက်မေ့ရင်း၊ အို အိမ်ရှင်တို့ အိမ်ရှင်တို့လို့ ခေါ်လိုက် သတဲ့။ ကိုတုတ်ကြီးရဲ့ ဇနီးသယ်က တော် လို့ ပြန်ထူးလိုက်တယ်။ ဒီတော့ လူအ လူန ကိုတုတ်ကြီးက တညလောက် မတဲခိုရဘူးလား လို့ မေးလိုက်ပြန်သတဲ့။ အဲဒီတော့ ကိုတုတ်ကြီးမှန်း သိသွားပေမဲ့ မသိဟန်ဆောင်ပြီး တဲခိုရပါတယ်ရှင် တဲခိုရပါတယ်ရှင်လို့ ပြန်ပြောတော့။ ကိုတုတ်ကြီးကလဲ အိမ်ထဲဝင်သွားပြီး ထမ်းလာတဲ့ ဆေးပုတ် အထမ်းကြီးချပြီး အိမ်ပေါ်တက်သွားသတဲ့။ အိမ်ပေါ်ရောက်ရင်ဘဲ ဒီအိမ်ကလဲ ဟင် ဒို့အိမ်နဲ့ သိပ်တူပါကလားလို့ အောက်မေ့မိပြန်သတဲ့။ အိမ်ရှင် ဇနီးသယ်က ဧည့်သည်ကြီး ထမင်းကော စားပြီးပြီလားလို့ မေးတော့ မစားရသေးဘူးလို့ ပြန်ပြောတာနဲ့ ထမင်း ခူးခပ်ပြီး ကျွေးသတဲ့။ ထမင်းပွဲကျတော့လဲ ဇွန်းတို့ ပန်းကန်တို့ မြင်ပြန်ရင်လဲ ဒို့အိမ်က ဇွန်းနဲ့ ပန်းကန်ပြားနဲ့ တယ်တူသကိုးလို့ အောက်မေ့မိပြန် သတဲ့။ ကလေးတွေ ကျောပေါ်ဖက် တက်ခွစီးကြတော့လဲ တတောင်နဲ့ တွက်ကာ နင်တို့ကလေးတွေက ဒို့အိမ်က ကလေးတွေနဲ့ သာတူသေးတယ်လို့ ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ဇနီးဖြစ်သူက ကလေးတွေ ခေါ်ပြီး ဟဲ့ ဧည့်သည်ကြီးကို မလုပ်ကြပါနဲ့ ပြောပြီး ဧည့်သည်ကြီး ဧည့်သည်ကြီး နာမည်က ဘယ်လို ခေါ်သတုံးလို့ မေးတော့ ကိုတုတ်ကြီးလို့ ပြန်ပြောသတဲ့။ ဘယ်မြို့ကတုံးလို့ မေးပြန်တော့ ပြည်မြို့ကပါ။ ဘယ်သွားမလို့တုံး မေးပြန်တော့ ရန်ကုန် ဆေးရောင်းသွားမလို့ပါလို့ ပြောသတဲ့။ ဒါနဲ့ ဇနီးသယ်က စိတ်မရှည်တော့တာနဲ့ လက်သီးဆုပ်နဲ့ ထထုသတဲ့။ အဲသည်တော့တောင် ကိုတုတ်ကြီးက အမယ်လေး ဧည့်သည်ကြီးကို မနှိပ်စက်ပါနဲ့ လို့ အော်သေးသတဲ့။

အဲဒီပုတ်ကြီး ပုတ်ကလေး နှစ်ခု ဥပမာကတော့ အကုသိုလ်နဲ့ ကိုသိုလ်ဘဲ။ သတ္တဝါတွေဟာ များသောအားဖြင့် ကုသိုလ်အာရုံထက် အကုသိုလ်အာရုံက များတယ်။ ပုတ်ကြီးဆိုတာ အကုသိုလ် အာရုံနောက်ကိုသာ တကောက်ကောက် လိုက်နေကြမှဖြင့် လာလမ်းအတိုင်း အကုသိုလ်တို့ အကျိုးပေးရာ ဖြစ်တဲ့ နေရင်းရွာဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံကိုဘဲ ပြန်ရောက်တတ်တယ် ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတို့။

ပုတ်မ စေတနာ တရားတော်

ပုတ်ကြီးကို အကြောင်းပြုပြီး ဘုန်းကြီးက ဆက်ဟောရအုံးမယ်။ ဒို့မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တာက ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာ၊ အပရ စေတနာရယ်လို့ ရှိတယ် မဟုတ်လား။ (ရှိပါတယ် ဘုရား)။ ဒို့ကတော့ ပုတ်မစေတနာ၊ မုန်းစ စေတနာ၊ ပါရ စေတနာရယ်လို့ သိခဲ့တယ်။ ပုတ်မစေတနာက ဘယ်လိုတုံးလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ ဒို့တောရွာမှာ အလှူရှိတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီ အလှူများရဲ့ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း ငွေကူလက်ခံကြတယ်။ အဲဒီ ငွေကူလာတဲ့ လူများကိုလဲ ထမင်းကျွေးကြရတယ်။ အဲဒီတော့ အလှူရှင်က တွက်ကိန်းချကြည့်တယ်။ ဘယ်လို တွက်ကိန်းချကြည့်သလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ ငါ့အလှူမှာ မြို့က လူတရာလောက် ဖိတ်မယ်။ တောရွာက လူ ၂၀၀ လောက်ဖိတ်မယ်။ မြို့က လူတရာဆိုရင် တယောက် ရှစ်ပဲမှ တကျပ် နှစ်ကျပ်ထိ ထားဘိဦး၊ ဖျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် ကူပုံငွေ တရာလောက် ရနိုင်တယ်။ တောရွာများက ဆိုရင် တယောက်လျှင် ရှစ်ပဲမှ တကျပ်ထိထားဘိဦး၊ ကူပုံငွေ တရာလောက် ရနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ထင်ကြေးနဲ့ တွက်ကိန်းချပြီးတော့ လူ သုံးရာစားအတွက် ထမင်း ဟင်း ချက်ပြုတ်ကာ တောရွာခလေ့ ထုံးစံအတိုင်း ထမင်းများကို ပုတ်ထဲ ထည့်ထားသတဲ့။ ပရိသတ်ကလဲ ဖိတ်ကြားထားတဲ့ အတိုင်း တောရော မြို့ပါ လာကြ စားကြ သောက်ကြတာပေါ့။ အလှူရှင်ကလဲ ဒီလို ပရိသတ်များများလာတာကို တွက်ကိန်းတော့ ကိုက်ပြီဟု အထင်ကြီး ထင်ပြီး ဝမ်းသာစွာ ပုတ်ကြီးကို မ-လိုက် ကူပုံစာရင်းကို ကြည့်လိုက်နဲ့ အလှူရှင်မှာ အလုပ်များနေတာပေါ့။ အဲဒီလို ထမင်းထည့်တဲ့ ပုတ်ကြီးကို မ-မ ကြည့်ခြင်းကြောင့် “ပုတ်မ” စေတနာလို့ ခေါ်ခဲ့ဘူးတယ်။ မြို့ကလာတဲ့ ပရိသတ်ကလဲ များပါပေတယ်။ တောရွာက လာတဲ့ ပရိသတ်ကလဲ များပါပေတယ်။ အဲဒီလိုများပေမဲ့ ကူပုံငွေများများ ရဘို့အတွက် တွက်ကိန်း မကိုက်တော့ဘူး။ ဘာကြောင့် တွက်ကိန်း မကိုက်သလဲလို့ မေးတယ် ဆိုပါတော့။ မြို့ ပရိသတ်ရော တော ပရိသတ်ရော ကူပုံကြတာက လေးပဲမှ ရှစ်ပဲ စီသာ များနေသတဲ့။ ဒီတော့ အလှူရှင်က ဟိုမြို့က လူစုတွေရဲ့ ကိစ္စတုန်းကတော့ ငါတကျပ်စီ နှစ်ကျပ်စီ ကူပုံခဲ့ဘူးတယ်။ ဒို့တောရွာက လူစုတွေကိုလဲ သူတို့ ကိစ္စတွေတုန်းက ရှစ်ပဲစီ တကျပ်စီ ကူပုံဘူးတဲ့ အပြင် လူကိုယ်တိုင်လဲ ကူညီခဲ့ဘူးတယ်။ ငါ့အလှူကျတော့ လေးပဲစီ ရှစ်ပဲစီသာ ကူပုံကြတာများတယ်။ အချို့ကလဲ လေးပဲစီ ရှစ်ပဲစီသာ ကူပုံကြပြီး လူပို ကလေးပို များတောင် ခေါ်ခဲ့ကြသေးတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကူပုံကြေးနဲ့တဲ့ လူတွေအပေါ် ကျေနပ်စိတ် မရှိဘဲ မုန်းစစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာသတဲ့။ အဲဒါကို “မုန်းစ” စေတနာလို့ ခေါ်ခဲ့ဘူးတယ်။ အဲဒီလို မုန်းစစိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာသော်လဲ နောက်ဆုံးတော့ သူတို့ထံပါ တာဘဲ ရမှာဘဲလေဟု သက်ပြင်းချကာ ကျေနပ်လိုက်ရသတဲ့။ အဲဒါကို “ပါရ” စေတနာလို့ ခေါ်ခဲ့ဘူးတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးတို့ သိခဲ့ဘူးတဲ့ ပုတ်မစေတနာ၊ မုန်းစစေတနာ၊ ပါရစေတနာ ရယ်လို့ သုံးမျိုးရှိကြောင်း မှတ်သား၍ ရှောင်ရှားကြပေတော့လို့ ဟောပြောကာ ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတို့အား ဆုံးမလေ့ရှိခဲ့လေ သတည်း။

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ခရီးစဉ် တရားတော်

ဒါနဲ့ ဆက်ဟောရအုံးမယ်။ ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတို့ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ် ဆိုတာကို သိကြဘို့ အရေးကြီးတယ်။ ဥပမာ ကုသိုလ်စိတ်ဆိုသည်မှာ နွေးအခါ သဲသောင်ပြင် နေတဲ့လူဟာ မပူဘူးလား။ (ပူပါတယ် ဘုရား)။ အေး အဲဒီ သဲသောင်ပြင် နေတဲ့လူထက် အိမ်ရိပ် တိုက်ရိပ် သစ်ပင်ရိပ် အတွင်းမှာ နေတဲ့လူက မအေးဘူးလား။ (အေးပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီ အိမ်ရိပ်၊ တိုက်ရိပ်၊ သစ်ပင်ရိပ် နေတာထက် ဆွေမျိုး ဉာတိအရိပ်က ပိုမအေးဘူးလား။ (အေးပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီဆွေမျိုး ဉာတိအရိပ်ထက်၊ မိဘ အရိပ်က ပိုမအေးပေဘူးလား။ (အေးလှပါတယ် ဘုရား)။ အေး အဲဒီ မိဘအရိပ်ထက် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ တည်းဟူသော ရတနာ သုံးပါ အရိပ်က သာ၍ပင် အေးသေးတယ်။ အဲဒီ ရတနာသုံးပါး အရိပ်ကို ခိုပြီးတော့ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်များ ပွားပွားပြီးတက်သွား၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အင်္ဂါသုံးပါး ပြည့်စုံတဲ့အခါ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးတို့ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက် ဖြစ်ပျက်လိုက်နဲ့ “ရှေ့နှင့် နောက်ဟာ မတူပါ။ စဉ်လာဖြစ်ပျက်မှု” အဲဒီ ဖြစ်ပျက်မှု မြင်တော့ ဒုက္ခလို့ ထင်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခကို မြင်တော့ ဘာကြောင့်လဲလို့ စိစစ်လိုက်တော့ လုပ်ပေးနေတဲ့ သမုဒယကို မြင်လိမ့်မယ်။ အဲ လုပ်ပေးနေတဲ့ သမုဒယကို မြင်တော့ မင်္ဂက အနုသယကို ပယ်လိုက်လိမ့်မယ်။ အဲ မင်္ဂက ပယ်လိုက်တော့ အကြောင်းအကျိုး ပြတ်သွားရော။ အဲဒါ နိရောဓလို့ခေါ်တယ်။ သစ္စာလေးပါး တပြိုင်တည်း ဘွားကနဲ့ မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ် ဘုရား)။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ဆိုတာ အမိအဖလဲ လုပ်မပေးနိုင်၊ ဆွေမျိုးလဲ လုပ်မပေးနိုင်၊ အဲသည်လို ကုသိုလ်ဇောတွေ ပွားပွားသွားလျှင် ဆွေမျိုးထိပ်ပိတ် ကုသိုလ်စိတ်၊ တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်ခတ်လိုက်ရင် သောတပတ္တိမင်္ဂ အစ အရဟတ္တမင်္ဂ အဆုံး အထိသွားနိုင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ကုသလာဓမ္မာ လို့ခေါ်တယ်။

အကုသိုလ်စိတ်ဆိုသည်မှာ အကုသိုလ်ဇောတွေ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပွားပွားသွားလျှင် ဥပမာ လောကမှာ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခံ ရသောသူကို ဓားနဲ့ထိုး၊ ဒုတ်နဲ့ ရိုက်၍ သေရင် ယခုတဘဝသာဘဲ သတ်နိုင်တယ်။ နောင်ဘဝ မလိုက်နိုင်ဘူး။ သူ့ခိုးတယောက်က သူ့ခိုးတယောက်ကို မျက်စိကဖွား၊ နားကဖွား၊ နှာခေါင်းကဖွား၊ လျှာကဖွား၊ ခန္ဓာကိုယ်ကဖွား၊ ဖွားဖွားနေရင် သားသူခိုးတွေ သမီးသူခိုးတွေ ပေါက်ဖွားလာပြီး ဒို့ဆွေမျိုးတွေ သူခိုးတွေ၊ ဒို့ဆွေမျိုးတွေ သူခိုးတွေနဲ့ဘဲ အဆက်မပြတ် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ သွားလေတော့ အကုသိုလ်ဇောတွေ ပွားပွားပြီး အကုသိုလ်စိတ်၊ ရန်ထိပ်ပိတ် တံဆိပ်ရိုက်နှိပ် ခတ်လိုက်မှဖြင့် သွားရော့တလမ်း အပါယ်စခမ်းဘဲ။

ဝေဘူလတောင်မှ မနောမယ ပတ္တမြား

ဒါကြောင့် နေရင်းရွာ ပြန်မသွားချင်ကြနဲ့။ ဝေဘူလတောင်ရောက်အောင် သွားကြ၊ ဝေဘူလတောင်မှာ ကျောက်ကောင်း ပတ္တမြားကောင်းတွေ ရှိသတဲ့။ သွားဘို့ရာကတော့ မလွယ်ကူဘူး။ ဘီလူးကြီး သုံးကောင်စောင့်တဲ့ တောကြီး သုံးထပ်ကျော်နိုင်မှာ ရောက်သတဲ့။ ဝေဘူလတောင် ရောက်အောင် သွားနိုင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အင်မတန် နဲသတဲ့။ ဝေဘူလတောင် ရောက်ပေမဲ့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ အဘိုးတန် ကျောက်ကောင်း ပတ္တမြားကောင်း မကောက်ကြဘဲ မီးခတ်ကျောက်လောက် ကောက်သူကောက်၊ ကျောက်စရစ်ခဲလောက် ကောက်သူကောက်၊ တချို့တော့လဲ သီချင်းဆို လေချွန်ပြီး ပျော်ကြ ပါးကြနဲ့ဘဲ အချိန်ကုန်ပြီး ပြန်ကြသတဲ့။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ဝေဘူလတောင်ရှိ မနောမယ ပတ္တမြားကို မရ ရအောင် ကြိုးစားရှာကြ တူးဆွပြီး အရယူကြသတဲ့။

ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ

အဲ ဝေဘူလတောင် ဆိုတာကတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတည်း ဟူသော သာသနာတော်ကြီးဘဲ။ ဘီလူးကြီး သုံးကောင်ကတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို ဆိုလိုတယ်။ တောကြီး သုံးထပ်ကတော့ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဘုံတို့ကို ဆိုတယ်။ သီးချင်းဆို လေချွန် ပျော်ရွှင်မှုဖြင့် အချိန်ဖြုန်းကြသော သူများကတော့ ဆန်ကုန်မြေလေးဖြစ်ကာ နေရင်းရွာဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံသို့ တောက်ရှောက် ရောက်သွားကြတဲ့ သူတွေနဲ့ တူတယ်။ သံသရာ လည်စေတတ်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကတော့ မီးခတ်ကျောက်တို့ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ ကောက်တာနဲ့ တူတယ်။ မနောမယ ပတ္တမြားကတော့ သမထ ဝိပဿနာကို ကြိုးပမ်းတကုတ် အားထုတ် ကြခြင်းအားဖြင့် ဒုက္ခအပေါင်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကြီးကို ဆိုတယ်။

အဲဒါကြောင့် ယခုပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကြီး ပွင့်လင်းတုန်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဆိုတဲ့ ဘီလူးကြီး သုံးကောင်နဲ့ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဆိုတဲ့ တောကြီး သုံးထပ်ကို ကျော်လွန်နိုင်အောင် ဗိုလ်ငါးပါး လက်ကိုင်ထားပြီး သမာဓိ၊ ပညာ ဖြစ်တဲ့ သမထ ဝိပဿနာ တရားကို ကြိုးစား အားထုတ်ကြရန် ဟောပြော ဆုံးမတော် မူခဲ့လေသတည်း။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားလေ့ ရှိသော
သမထ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ပုံ နိဿည်း

“ဒါယကာ ဒါယိကမကြီးတို့ သံသရာ ခရီးမှာ မျောနေရတာ မဆင်းရဲကြပေဘူးလား။”
“မှန်လှပါ ဘုရား၊ အလွန်ဘဲ ဆင်းရဲလှပါတယ် ဘုရား”

“ဆင်းရဲကြလျှင် ချမ်းသာကို မလိုချင်ကြပေဘူးလား”
“မှန်လှပါ ဘုရား၊ ချမ်းသာကို အလွန်ဘဲ လိုချင်ကြပါတယ် ဘုရား”

အေး ချမ်းသာကို လိုချင်ကြရင် အမိနှင့် အဘကို သတ်ရမယ်။ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်တဲ့ ပြည်ရှင်မင်းကြီး နှစ်ပါးကိုလဲ သတ်ရမယ်။ သူလျှို တကျိပ် နှစ်ယောက်ကိုလဲ သတ်ရမယ်။ သို့သော် မိဘနှစ်ပါးကတော့ ကျေးဇူးကြီးလှ၍ တကြိမ်သတ်ရုံမျှနှင့် မသေနိုင်၊ လေးကြိမ်တိုင်တိုင် သတ်မှ သေတယ်။ မိဘနှစ်ပါးဆိုတာ တဏှာ နှင့် မာနကို ဆိုတယ်။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး နှစ်ပါးဆိုတာ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကိုဆိုတယ်။ သူလျှို တကျိပ် နှစ်ယောက်ဆိုတာ အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါးနဲ့ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါးကို ဆိုတယ်။

အဲ ချမ်းသာကို လို၍ သတ်ချင်ကြပါမူ စန္ဒဂုတ်မင်း စစ်တိုက်သကဲ့သို့ အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါး၊ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ရှိသည်တွင် အပြင် အာယတန ခြောက်ပါးကို ရှေးဦးစွာ သတ်ရမယ်။

သတ်ပုံမှာ ရှေးဦးစွာ ဘုရားကန်တော့၊ သီလခံယူ၊ မြတ်စွာဘုရားအား မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးကို တရားအားထုတ်ဆဲ အခါ၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်း၍လှူ။

(ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာဖြစ်တော်မူသော စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးကို တရားအားထုတ်ဆဲ အခါ၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပါ) သုံးဆယ့်တစ်ခု၌ ကျင်လည်နေကြကုန်သော ဝေဒနာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား မေတ္တာပို့ အမျှပေ။

အချိန်မပိုင်းနှင့် မိမိတတ်စွမ်း နိုင်သမျှ အားထုတ်ပါ။ ဣရိယာပုတ်ကိုလည်း ကြာမြင့်စွာ မပြောင်းလဲဘဲ နေနိုင်မည့် ဣရိယာပုတ်ဖြင့် နေလျက် အာရုံတခြား စိတ်မသွားရလေအောင် မျက်စိကိုမှိတ်ပြီး နှာသီးဝကာယ တံခါးက ထွက်လေ ဝင်လေကို မသိဘဲနှင့် မထွက်ရ မဝင်ရလေအောင် အာရုံ ဝိတက်များ ကင်းကွာအောင် ခပ်ပြင်းပြင်းကလေး အားထုတ်ရှုရှိုက်ရမယ်။ (နှာသီးဖျား ကာယတံခါးကို လေတိုးထိတော့ သိ၊ သိတဲ့အပေါ်မှာ သတိထား၊ ထိ-သိ-သတိ ဤသုံးချက် တပြိုင်နက်ကျအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်။)

ဤကဲ့သို့ တရားအားထုတ်ဆဲ အခါ၌ မျက်စိကလဲ တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် မကြည့်တော့ဘူး။ နားကလဲ ဟိုထောင် ဒီထောင် မထောင်တော့ဘူး။ နှာခေါင်းကလဲ ဟိုရှု၊ ဒီရှု၊ မရှုတော့ဘူး၊ ပါးစပ်ကလဲ

ဟိုစားချင် ဒီစားချင် မရှိတော့ဘူး၊ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကလဲ ဟိုသွားချင် ဒီသွားချင် မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီတော့ စက္ခုန္ဓာ၊ သောတိန္ဓာ၊ ဗာနိန္ဓာ၊ ဇိဝိန္ဓာ၊ ကာယိန္ဓာဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေငါးပါး လုံခြုံနေတယ်။ အဲဒီလို လုံခြုံနေတာ ဣန္ဒြေယသံဝရ သီလအစစ်ဖြစ်တယ်။ ဣန္ဒြေဆိုတာ အစိုးရတာကို ဆိုတယ်။ သံဝရဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတရားများ မဖြစ်ရအောင် စောင့်ရှောက်တာကို ဆိုတယ်။ ဣန္ဒြေယသံဝရ သီလကို တရားအားမထုတ်ဘဲနဲ့ ရရှိရန် အလွန်ခဲယဉ်းတယ်။

အဲဒါကိုသို့ သတိကပ်၍ ရှုရှိုက် အားထုတ်ပါများလာတော့ ကျက်စားနေကျဖြစ်တဲ့ အပြင်အာရုံနောက်သို့ စိတ်မလိုက်တော့ဘဲ နှာသီးဝ ကာယတံခါးမှာ တည်ငြိမ်လာပြီး သူ့သဘောကို သူဆောင်၍ အဖြူ အနီ အဝါ အပြာ ကြယ်ရောင် လရောင် နေရောင် ပုလဲရောင် စသော အရောင် အဆင်း အလင်း နိမိတ်များ စသည့် အပြင် ပညတ်အာရုံများ ပေါ်လာတတ်တယ်။ ပေါ်လာသော်လဲ ဆက်မလိုက်နဲ့ အာရုံကို မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ် ပြန်တင်ရမယ်။ အဲဒါ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်တတ်တဲ့ လမ်းစဉ်တွေဘဲ။

အဲဒီလို အာရုံတခြား စိတ်မသွားဘဲ နှာသီးဖျား ကာယတံခါးပေါ်တွင် ထိမှု၊ သိမှုကိုသာ သတိပြုပြီး စိတ်တည်နေလျှင် အပြင် အာယတန ခြောက်ပါးခေါ်တဲ့ သူလျှို ခြောက်ယောက်ကို သတ်သည် မည်တယ်။

အဲဒီလို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ သတိကပ်ပြီး လိုက်ပါများလာတော့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ပူမှု အေးမှု ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု စတဲ့ ဝေဒနာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပူမှု အေးမှု စတဲ့ ဝေဒနာတွေကို ပူမှန်းသိတဲ့ အပေါ်မှာ သတိထား။ ပူမှုနဲ့ သိမှု ပြိုင်၍ ချုပ်လိမ့်မယ်။ အေးမှန်း သိတဲ့အပေါ်မှာ သတိထား၊ အေးမှုနဲ့ သိမှု ပြိုင်၍ ချုပ်လိမ့်မယ်။ ပူမှု ဝေဒနာသဘောသည် အေးမှု ဝေဒနာ သဘောသို့ မလိုက်ပါချေ။ အေးမှု ဝေဒနာသဘောကလဲ ပူမှု ဝေဒနာ သဘောသို့ မလိုက်ပါချေ။ သူ့သဘောကို သူဆောင်ကြတယ်။ ခန္ဓာကိုယ် ဆိုသည်မှာ တကိုယ်လုံးကို ခြုံ၍ ဆိုတယ်။ အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း သီးသန့်၍ မမှတ်ရ၊ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ထိတော့ သိ၊ သိတဲ့ အပေါ် သတိထားနေတာဟာ သမ္မသနဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာတွေကို သတိကပ်လိုက်ပါများလာတော့ သမာဓိ အရှိန်ကောင်းလာသည်နှင့် သန္တတိအစဉ်ကို မိမိ စိတ်ထင်အားဖြင့် မြင်လိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ် တည်းဟူသော ဗိုလ်ငါးပါး လက်ကိုင်ထားပြီး ကြိုးပန်းတကုတ် ပွားများ အားထုတ်သွားပါလျှင် သမာဓိကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားလာသော် မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် အလင်းဓာတ်ကြီး ပေါ်လာပြီး မိမိကိုယ်ကို မှန်ထဲမှာ မြင်ရဘိသကဲ့သို့ မြင်ရတွေ့ရတတ်တယ်။ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းတို့၏ ဖောက်ပြန်မှုကို တစိတ် တဒေသသော်၎င်း၊ အသားများ ပဲ့ကျခြင်း၊ ပေါက်ပြဲသွားခြင်း၊ မီးလောင်ဖုများကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ပေါက်ပြဲကျခြင်းသော်၎င်း၊ ပုလဲလုံးကလေးများ ထွက်သလိုသော်၎င်း၊ မိုးရွာချသလိုသော်၎င်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် တွေ့ရတတ်တယ်။

အဲဒီနောက် သမာဓိအားကောင်းလာသည်နှင့် မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ဖြစ်ပျက်မှု ဝေဒနာကို သတိကပ်လိုက်ပါများလာတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သန်လာသည်နှင့် ဝေဒနာသညာမှ ဝေဒနာ ပညာဖြစ်ပြီး မိမိခန္ဓာကိုယ် မွေးတွင်းပေါက်က (မီးခတ်နဲ့ မီးခတ်ကျောက် ခတ်လိုက်တဲ့ အခါ မီးပွင့်သော

မီးပွင့်ပမာကဲ့သို့) ဖွား-ဖွား-ဖွား-ဖွားနဲ့ တွေ့မြင်ရတဲ့အပြင် စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်တို့၏ ဖောက်ပြန်မှု ဖြစ်ပျက်မှုများကိုလဲ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြားကြီး သိမြင်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့မှ “ဪ ငါ့မှာ ခြေလက်စသော သဏ္ဍာန်သည် မရှိ၊ ပရမတ္ထသဘောသာ ရှိပါကလား” ဟု မိမိဉာဏ်မှာ သိမြင်၍ လာလိမ့်မယ်။ တလောကလုံး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ယောက်ျား မိန်းမ လူ နတ် ဗြဟ္မာရယ်လို့ စွဲလမ်းထားကြတာဟာ အမှန်ကို မမြင်ရသေးလို့ဘဲ၊ အမှန်ကို သိမြင်ရတော့ ဘာမျှမဟုတ် သဘောတရား သက်သက်တွေပါ ကလားလို့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်မှာ အမှန်ကို သိမြင်လာတော့ သဘောပေါ် သဘောကျပြီး ရတနာ သုံးပါးကို ရှေးကထက် ပိုမို ယုံကြည်ခြင်း၊ ကြည်ညိုခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီအခါကျတော့မှ အတွင်း အာယတန သူလျှိုခြောက်ယောက်ကို သတ်သည်မည်တယ်။ ဤမှစ၍ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးကို ပယ်သည် မည်တယ်။ သို့သော် အမြစ်တော့ မပြတ်သေး။

မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှ ဝေဒနာကို သတိနဲ့ သုံးသပ်ပြီး ငြိမ်သက်တည်ကြည်နေတာက သီလ၊ တည်ကြည်ပြီး အလင်းရောင်ကို ထွန်းပြတာက သမာဓိ၊ စိတ် စေတသိတ် ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ရုပ် နာမ်နှစ်ပါး ပရမတ်သား၊ ဓာတ်သား သဘာဝတရား အစစ်ကို မြင်၍ ဝေဖန်တာက ပညာ၊ အဲဒါကို သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါ လောကီသီလ၊ လောကီသမာဓိ၊ လောကီ ပညာသာရှိသေးတယ်။

(ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ယှဉ်ပြသည်မှာ ဝေဒနာပေါ် သတိကပ်ပြီး လိုက်နေစဉ် ဣန္ဒြေ ငါးပါးလုံခြုံသည်ဖြစ်၍ သီလဝိသုဒ္ဓိ သီလ စင်ကြယ်တယ်။ ဝေဒနာပေါ်မှာ စိတ်တည်နေတော့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စိတ် စင်ကြယ်တယ်။ သီလကလဲ စင်ကြယ်တယ်၊ စိတ်ကလဲ စင်ကြယ်တော့ မှန်တာ မြင်ရတာပေါ့။ မှန်တာ မြင်တယ် ဆိုတာ ဘယ်လိုတုံးလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ မိမိ ခန္ဓာကိုယ် မွေးတွင်းပေါက်က မီးခတ်နဲ့ မီးခတ်ကျောက် ခတ်လိုက်တော့ မီးပွင့်ကလေးတွေ ဖွား-ဖွား-ဖွား-ဖွားနဲ့ မြင်ရသလို မြင်ရတယ်။ အဲဒီလို မြင်ရတော့ ငါ့မှာ ခြေလဲမရှိ၊ လက်လဲမရှိ ကိုယ်လဲမရှိ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး သုဉ်းသွားတယ်။ အဲဒီတော့ အမြင်စင်ကြယ်တယ်။ အဲဒါ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မြင်ရတော့ ဟုတ်ပါပေတယ်၊ မှန်ပါပေတယ်ဟု ဘုရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊ တရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊ သံဃာကို ယုံကြည်ခြင်းများ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီတော့ ယုံမှား ကင်းသွားတာပေါ့၊ အဲဒါ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်တယ်။)

ဝေဒနာ သညာမှ ဝေဒနာ ပညာဖြစ်အောင် ဇွဲသန်သန်နဲ့ ဆက်လက် အားထုတ်သွားပြန်တော့ ရှေးက မကြုံဘူး မတွေ့ရဘူးသော အလွန်ကြည်လင် သန့်ရှင်းတဲ့ အရောင် အလင်း နှစ်သက်ခြင်း ငြိမ်သက်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါ ဝမ်းသာနေစရာ မဟုတ်ဘူး၊ ဝမ်းသာမနေနဲ့၊ တွယ်တာမနေနဲ့၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်း အရောင်အလင်း နှစ်သက်ခြင်းများကို တွယ်တာနေပါက အန္တရာယ် (၁၀)ပါးထဲ နှစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီရောက်အောင်ဟာလဲ အလွန် ခဲခဲ ယဉ်းယဉ်း ကြိုးစားအားထုတ်ပါမှ ရောက်နိုင်တာ၊ ဒါတွေဟာ တွေ့ရမဲ့ လမ်းစဉ်တွေဘဲ၊ အဲဒါကိုပင် နိကန္တိလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ နိကန္တိလို့ ခေါ်တဲ့ အရောင် အလင်း နှစ်သက်ခြင်း ငြိမ်သက်ခြင်းများကို ပယ်လိုက်သော ဇောက ညီမျှ၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်ပြီးနောက် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။

ထိုသင်္ခါရပေက္ခာဆိုတဲ့ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဇောများက ကိလေသာ တရားတို့ကို ကင်းစင်သွားအောင် ပြုပေးတော့ ဂေါတြဘူက နိဗ္ဗာန်ကို သညာပေးလိုက်တာနဲ့ ဂေါတြဘူ သညာသို့ လိုက်၍ ၎င်း ဂေါတြဘူ သညာပေးသော နိဗ္ဗာန်ကို အမှီတံကဲ သဟဲပြုပြီး မဂ်က အနုသယ ကိလေသာကို ပယ်ပါရော၊ အဲဒီတော့မှ ပြည့်ရှင်မင်း နှစ်ယောက်နှင့် တူသော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အလျင်း သတ်သည် မည်တယ်၊ အမိအဘနဲ့ တူတဲ့ တဏှာနဲ့ မာနကတော့ ကျေးဇူး အလွန်များလှသောကြောင့် တကြိမ်တည်း သတ်ရုံမျှနဲ့ မသေ၊ လေးကြိမ်သတ်မှသာ သေတယ်။ သတ်လိုက် သတ်ကြပေတော့။

ဒါနဲ့ ဆက်ဟောရအုံး၊ ဥပမာ နံလထခါစ လူတယောက်ဟာ အညှီအဟောက်လဲ စားချင်၊ ပိုက်ဆံကလဲ မရှိတုန်း မြစ်ကမ်းနား လျှောက်သွားရင်း လိပ်ကြီးတကောင် တွေ့တယ်ဆိုပါတော့။ လိပ်ကြီးတွေ့တော့၊ ဟာ နေရာကျလိုက်လေ ဒီလိပ်ကြီးတော့ ဖမ်းမှဘဲဆိုပြီး ရေစပ်ဆင်းဖမ်းတာပေါ့၊ ဖမ်းတော့ လူကလဲ နလံထစ အားအင်ကလဲမရှိတုန်း ဆိုတော့ လိပ်ကြီးက ရုန်းလိုက် လူက ဆွဲလိုက်နဲ့ နောက်တော့ လိပ်ကြီးနောက်သာ လူပါသွားပါရော။ ဒါနဲ့ တဖြေးဖြေး ခြေဆစ်က ခူးဆစ်၊ ခူးဆစ်ကပေါင်ရင်း၊ ပေါင်ရင်းက ရင်ခေါင်း၊ ရင်ခေါင်းက ပါးစပ်အထိ ရေနက်ထဲ ရောက်သွားတယ်။ ဒီတော့မှ ဟေ့ လိပ်ကြီး လိပ်ကြီး နင့်တခါလွတ် ငါ့ ဆယ်ခါလွတ် ဆိုပြီး လွတ်လိုက်ရတော့တယ်။ ခုလဲ တရားလာ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ မပြန်စေချင်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ လိပ်ကြီးလိုဘဲ နင့်တခါလွတ် ငါ့ဆယ်ခါလွတ် ဆိုသလို လွတ်လိုက်ရတာပေါ့။

အဲဒီလိုဘဲ သတ္တဝါတွေ သံသရာရေယှဉ်ကြောမှာ မျောနေကြတာကို မြင်နေရလို့ မကြည့်ရက်နိုင် တာနဲ့ ဘုန်းကြီးကတော့ လက်လှမ်းမှီတဲ့လူ လက်လှမ်းဆွဲ၊ ဝေးတဲ့လူ ကြိုးပစ်ပေး၊ ဝါးပစ်ပေးနဲ့ပေါ့။ အဲဒါနဲ့မှ လက်လဲလှမ်း မဆွဲ၊ ကြိုးဝါးလဲ မကိုင်ကြဘူးဆိုရင် ကိုယ့်ထိုက်နဲ့ ကိုယ့်ကံ ကြိုးစား၍ ခံကြပေတော့။

ဘုန်းကြီး နောက်ဆုံး သတိပေးစကား ပြောလိုက်ရအုံးမယ်။ ခရီးသွားတဲ့ သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်ဟာ ဟင်းကောင်းကလဲ စားချင် ဝယ်လို့ကလဲ မစားနိုင်လေတော့ သူငယ်ချင်းရေ မင်းနဲ့ငါ စိတ်ကျွေး ကျွေးပြီး စိတ်စားစားရအောင်လို့ ပြောတယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီတော့ တယောက်က အေး ကောင်းတယ်၊ ကိုင်း ကျွေးကွာလို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့ တယောက်က ကိုင်း ကျွေးတော့မယ် ကြက်သားဟင်းကွ အားရပါးရ စားလိုက်စမ်းပါ သူငယ်ချင်းရဲ့လို့ ဆိုသတဲ့၊ နောက်တယောက်က အောင်မာ ကောင်းလိုက်တာ သူငယ်ချင်းရယ်။ ဒါနဲ့ ကြက်ကောင်လုံးကြော် ဝက်သားဟင်း အစရှိသည်တို့ကို ဆက်ကျွေးတာပေါ့။ ကျွေးလို့စုံတော့ ကိုင်း မင်းဝရင် ငါ့ကို တလှည့်ကျွေးအုံးလို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ နောက်တယောက်က ကိုင်း စားလိုက်စမ်း ဆင်ပေါင်ကြော်ကြီး။ အောင်မယ် ထုံပျင်း ထုံပျင်းနဲ့ တယ်ကောင်းကွာ ပေးအုံး လေလို့ ဆိုတော့ ကုန်အောင်ဘဲ စားပါအုံး ဆင်ပေါင်ကြော်ကြီးကွလို့ ဆိုသတဲ့။

အဲဒီလိုဘဲ ဘုန်းကြီးကလဲ ဆင်ပေါင်ကြော်ကြီး ကျွေးလိုက်အုံးမှာပေါ့။ ထိတော့သိ၊ သိတဲ့အပေါ်မှာ **သတိထား** နေတာဟာ သမ္မသနဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ သမ္မသနဉာဏ်ကို ဘုရားအစရှိတဲ့ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမှဘဲ လွတ်ကြတယ်။ ဒါယကာ ဒါယိကာမကြီးတို့လဲ သွားနာလို့ မစားဘဲလဲ မနေကြနဲ့ ကြိုးစားပြီး ဝါးကြပေတော့ ဟု သတိပေး ဆုံးမတော်မူသည်။

ဗီးလုံးငှက်ငယ် ဝတ္ထု

ရှေးအခါက တောအုပ်တစ်ခု၌ ဗီးလုံးငှက်မ တကောင်ရှိသတဲ့။ ၎င်းငှက်မကြီးမှာ သားငယ်ကလေး တကောင်ရှိသတဲ့။ တနေ့သ၌ ဗီးလုံးငှက်မကြီးက လူကလေး သားကြီးမောင်ရယ် အမေ အစာရှာသွား ချေအုံးမယ်၊ အမေ့ စကား နားထောင်နော်၊ ဟောသည် နွားခြေရာခွက်ထဲက ဘယ်မှ မထွက်လေနဲ့လို့ အတန်တန် မှာ ပစ်ခဲ့သတဲ့။ သားငယ်ကလေးမှာ အမိအစာရှာသွားခိုက် နွားခြေရာခွက်ထဲ မနေဘဲ အပြင်ထွက် ကျက်စားတာပေါ့။ ကျက်စားတော့ သိမ်းဆိုးနှင့်တွေ့၍ သိမ်းဆိုးလက်သို့ ပါသွားသတဲ့။ ငှက်ကလေးက သိမ်းဆိုး၏ ခြေထောက်ကြားကနေပြီး အမေ့စကား နားမထောင်လို့ သိမ်းဆိုးလက်သို့ ပါရတာ၊ နားထောင်လျှင် သိမ်းဆိုး လက်သို့ ပါမည် မဟုတ်ဟု စကားဆိုသတဲ့။ အောင်မယ် စကားကြီး စကားကျယ် အသင့် အမေက ဘယ်လိုမှာ ခဲ့သလဲ။ နွားခြေရာခွက်ထဲမှနေ မထွက်လေနဲ့လို့ မှာတယ်။ ကိုင်း ဒါဖြင့် အသင့်နေရာ ငါပြန်ပို့မယ်၊ ကောင်းပါပြီ ပို့သာပို့ပါ။ သိမ်းဆိုးက ငှက်ငယ်ကလေးကို နွားခြေရာခွက်သို့ ပြန်ပို့ သတဲ့။ ထိုအခါ ငှက်ငယ်ကလေးက အသင်သိမ်းဆိုး အသင်သိမ်းဆိုး ကိုင်း ငါ့ကို အသင် တတ်နိုင် သေးရဲ့လားလို့ စကားဆိုသတဲ့။ သိမ်းဆိုးက တဟုန်တည်း ထိုးသုတ်လိုက်ရာ နွားခြေရာခွက် ခရောင်းချွန်နှင့် သိမ်းဆိုး၏ ရင်အုံဆောင့်မိ၍ သေဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရရှာ သတဲ့။

အဲ ဗီးလုံးငှက်မကြီးက ပညိန္ဒြေစေတသိက်နှင့် တူတယ်၊ နွားခြေရာခွက်က ခန္ဓာကိုယ်နှင့် တူတယ်။ ငှက်ငယ်ကလေးကတော့ စိတ်နှင့်တူတယ်။ သိမ်းဆိုးက ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ် တရားကို ခေါ်တယ်။

အဲ ထိုဥပမာအတိုင်းဘဲ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ ပစ္စယာ ဝေဒနာတွင်ကား တဏှာ မကူးစေနှင့် တဏှာကူးလျှင် သိမ်းဆိုးနှင့် တွေ့လိမ်မယ်။ အမိစကား နားထောင်ကြပါကုန်။

ရန်သူမျိုး ငါးပါး တရားတော်

“ရန်သူမျိုး ငါးပါး အကြောင်း ဟောတော်မူပါဘုရား”
 “အေး ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတို့ မှတ်သား ပြောဆို ခေါ်ဝေါ်နေကြတဲ့ “ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်သောသူ” ရယ်လို့ ရန်သူမျိုး ငါးပါးရှိတယ် မဟုတ်လား”
 “ရှိပါတယ် ဘုရား”
 “အဲသည် ငါးပါးဟာ အပြင်ရန်သူမျိုးသာ ဖြစ်ကြပြီး တဘဝ တခါလောက်သာ နှိပ်စက်နိုင်ကြတယ်။ ဘုန်းကြီး ဟောမဲ့ ရန်သူမျိုး ငါးပါးကတော့ တဘဝ တခါလောက် နှိပ်စက်တတ်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ တသံသရာလုံး နေ့ညမစဲ တသံသ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ဖွား နှိပ်စက်နေကြတဲ့ ရန်သူမျိုး ငါးပါးကို ဟောမယ်”

ဒါကြောင့် (ရေ) ဆိုတာက မနောရေယဉ် ဘဲ။ မနောရေယဉ်ဟာ အာရုံနောက် တကောက်ကောက် လိုက်ပြီး တသွင်သွင် ယိုစီးကျနေလို့ တဘဝပြီး တဘဝ တအိမ်ပြီး တအိမ် ဆိုသလို သံသရာအစအဆုံးမရှိ အကျိုးပေးတတ်သော သတ္တိရှိခြင်းကြောင့် ရန်သူ တပါးလို့ ခေါ်တယ်။

(မီး) ဆိုတာက လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး ကို ဆိုတယ်။ အဲသည် မီးတွေဟာ ဘယ်လောက် ဆိုးသလဲဆိုရင် သတ္တဝါတွေ အားလုံးကို တသံသရာလုံး အမြဲမပြတ် ဒလစပ် လောင်ကျွမ်း ညှဉ်းပမ်း တတ်တဲ့ သတ္တိ ရှိခြင်းကြောင့် ကြောက်စရာ ကောင်းသော ရန်သူ တပါးလို့ ခေါ်တယ်။

(မင်း) ဆိုတာက ယခုလောကမှာ ပြည်ပိုင် အစိုးရက သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခဲ့သော ကျူးလွန်သူသာ ထောင်ဒဏ် သေဒဏ် ဆိုသလို ထိုက်တန် သလောက် အပြစ်ပေးခံရတယ် မဟုတ်လား။ ဘုန်းကြီးဟောမဲ့ မင်းကတော့ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဆိုတဲ့ တရားလေးပါးဘဲ။ ဒီတရားလေးပါးကတော့ အင်မတန် တရားတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှ မျက်နှာ မလိုက်ဘူး။ တသံသရာလုံး အစအဆုံးမရှိ နှိပ်စက်တတ်သော သတ္တိရှိတယ်။ တခါတခါ မောင်ကံ မောင်စိတ် မောင်ဥတု မောင်အာဟာရတို့ ဖောက်ပြန်လိုက်မှဖြင့် သတ္တဝါတွေ အားလုံး အလူးအလဲ ခံကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ကြောက်စရာကောင်းသော ရန်သူတပါးလို့ ခေါ်တယ်။

(ခိုးသူ) ဆိုတာကတော့ မျက်စိကခိုး၊ နားကခိုး၊ နှာခေါင်းကခိုး၊ လျှာကခိုး၊ ခန္ဓာကိုယ်ကလဲခိုး ဆိုသလို သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်တိုင်း အမြဲမပြတ် ဒလစပ် ခိုးယူပေါင်းသင်းတတ်သော သတ္တိရှိခြင်းကြောင့် ကြောက်စရာကောင်းသော ရန်သူတပါးလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒါကြောင့် မမြင်ချင်နဲ့၊ မကြားချင်နဲ့၊ မသိချင်နဲ့၊ ချင် သုံးချင် ရှောင်ဘို့ ဘုန်းကြီး ခဏခဏ ဟောတယ် မဟုတ်လား။ ဟောပါတယ် ဘုရား။ အဲ မြင်ချင် ကြားချင် သိချင်ကြရင် သံသရာ ရှည်တတ်တယ်။

(မချစ်မနှစ်သောသူ) ဆိုသည်ကား ဒကာ ဒကာမကြီးတို့ ဇာတိ ဖြစ်လျှင် ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဆိုတဲ့ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း များကို ဖြစ်ချင်ကြသလား။ (မဖြစ်ချင်ပါ ဘုရား) အဲ မဖြစ်ချင်သော်လဲ ဇာတိရမှဖြင့် အိုရလိမ့်မယ်၊ နာရလိမ့်မယ်၊ သေရလိမ့်မယ်၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဆိုတာတွေနဲ့ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရအုံးမှာဘဲ။ ချစ်ရော ချစ်သလား (မချစ်ပါ ဘုရား)။ အေး မချစ်သော်လဲ ဇာတိ ဖြစ်မှဖြင့် သူတို့နဲ့ဘဲ ချစ်ရအုံးမှာဘဲ။ မချစ်ခင် မနှစ်သက်ပေမဲ့ ဘယ်ဘဝ သံသရာကစပြီး ချစ်ခင် ပေါင်းသင်းလာ ခဲ့ကြရမှန်း မသိဘူး။ အဲဒါကြောင့် “အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော် မြတ်ကြီးက ဟောတော်မူတယ်။ ဒါကြောင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ မချစ်ခင် မနှစ်သက်သော တရားတွေနှင့် ချစ်ခင် ပေါင်းသင်းရခြင်းသည် ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းသော ရန်သူကြီး တပါးလို့ ဆိုတယ်။

အဲဒါ ရန်သူမျိုး ငါးပါးလို့ ခေါ်တယ်။

သံသရာ လည်ကြောင်း နှင့် ပြတ်ကြောင်း တရားတော်

- ၁။ မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်လို့ စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိ၊ ရရှိတော့ ခံကြပေတော့ တပည့်တို့။
- ၂။ မခံသာ မှန်ပါဘိ သည်တရား၊ ခံသာလျှင် သံသရာကြောမှာ မျောလိမ့် အများ။

မသိတာက အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မောဟ၊ လိုချင်တာက တဏှာ ဆိုတဲ့ လောဘ၊ စွဲလမ်းတာက ဥပါဒန်၊ ၎င်းတရား သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သူဌေးကြီး၊ သူကြွယ်ကြီး လောက အထက်တန်းစား ဖြစ်ချင်တာပေါ့။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ချင်တော့ ကြောင့်ကြ တောင့်တပြီး ပြုလုပ်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲသည်လို ပြုလုပ်တော့ ရရှိတယ်။ ဘာကို ရရှိသလဲဆိုရင် ဇာတိကို ရရှိတယ်။ ဇာတိကို ရရှိမှဖြင့် မအိုချင် မနေရ၊ မနာချင် မနေရ၊ မသေချင် မနေရ၊ ဇာတိဆိုတဲ့ ဝဋ်ကောင်ကြီး ရရှိမှဖြင့် ကြီးစားပြီး ခံကြဖို့ဘဲ ခံကြပေတော့။

တပည့်တော်တို့မှာ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ထိုထိုဘဝက ခံခဲ့ကြရလေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မခံချင်ဘူး ဆိုပါတော့။ မခံချင်လျှင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးနှင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထားပြီး ဝိပဿနာ တရားကို ပွားများ အားထုတ်ကြ။

ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်က သမာဓိတရားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကို သတိနှင့် လိုက်ပြီး သုံးသပ်တော့ မိမိစိတ်မှာ မခံသာသော သဘောဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကြောင့် “မခံသာ မှန်ပါဘိ သည်တရား၊ ခံသာလျှင် သံသရာကြောမှာ မျောလိမ့်အများ” ဟု ဆိုသည်။ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာက အကျိုးတရား ဒုက္ခ သစ္စာ၊ ၎င်းအကျိုးတရား ဒုက္ခသစ္စာတရားကို ဝိပဿနာ ရှုတော့ နာကျင် ကိုက်ခဲ၍ မခံသာသောကြောင့် ခံသာအောင် လွတ်ပြစ်လိုက်တယ်။ လွတ်ပစ်လိုက်တော့ ဝေဒနာ ချုပ်ပျောက် သွားတယ်။ ခံသာတော့ အမှန်မမြင်၊ အမှန်မမြင်တော့ ယထာဘူတ ဟုတ်မှန်သော ဉာဏ်ကိုမရ၊ ဤကဲ့သို့ မရသောကြောင့် သံသရာ ဝဋ်ထဲမှာ တလည်လည်ခံနေရတယ်။

ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာက ဗိုလ်ငါးပါး လက်ကိုင်ထားပြီး သုံးသပ်လိုက်တော့ သူ့သဘော သူ့ဆောင်ပြီး တသံသရာလုံးက မတွေ့မမြင်ဘူးသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရ တရားကို တွေ့မြင်ရရော။ အဲသည်တော့မှ စွဲလမ်းတဲ့ အယူဟာ ပြုတ်သင့်သလောက် ပြုတ်ပြီး ချမ်းသာသင့်သလောက် ချမ်းသာလိမ့်မယ်။ အဲသည်တော့မှ ရှေးရှေးသော အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးတွေဟာ ဝဋ်ဆင်းရဲကြီးကို ကြောက်၍ တရားကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ယထာဘူတ ဉာဏ်ကို ရရှိ၍ အမှန်ချမ်းသာပြီး ဝဋ်ဆင်းရဲကို မလိုချင်၊ မလိုချင်တော့ မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်တော့ မရ၊ မရတော့ မခံရ၊ မခံရတော့ ချမ်းသာတာလို့ ထို့အတူ အတုခိုး အားကျပြီး ပြုလုပ်ပါမှ အမှန်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်ရပါမူ ဝဋ်ဖြစ်ကြောင်း အလုပ်ကို မလုပ်၊ မလုပ်တော့ မရ၊ မရတော့ ချမ်းသာသည်။ အဲသည် နှစ်လမ်းကို ကြိုက်ရာလမ်း သွားကြပေတော့။

- ၁။ မြင်တာကို သညာ ဖုံးတော့ သညာကို သင်္ကာရှင်းမှ သင်္ကာကင်းမယ်။

၂။ မြင်တာကို သညာ ဖုံးတော့ သညာ သင်္ကာမရှင်းက သင်္ကာ မကင်းဘူး။

ကဲ မြင်တာ သညာဖုံးဆိုတာ တခြား မဟုတ်ဘူး မျက်စိက မြင်ရုံသာရှိတယ်၊ လှပတင့်တယ် လိုချင်တယ်ဆိုတာက သညာ ခေါ်တယ်။ ၎င်း သညာကို သင်္ကာမရှင်းတော့ စွဲလမ်းမှု သံသယ မကင်းဘူး။ သင်္ကာရှင်းပုံမှာ မျက်စိက မြင်ရုံသာမြင်တယ်၊ လှပတင့်တယ် လိုချင်တယ် ဆိုတာက သညာဟု ပညာက ဆုံးဖြတ်တော့ မလိုချင်ဘူး။ မလိုချင်တာကို သင်္ကာရှင်းတယ်လို့ ဆိုရတယ်။

ဥပမာဆိုလျှင်

တနည်းအားဖြင့် ဘဲမွေးသော ယောက်ျားနှင့် တူတယ်။ ဘဲမွေးသော ယောက်ျားသည် ကြက်မဥသောအခါ ကြက်ဥကို ယူ၍ ဘဲဥကို ထည့်ထား၏။ ကြက်မက ဘဲဥကို ဝပ်ရသဖြင့် ပေါက်ချိန် တန်သောအခါ ဘဲကလေးတွေ ပေါက်၍လာ၏။ ကြက်မကြီးက မိမိသားပင် မှတ်ထင်ပြီး အစာယက်၍ ကျွေးခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်၏။ ဘဲသတ္တဝါသည် ရေ၌ ကျက်စားသည် ဖြစ်၍ တနေ့သော အခါ ရေသို့ ဆင်း၍ ကျက်စားလေသော် အမိဖြစ်သော ကြက်မကြီးက ရေသို့မဆင်းနိုင် ကုန်းပေါ်ကမိုင်ပြီး ငါ့သားတွေ ငါ့သမီးတွေ လာခဲ့ကြ လာခဲ့ကြလို့ အော်နေတာဟာ သင်္ကာမရှင်းတာနှင့် တူတယ်။ ဘဲမွေးသော ယောက်ျားက သညာနှင့် တူတယ်။ သညာနှင့် တူသော ယောက်ျားက ကြက်ဥကို ယူ၍ ဘဲဥကို လိမ်ထည့်ထားတော့ လောဘနှင့် တူသော ကြက်မကြီးက ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းပြီး စောင့်ရှောက်ရ သဖြင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ခံရတယ်။ ဘဲသတ္တဝါကတော့ ပရမတ္ထသဘာဝနဲ့ တူတယ်။ ငါ့ဟာလို့ မှတ်ထင်ပြီး ငါ့သား ငါ့သမီးတွေ လာကြလို့ ကုန်းပေါ်က ရင်ကွဲအောင် ကတော်၍ ခေါ်ငြားသော်လဲ ပရမတ္ထသဘာဝနှင့် တူသော ဘဲကလေးတွေ သူတို့ ကျက်စားနေကျ အာရုံသဘော ဖြစ်သောကြောင့် ကြက်မကြီးထံ လာချင်မှ လာမယ်၊ အဲသည်တော့ ကြက်မကြီးမှာ ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ ဘာကြောင့် ဒုက္ခရောက်ရသလဲ ဆိုတော့ သင်္ကာမရှင်းတတ်လို့ ရောက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တာ သညာဖုံးတယ်၊ သညာ သင်္ကာမရှင်းက သင်္ကာမကင်းဘူးလို့ ဆိုတယ်။

အဲဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ လျက်တိုင်း၊ နံတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်းတို့၌ ကာယတံခါးဝက သတိနှင့် စောင့်၍ သတ်သွားပါက သညာ ဥပါဒ် မဖြစ်တော့ဘဲ အမှန်ကို သိမြင်လာလိမ့်မယ်။

အဲသည် အမှန်တရားသည် ပရမတ္ထသဘောဘဲ၊ ပရမတ္ထ သဘောတရားဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ခြင်း သဘောကို ဆိုတယ်။ “**ရှေ့နှင့် နောက်ဟာ မတူပါ စဉ်လာဖြစ်ပျက်မှု**” ဆိုသည့် အတိုင်း ငါ့အလိုမဟုတ် သူ့သဘောသူ့ဆောင်တဲ့ သဘောတရား သက်သက်ပါ ကလားလို့ သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် သင်္ကာရှင်းတော့တာဘဲ။ အဲသည်တော့မှ သဘောပေါ် သဘောကျလာလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် **မြင်တာ သညာဖုံးတယ် သညာ သင်္ကာရှင်းတော့ သင်္ကာ ကင်းတယ်။ အရှိကိုကြည့် မရှိကို မြင်တတ်သည့် ပုထုဇဉ်ကန်း** လို့ ဆိုတယ်။

ဦးလောကနာထ ကြွရောက်၍ ဖူးမြော်ခြင်း

၁၃၁၃ ခုနှစ် ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် အရှင်မြတ်တို့၏ ဓာတ်တော်များ ပင့်ဆောင်သည့် အဖွဲ့နှင့် အတူ မြင်းခြံမြို့သို့ အီတာလျံ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ ကြွရောက်လာ၍ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ စုံစမ်းသည့် အနေဖြင့် ဝင်ရောက် ဖူးမြော်လေသည်။

စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဖူးမြော်ရသည့် ခဏ ဦးလောကနာထတွင် အလွန် ကြည်ညိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် ထိခြင်း ငါးပါးတို့ဖြင့် ရှိခိုး ကန်တော့လေသည်။ ထိုနောက် ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား **ဘုရားအစစ်၊ တရားအစစ်၊ သံဃာအစစ်** ကို သိလိုကြောင်း လျှောက်ထားသည်နှင့် ဟောကြားတော်မူသည်မှာ

ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားဟာ မဇ္ဈိမဒေသ ကဖြစ်တယ်၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရ မင်းသားဟာ ဘုရားအဖြစ်ကို လိုချင်လို့ မိဘ၊ သားမယား၊ ဆွေမျိုးအားလုံးကို စွန့်ပြီး တောထွက်သွားတယ်။ အဲဒီလို တောထွက်ပြီးနောက် ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ပေါ်ကျတော့ နှာသီးဝ ကာယတံခါးကို လေတိုး ထိ၊ ထိတော့သိ၊ သိတဲ့ အပေါ် သတိထားပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို သုံးသပ်လိုက်တာ ပဌမ အလင်းရတယ်၊ အလင်းရပြီး ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို မြင်တယ်၊ နောက်တော့ တံခါးဆုံက တံခါးပွင့်သွားတယ်။ အဲဒီ တံခါးဆုံဟာ ဘယ်မှာ ရှိသလဲလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဦးခေါင်းထဲမှာ ရှိတယ်လို့ပြောမှာဘဲ။ ဘယ်တံခါးပွင့်သလဲဆို မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ ပါးစပ်၊ ကာယ၊ မန အဲဒီ တံခါးခြောက်ပေါက် ပွင့်သွားတယ်။ အဲဒီပွင့်ခြင်း ကို “ဗုဒ္ဓ” လို့လဲခေါ်တယ်၊ ဘုရားလို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ပွင့်ခြင်းလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တံခါးပွင့်သွားတော့ သစ္စာလေးပါးကို လေးကြိမ်မြင်ရတယ်။ အဲဒီ သစ္စာလေးပါးကို “တရား” လို့ခေါ်တယ်။ မဂ်က လေးပါး၊ ဖိုလ်က လေးပါး အပေါင်းကို “သံဃာ” လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါ **ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်** ဘဲဟု ဟောတော်မူပြီး ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဆက်လက် ဟောတော်မူသည်။

ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို နာကြားရပြီးသော အခါ ဦးလောကနာထသည် အလွန်သဒ္ဓါ ထက်သည်ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တွေ့ရတာ အမိအဖ အစ်ကိုအစ်မများတို့နှင့် တွေ့ရသလိုပါဘဲ ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားနှင့် နောက်ကောတွေ့ရအုံးမှာလား ဘုရားဟု လျှောက်ထားပြန်ရာ မတွေ့ရတော့ဘူးဟု အမိန့်ရှိသည်နှင့် ဘာပြုလို့ မတွေ့ရတော့မှာလဲ ဘုရားဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ကိုယ်တော်က ဘုရားဆုပန်ဆိုတော့ လူစွမ်းကောင်းကြီးပေါ့၊ တပည့်တော်တို့က ကိုယ်တော်တို့လို့ သတ္တိမကောင်းဘူး။ ဒါကြောင့် မတွေ့ရတော့ဘူးဟု ပြန်လည် အမိန့်ရှိလေသည်။ ထို့နောက် ဦးလောကနာထသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား တိစိဝရိတ် သင်္ကန်းနှင့် လှူဘွယ်ဝတ္ထု အမျိုးမျိုးတို့ကို လှူဒါန်း၍ လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ တပည့်တော်၏ မိဘများဟာ မိစ္ဆာအယူနှင့် ဘဝတပါး ပြောင်းရွှေ့ သွားကြရပါတယ်။ ယခု လှူဒါန်းရသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် သမ္မာအယူ ရနိုင်ကြပါ့မလား ဘုရား၊ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားက အမျှပေးဝေလို့ သာဓုခေါ်နိုင်ရင် သမ္မာအယူ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်လို့ အမိန့်ရှိသည်နှင့် အမျှပေးဝေလေ၏။ ၎င်းနောက် အီတာလျံ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ကန်တော့ပြီးလျှင် ပြန်ကြွသွားလေ၏။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့ ဘောက်ထော် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တိုက်ခွဲတွင် သိမ်သမုတ်ရန် ကြွလာတော် မူခြင်း

မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့မှ တပည့်ကြီး ဦးတင်ဖေ ဒေါ်သိန်းခင်၊ ဦးအောင်မြတ် ဒေါ်အေးခင်တို့၏ အကြိမ်ကြိမ် ပင့်လျှောက်ထားခြင်းဖြင့် ၁၃၁၃ ခု တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဦးတင်ဖေ ဒေါ်သိန်းခင်၊ ဦးအောင်မြတ် ဒေါ်အေးခင်တို့၏ ကြိုးပမ်း တကုတ် အားထုတ်၍ တည်ထောင်သော ဘောက်ထော် စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်ခွဲသို့ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏနှင့် အတူ လေယာဉ်ပျံဖြင့် ကြွရောက်တော်မူရာ လေယာဉ်ပျံကွင်းမှ ဘောက်ထော် စွန်းလွန်းကျောင်းသို့ ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးဘဂျမ်း ဒေါ်မြကြည်တို့၏ ပြင်ဆင်ထားရှိသော မော်တော်ကားဖြင့် ပင့်ဆောင်ခဲ့လေသည်။ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၄ ရက် တနင်းလာနေ့ ညနေ ၂ နာရီအချိန်တွင် သံဃာတော် ၂၄ ပါးနှင့်တကွ သိမ်သမုတ်တော်မူသည်။

မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ကြီးဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ ဝတ္တလစ်လမ်း သီရိမင်္ဂလာ ကျောင်းတိုက်၊ ဓနုဖြူ ဆရာတော် ဦးကုသလသာမိသည် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏတို့၏ စေခိုင်းချက်အတိုင်း သိမ်သမုတ်ရာ၌ လိုအပ်သော ပြုဘွယ် ကိစ္စအဝဝတို့ကို အချိန်မှီ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဘောက်ထော် စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်ခွဲတွင် သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ၆ ရက်တိုင်တိုင် ဖူးမြော်ရန် လာရောက်ကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ အဖူးမြော် အပူဇော်ခံပြီး နေ့ဘက်တွင် တရားဓမ္မ ဟောပြော သွန်သင် ဆုံးမတော်မူ၍ ညချမ်းတွင် သမထဝိပဿနာ တရားများကို ပြသတော်မူသည်။

နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၃ ရက် သောကြာနေ့ နံနက်တွင် သတိုး သီရိ သုဓမ္မ ဆာဦးသွင် နှင့် နိုင်ငံတော် လေကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးစံသိန်း တို့၏ လျှောက်ထား ပင့်ဆောင်ချက် အရ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့အား တရားဓမ္မဟောပြော ဆုံးမတော်မူကာ တညဉ့်မျှ သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီး နှောင်းတန်ခူး လဆန်း ၄ ရက် စနေနေ့နံနက်တွင် မြင်းခြံမြို့သို့ ပြန်ကြွတော်မူလေသည်။

ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း

ရန်ကုန်မြို့မှ ပြန်ကြွလာတော်မူပြီးနောက် မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်နေ့ စနေနေ့ ညနေ ၅ နာရီ အချိန်ခန့်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေသည်။ ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရုပ်ကလာပ်တော်ကို အလိုတော် အတိုင်း လွမ်းစေတီဂူတွင်းသို့ ထည့်သွင်းထားရှိခဲ့ရာမှ တပည့်အများ ဖူးမြော်နိုင်ကြစေရန် ၁၃၁၄ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်နေ့ ၁၂ နာရီ အချိန်တွင် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ကိုယ်တိုင် ဦးစီး၍ လွမ်းစေတီဂူတွင်းမှ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ထုတ်ယူပြီး စံကျောင်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်ကြလေသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မှာ တနှစ်ပြည့်မြောက်သော ၁၃၁၅ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက် ညနေ ၄ နာရီ ၅၅ မိနစ် အချိန်တွင် ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ခေတ္တကိန်းဝပ်ရာ စံကျောင်းတော်မှ တည်ဆောက်ဆဲ ဖြစ်သော ဂန္ဓာကုဋ် စေတီတော်ကြီးအတွင်းသို့ ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ ပင့်ဆောင်ကြလေသည်။

ဂန္ဓာကုဋ် စေတီတော်ကြီးသည် တိုက်အုပ် ဆရာတော် ဦးသောဘဏ အရှင်သူမြတ်၏ နေ့ရောညပါ မနေမနား ဦးစီးဆောင်ရွက် ကြိုးစားချက်ဖြင့် မြော်မှန်းခဲ့သည့် အချိန်အတိုင်း ပြီးမြောက်သည်နှင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မွေးနေ့ဖြစ်သော ထိုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်နေ့တွင် သံဃာတော် အပါး ၁၀၀ ကျော်တို့ဖြင့် စေတီတော် အနေကဇာတင်ပွဲတော်ကြီးကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ ပြီးစီးခဲ့သည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရုပ်ကလာပ်တော်သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးသည့်နေ့မှ စ၍ ယခုတိုင် မည်သို့မျှ ချို့ယွင်းခြင်းမရှိ၊ ပကတိအတိုင်း ချိုသင်းသော အနံ့တော်ဖြင့် ကြည်ညိုဘွယ်ရာ ဝိသေသထူးကို ဆောင်လျက် တည်ရှိလေသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသည်နောက် မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်တွင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ကစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်တိုင် အသက်ပါ အပ်နှင်း၍ အားထားခြင်း ခံခဲ့ရသော တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏ အရှင်သူမြတ် ဦးစီး၍ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ နည်းနိဿယအတိုင်း သမထ ဝိပဿနာ တရားများကို ပြသလျက် ရှိပါသည်။

သံသရာအေး စေတီ မှည့်ခေါ်ခြင်း အကြောင်းအရင်း

ကျောင်းတော်သို့ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု ရောက်စဉ်က ဒကာကြီးတို့ ဘုရားဒါယကာတွေ ဆုံမိတဲ့အခါ ဟောဒီ စေတီကြီးကို ဘွဲ့ပေးဘိုရန် တခုတော့ အကြံဉာဏ် ပေးချင်တယ်။ ဒကာကြီး ဦးနုက ဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ ဘုရားငါးဆူ ပွင့်တယ်ဆိုပြီး ရန်ကုန်မြို့မှာ မုခ်ငါးပေါက်နဲ့ ကမ္ဘာအေးစေတီရယ်လို့ တည်ထားတယ် မဟုတ်လား။ ဘုန်းကြီးတို့ စေတီကြီးကတော့ မုခ်ခြောက်ပေါက်နှင့် တည်တယ်။ သို့ တပည့်တော်များ မုခ်ငါးပေါက်နဲ့ တည်ပါလျက် အရှင်ဘုရားက ဘယ်အတွက်ကြောင့် ခြောက်ပေါက်နဲ့ တည်ရသလဲလို့ မေးဘိုရှိတယ်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သာသနာ့ဘောင် ရောက်စက ဆရာတော် ဆရာတော်ကြီးတွေက ပုစ္ဆာမေးကြတယ်။ ဘယ်လိုမေးပါသလဲ ဆိုတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာစက်ဟာ ဘယ်မှာတည်တုံး၊ စပ်တော့ ဘယ်စပ်တုံး၊ ဖြတ်တော့ ဘယ်ကဖြတ်ရမှာတုံးလို့ မေးကြတယ်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဇာတိက စွန်းလွန်းရွာသား ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးတုန်းက မိဘများ ဆင်းရဲလွန်းလို့ ကျောင်းကို မနေနိုင်ဘူး။ တောသွားပြီး နွားကျောင်းနေရတာ။ အဲဒီတော့ စာ မရေးတတ်ဘူး၊ စာမဖတ်တတ်ဘူး ဆိုတာ သူတို့ သိပါလျက်နှင့် အမေးရှိတော့ အဖြေရှိရမှာကိုး။ ဒီတော့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးက တပည့်တော် သဘောကျသလို ဖြေပါဆိုလျှင် ဖြေမယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်လျှင် မဖြေဘူးလို့ စကားခံလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးများက အရှင်ဘုရား သဘောကျသလိုဘဲ ဖြေပါလို့ ပြောကြတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာစက်ဟာ သတ္တလောကမှ တည်တယ်။ စပ်တော့ တံခါးမှာ စပ်တယ်။ ဖြတ်တော့ တံခါးက ဖြတ်လျှင် ပြတ်တယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။

သတ္တလောက ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ ခေါ်ပါသလဲဆိုတော့ တရားအလုပ်ကို အားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သမာဓိ ကြီးထွား ကြီးထွားပြီး လာတော့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါး မပြတ်ဒလစပ် ဖြစ်ပျက်နေတာကို သတ္တလောကလို့ ခေါ်တယ်။

စပ်တော့ တံခါးမှာ စပ်တယ်ဆိုတာက တံခါးဆိုတာ မျက်စိတံခါး၊ နားတံခါး၊ နှာခေါင်းတံခါး၊ ပါးစပ်တံခါး၊ ကာယတံခါး၊ မနတံခါး အဲသည်တံခါးများမှာ စပ်တယ်။ စပ်ပုံက စက္ကူနှင့် ရူပါရုံ ပြိုင်တဲ့ အခါမှာ နှစ်သက်တဲ့ ရူပါရုံကို မြင်လျှင် လောဘ တဏှာ သမုဒယ သစ္စာ၊ မနှစ်သက်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်လျှင် ဒေါသ ဒုက္ခသစ္စာ၊ နားကလဲ ကောင်းတဲ့ သဒ္ဓါရုံကို ကြားလျှင် လောဘတဏှာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကို ကြားလျှင် ဒေါသ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဘုရားဟောခဲ့တာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာလို့ ဟောထားတယ်။

သတ္တဝါတွေကို အကျိုးပေးနေတာက ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ၊ ၎င်းနှစ်ပါးသာ လှည့်ပြီး အကျိုးပေးနေတယ်။ အဲဒါ သံသရာဘဲ။

ဖြတ်တော့လဲ တံခါးကဖြတ်လျှင် ပြတ်တယ်၊ ဘယ်လို ဖြတ်ရမလဲဆိုလျှင် စက္ကူနှင့် ရူပါရုံ ပြိုင်တဲ့ အခါမှာ မျက်စိဆိုတာ မြင်ရုံသာ မြင်တတ်တယ်။ ချောတယ် လှတယ်ဆိုတ သညာဘဲ။ သူတကာက နင့်အမေ နင့်နှမ နှင့်ဆဲဆိုလိုက်ပြီ ဆိုပါတော့။ အမေ နှမ ဆိုတာ သညာ၊ နားဆိုတာ ကြားရုံကြားတတ်တာ၊ ဘာမှ မဆိုင်ဘဲကလား၊ အဲဒီလို မြင်တာနဲ့ သညာနဲ့ ဖြတ်လိုက်၊ ကြားတာနဲ့ သညာနဲ့ ဖြတ်လိုက်၊ နံတာနဲ့ သညာနဲ့ ဖြတ်လိုက်၊ ထိတာနဲ့ သညာနဲ့ ဖြတ်လိုက်၊ အဲသည်လို သတိနှင့် ဖြတ်ဖြတ် သွားတော့ ပြတ်မသွားပေဘူးလား။

ဒါကြောင့် ဒကာကြီးတို့ သံသရာကို အဝေးကြီး လိုက်ရှာမနေကြနဲ့ တံခါးမှာ ကပ်လည်နေတယ်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ခြောက်ပေါက်သော တံခါးတို့တွင် တပေါက်သော တံခါးက သတိနှင့် ကပ်ပြီး ဖြတ်သွားခြင်းကြောင့် သံသရာမှ အေးသွားလေပြီ။ ဒါကြောင့် ဟောဒီ စေတီကြီးကို “သံသရာအေး စေတီကြီး” လို့ ဘွဲ့ပေးလျှင် “ဂုဏ်နှင့် ခြိမ် ထပ်တူဟပ်” ဆိုဘိသကဲ့သို့ လေးနက် ကြံ့ခိုင် ဆည်ဆိုင် ကောင်းမွန်လိမ့်မည်ဟု သဘောရကြောင်း မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏ အရှင်သူမြတ်က အမိန့်ရှိတော်မူလေသည်။

ဤကဲ့သို့ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်သူမြတ် မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း စေတီတော်မြတ်ကြီးကို “သံသရာအေး စေတီတော်” ဟူသော ကမ္မည်းမော်ကွန်း သတ်မှတ်တော်မူ သတည်း။

မြင်းခြံမြို့ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပတ္တိ ရှစ်လုံးဘွဲ့ ကဗျာ

- ၁။ စွန်းလွန်းမည်ရှိ
တစ် နှစ် သုံး ကိုး
တပေါင်းလတက်
ကျားမင်းနေ ❖ ဇာတိရပ်ရွာ၊
❖ ခေါ်ရိုးကောဇာ၊
❖ နှစ်ရက်ဗျူဟာ၊
❖ မရွေ့ဖွားမြောက်လာ။
- ၂။ လေးဆယ့်နှစ်နှစ်
သက်တော်ရောက်ငြား
ခန္ဓာနာမ်ရုပ်
သိတရား ❖ မလစ်တဖန်၊
❖ ပွားများ အမှန်၊
❖ အဟုတ်ဧကန်၊
❖ မနား အားထုတ်ပြန်။
- ၃။ အာဒိနဝ
ဗရာဝါသ
တနေ့သနိုက်
ထွန်နှင့်နွား ❖ ဒုက္ခ ပင်လယ်၊
❖ စွန့်ထရှောင်ပယ်၊
❖ ယာစိုက်ခွင်ဝယ်၊
❖ စွန့်သွား ပစ်ခဲ့တယ်။
- ၄။ နိက္ခမဓာတ်
မောင်ရင်ပေါ်ချောက်
သာမဏေဝတ်
ထွက် ဝင်သက် ❖ တောရပ်မှန်ဆို၊
❖ အရောက်မှီခို၊
❖ မချွတ်ကြည်ညို၊
❖ မပျက်ရှူလို့ကို။
- ၅။ မိတ္ထိလာမြို့
ဦးစံတင်က
ရေလယ်တိုက်၌
ကျင့်စဉ်လမ်း ❖ မချို့လွန်ကျော်၊
❖ လာ၍ပင့်ခေါ်၊
❖ ယာပိုက်စံပျော်၊
❖ မပန်းဟောရသော်။
- ၆။ ညောင်လွန်တော်ရ
မေးမြန်းသမျှ
သဘောကျလို့
ဟောဝတ ❖ ဓမ္မအကျော်၊
❖ ဖြေပြနိုင်သော်
❖ နှုတ်ဟမြွက်ဖော်
❖ ကောင်းစွာ သာဓုခေါ်။
- ၇။ ရေလယ်ကျောင်းက
ဟင်းရန်ကန်မှ
ဥပဇ္ဈာယ
ရဟန်းဇာတ် ❖ ခဏ္ဍသိမ်မှာ
❖ နာမတေဇာ
❖ ဖြစ်ထဆရာ
❖ ပညတ်ကမ္မဝါ။
- ၈။ မိတ္ထိလာမှ ❖ ပြန်ကြွလာပြန်

- မောင်ရင်ပေါ်ချောက်
နားနေရင်းက
ဖိုလ်နှင့်မဂ်

  - ❖ တထောက်အမှန်
  - ❖ အလင်းဓမ္မခံ
  - ❖ မပျက်ရောက်စေရန်။

- ၉။ မောင်ရင်ပေါ်က
ဂူကျောင်းစနစ်
ဝေဇယန်နန်း
ဂူဘုရား

  - ❖ ခွာမှတဖန်
  - ❖ အသစ်တည်ပြန်
  - ❖ စခမ်းမြော်ရန်
  - ❖ သကြားလာ၍ဖန်

- ၁၀။ မဂ္ဂဝီထိ
ဖက်ပင်အိုင်က
ယထဘူတ
ဆယ့်တမီး

  - ❖ မြင်သိဖြစ်ပုံ
  - ❖ မေးသမျှအစုံ
  - ❖ မှန်လှ အကုန်
  - ❖ ပျက်စီးငြိမ်းကြပုံ။

- ၁၁။ အာနာပါန
အသိတရား
စိတ်ကိုထိန်းလို့
လူအပေါင်း

  - ❖ ညွှန်ပြစုံလင်
  - ❖ မိထားဘို့ပင်
  - ❖ အေးငြိမ်းကုန်စင်
  - ❖ ထောင်သောင်းဂူသို့ဝင်

- ၁၂။ မြန်ပြည်ထောင်စု
ဝန်ကြီးချုပ်လို့
ကိုကြီးနုက
မေး ဖြေ ပုဒ်

  - ❖ တည်မှုဖန်ခါ
  - ❖ အဟုတ်ကျော်တာ
  - ❖ မြင်မှုထွေလာ
  - ❖ စာအုပ်ထုတ်ခဲ့တာ။

- ၁၃။ ဂူကျောင်းတိုက်တော်
သိမ်သမုတ်လို့
ဒုတိယမိ
ရန်ကုန်ရောက်

  - ❖ ဘောက်ထော်ရွာမှာ
  - ❖ အဟုတ်စဉ်တာ
  - ❖ ပြန်ဘိမကြာ
  - ❖ နှစ်ခေါက်ကြွခဲ့တာ။

- ၁၄။ ခုနစ်ဆယ့်ငါး
ဇိဝိန်ပြုတ်ကိန်း
သက်ရှိတုန်းက
ပိုမကြွား

  - ❖ သက်ငြားရောက်ပြန်
  - ❖ ချုပ်ငြိမ်းဧကန်
  - ❖ မိန့်ဟခဲ့ပြန်
  - ❖ ထိုစကား ဟုတ်လို့မှန်

- ၁၅။ တစ် သုံး တစ် လေး
ကဆုန်လဘက်
ညနေစက်ငါး
စနေနေ့

  - ❖ ပူရေးကြိုပြန်
  - ❖ ကြီးရက်အမှန်
  - ❖ ထိုးငြားလေပြန်
  - ❖ မရွေ့ နိဗ္ဗူစံ

- ၁၆။ လွန်ခဲ့ ဆယ့်ငါး
နှုတ်ဖော်မြွက်ကြား

  - ❖ နှစ်များယခင်
  - ❖ မှာထားအစဉ်

- ရူပကာယ
စေတီတွင်း

  - ❖ ဇီဝကင်းလျှင်
  - ❖ ဂူသွင်းကြဘို့ပင်။

- ၁၇။ ခန္ဓာစဲမှ
ဆွမ်းမသွတ်နဲ့
သက်ရှိတုန်းက
အဟုတ်ပ

  - ❖ ရှက်ကွဲစေရန်
  - ❖ တားမြစ်ခဲ့ပြန်
  - ❖ မိန့်ဟမြက်သံ
  - ❖ နှုတ်ကလင်းခဲ့ပြန်။

- ၁၈။ အမိမဲ့သား
ရေနဲ့ငါးသို့
မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး
ရင်ကိုမ

  - ❖ မမှားပုံညီ
  - ❖ မခြားကြိုသည်
  - ❖ ပြိုပြီးလေပြီ
  - ❖ ငိုဟ ကျမျက်ရည်။

- ၁၉။ ဆရာဘုရား
ပူဇော်သက္က
နေ့ညမစဲ
ဆရာဘုရား

  - ❖ ဂုဏ်အားမြော်ရည်
  - ❖ ပြုကြပြန်သည်
  - ❖ အမြဲစုံညီ
  - ❖ ခေါ်ကြားမလပ်ပြီ။

- ၂၀။ ဘယ်သူ့ကိုကား
တပည့်အများ
မျှော်ကာမှန်းဆ
မျက်ရည်မိုး

  - ❖ ယုံငြားလေသည်
  - ❖ ပစ်သွားလေပြီ
  - ❖ လွမ်းကြပြန်သည်
  - ❖ စွေဖြိုးနေတော့သည်။

- ၂၁။ ဂူဝင်ကြလို့
နှာသီးဖျားနှိုက်
အသိကမ္မဋ္ဌာန်း
ကိုယ်တိုင်ကြွ

  - ❖ ဆုံးမပြန်သည်
  - ❖ ရှာရှိုက်ခါရည်
  - ❖ ကျင့်လမ်းမှန်သည်
  - ❖ လာဘုရာ လျှောက်ချင်သည်။

အီတာလျံ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ ဟောကြားချက်များမှ ကောက်နုတ်ချက်

မြန်မာပြည်တွင် ရဟန္တာအပါး ၅၀ ခန့်ရှိသည်ဟု ကြားသိရသဖြင့် ဖူးမြော်လို၍ လိုက်လံရှာဖွေခဲ့ရာတွင် မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို တွေ့ဆုံဖူးမြော်ခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားဒေသနာ ဟောကြားဆုံးမပုံ၊ အမျိုးမျိုးသော လျှောက်ထားချက်များကို ဖြေကြားပုံ၊ အနေအထိုင် အသွားအလာမှ စ၍ အလုံးစုံတို့သည် ကြည်ညိုဘွယ်ရာ ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ အများသမုတ်ကြသည့် အတိုင်း ရဟန္တာ အစစ်ဖြစ်သည်ဟု လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ စိတ်ချယုံကြည်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ မြန်မာပြည်တွင် ရဟန္တာ အစစ်ပေါ်ထွန်းသည် အတွက် ကမ္ဘာတွင် မြန်မာက ဂုဏ်ယူဘွယ် ဖြစ်သဖြင့် ဘုန်းကြီးကလဲ မြန်မာပြည်နှင့် တကွ ရောက်လေရာ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းပြည်များတွင် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းကို ထင်လင်းပျံ့နှံ့အောင် ဟောကြားသွားမည်ဟု မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်ကျောင်းတိုက်တွင် ဟောကြားသွားလေသည်။

ဓမ္မပဒပါဠိတော် ယမကဝဂ်လာ မိတ်ဆွေနှစ်ပါး ဝတ္ထု

ဂေါတမဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ သာဝတ္ထိပြည်မှ သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်တို့သည် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို နာယူ၍ လောကီအပြစ်များကို မြင်ကာ သာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြလေသည်။

တဦးမှာ ဂန္ဓရူရခေါ် စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြားမှုကို အားထုတ်လျက်၊ တဦးကား ဝိပဿနာရူရကို ကျင့်ကြံပွားများလေသည်။

ကာလကြာသော် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို အားထုတ်သော အရှင်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနှင့် တကွ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။ ထိုအခါတွင် ဂန္ဓရူရပရိယတ်ကို သင်ကြားသော အရှင်လည်း ပိဋကတ်ပါရဂူ တဦးဖြစ်၍ ဂိုဏ်းကြီး တဆယ့်ရှစ်ဂိုဏ်းတို့၏ နာယကကြီး ဖြစ်လေသည်။

တနေ့သ၌ ဝိပဿနာ ဝန်ဆောင် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်သည် ဘုရားရှင်အား ဖူးမြော်ရန်လာပြီးနောက် ငယ်ပေါင်း မိတ်ဆွေ ပရိယတ် ပါရဂူ အရှင်မြတ်ထံ ဝင်ရောက်သည့်အခါ ထိုပရိယတ်ဆောင် အရှင်မြတ်သည် ဤဝိပဿနာ တရားရှင်မြတ် ကြွလာသည့်အခါ ပြဿနာ မေးမည်ဟု ရှေးကပင် ကြံစည်ရင်း ဖြစ်သည့်အတိုင်း မေးမြန်းရန် ကြံရွယ်သည်ကို ဘုရားရှင် သိမြင်တော်မူသဖြင့်၊ ပြဿနာ မေးခြင်းကြောင့် ဝိပဿနာ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ စိတ်ညစ်ညူးမှု ဖြစ်ရသော ပရိယတ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အဘို့ ငရဲ၌ ဖြစ်လေရာသည်ဟု ကြင်နာသော မဟာဂရုဏာ ရှိတော်မူ၍ ထိုအရှင်နှစ်ပါးတို့ရှိရာသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင်

ဝိပဿနာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပထမဈာန်မှစ၍ နိရောဓ သမာပတ်ရုပ်ပါး၊ ရုပ် နာမ် တရားတို့ကို မေးတော်မူရာ မေးတိုင်း ဖြေဆိုနိုင်လေသည်။

ထိုနောက် ဂန္ထရုရဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အား သောတာပတ္တိမဂ်၌ ပြဿနာကို မေးတော်မူရာ မဖြေဆိုနိုင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ဝိပဿနာ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အား ချီးကျူးတော်မူလေသည်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို အကြောင်းပြု၍ ရဟန်းတို့ စကားမျိုးစုံ ပြောဆိုကြသဖြင့် ဘုရားရှင်သည် “ဂန္ထထူရသမားသည် နွားကျောင်းသားနှင့် တူ၍၊ ဝိပဿနာရု သမားက နွားပိုင်ရှင်နှင့် တူသည်” ဟု ပမာပြု၍ ဆုံးမဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးကား ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝချင်း တူညီသော မြို့သူဌေးနှင့် တောသူဌေးကို ပုံဟပ်လျက် ဂန္ထရုရ ဝိပဿနာရုရ နှစ်ဌာနနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြို့သူဌေးနှင့် တူ၍ ဂန္ထရုရမပြည့်စုံ ဝိပဿနာရုရ သက်သက်နှင့်သာ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာမူ တောသူဌေးနှင့် တူကြောင်း ပမာပြု၍ နှိုင်းယှဉ်ဟောပြတော် မူခဲ့ဘူးလေသည်။

ကျေညာချက်

မြင်းခြံမြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ကြီးကြပ် စီစဉ်ခြင်းဖြင့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခဲ့သော တရားတော်များ၊ တရားအားထုတ်နည်း နိဿည်းနှင့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပုံတော်များကို ကြည်ညိုစွာ ကိုးကွယ်နိုင်ရေး အတွက် ကြည်ညိုဘွယ် ဖြစ်အောင် စီစဉ် ဖြန့်ဖြူးခဲ့ခြင်းများကြောင့် ရရှိသော ငွေကြေးဝတ္ထုများကို မ တည်ကာ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော် ကိန်းတော်မူရာ ဖြစ်သော ဂန္ဓကုဋ် စေတီတော်ကြီးအား ရွှေသင်္ကန်း ကပ်လှူပြီးစီး အောင်မြင်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါတွင်လည်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်သည် ဂန္ဓကုဋ် သံသရာအေး စေတီတော်ကြီးကို ကြည်ညိုဘွယ်ရာ ဖြစ်စေရေးအတွက် ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ကြီးစွာသော လုံလ ဝီရိယဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် အထူးကြိုးစား၍ ပြုပြင်မွမ်းမံလျက် ရှိခြင်းကြောင့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော် တည်ရှိသော ဂန္ဓကုဋ် သံသရာအေး စေတီတော်ကြီးသည် အထူးကြည်ညိုဘွယ်ရာ အဖြာဖြာနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပြင် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော် သည်လည်း “မူလရုပ် ပကတိ” အတိုင်း တည်ရှိခြင်းကြောင့် အထူး ကြည်ညိုဘွယ်ရာကို ဆောင်တော်မူလျက် ရှိသည်ကို ဖူးမြင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ လာရောက် ဖူးမြော် ပူဇော်နိုင်ကြပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝေယျာဝစ္စ အကျိုးတော်ဆောင်

တပည့်ကြီး
မောင်ညို